॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਅਟ੍ਠਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

੧. ਮੇਤ੍ਤਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਮੇਤ੍ਤਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਅਟ੍ਠਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਆਸੇਵਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਆਦਰੇਨ ਸੇਵਿਤਾਯ। **ਭਾਵਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਾਯ। **ਬਹੁਲੀਕਤਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਤਾਯ। **ਯਾਨਿਕਤਾਯਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਯਾਨਸਦਿਸਕਤਾਯ। **ਵਤ੍ਥੁਕਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਕਤਾਯ। **ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾਯ। **ਪਰਿਚਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਚਿਤਾਯ ਉਪਚਿਤਾਯ। **ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਰਦ੍ਧਾਯ ਸੁਕਤਾਯ। **ਆਨਿਸਂਸਾ**ਤਿ ਗੁਣਾ। **ਸੁਖਂ ਸੁਪਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਏਕਾਦਸਕਨਿਪਾਤੇ ਵਕ੍ਖਾਮ।

ਅਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਫਰਣਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ। **ਤਨੂ ਸਂਯੋਜਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਪਧਿਕ੍ਖਯ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਪਦਟ੍ਠਾਨਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਉਪਧਿਕ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ ਸਂਯੋਜਨਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਤਨੂ ਸਂਯੋਜਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਘਞ੍ਚੇਵ ਪਟਿਘਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਂਯੋਜਨਾ ਚ ਤਨੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਪਧਿਕ੍ਖਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਕਿਲੇਸੂਪਧੀਨਂ ਖਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਅਧਿਗਮਵਸੇਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕੁਸਲੀ ਤੇਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾਯਨੇਨ ਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ। **ਸਤ੍ਤਸਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਸਣ੍ਡੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ, ਸਤ੍ਤਭਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਸਤ੍ਥੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ। **ਰਾਜਿਸਯੋ**ਤਿ ਇਸਿਸਦਿਸਾ ਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜਾਨੋ। **ਯਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਦਾਨਾਨਿ ਦਦਮਾਨਾ। **ਅਨੁਪਰਿਯਗਾ**ਤਿ ਵਿਚਰਿਂਸੁ।

ਅਸ੍ਸਮੇਧਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪੋਰਾਣਕਰਾਜਕਾਲੇ ਕਿਰ ਸਸ੍ਸਮੇਧਂ, ਪੁਰਿਸਮੇਧਂ, ਸਮ੍ਮਾਪਾਸਂ, ਵਾਚਾਪੇਯਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਨਿ ਅਹੇਸੁਂ, ਯੇਹਿ ਰਾਜਾਨੋ ਲੋਕਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਸਸ੍ਸਤੋ ਦਸਮਭਾਗਗ੍ਗਹਣਂ **ਸਸ੍ਸਮੇਧਂ** ਨਾਮ, ਸਸ੍ਸਸਮ੍ਪਾਦਨੇ ਮੇਧਾਵਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਹਾਯੋਧਾਨਂ ਛਮਾਸਿਕਂ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ **ਪੁਰਿਸਮੇਧਂ** ਨਾਮ, ਪੁਰਿਸਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨੇ ਮੇਧਾਵਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਲਿਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲੇਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਨਾ ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਸਹਸ੍ਸਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਧਨਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ **ਸਮ੍ਮਾਪਾਸਂ** ਨਾਮ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਮ੍ਮਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪਾਸੇਤਿ ਹਦਯੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਠਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਾਪਾਸਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਤਾਤ, ਮਾਤੁਲਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਨ ਸਣ੍ਹਵਾਚਾਭਣਨਂ **ਵਾਚਾਪੇਯਜਂ** ਨਾਮ, ਪਿਯਵਾਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਚਤੂਹਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਰਟ੍ਠਂ ਇਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ, ਫੀਤਞ੍ਚ, ਬਹੁਅਨ੍ਨਪਾਨਂ, ਖੇਮਂ, ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮੁਦਾ ਮੋਦਮਾਨਾ ਉਰੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਨਚ੍ਚੇਨ੍ਤਾ ਅਪਾਰੁਤਘਰਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਅਗ੍ਗਲਾਨਂ ਅਭਾਵਤੋ **ਨਿਰਗ੍ਗਲ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਯਂ ਪੋਰਾਣਿਕਾ ਪਵੇਣਿ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਓਕ੍ਕਾਕਰਾਜਕਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਨਿ ਇਮਞ੍ਚ ਰਟ੍ਠਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂਮੂਲਕਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਅਸ੍ਸਮੇਧਂ ਪੁਰਿਸਮੇਧ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਕੇ ਪਞ੍ਚ ਯਞ੍ਞੇ ਨਾਮ ਅਕਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸਮੇਤ੍ਥ ਮੇਧਨ੍ਤਿ ਵਧੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਸ੍ਸਮੇਧੋ**। ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਏਕਵੀਸਤਿਯੂਪਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਵਸੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤਨਵੁਤਿਪਞ੍ਚਪਸੁਸਤਘਾਤਭਿਂਸਨਸ੍ਸ

ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸੇ ਚ ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਵਿਭਵਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਪੁਰਿਸਮੇਤ੍ਥ ਮੇਧਨ੍ਤੀਤਿ **ਪੁਰਿਸਮੇਧੋ**। ਚਤੂਹਿ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭੂਮਿਯਾ ਅਸ੍ਸਮੇਧੇ ਵੁਤ੍ਤਵਿਭਵਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਸਮ੍ਮਮੇਤ੍ਥ ਪਾਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਮਾਪਾਸੋ**। ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਯੁਗਚ੍ਛਿਗ੍ਗਲੇ ਪਵੇਸਨਦਣ੍ਡਕਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸਮ੍ਮੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤਿਤੋਕਾਸੇ ਵੇਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੰਹਾਰਿਮੇਹਿ ਯੂਪਾਦੀਹਿ ਸਰਸ੍ਸਤੀਨਦਿਯਾ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋਕਾਸਤੋ ਪਭੁਤਿ ਪਟਿਲੋਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਤ੍ਰਯਾਗਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਵਾਜਮੇਤ੍ਥ ਪਿਵਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਾਜਪੇਯ੍ਯੋ**। ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਨ ਸਤ੍ਤਰਸਹਿ ਪਸੂਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਬੇਲੁਵਯੂਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਰਸਕਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਲਾਤਿ **ਨਿਰਗ੍ਗਲੋ**। ਨਵਹਿ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭੂਮਿਯਾ ਚ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਚ ਅਸ੍ਸਮੇਧੇ ਵੁਤ੍ਤਵਿਭਵਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਮੇਧਪਰਿਯਾਯਨਾਮਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਮੇਧਵਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ।

ਕਲਮ੍ਪਿ ਤੇ ਨਾਨੁਭਵਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਹਾਯਾਗਾ ਏਕਸ੍ਸ ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਸੋਲ਼ਸਿਂ ਕਲਂ ਨ ਅਗ੍ਘਨ੍ਤਿ, ਸੋਲ਼ਸਮੰ ਭਾਗੰ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਜਿਨਾਤੀ**ਤਿ ਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਸ੍ਸ ਜਾਨਿਂ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਜਾਪਯੇ**ਤਿ ਨ ਪਰੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਜਾਨਿਂ ਕਾਰੇਤਿ। **ਮੇਤ੍ਤੰਸੋ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਯਮਾਨਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਸਬ੍ਬਭੂਤਾਨਨ੍**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ। **ਵੇਰੰ ਤਸ੍ਸ ਨ ਕੇਨਚੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਕੁਸਲਵੇਰੰ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਰੰ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ।

੨. ਪਞ੍ਞਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤਾਯ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ। **ਗਰੁਟ੍ਠਾਨਿਯਨ੍**ਤਿ ਗਾਰਵੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ ਗਰੁਭਾਵਨੀਯੰ। **ਤਿਬ੍ਬਨ੍**ਤਿ ਬਹਲੰ। **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਪਾਲ਼ਿਅਨੁਸਨ੍ਧਿਪੁਬ੍ਬਾਪਰੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਪਰਿਪਞ੍ਹਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਹੰ ਕਰੋਤਿ, ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਿ। **ਦ੍ਵਯੇਨਾ**ਤਿ ਦੁਵਿਧੇਨ। **ਅਨਾਨਾਕਥਿਕੋ**ਤਿ ਅਨਾਨਤ੍ਤਕਥਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਅਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਿਕੋ**ਤਿ ਨਾਨਾਵਿਧੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥੰ ਨ ਕਥੇਤਿ। **ਅਰਿਯੰ ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਨ੍**ਤਿ ਅਰਿਯਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੋ ਨਾਮ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ, ਸੇਸਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਜਾਨੰ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਕੰ ਜਾਨਾਤਿ। **ਪਸ੍ਸੰ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਕੰ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਪਿਯਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਿਯਭਾਵਤ੍ਥਾਯ। **ਗਰੁਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਗਰੁਭਾਵਤ੍ਥਾਯ। **ਭਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਭਾਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਵਾ। **ਸਾਮਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ। **ਏਕੀਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਭਾਵਤ੍ਥਾਯ।

੩-੪. ਅਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੩-੪. ਤਤਿਯੇ **ਅਪ੍ਪਿਯਪਸੰਸੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਿਯਜਨਸ੍ਸ ਪਸੰਸਕੋ ਵਣ੍ਣਭਾਣੀ। **ਪਿਯਗਰਹੀ**ਤਿ ਪਿਯਜਨਸ੍ਸ ਨਿਨ੍ਦਕੋ ਗਰਹਕੋ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਨਵਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਮੋ**ਤਿ ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਮੰ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਵਜਾਨੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨਵਜਾਨਨਕਾਮੋ। **ਅਕਾਲਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਕਥਾਕਾਲੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਕਾਲੇ ਕਥੇਤਿ। **ਅਸੁਚੀ**ਤਿ ਅਸੁਚੀਹਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

੫. ਪਠਮਲੋਕਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫. ਪਞ੍ਚਮੇ ਲੋਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਤਿ **ਲੋਕਧਮ੍ਮਾ**। ਏਤੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **ਲੋਕੰ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਨਪ੍ਪਜਹਨ੍ਤਿ , ਲੋਕਤੋ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੋਕੋ ਚ ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਅਯਞ੍ਚ ਲੋਕੋ ਏਤੇ ਅਨੁਬਨ੍ਧਤਿ ਨ ਪਜਹਤਿ, ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਲਾਭੋ ਅਲਾਭੋਤਿ ਲਾਭੇ ਆਗਤੇ ਅਲਾਭੋ ਆਗਤੋਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਯਸਾਦੀ**ਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਵੇਕ੍ਖਤਿ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ‘‘ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ ਇਮੇ’’ਤਿ ਏਵੰ ਅਵੇਕ੍ਖਤਿ। **ਵਿਧੂਪਿਤਾ**ਤਿ ਵਿਧਮਿਤਾ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਾ। **ਪਦਞ੍ਚ**

ਞਤ੍ਵਾਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ ਭਵਸ੍ਸ ਪਾਰਗੂ**ਤਿ ਭਵਸ੍ਸ ਪਾਰਂ ਗਤੋ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦਂ ਞਤ੍ਵਾਵ ਤਂ ਪਾਰਂ ਗਤਭਾਵਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੬. ਦੁਤਿਯਲੋਕਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਕੋ ਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਕਿਂ ਵਿਸੇਸਕਾਰਣਂ। **ਕੋ ਅਧਿਪ੍ਪਯਾਸੋ**ਤਿ ਕੋ ਅਧਿਕਪ੍ਪਯੋਗੋ। **ਪਰਿਯਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਇਧਾਪਿ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਿਪਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨ ਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ। **ਆਰਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਆਗਮ੍ਮ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਅਤ੍ਤਵਿਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਪਨ੍ਨਾਕਾਰਂ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ।

੮. ਉਤ੍ਤਰਵਿਪਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਵਟਜਾਲਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਵਿਹਾਰੇ। ਸੋ ਕਿਰ ਵਟਵਨੇ ਨਿਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਵਟਜਾਲਿਕਾਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। **ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ**ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। **ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਸ੍ਸ ਸਕਲਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤੋ।

੯. ਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ **ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਜਾਤਿਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ। **ਬਲਵਾ**ਤਿ ਥਾਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਪਾਸਾਦਿਕੋ**ਤਿ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਸਾਦਜਨਕੋ। **ਤਿਬ੍ਬਰਾਗੋ**ਤਿ ਬਹਲਰਾਗੋ। **ਕਿਮਞ੍ਞਤ੍ਰਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਮਤ੍ਥੋ – ਕਿਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਕਥਿਤੇਨ, ਅਯਂ ਨਨ੍ਦੋ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਜਾਗਰਿਯਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਯੇਹਿ ਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤੁਂ। ਸਚੇ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ, ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਤਿ। **ਇਤਿਹ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੧੦. ਕਾਰਣ੍ਡਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਦਸਮੇ **ਅਞ੍ਞੇਨਾਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਵਚਨੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਰਣਂ ਵਚਨਂ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਥਂ ਅਪਨਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਕਥਂ ਓਤਾਰੇਤਿ। **ਅਪਨੇਯ੍ਯੇਸੋ**ਤਿ ਅਪਨੇਯ੍ਯੋ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ ਏਸ। **ਸਮਣਦੂਸੀ**ਤਿ ਸਮਣਦੂਸਕੋ। **ਸਮਣਪਲਾਪੋ**ਤਿ ਵੀਹੀਸੁ ਵੀਹਿਪਲਾਪੋ ਵਿਯ ਨਿਸ੍ਸਾਰਤਾਯ ਸਮਣੇਸੁ ਸਮਣਪਲਾਪੋ। **ਸਮਣਕਾਰਣ੍ਡਵੋ**ਤਿ ਸਮਣਕਚਵਰੋ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਨਾਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬਹਿ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿ। **ਯਵਕਰਣੇ**ਤਿ ਯਵਖੇਤ੍ਤੇ। **ਫੁਣਮਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਚ੍ਚੇ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਾਤੇ ਓਪੁਨਿਯਮਾਨਸ੍ਸ। **ਅਪਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਾਰਧਞ੍ਞਾਨਂ ਏਕਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਧਞ੍ਞਾਨਂ ਏਕਤੋ ਕਰਣਤ੍ਥਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਪਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਪਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਵਾਤਗ੍ਗਾਹਿਨਾ ਸੁਪ੍ਪੇਨ ਵਾ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿ। **ਦਦੂਰ**ਨ੍ਤਿ ਦਦੂਰਸਦ੍ਦਂ।

ਸਂਵਾਸਾਯਨ੍ਤਿ ਸਂਵਾਸੇਨ ਅਯਂ। **ਵਿਜਾਨਾਥਾ**ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਥ। **ਸਨ੍ਤਵਾਚੋ**ਤਿ ਸਣ੍ਹਵਾਚੋ। **ਜਨਵਤੀ**ਤਿ ਜਨਮਜ੍ਝੇ। **ਰਹੋ ਕਰੋਤਿ ਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿ। **ਸਂਸਪ੍ਪੀ ਚ ਮੁਸਾਵਾਦੀ**ਤਿ ਸਂਸਪ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਸਾਵਾਦੀ, ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤੋ ਸਂਸਪ੍ਪਤਿ ਫਨ੍ਦਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਮੇਤ੍ਤਾਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਵੇਰਞ੍ਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਭਿਵਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ **ਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਕਾਰੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ''ਨ ਵਨ੍ਦਤਿ ਨਾਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨਾਪਿ 'ਇਧ ਭੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੁ'ਤਿ ਏਵਂ ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਭਾਵਨੇ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੇ ''ਰੂਪਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – **ਤਯਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਤਥੇਵਾ**ਤਿ। ਯਂ ਤਂ ਮਯਾ ਸੁਤਂ, ਤਂ ਤਥੇਵ, ਤਂ ਸਵਨਞ੍ਚ ਮੇ ਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕੀਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਨ ਹਿ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ...ਪੇ॰... ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੁਤਂ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਨਿਗਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਆਹ – **ਤਯਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਮੇਵਾ**ਤਿ ਤਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਂ ਅਕਰਣਂ ਅਯੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਨਪਰਵਮ੍ਭਨਦੋਸਂ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਕਰੁਣਾਸੀਤਲੇਨ ਹਦਯੇਨ ਤਂ ਅਞ੍ਞਾਣਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ **ਨਾਹਂ ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਅਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਪ੍ਪਟਿਹਤੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਸਦੇਵਕਾਦਿਭੇਦੇ ਲੋਕੇ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਮਹਂ ਅਭਿਵਾਦੇਯ੍ਯਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਯ੍ਯਂ ਵਾ ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯਂ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਾ ਏਤਂ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਏਵਰੂਪਂ ਨਿਪਚ੍ਚਾਕਾਰਾਰਹਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਯਦਾਪਾਹਂ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋਵ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਮੁਖੋ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕਲਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਓਲੋਕੇਸਿਂ, ਤਦਾਪਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਸਦੇਵਕਾਦਿਭੇਦੇ ਲੋਕੇ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਮਹਂ ਏਵਰੂਪਂ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯਂ। ਅਥ ਖੋ ਮਂ ਸੋਲ਼ਸਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕੋ ਖੀਣਾਸਵਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਲੋਕੇ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ, ਤ੍ਵਂ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗੋ ਚ ਜੇਟ੍ਠੋ ਚ ਸੇਟ੍ਠੋ ਚ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਯਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਸੋਮਨਸ੍ਸੋ ਪਤਿਮਾਨੇਸਿ। ਤਦਾਪਿ ਚਾਹਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਆਸਭਿਂ ਵਾਚਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿਂ – ''ਅਗ੍ਗੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਜੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਸੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਰਹੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਕਂ ਅਭਿਵਾਦੇਯ੍ਯਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਮਾ ਤਥਾਗਤਾ ਏਵਰੂਪਂ ਪਰਮਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਪਤ੍ਥਯਿ। ਯਞ੍ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਭਿਵਾਦੇਯ੍ਯ ਵਾ...ਪੇ॰... ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਰਿਪਾਕਸਿਥਿਲਬਨ੍ਧਨਂ ਵਣ੍ਟਾ ਮੁਤ੍ਤਤਾਲਫਲਂ ਵਿਯ ਗੀਵਤੋ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਹਸਾਵ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਪਤੇਯ੍ਯ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਤਾਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਕੇਵਲਂ ਤਂ ਵਚਨਂ ਅਸਹਮਾਨੋ ਆਹ – **ਅਰਸਰੂਪੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ**ਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਂ ਲੋਕੇ ਅਭਿਵਾਦਨਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ''ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਸਰੂਪੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ, ਅਰਸਜਾਤਿਕੋ ਅਰਸਸਭਾਵੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਚਿਤ੍ਤਮੁਦੁਭਾਵਜਨਨਤ੍ਥਂ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਭਾਵਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਿ ਖ੍ਵੇਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਥਿ ਖ੍ਵੇਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ ਏਸ। **ਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿ ਕਾਰਣਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਤਂ ਕਾਰਣਂ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਮਂ ''ਅਰਸਰੂਪੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ''ਤਿ ਵਦਮਾਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਅਵਿਤਥਵਾਦੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋਤਿ? ਯੇ ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਰੂਪਰਸਾ...ਪੇ॰... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਰਸਾ, ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨਾਤਿ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਯੇ ਤੇ ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਸਮ੍ਮਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਨਿ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤਾਨਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਕਾਮਸੁਖਸ੍ਸਾਦਸਙ੍ਖਾਤਾ ਰੂਪਰਸਾ, ਸਦ੍ਦਰਸਾ, ਗਨ੍ਧਰਸਾ, ਰਸਰਸਾ, ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਰਸਾ, ਯੇ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਾਦਿਸਾਮਗ੍ਗਿਯਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨਾ। ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇਪਿ ਮਮਾਕਾਰੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੋ ਵਾ ਏਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਤੋ ਵਿਗਤਾ, ਪਜਹਿਤਾ ਵਾ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨਤ੍ਥੇ ਕਰਣੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸਤ੍ਥੇਨ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਤਣ੍ਹਾਵਿਜ੍ਜਾਮਯਂ ਮੂਲਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਾ**। ਤਾਲਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਨੇਸਂ ਵਤ੍ਥੁ ਕਤਨ੍ਤਿ **ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ**। ਯਥਾ ਹਿ ਤਾਲਰੁਕ੍ਖਂ ਸਮੂਲਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਕਤੇ ਨ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸਤ੍ਥੇਨ ਸਮੂਲੇ ਰੂਪਾਦਿਰਸੇ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਭਾਵੇਨ ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇ ਕਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਵਿਰੁਲ੍ਹਿਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲੋ ਵਿਯ ਕਤਾਤਿ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵਂ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨਭਾਵਂਕਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਯਥਾ ਨੇਸਂ ਪਚ੍ਛਾਭਾਵੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਕਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਹ – **ਅਨਭਾਵਂਕਤਾ**ਤਿ। **ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਭਾਵਾ।

ਨੋ ਚ ਖੋ ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਸੀਤਿ ਯਞ੍ਚ ਖੋ ਤ੍ਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਸਿ, ਸੋ ਪਰਿਯਾਯੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਨਨੁ ਚ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਨਂ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸਂ ਕਾਤੁਂ ਭਬ੍ਬੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਤਦਭਾਵੇਨ ਅਰਸਰੂਪੋਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਤਂ ਅਰਹਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਅਭਬ੍ਬੋਵ ਏਤਂ ਕਾਤੁਂ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣੇ ਅਭਬ੍ਬਤਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਨੋ ਚ ਖੋ ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ। ਯਂ ਪਰਿਯਾਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤ੍ਵਂ ਮਂ ''ਅਰਸਰੂਪੋ''ਤਿ ਵਦੇਸਿ, ਸੋ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਨੇਵ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬੋਤਿ।

ਏਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ ਅਰਸਰੂਪਤਂ ਆਰੋਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਥਾਪਰਂ **ਨਿਬ੍ਭੋਗੋ ਭ**ਵਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਾਯੇਸੁ ਚੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜਨਾਕ੍ਕਮਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਯਭਾਸਿਤਮਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਦੇਵ ਵਯੋਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਲੋਕੇ ''ਸਾਮਗ੍ਗਿਪਰਿਭੋਗੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਦਭਾਵੇਨ ਚ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ''ਨਿਬ੍ਭੋਗੋ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਭਗਵਾ ਚ ਯ੍ਵਾਯਂ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪਰਿਭੋਗੋ, ਤਦਭਾਵਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਂ ਪਰਿਯਾਯਮਨੁਜਾਨਿ।

ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯਂ ਲੋਕੇ ਵਯੋਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕੁਲਸਮੁਦਾਚਾਰਕਮ੍ਮਂ ਲੋਕਿਯਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਕਿਰਿਯਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ **ਅਕਿਰਿਯਵਾਦੋ**ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਅਕਿਰਿਯਂ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅਕਿਰਿਯਵਾਦਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਂ ਪਰਿਯਾਯਮਨੁਜਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਿ ਅਵਸੇਸਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ **ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਦੇਵ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਭਗਵਤਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਇਮਂ ਆਗਮ੍ਮ ਅਯਂ ਲੋਕਤਨ੍ਤਿ ਲੋਕਪਵੇਣੀ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ **ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੋ**ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਦ੍ਵਯਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੋਸਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਦਤਿ, ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਪਨ ਮੋਹਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਦਤਿ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਯੋ ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਪਾਪਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਂ ਪਰਿਯਾਯਮਨੁਜਾਨਿ।

ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਇਦਂ ਵਯੋਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕੁਲਸਮੁਦਾਚਾਰਕਮ੍ਮਂ, ਤੇਨ ਤਂ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ **ਜੇਗੁਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਹਿ, ਯਾਨਿ ਕਾਯਵਚੀਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਚੇਵ ਯਾਵ ਚ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਾ ਸਮਙ੍ਗਿਭਾਵੋ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਗੂਥਂ ਵਿਯ ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਹਿਰੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਜੇਗੁਚ੍ਛਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਂ ਪਰਿਯਾਯਮਨੁਜਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਕਰਣਵਚਨਂ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਦੇਵ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਭਗਵਤਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਅਯਂ ਇਦਂ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਕਕਮ੍ਮਂ ਵਿਨੇਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤਿ, ਅਥ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ **ਵੇਨਯਿਕੋ**ਤਿ ਆਹ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਵਿਨਯਤੀਤਿ ਵਿਨਯੋ, ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵਿਨਯੋ ਏਵ **ਵੇਨਯਿਕੋ**। ਵਿਨਯਂ ਵਾ ਅਰਹਤੀਤਿ **ਵੇਨਯਿਕੋ**, ਨਿਗ੍ਗਹਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਵਿਨਯਾਯ ਵੂਪਸਮਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੇਨਯਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਵਿਨਯਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਵੇਨਯਿਕੋ। ਵਿਚਿਤ੍ਰਾ ਹਿ ਤਦ੍ਧਿਤਵੁਤ੍ਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਤਂ ਵੇਨਯਿਕਭਾਵਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਂ ਪਰਿਯਾਯਮਨੁਜਾਨਿ।

ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯਸ੍ਮਾ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਯੋਵੁਦ੍ਧੇ ਤੋਸੇਨ੍ਤਿ ਹਾਸੇਨ੍ਤਿ , ਅਕਰੋਨ੍ਤਾ ਪਨ ਤਾਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਹੇਸੇਨ੍ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨੇਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਭਗਵਾ ਚ ਤਾਨਿ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਯਂ ਵਯੋਵੁਦ੍ਧੇ ਤਪਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਚਾਰਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਾ ''ਕਪਣਪੁਰਿਸੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ **ਤਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਤਪਤੀਤਿ ਤਪੋ, ਰੋਸੇਤਿ ਵਿਹੇਸੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਾਕਰਣਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਪੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਤਪਸ੍ਸੀ**। ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕੇ ਕਪਣਪੁਰਿਸੋ ਤਪਸ੍ਸੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯੇ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕਂ ਤਪਨ੍ਤੋ ਤਪਨੀਯਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਯਸ੍ਮਾ ਤਪਸ੍ਸੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਤਪਸ੍ਸਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਂ ਪਰਿਯਾਯਮਨੁਜਾਨਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਤਪਨ੍ਤੀਤਿ ਤਪਾ, ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤੇ ਤਪੇ ਅਸ੍ਸਿ ਨਿਰਸ੍ਸਿ ਪਹਾਸਿ ਵਿਦ੍ਧਂਸੀਤਿ ਤਪਸ੍ਸੀ।

ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਦੇਵਲੋਕਗਬ੍ਭਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੇਵਲੋਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਤਿ ਚਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ **ਅਪਗਬ੍ਭੋ**ਤਿ ਆਹ। ਕੋਧਵਸੇਨ ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਗਬ੍ਭਤੋ ਅਪਗਤੋਤਿ **ਅਪਗਬ੍ਭੋ,** ਅਭਬ੍ਬੋ ਦੇਵਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਹੀਨੋ ਵਾ ਗਬ੍ਭੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਪਗਬ੍ਭੋ। ਦੇਵਲੋਕਗਬ੍ਭਪਰਿਬਾਹਿਰਤ੍ਤਾ ਆਯਤਿਂ ਹੀਨਗਬ੍ਭਪਟਿਲਾਭਭਾਗੀਤਿ। ਹੀਨੋ ਵਾਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭਵਾਸੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਆਯਤਿਂ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ ਅਪਗਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤਂ ਅਪਗਬ੍ਭਤਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਂ ਪਰਿਯਾਯਮਨੁਜਾਨਿ। ਤਤ੍ਰ ਚ **ਯਸ੍ਸ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਆਯਤਿਂ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ – ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤੇ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ ਪੁਨਬ੍ਭਵੇ ਚ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਹਤਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਪਹੀਨਾ। ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਜਲਾਬੁਜਯੋਨਿ ਗਹਿਤਾ, ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਇਤਰਾ ਤਿਸ੍ਸੋ''ਪਿ।

ਅਪਿਚ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਸੇਯ੍ਯਾ **ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ**। ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਏਵ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ **ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਠਿਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਨ ਗਬ੍ਭਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਸੇਯ੍ਯਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਚ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਾ ਪੁਨਬ੍ਭਵਭੂਤਾਪਿ ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਭੂਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਧ ਚ ਪੁਨਬ੍ਭਵਭੂਤਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਏਵ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਰਸਰੂਪਤਾਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮਸਾਮੀ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਸੀਤਲੇਨੇਵ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਯਂ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵਿਗਤਵਲਾਹਕੇ ਨਭੇ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਚ ਸਰਦਕਾਲੇ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਹਦਯਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮੇਨ੍ਤੋ ਤਾਨਿਯੇਵ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਨਿ ਤੇਨ ਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰੁਣਾਵਿਪ੍ਫਾਰਂ ਅਟ੍ਠਹਿ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਕਮ੍ਪਿਯਭਾਵੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਤਾਦਿਗੁਣਲਕ੍ਖਣਂ ਪਥਵਿਸਮਚਿਤ੍ਤਤਂ ਅਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮਤਞ੍ਚ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕੇਵਲਂ ਪਲਿਤਸਿਰਖਣ੍ਡਦਨ੍ਤਵਲਿਤ੍ਤਚਤਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਜਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜਾਤਿਯਾ ਅਨੁਗਤਂ ਜਰਾਯ ਅਨੁਸਟਂ ਬ੍ਯਾਧਿਨੋ ਅਧਿਭੂਤਂ ਮਰਣੇਨ ਅਬ੍ਭਾਹਤਂ ਅਜ੍ਜ ਮਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸ੍ਵੇਵ ਉਤ੍ਤਾਨਸੇਯ੍ਯਦਾਰਕਭਾਵਗਮਨੀਯਂ । ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋ, ਤਦਸ੍ਸ

ਆਗਮਨਂ ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮਂ ਪੁਰੇਜਾਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿਆਦੀਨਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਹਿ ਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾ ਪਕ੍ਖੇ ਵਿਧੁਨਨ੍ਤਾ ਤਂਖਣਾਨੁਰੂਪਂ ਵਿਰਵਨ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਤੇਸਂ ਯੋ ਪਠਮਤਰਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਸੋ ਜੇਟ੍ਠੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਤਾਯ ਉਪਮਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਸਾਧੇਤੁਕਾਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – **ਯੋ ਨੁ ਖੋ ਤੇਸਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪੋਤਕਾਨਂ…ਪੇ॰… ਕਿਨ੍ਤਿ ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ। **ਕਿਨ੍ਤਿ ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਚਨੀਯੋ ਅਸ੍ਸ, ਕਿਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯ ਜੇਟ੍ਠੋ ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਵਾਤਿ।

“ਜੇਟ੍ਠੋ”ਤਿਸ੍ਸ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਚਨੀਯੋਤਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸੋ ਜੇਟ੍ਠੋ ਇਤਿ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? **ਸੋ ਹਿ ਨੇਸਂ ਜੇਟ੍ਠੋ**ਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਸੋ ਨੇਸਂ ਵੁਦ੍ਧਤਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਓਪਮ੍ਮਂ ਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਆਹ, ਯਥਾ ਸੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕੋ, ਏਵਂ ਅਹਮ੍ਪਿ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾਯ ਪਜਾਯਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣਂ, ਤਤ੍ਥ ਗਤਾਯ। **ਪਜਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਧਿਵਚਨਮੇਤਂ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਕੋਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੂਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਣ੍ਡਭੂਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਣ੍ਡੇ ਭੂਤਾਯ ਪਜਾਤਾਯ ਸਞ੍ਜਾਤਾਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਣ੍ਡੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਏਕਚ੍ਚੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਣ੍ਡਭੂਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਯਂ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਜਾ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਣ੍ਡਭੂਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸੇਨ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਓਨਦ੍ਧਾਯ ਬਦ੍ਧਾਯ ਵੇਠਿਤਾਯ। **ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਮਯਂ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਏਕੋਵ ਲੋਕੇ**ਤਿ ਸਕਲੇਪਿ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਅਹਮੇਵ ਏਕੋ ਅਦੁਤਿਯੋ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਰਹਿਤਂ ਸਬ੍ਬਸੇਟ੍ਠਂ ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਬੋਧਿਂ, ਅਥ ਵਾ ਪਸਤ੍ਥਂ ਸੁਨ੍ਦਰਞ੍ਚ ਬੋਧਿਂ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਾਪਿ ਨਾਮਮੇਵ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ ਬੋਧਿ ਹੋਤਿ, ਨ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਸਬ੍ਬਗੁਣਦਾਯਕਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ ਦੇਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਂ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣਮੇਵ ਦੇਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਗੁਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਤਿ ਅਭਿਸੇਕੋ ਵਿਯ ਰਞ੍ਞੋ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਸ੍ਸਰਭਾਵਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ ਬੋਧਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ। **ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਂ, ਪਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ ਅਧਿਗਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਦੇਤਂ ਭਗਵਤਾ ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਓਪਮ੍ਮਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਂ, ਤਂ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਯਥਾ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਣ੍ਡੇਸੁ ਅਧਿਸਯਨਾਦਿਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣਂ, ਏਵਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਨਿਚ੍ਚਂ, ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਕਰਣਂ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਅਣ੍ਡਾਨਂ ਅਪੂਤਿਭਾਵੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਅਪਰਿਹਾਨਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਅਣ੍ਡਾਨਂ ਅਲ੍ਲਸਿਨੇਹਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਭਵਤ੍ਤਯਾਨੁਗਤਨਿਕਨ੍ਤਿਸਿਨੇਹਪਰਿਯਾਦਾਨਂ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਅਣ੍ਡਕਪਾਲਾਨਂ ਤਨੁਭਾਵੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਸ੍ਸ ਤਨੁਭਾਵੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਸ੍ਸ ਪਾਦਨਖਤੁਣ੍ਡਕਾਨਂ ਥਦ੍ਧਖਰਭਾਵੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਖਰਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਸੂਰਭਾਵੋ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮਕਾਲੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮਕਾਲੋ ਵਡ੍ਢਿਕਾਲੋ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਕਾਲੋ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਸ੍ਸ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਵਾ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖੇ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ

ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਾਧਿਗਤੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਕ੍ਖੇ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਸਕਲਬੁਦ੍ਧਗੁਣਸਚ੍ਛਿਕਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਹਞ੍ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਜੇਟ੍ਠੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਲੋਕਸ੍ਸਾਤਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਥਾ ਤੇਸਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ ਪਠਮਤਰਂ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕੋ ਜੇਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾਯ ਪਜਾਯ ਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਤਰਂ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਅਹਞ੍ਹਿ ਜੇਟ੍ਠੋ ਵੁਦ੍ਧਤਮੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ, ਸਬ੍ਬਗੁਣੇਹਿ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮਤ੍ਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ।

ਏਵਂ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਤਂ ਅਧਿਗਤੋ, ਤਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤੋ ਪਭੁਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਆਰਦ੍ਧਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਆਰਦ੍ਧਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਵੀਰਿਯਂ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਨ ਮਯਾ ਅਯਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵੋ ਕੁਸੀਤੇਨ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਨਾ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯੇਨ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤੇਨ ਅਧਿਗਤੋ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਆਰਦ੍ਧਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਵੀਰਿਯਂ ਅਹੋਸਿ। ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਮਯਾ ਚਤੁਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਭੇਦਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਦ੍ਧਂ ਅਹੋਸਿ, ਪਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਸਿਥਿਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ। ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚ ਮੇ ਤਂ **ਅਸਲ੍ਲੀਨਂ** ਅਹੋਸਿ । ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਵੀਰਿਯਮੇਵ, ਸਤਿਪਿ ਮੇ ਆਰਮ੍ਮਣਾਭਿਮੁਖਭਾਵੇਨ **ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ** ਅਹੋਸਿ, ਉਪਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚ **ਅਸਮ੍ਮੁਟ੍ਠਾ। ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਕਾਯੋ ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਸੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਮੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਮਕਾਯੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਰੂਪਕਾਯੋਪਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਨਾਮਕਾਯੋ ਰੂਪਕਾਯੋ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾਵ ''ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਕਾਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸੋ ਚ ਖੋ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯੇਵ ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ, ਵਿਗਤਦਰਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ । **ਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੇ ਸਮ੍ਮਾ ਆਹਿਤਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਂ ਅਪ੍ਪਿਤਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਸਮਾਹਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਚ ਏਕਗ੍ਗਂ ਅਚਲਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਇਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਅਧਿਗਤਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਜਾਤ੍ਤਯਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੋ ਖੋ ਅਹ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਯਾਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਨਯੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੬੯) ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਵਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਵਿਜ੍ਜਾ। ਕਿਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਤਿ ? ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਸ੍ਸ ਅਵਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਮੋਹੋ। **ਤਮੋ**ਤਿ ਸ੍ਵੇਵ ਮੋਹੋ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਟ੍ਠੇਨ ਤਮੋ ਨਾਮ। **ਆਲੋਕੋ**ਤਿ ਸਾ ਏਵ ਵਿਜ੍ਜਾ ਓਭਾਸਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਆਲੋਕੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਧਿਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਂ ਪਸਂਸਾਵਚਨਂ। ਯੋਜਨਾ ਪਨੇਤ੍ਥ – ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਧਿਗਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਅਧਿਗਤਵਿਜ੍ਜਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਤਾ, ਵਿਨਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਇਤਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇ। **ਯਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਸਤਿਯਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੀਰਿਯਾਤਾਪੇਨ ਆਤਾਪਿਨੋ ਕਾਯੇ ਚ ਜੀਵਿਤੇ ਚ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੇਸਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਤਾਪਿਨੋ ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਞ੍ਞੇਯ੍ਯ, ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਤਮੋ ਵਿਹਞ੍ਞੇਯ੍ਯ, ਆਲੋਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਮਮ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਤਾ, ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤਮੋ ਵਿਹਤੋ, ਆਲੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਏਤਸ੍ਸ ਮੇ ਪਧਾਨਾਨੁਯੋਗਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਮੇਵ ਫਲਂ ਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਠਮਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਅਹੋਸਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਅਣ੍ਡਕੋਸਮ੍ਹਾਤਿ ਅਯਂ ਖੋ ਮਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਵੁਤ੍ਥਖਨ੍ਧਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਪਠਮਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਪਠਮਾ ਅਰਿਯਾਜਾਤਿ ਅਹੋਸਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਵਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਮ੍ਹਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਨਿਕਾਯੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੀਤਿ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾਯਂ ਨਯੋ।

ਚੁਤੂਪਪਾਤਕਥਾਯ ਪਨ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਚੁਤੂਪਪਾਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ। ਯਥਾ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾਯਂ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਮਿਧ ‘‘ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਚੁਤੂਪਪਾਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਯਂ ਪਨੇਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਾਧਿਗਮਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ, ਤਤ੍ਥ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ। **ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਤਿਯਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਖੋ ਮਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਤਤਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਤਤਿਯਾ ਅਰਿਯਜਾਤਿ ਅਹੋਸਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਵਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਮ੍ਹਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਨਿਕਾਯੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੀਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ? ਸੋ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕੋ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਸਕਿਮੇਵ ਜਾਯਤਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾਯ ਜਾਤੋ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾਯ ਜਾਤੋ, ਪੁਨ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਂ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾਯ ਜਾਤੋ। ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਜਾਤੋਮ੍ਹਿ। ਸਾ ਚ ਮੇ ਜਾਤਿ ਅਰਿਯਾ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਤਿ ਇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਂਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣੇਨ ਅਤੀਤਂਸਞਾਣਂ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਾਗਤਂਸਞਾਣਂ, ਆਸਵਕ੍ਖਯੇਨ ਸਕਲਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣੇ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਏਵਂ ਭਗਵਤਾ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਕੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨ ਨਿਗੂਹਿਤਬ੍ਬੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵੇ ਵਿਜ੍ਜਾਤ੍ਤਯਪਕਾਸਿਕਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੀਤਿਵਿਪ੍ਫਾਰਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਈਦਿਸਂ ਨਾਮਾਹਂ ਸਬ੍ਬਲੋਕਜੇਟ੍ਠਂ ਸਬ੍ਬਗੁਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਂ ‘ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤੀ’ਤਿ ਅਵਚਂ, ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਵਤ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਦਾਨਿ ਲੋਕੇ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਪੁਰੇਜਾਤਟ੍ਠੇਨ ਜੇਟ੍ਠੋ, ਸਬ੍ਬਗੁਣੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮਟ੍ਠੇਨ ਸੇਟ੍ਠੋ’’ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – **ਜੇਟ੍ਠੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ**ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਮਾਨੋ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਭੋ ਗੋਤਮਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੨. ਸੀਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ**ਤਿ ਞਾਤਾ ਪਞ੍ਞਾਤਾ ਪਾਕਟਾ। **ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ**ਤਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਮਨਤ੍ਥਾਯ ਕਤੇ ਅਗਾਰੇ। ਸਾ ਕਿਰ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਸਾਲਾ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਅਹੋਸਿ, ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਠਿਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਠਮਂ ਤਤ੍ਥ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਰਜ੍ਜਕਿਚ੍ਚਸਨ੍ਥਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤਂ ਅਗਾਰਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਾਨੋ ਰਜ੍ਜਕਿਚ੍ਚਂ ਸਨ੍ਥਰਨ੍ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਵਿਚਾਰੇਨ੍ਤਿ। **ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਨਿਸੀਦਨਤ੍ਥਞ੍ਞੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਮਹਾਰਹਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇਸੁ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। **ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਰਾਜਕੁਲੇ ਕਿਚ੍ਚਞ੍ਞੇਵ ਲੋਕਤ੍ਥਚਰਿਯਞ੍ਚ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹਿ ਤੇ

ਰਾਜਾਨੋ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਪਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋਪਿ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋਪਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਲੋਕਿਯਜਟਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਵਿਧੋ ਬੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਚਰਿਯਵਣ੍ਣੋ, ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ, ਗੁਣਵਣ੍ਣੋਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਰਾਜਾਨੋ ਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਆਰਭਿਂਸੁ – ''ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਵਤ ਕਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾਨਿ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ, ਦਸ ਉਪਪਾਰਮਿਯੋ, ਦਸ ਪਰਮਤ੍ਥਪਾਰਮਿਯੋਤਿ ਸਮਤ੍ਤਿਂਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ, ਞਾਤਤ੍ਥਚਰਿਯਂ, ਲੋਕਤ੍ਥਚਰਿਯਂ, ਬੁਦ੍ਧਚਰਿਯਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਅਡ੍ਢਚ੍ਛਕ੍ਕੇਹਿ ਜਾਤਕਸਤੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਤੁਸਿਤਭਵਨਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਯਿਂਸੁ।

ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਾ ਪਨ ''ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਨਿਕਾਯਤੋ ਪਞ੍ਚ ਨਿਕਾਯਾ, ਪਿਟਕਤੋ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ, ਅਙ੍ਗਤੋ ਨਵ ਅਙ੍ਗਾਨਿ, ਖਨ੍ਧਤੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਗੁਣਂ ਕਥਯਿਂਸੁ।

ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਓਪਰਜ੍ਜਂ ਸੇਨਾਪਤਿਸੇਟ੍ਠਿਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਰਾਦੀਨਿ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਸਤ੍ਥੁ ਵਰਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ। ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਭਦ੍ਦਿਯਰਾਜਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿਆਦੀਨਂ ਰਾਜਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਅਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਨੇਕਕੋਟਿਸਤਂ ਧਨਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਪਨ ਯਸਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸੋਣਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਰਟ੍ਠਪਾਲਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਰੂਪਾ ਚ ਏਵਰੂਪਾ ਚ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਕਥਯਿਂਸੁ।

ਸੀਹੋ ਸੇਨਾਪਤੀਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਸੇਨਾਯ ਅਧਿਪਤਿ। ਵੇਸਾਲਿਯਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਰਾਜਾਨੋ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਰਟ੍ਠਂ ਵਿਚਾਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਏਕਂ ਵਿਚਿਨਥਾ''ਤਿ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤਾ ਸੀਹਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਮਣਿਵਣ੍ਣਂ ਕਮ੍ਬਲਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਂ ਸੇਨਾਪਤਿਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਅਦਂਸੁ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸੀਹੋ ਸੇਨਾਪਤੀ''ਤਿ। **ਨਿਗਣ੍ਠਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਨਿਗਣ੍ਠਸ੍ਸ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਤਯੋ ਜਨਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕਾ – ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾਯਂ, ਉਪਾਲਿ ਗਹਪਤਿ, ਕਪਿਲਪੁਰੇ ਵਪ੍ਪੋ ਸਕ੍ਕੋ, ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਅਯਂ ਸੀਹੋ ਸੇਨਾਪਤੀਤਿ। **ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੇਸਰਾਜੂਨਂ ਪਰਿਸਾਯ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪਯਿਂਸੁ, ਸੀਹਸ੍ਸ ਪਨ ਮਜ੍ਝੇ ਠਾਨੇਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਮਹਾਰਹੇ ਰਾਜਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਂਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਅਦ੍ਧਾ ਏਕਂਸੇਨ, ਨ ਹੇਤੇ ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਨੇਕਸਤੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ।

ਯੇਨ ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਕਿਰ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ''ਸਚਾਯਂ ਸੀਹੋ ਕਸ੍ਸਚਿਦੇਵ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਰਿਹਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਤਰਂਯੇਵ ਸੀਹਂ ਸੇਨਾਪਤਿਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੇਨਾਪਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ 'ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧੋ'ਤਿ ਬਹੂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ, ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਅਹਂ ਤੇ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨਿਵਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਕਥਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਮਂ ਪੇਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਮਹਾਪਬ੍ਬਤੇਨ ਵਿਯ ਬਲਵਸੋਕੇਨ ਓਤ੍ਥਟੋ ''ਯਤ੍ਥ ਦਾਨਿਸ੍ਸਾਹਂ ਗਮਨਂ ਨ ਇਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ, ਹਤੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਪਟਿਬਾਹਨੁਪਾਯਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤਂ ਗੋਣਂ ਦਣ੍ਡੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਜਲਮਾਨਂ ਪਦੀਪਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਭਤ੍ਤਭਰਿਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਸੀਹਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੀਤਿਂ ਵਿਨਾਸੇਸਿ। **ਗਮਿਯਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਾਦੀਨਂ ਯੋਜਾਪਨਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਪਯੋਗੋ। **ਸੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੀ**ਤਿ ਸੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ।

ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋਤਿ ਦੁਤਿਯवਾਰਮ੍ਪਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ वਾਰੇ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ वਣ੍ਣੰ ਭਾਸਨ੍ਤਾ ਤੁਸਿਤਭवਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾव ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਦਤਲੇਹਿ ਉਪਰਿ ਕੇਸਗ੍ਗੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍वਾ ਦ੍वਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਅਸੀਤਿਅਨੁਬਜਞ੍ਜਨਬਜਾਮਪ੍ਪਭਾਨੰ वਸੇਨ ਸਰੀਰवਣ੍ਣੰ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ वਣ੍ਣੰ ਭਾਸਨ੍ਤਾ ''ਏਕਪਦੇਪਿ ਏਕਬਜਞ੍ਜਨੇਪਿ ਅवਖਲਿਤੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਸੁਕਥਿਤवਸੇਨੇव ਧਮ੍ਮਗੁਣੰ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ वਣ੍ਣੰ ਭਾਸਨ੍ਤਾ ''ਏवਰੂਪੰ ਯਸਸਿਰਿवਿਭवੰ ਪਹਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਨ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਰਸਸੁ ਪਨ ਧੁਤਙ੍ਗਗੁਣੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ ਹੁਤ੍वਾ ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਰਮ੍ਮਣवਿਭਤ੍ਤਿਯੋ वਲਞ੍ਜੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਪਦਾवਸੇਨ ਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਕਥਯਿੰਸੁ।

ਤਤਿਯवਾਰੇ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ वਣ੍ਣੰ ਭਾਸਮਾਨਾ ''ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗवਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨੇव ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਕਥਯਿੰਸੁ, ''ਸ੍वਾਕ੍ਖਾਤੋ ਭਗवਤਾ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨੇव ਧਮ੍ਮਗੁਣੇ, ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗवਤੋ ਸਾवਕਸਙ੍ਘੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨੇव ਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਚ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਤਤੋ ਸੀਹੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇਸਞ੍ਚ ਲਿਚ੍ਛवਿਰਾਜਕੁਮਾਰਾਨੰ ਤਤਿਯਦਿवਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨੰ ਮੁਖੰ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਅਨੋਮਗੁਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਸੋ ਭਗवਾ, ਇਮੰ ਦਾਨਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪੀਤਿੰ ਅवਿਜਹਿਤ੍वਾव ਅਹੰ ਅਜ੍ਜ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ''ਕਿੰ ਹਿ ਮੇ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨਿਗਣ੍ਠਾ''ਤਿ वਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਿੰ ਹਿ ਮੇ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿੰ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹੰ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਅਪਲੋਕਿਤਾ** वਾ **ਅਨਪਲੋਕਿਤਾ** वਾਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਾ वਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਾ वਾ। ਨ ਹਿ ਮੇ ਤੇ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਯਾਨवਾਹਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਨ ਚ ਇਸ੍ਸਰਿਯवਿਸੇਸੰ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਾਪਿ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਫਲੰ ਏਤੇਸੰ ਆਪੁਚ੍ਛਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

वੇਸਾਲਿਯਾ ਨਿਯਜਾਸੀਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਗਿਮ੍ਹਕਾਲੇ ਦੇवੇ वੁਟ੍ਠੇ ਉਦਕੰ ਸਨ੍ਦਮਾਨੰ ਨਦਿੰ ਓਤਰਿਤ੍वਾ ਥੋਕਮੇव ਗਨ੍ਤ੍वਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਨਪ੍ਪवਤ੍ਤਤਿ, ਏवੰ ਸੀਹਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿवਸੇ ''ਦਸਬਲੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਨਿਗਣ੍ਠੇਨ ਪਟਿਬਾਹਿਤਕਾਲੋ। ਯਥਾਪਿ ਦੁਤਿਯਦਿवਸੇ ਦੇवੇ वੁਟ੍ਠੇ ਉਦਕੰ ਸਨ੍ਦਮਾਨੰ ਨਦਿੰ ਓਤਰਿਤ੍वਾ ਥੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍वਾ वਾਲਿਕਾਪੁਞ੍ਜੰ ਪਹਰਿਤ੍वਾ ਅਪ੍ਪवਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਏवੰ ਸੀਹਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਦਿवਸੇ ''ਦਸਬਲੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਨਿਗਣ੍ਠੇਨ ਪਟਿਬਾਹਿਤਕਾਲੋ। ਯਥਾ ਤਤਿਯਦਿवਸੇ ਦੇवੇ वੁਟ੍ਠੇ ਉਦਕੰ ਸਨ੍ਦਮਾਨੰ ਨਦਿੰ ਓਤਰਿਤ੍वਾ ਪੁਰਾਣਪਣ੍ਣਸੁਕ੍ਖਦਣ੍ਡਕਟ੍ਠਕਚवਰਾਦੀਨਿ ਪਰਿਕਡ੍ਢਨ੍ਤੰ वਾਲਿਕਾਪੁਞ੍ਜੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍वਾ ਸਮੁਦ੍ਦਨਿਨ੍ਨਮੇव ਹੋਤਿ, ਏवੰ ਸੀਹੋ ਤਤਿਯਦਿवਸੇ ਤਿਣ੍ਣੰ ਰਤਨਾਨੰ ਗੁਣਕਥੰ ਸੁਤ੍वਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੇ ''ਅਫਲਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਨਿਪ੍ਫਲਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾ, ਕਿੰ ਮੇ ਇਮੇ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਹੰ ਸਤ੍ਥੁਸਨ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਮਨੰ ਅਭਿਨੀਹਰਿਤ੍वਾ वੇਸਾਲਿਯਾ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ। ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ ਚ ''ਚਿਰਸ੍ਸਾਹੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਯੁਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਾਤਕवੇਸੇਨ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ''ਯੇਕੇਚਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਘੋਸਨੰ ਕਾਰੇਤ੍वਾ ਪਞ੍ਚਰਥਸਤਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍वਾ ਉਤ੍ਤਮਰਥੇ ਠਿਤੋ ਤੇਹਿ ਚੇव ਪਞ੍ਚਹਿ ਰਥਸਤੇਹਿ ਮਹਤਿਯਾ ਚ ਪਰਿਸਾਯ ਪਰਿवੁਤੋ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਚੁਣ੍ਣवਾਸਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍वਾ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ। **ਦਿवਾ ਦਿवਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਿवਸਸ੍ਸ ਚ ਦਿवਾ, ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ।

ਯੇਨ ਭਗवਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਆਰਾਮੰ ਪवਿਸਨ੍ਤੋ ਦੂਰਤੋव ਅਸੀਤਿ-ਅਨੁਬਜਞ੍ਜਨ-ਬਜਾਮਪ੍ਪਭਾ-ਦ੍वਤ੍ਤਿੰਸ-ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਘਨਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਚ ਦਿਸ੍वਾ ''ਏवਰੂਪੰ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸੰ ਏवੰ ਆਸਨ੍ਨੇ वਸਨ੍ਤੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਨਾਦ੍ਦਸੰ, वਞ੍ਚਿਤੋ वਤਮ੍ਹਿ, ਅਲਾਭਾ वਤ ਮੇ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍वਾ ਮਹਾਨਿਧਿੰ ਦਿਸ੍वਾ ਦਲਿਦ੍ਦਪੁਰਿਸੋ वਿਯ ਸਞ੍ਜਾਤਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੋ ਯੇਨ ਭਗवਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਾਨੁਧਮ੍ਮੰ ਬਜਾਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ वੁਤ੍ਤਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਨੁਕਾਰਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਕਾਰਣवਚਨੋ ਹੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਸਦ੍ਦੋ ''ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਞਾਣੰ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (वਿਭ॰ ੭੨੦) वਿਯ। ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਤਥਾਪवਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪवਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭਾवਤੋ। ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਹਿ ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋ। ਅਨੁਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਏव ਪਰੇਹਿ ਤਥਾ वੁਚ੍ਚਮਾਨੋ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ** **वਾਦਾਨੁवਾਦੋਤਿ**। ਪਰੇਹਿ वੁਤ੍ਤਕਾਰਣੇਹਿ ਸਕਾਰਣੋ ਹੁਤ੍वਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ वਾਦੋ वਾ ਤਤੋ ਪਰੰ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁवਾਦੋ वਾ ਕੋਚਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ वਿਞ੍ਞੂਹਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬੰ ਠਾਨੰ ਕਾਰਣੰ ਨ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਦੰ वੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਕਿੰ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨਪਿ ਤव वਾਦੇ ਗਾਰਯ੍ਹੰ ਕਾਰਣੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। **ਅਨਬ੍ਭਕ੍ਖਾਤੁਕਾਮਾ**ਤਿ ਨ ਅਭੂਤੇਨ वਤ੍ਤੁਕਾਮਾ। **ਅਤ੍ਥਿ ਸੀਹਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥੋ वੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡੇ

ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਰਮੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸੇਨਾ**ਤਿ ਚਤੁਮਗ੍ਗਚਤੁਫਲਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਉਤ੍ਤਮੇਨ। **ਅਸ੍ਸਾਸਾਯ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਮੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਥਮ੍ਭਨਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਮਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸੀਹਸ੍ਸ ਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ।

ਅਨੁਵਿਚ੍ਚਕਾਰਨ੍ਤਿ ਅਨੁਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਰੋਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸਾਧੁ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰੋ ਹੋਤਿ। ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮੰ ਸਰਣੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਨਿਗਣ੍ਠੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਗਣ੍ਠੰ ਸਰਣੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ‘‘ਕਿੰ ਅਯੰ ਸੀਹੋ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਸਰਣੰ ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਗਰਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਵਿਚ੍ਚਕਾਰੋ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨੰ ਸਾਧੂਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਟਾਕੰ ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਏਵਰੂਪੰ ਸਾਵਕੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਾ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਰਣੰ ਗਤੋ ਸਾਵਕੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਪਟਾਕੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਘੋਸੇਨ੍ਤਾ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਵੰ ਨੋ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੋ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ‘‘ਕਿਮਹੰ ਏਤੇਸੰ ਸਰਣੰ ਗਤੋ’’ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੋ ‘‘ਏਤੇਸੰ ਮੇ ਸਰਣਗਤਭਾਵੰ ਬਹੂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੰ ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਨ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚ। ਤੇਨਾਹ – ‘‘ਪਟਾਕੰ ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ। **ਓਪਾਨਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਯਤ੍ਤਉਦਪਾਨੋ ਵਿਯ ਠਿਤੰ। **ਕੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਵ ਨਿਵੇਸਨੰ। **ਦਾਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਸਪਿ ਵੀਸਤਿਪਿ ਸਟ੍ਠਿਪਿ ਜਨੇ ਆਗਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਮੰ ਸਰਣੰ ਗਤਕਾਰਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਮਾ ਇਮੇਸੰ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ। ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਓਵਦਿ। **ਸੁਤੰ ਮੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕੁਤੋ ਸੁਤਨ੍ਤਿ? ਨਿਗਣ੍ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ। ਤੇ ਕਿਰ ਕੁਲਘਰੇਸੁ ਏਵੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ ‘‘ਮਯੰ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਾਮ, ਸਮਣੋ ਪਨ ਗੋਤਮੋ ‘ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਦਾਨੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ ਨਾਞ੍ਞੇਸੰ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਸਾਵਕਾਨੰ ਦਾਨੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਨਾਞ੍ਞੇਸੰ ਸਾਵਕਾਨੰ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਦਿਨ੍ਨੰ ਦਾਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲੰ, ਨਾਞ੍ਞੇਸੰ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਸਾਵਕਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲੰ, ਨਾਞ੍ਞੇਸ’ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਵਦਤੀ’’ਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਯੰ ‘‘ਸੁਤੰ ਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਨ੍ਤਿ ਦਾਨਾਨਨ੍ਤਰੰ ਸੀਲੰ, ਸੀਲਾਨਨ੍ਤਰੰ ਸਗ੍ਗੰ, ਸਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰੰ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਕਥੰ। ਤਤ੍ਥ **ਦਾਨਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਦਾਨੰ ਨਾਮ ਸੁਖਾਨੰ ਨਿਦਾਨੰ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨੰ ਮੂਲੰ, ਭੋਗਾਨੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾ, ਵਿਸਮਗਤਸ੍ਸ ਤਾਣੰ ਲੇਣੰ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣੰ, ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕੇਸੁ ਦਾਨਸਦਿਸੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਤਾਣੰ ਲੇਣੰ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਅਵਸ੍ਸਯਟ੍ਠੇਨ ਰਤਨਮਯਸੀਹਾਸਨਸਦਿਸੰ, ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਮਹਾਪਥਵੀਸਦਿਸੰ, ਆਰਮ੍ਮਣਟ੍ਠੇਨ ਆਲਮ੍ਬਨਰਜ੍ਜੁਸਦਿਸੰ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਖਨਿਤ੍ਥਰਣਟ੍ਠੇਨ ਨਾਵਾ, ਸਮਸ੍ਸਾਸਨਟ੍ਠੇਨ ਸਙ੍ਗਾਮਸੂਰੋ, ਭਯਪਰਿਤ੍ਤਾਣਟ੍ਠੇਨ ਸੁਸਙ੍ਖਤਨਗਰੰ, ਮਚ੍ਛੇਰਮਲਾਦੀਹਿ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤਟ੍ਠੇਨ ਪਦੁਮੰ, ਤੇਸੰ ਨਿਦਹਨਟ੍ਠੇਨ ਅਗ੍ਗਿ, ਦੁਰਾਸਦਟ੍ਠੇਨ ਆਸਿਵਿਸੋ, ਅਸਨ੍ਤਾਸਨਟ੍ਠੇਨ ਸੀਹੋ, ਬਲਵਨ੍ਤਟ੍ਠੇਨ ਹਤ੍ਥੀ, ਅਭਿਮਙ੍ਗਲਸਮ੍ਮਤਟ੍ਠੇਨ ਸੇਤਵਸਭੋ, ਖੇਮਨ੍ਤਭੂਮਿਸਮ੍ਪਾਪਨਟ੍ਠੇਨ ਵਲਾਹਕੋ ਅਸ੍ਸਰਾਜਾ। ਦਾਨੰ ਨਾਮੇਤੰ ਮਯਾ ਗਤਮਗ੍ਗੋ, ਮਯ੍ਹੇਸੋ ਵੰਸੋ, ਮਯਾ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਵੇਲਾਮਮਹਾਯਞ੍ਞੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਮਹਾਯਞ੍ਞੋ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਮਹਾਯਞ੍ਞੋ, ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਮਹਾਯਞ੍ਞੋਤਿ, ਅਨੇਕਮਹਾਯਞ੍ਞਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾ, ਸਸਭੂਤੇਨ ਜਲਿਤਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਨ੍ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਯਾਚਕਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਗਹਿਤੰ। ਦਾਨਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਤਿ ਮਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣੰ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣੰ, ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਞਾਣੰ ਦੇਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਦਾਨਗੁਣਪ੍ਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਕਥੰ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਦਾਨੰ ਦੇਨ੍ਤੋ ਸੀਲੰ ਸਮਾਦਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰੰ ਸੀਲਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। **ਸੀਲਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲੰ ਨਾਮੇਤੰ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਤਾਣੰ ਲੇਣੰ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣੰ। ਸੀਲੰ ਨਾਮੇਤੰ ਮਮ ਵੰਸੋ , ਅਹੰ ਸਙ੍ਖਪਾਲਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਭੂਰਿਦਤ੍ਤਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਸੀਲਵਰਾਜਕਾਲੇ ਮਾਤੁਪੋਸਕਹਤ੍ਥਿਰਾਜਕਾਲੇ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਰਾਜਕਾਲੇਤਿ ਅਨਨ੍ਤੇਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਸੀਲੰ ਪਰਿਪੂਰੇਸਿਂ। ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨਞ੍ਹਿ ਸੀਲਸਦਿਸੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਤਾਣੰ ਲੇਣੰ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰਸਦਿਸੋ ਅਲਙ੍ਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਲਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਲਗਨ੍ਧਸਦਿਸੋ ਗਨ੍ਧੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰੇਨ ਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤੰ ਸੀਲਗਨ੍ਧਾਨੁਲਿਤ੍ਤੰ ਸਦੇਵਕੋਪਿ ਲੋਕੋ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਤਿੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਸੀਲਗੁਣਪ੍ਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਕਥੰ।

‘‘ਇਦਂ ਪਨ ਸੀਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਯਂ ਸਗ੍ਗੋ ਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਸੀਲਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸਗ੍ਗਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। **ਸਗ੍ਗਕਥ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਯਂ ਸਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਇਟ੍ਠੋ ਕਨ੍ਤੋ ਮਨਾਪੋ, ਨਿਚ੍ਚਮੇਤ੍ਥ ਕੀਲ਼ਾ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਦੇਵਾ ਨਵੁਤਿਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਿਬ੍ਬਸੁਖਂ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਸਟ੍ਠਿ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੀ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਸਗ੍ਗਗੁਣਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਕਥਂ। ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਥਯਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮੁਖਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ – ‘‘ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਗ੍ਗਕਥਂ ਕਥੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੫੫)।

ਏਵਂ ਸਗ੍ਗਕਥਾਯ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਹਤ੍ਥਿਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੋਣ੍ਡਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ‘‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਗ੍ਗੋ ਅਨਿਚ੍ਚੋ ਅਦ੍ਧੁਵੋ, ਨ ਏਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ‘‘ਅਪ੍ਪਸ੍ਸਾਦਾ ਕਾਮਾ ਬਹੁਦੁਕ੍ਖਾ ਬਹੁਪਾਯਾਸਾ, ਆਦੀਨਵੋ ਏਤ੍ਥ ਭਿਯ੍ਯੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੫-੨੩੬; ੨.੪੨) ਨਯੇਨ **ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ** ਕਥੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਦੀਨਵੋ**ਤਿ ਦੋਸੋ। **ਓਕਾਰੋ**ਤਿ ਅਵਕਾਰੋ ਲਾਮਕਭਾਵੋ। **ਸਂਕਿਲੇਸੋ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਸਾਰੇ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨਂ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ, ਭੋ, ਸਤ੍ਤਾ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੫੧)।

ਏਵਂ ਕਾਮਾਦੀਨਵੇਨ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੋਗਚਿਤ੍ਤਂ। **ਸਾਮੁਕ੍ਕਂਸਿਕਾ**ਤਿ ਸਾਮਂ ਉਕ੍ਕਂਸਿਕਾ ਅਤ੍ਤਨਾਯੇਵ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਾ, ਸਯਮ੍ਭੁਞਾਣੇਨ ਦਿਟ੍ਠਾ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਅਞ੍ਞੇਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਾ ਪਨ ਸਾਤਿ? ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਦੇਸਨਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮੁਦਯਂ ਨਿਰੋਧਂ ਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ। **ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਰਜਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵਾ ਵਿਰਜਂ, ਰਾਗਮਲਾਦੀਨਂ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾ ਵੀਤਮਲਂ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਆਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਞ੍ਹਿ ਨਿਰੋਧਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਦਿਟ੍ਠੋ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਤਿਣ੍ਣਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਅਨੇਨਾਤਿ **ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ**। ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋ**। ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ **ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**। ਕਤ੍ਥ? ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ। ਨਾਸ੍ਸ ਪਰੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨ ਪਰਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ**।

ਪਵਤ੍ਤਮਂਸਨ੍ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਪਵਤ੍ਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਮੂਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣੇ ਪਰਿਯੇਸਾਹੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾ। **ਥੂਲਂ ਪਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਥੂਲਂ ਮਹਾਸਰੀਰਂ ਗੋਕਣ੍ਣਮਹਿਂਸਸੂਕਰਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਸੁਂ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ, ਮਾਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਚ੍ਚਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸ੍ਵਾਯਂ ਤਂ ਮਂਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਂ ਪਾਣਵਧਕਮ੍ਮਂ ਫੁਸਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਕੁਸਲਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਦਾਯਕਸ੍ਸ, ਉਪਡ੍ਢਂ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਨੇਸਂ ਲਦ੍ਧਿ। ਅਪਰੋ ਨਯੋ – **ਪਟਿਚ੍ਚਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਚਕਤਂ। ਅਥ ਵਾ **ਪਟਿਚ੍ਚਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚਕਮ੍ਮਂ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਮਂਸਮ੍ਪਿ ਪਟਿਚ੍ਚਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਪਕਣ੍ਣਕੇ**ਤਿ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ। **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਂ, ਕਿਂ ਇਮਿਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚ ਪਨੇਤੇ**ਤਿ ਏਤੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਵਣ੍ਣਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਾਪਿ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਨ ਜਿਰਿਦਨ੍ਤਿ, ਅਬ੍ਭਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਲਜ੍ਜਨਤ੍ਥੇ ਇਦਂ **ਜਿਰਿਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਦਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਨ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩. ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਙ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਗੁਣਙ੍ਗੇਹਿ। **ਤਸ੍ਸਂ ਦਿਸਾਯਂ ਜਾਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਂ ਸਿਨ੍ਧੁਨਦੀਤੀਰਦਿਸਾਯਂ ਜਾਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਭਦ੍ਰਾ ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। **ਅਲ੍ਲਂ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਂ** ਵਾਤਿ ਅਲ੍ਲਤਿਣਂ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਤਿਣਂ ਵਾ। **ਨਾਞ੍ਞੇ ਅਸ੍ਸੇ ਉਬ੍ਬੇਜੇਤਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਅਸ੍ਸੇ ਨ ਉਬ੍ਬੇਜੇਤਿ ਨ ਪਹਰਤਿ ਨ ਡਂਸਤਿ ਨ ਕਲਹਂ ਕਰੋਤਿ। **ਸਾਠੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਸਠਭਾਵੋ। **ਕੂਟੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਕੂਟਭਾਵੋ। **ਜਿਮ੍ਹੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਜਿਮ੍ਹਭਾਵੋ। **ਵਙ੍ਕੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਵਙ੍ਕਭਾਵਾ। ਇਚ੍ਚੁਸ੍ਸ ਚਤੂਹਿਪਿ ਪਦੇਹਿ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਭਾਵੋਵ ਕਥਿਤੋ । **ਵਾਹੀ**ਤਿ ਵਹਨਸਭਾਵੋ ਦਿਨ੍ਨੋਵਾਦਪਟਿਕਰੋ। **ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਮਰਣਪਰਿਯਾਦਾਨਾ**ਤਿ ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਮਰਣੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ। **ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ**

ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਅਮਤੰ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। **ਪੁਰਿਸਥਾਮੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਞਾਣਥਾਮਾਦਯੋ ਕਥਿਤਾ। **ਸਣ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਸਕ੍ਕਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ।

੪. ਅਸ੍ਸਖਲੁਙ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **"ਪੇਹੀ"ਤਿ** ਵ**ੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਰਥੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤੀ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਟ੍ਠਿਕੇਨ ਯੁਗੰ ਉਪ੍ਪੀਲਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੇਨ ਰਥੰ ਪਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਓਸਕ੍ਕਤਿ। **ਪਚ੍ਛਾ ਲਙ੍ਘਤਿ, ਕੁਬ੍ਬਰੰ ਹਨਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਥਕੁਬ੍ਬਰੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। **ਤਿਦਣ੍ਡੰ ਭਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਰਥਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਤਯੋ ਦਣ੍ਡਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਭਞ੍ਜਤਿ। **ਰਥੀਸਾਯ ਸਤ੍ਥਿੰ ਉਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੀਸੰ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਯੁਗੰ ਭੂਮਿਯੰ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਿਨਾ ਰਥੀਸੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਅਜ੍ਝੋਮਦ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪੁਰਿਮਪਾਦੇਹਿ ਈਸੰ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਉਬ੍ਬਟੁਮੰ ਰਥੰ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਥਲੰ ਵਾ ਕਣ੍ਡਕਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਰਥੰ ਆਰੋਪੇਤਿ। **ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਅਗਣਿਤ੍ਵਾ। **ਮੁਖਾਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਖਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੰ ਅਯਸਙ੍ਖਲਿਕੰ। **ਖੀਲਟ੍ਠਾਯੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਦੇ ਥਮ੍ਭੇ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਖੀਲਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸੇਨ ਠਾਨੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤੰ।

੫. ਮਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਸਜ੍ਝਾਯਮਲਾ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਿਤਮਨ੍ਤਾਨੰ ਅਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣੰ ਮਲੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਮਲਾ ਘਰਾ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯਾਭਾਵੋ ਘਰਾਨੰ ਮਲੰ ਨਾਮ। **ਵਣ੍ਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਸ੍ਸ। **ਰਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਰਮੰ ਮਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਸੇਸਾਕੁਸਲਧਮ੍ਮਮਲਤੋ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਭੂਤਾ ਵਟ੍ਟਮੂਲਸਙ੍ਖਾਤਾ ਬਹਲਨ੍ਧਕਾਰਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਰਮੰ ਮਲੰ। ਤਤੋ ਹਿ ਮਲਤਰੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤੰ।

੬. ਦੂਤੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਦੂਤੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੂਤਕਮ੍ਮੰ। **ਗਨ੍ਤੁਮਰਹਤੀ**ਤਿ ਤੰ ਦੂਤੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸਾਸਨੰ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਹਰਿਤੁੰ ਅਰਹਤਿ। **ਸੋਤਾ**ਤਿ ਯੋ ਤੰ ਅਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਦੇਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਸੋਤਾ। **ਸਾਵੇਤਾ**ਤਿ ਤੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸਾਵੇਤਾ। **ਉਗ੍ਗਹੇਤਾ**ਤਿ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਹੇਤਾ। **ਧਾਰੇਤਾ**ਤਿ ਸੁਧਾਰਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਾ। **ਵਿਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਜਾਨਿਤਾ। **ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਾ**ਤਿ ਪਰੰ ਵਿਜਾਨਾਪੇਤਾ। **ਸਹਿਤਾ ਸਹਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਸਹਿਤੰ, ਇਦੰ ਅਸਹਿਤਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸਹਿਤਾਸਹਿਤਸ੍ਸ ਕੁਸਲੋ, ਉਪਗਤਾਨੁਪਗਤੇਸੁ ਛੇਕੋ ਸਾਸਨੰ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਸਹਿਤੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ। **ਨ ਬ੍ਯਥਤੀ**ਤਿ ਵੇਧਤਿ ਨ ਛਮ੍ਭਤਿ। **ਅਸਨ੍ਦਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਹੰ ਵਿਗਤਸੰਸਯੰ। **ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਤ੍ਥਾਯ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ।

੭-੮. ਬਨ੍ਧਨਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭-੧੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਰੁਣ੍ਣੇਨਾ**ਤਿ ਰੁਦਿਤੇਨ। **ਆਕਪ੍ਪੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਾਦਿਨਾ ਵਿਧਾਨੇਨ। **ਵਨਭਙ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਵਨਤੋ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਟੇਨ ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਦਿਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨ। ਅਟ੍ਠਮੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੯. ਪਹਾਰਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯. ਨਵਮੇ **ਪਹਾਰਾਦੋ**ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੋ। **ਅਸੁਰਿਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਅਸੁਰਜੇਟ੍ਠਕੋ। ਅਸੁਰੇਸੁ ਹਿ ਵੇਪਚਿਤ੍ਤਿ ਰਾਹੁ ਪਹਾਰਾਦੋਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਜੇਟ੍ਠਕਾ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਅਜ੍ਜ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸ੍ਵੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਸਤ੍ਥੁ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਵਸਨਕਾਲੇ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ

ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਮਮ 'ਅਜ੍ਜ ਸ੍ਵੇ'ਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਜਾਤਾਨਿ, ਹਨ੍ਦਾਹੰ ਇਦਾਨੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਅਸੁਰਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਅਸੁਰਭਵਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਦਿਵਸ੍ਸ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, **ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ''ਤਥਾਗਤੰ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਵ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਤੋ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬੁਦ੍ਧਗਾਰਵੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਪਹਾਰਾਦੋ ਮਯਿ ਅਕਥੇਨ੍ਤੇ ਪਠਮਤਰੰ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨੰ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥੰ ਏਕੰ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ।

ਅਥ ਨੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਅਪਿ ਪਨ ਪਹਾਰਾਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਰਤਿੰ ਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਕ੍ਕਣ੍ਠਮਾਨਾ ਵਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ''ਪਰਿਚਿਣ੍ਣਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਮੰ ਭਗਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਅਭਿਰਮਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਹ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਨਿਨ੍ਨੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਨਿਨ੍ਨਭਾਵਸ੍ਸ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। **ਨ ਆਯਤਕੇਨੇਵ ਪਪਾਤੋ**ਤਿ ਨ ਛਿਨ੍ਨਤਟਮਹਾਸੋਬ੍ਭੋ ਵਿਯ ਆਦਿਤੋਵ ਪਪਾਤੋ । ਸੋ ਹਿ ਤੀਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕਙ੍ਗੁਲਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਵਿਦਤ੍ਥਿਰਤਨਯਟ੍ਠਿਉਸਭਅਡ੍ਢਗਾਵੁਤਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਿਨੇਰੁਪਾਦਮੂਲੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਗਮ੍ਭੀਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਠਿਤਧਮ੍ਮੋਤਿ ਠਿਤਸਭਾਵੋ। **ਕੁਣਪੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਨੰ ਕਲੇਵਰੇਨ। **ਥਲੰ ਉਸ੍ਸਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਵੀਚਿਪਹਾਰੇਨੇਵ ਥਲੰ ਖਿਪਤਿ।

ਗਙ੍ਗਾਯਮੁਨਾਤਿ ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ ਇਮਾਸੰ ਨਦੀਨੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਥੰ ਕਥੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਯੰ ਤਾਵ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਪਰਿਮਾਣੋ, ਤਤ੍ਥ ਚਤੁਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਪਰਿਮਾਣੋ ਪਦੇਸੋ ਉਦਕੇਨ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟੋ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੋ, ਤਿਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਿਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਹਿਮਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਕੂਟਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਨ੍ਦਮਾਨਪਞ੍ਚਸਤਨਦੀਵਿਚਿਤ੍ਤੋ, ਯਤ੍ਥ ਆਯਾਮਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰਤੋ ਚ ਪਣ੍ਣਾਸਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਾ ਦਿਯਡ੍ਢਯੋਜਨਸਤਪਰਿਮਣ੍ਡਲਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹੋ ਕਣ੍ਣਮੁਣ੍ਡਦਹੋ ਰਥਕਾਰਦਹੋ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹੋ ਕੁਣਾਲਦਹੋ ਮਨ੍ਦਾਕਿਨਿਦਹੋ ਸੀਹਪ੍ਪਪਾਤਦਹੋਤਿ ਸਤ੍ਤ ਮਹਾਸਰਾ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ।

ਤੇਸੁ **ਅਨੋਤਤ੍ਤੋ** ਸੁਦਸ੍ਸਨਕੂਟੰ ਚਿਤ੍ਤਕੂਟੰ ਕਾਲ਼ਕੂਟੰ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਕੂਟੰ ਕੇਲਾਸਕੂਟਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਬ੍ਬਤੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਦਸ੍ਸਨਕੂਟੰ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੰ ਦ੍ਵਿਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੰ ਅਨ੍ਤੋਵਙ੍ਕੰ ਕਾਕਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨੰ ਤਮੇਵ ਸਰੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕੂਟੰ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੰ, ਕਾਲ਼ਕੂਟੰ ਅਞ੍ਜਨਮਯੰ, ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਕੂਟੰ ਸਾਨੁਮਯੰ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣੰ, ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ ਸਾਰਗਨ੍ਧੋ ਫੇਗ੍ਗੁਗਨ੍ਧੋ ਤਚਗਨ੍ਧੋ ਪਪਟਿਕਾਗਨ੍ਧੋ ਰਸਗਨ੍ਧੋ ਪਤ੍ਤਗਨ੍ਧੋ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਫਲਗਨ੍ਧੋ ਗਨ੍ਧਗਨ੍ਧੋਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦਸਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨੰ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਓਸਧਸਞ੍ਛਨ੍ਨੰ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਆਦਿਤ੍ਤਮਿਵ ਅਙ੍ਗਾਰੰ ਜਲਨ੍ਤੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕੇਲਾਸਕੂਟੰ ਰਜਤਮਯੰ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸੁਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਮਾਨੁਬ੍ਬੇਧਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ ਤਮੇਵ ਸਰੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਾਗਾਨੁਭਾਵੇਨ ਚ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਦਿਯੋ ਚੇਤੇਸੁ ਸਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਉਦਕੰ ਅਨੋਤਤ੍ਤਮੇਵ ਪਵਿਸਤਿ। ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰੇਨ ਤਤ੍ਥ ਓਭਾਸੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਜੁੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਅਨੋਤਤ੍ਤੋ ਤਿਸਙ੍ਖਾ ਉਦਪਾਦਿ।

ਤਤ੍ਥ ਮਨੋਹਰਸਿਲਾਤਲਾਨਿ ਨਿਮ੍ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਾਨਿ ਫਲਿਕਸਦਿਸਨਿਮ੍ਮਲੋਦਕਾਨਿ ਨ੍ਹਾਨਤਿਤ੍ਥਾਨਿ ਸੁਪਟਿਯਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਯੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾ ਖੀਣਾਸਵਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਾ ਚ ਇਸਯੋ ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਯਕ੍ਖਾਦਯੋ ਉਦਕਕੀਲ਼ੰ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਸੀਹਮੁਖੰ, ਹਤ੍ਥਿਮੁਖੰ, ਅਸ੍ਸਮੁਖੰ, ਉਸਭਮੁਖਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮੁਖਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਹਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਦਿਯੋ ਸਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਸੀਹਮੁਖੇਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਨਦੀਤੀਰੇ ਸੀਹਾ ਬਹੁਤਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਿਮੁਖਾਦੀਹਿ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਉਸਭਾ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਨਦੀ ਅਨੋਤਤ੍ਤੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤਰਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਦਿਯੋ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਪਾਚੀਨਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨੇਵ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਥੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਵਿਸਤਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਤੋ ਚ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਨਦਿਯੋਪਿ ਤਥੇਵ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨੇਵ

ਉਤ੍ਤਰਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨੇਵ ਚ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਥੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਦਕ੍ਖਿਣਮੁਖਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਨਦੀ ਪਨ ਤੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਉਜੁਕੰ ਪਾਸਾਣਪਿਟ੍ਠੇਨੇਵ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣਾ ਉਦਕਧਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਯਗ੍ਗਲੇ ਨਾਮ ਪਾਸਾਣੇ ਪਤਿਤਾ, ਪਾਸਾਣੋ ਉਦਕਧਾਰਾਵੇਗੇਨ ਭਿਨ੍ਨੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਾ ਤਿਯਗ੍ਗਲਾ ਨਾਮ ਮਹਾਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਜਾਤਾ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਕੂਲੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਤਾ। ਤਤੋ ਘਨਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਮ੍ਮਙ੍ਗੇਨ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਞ੍ਝੰ ਨਾਮ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਪਬ੍ਬਤੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੁਲਿਸਦਿਸਾ ਪਞ੍ਚ ਧਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਸਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਨੋਤਤ੍ਤੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ **ਆਵਤ੍ਤਗਙ੍ਗਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ । ਉਜੁਕੰ ਪਾਸਾਣਪਿਟ੍ਠੇਨ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ **ਕਣ੍ਹਗਙ੍ਗਾ,** ਆਕਾਸੇਨ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ **ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਾ,** ਤਿਯਗ੍ਗਲਪਾਸਾਣੇ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨੋਕਾਸੇ ਠਿਤਾ **ਤਿਯਗ੍ਗਲਪੋਕ੍ਖਰਣੀ,** ਕੂਲੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ **ਬਹਲਗਙ੍ਗਾ**ਤਿ, ਉਮਙ੍ਗੇਨ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ **ਉਮਙ੍ਗਗਙ੍ਗਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵਿਞ੍ਝੰ ਨਾਮ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਪਬ੍ਬਤੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਧਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਗਙ੍ਗਾ, ਯਮੁਨਾ, ਅਚਿਰਵਤੀ, ਸਰਭੂ, ਮਹੀਤਿ ਪਞ੍ਚ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤਾ। ਏਵਮੇਤਾ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਨਦਿਯੋ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸਵਨ੍ਤਿਯੋਤਿ ਯਾ ਕਾਚਿ ਸਵਮਾਨਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਮਹਾਨਦਿਯੋ ਵਾ ਕੁਨ੍ਨਦਿਯੋ ਵਾ। **ਅਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤਿ ਓਸਰਨ੍ਤਿ। **ਧਾਰਾ**ਤਿ ਵੁਟ੍ਠਿਧਾਰਾ। **ਪੂਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਭਾਵੋ। ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਹਿ ਅਯੰ ਧਮ੍ਮਤਾ – ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਦੇਵੋ ਮਨ੍ਦੋ ਜਾਤੋ, ਜਾਲਕ੍ਖਿਪਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਮਹਨ੍ਤਾ ਵੁਟ੍ਠਿ, ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਨੁ ਖੋ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸਾਰਣਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਪਠਮਕਪ੍ਪਿਕਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਯੰ ਸਿਨੇਰੁਮੇਖਲੰ ਆਹਚ੍ਚ ਉਦਕੰ ਠਿਤੰ, ਤਤੋ ਏਕਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਕੰ ਨੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਸੀਦਤਿ, ਨ ਉਦ੍ਧੰ ਉਤ੍ਤਰਤਿ। **ਏਕਰਸੋ**ਤਿ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸੋ।

ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਨ੍ਤਵਟ੍ਟਦੀਘਾਦਿਭੇਦਾ ਅਨੇਕਵਿਧਾ । **ਮਣੀ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਨੀਲਾਦਿਭੇਦੋ ਅਨੇਕਵਿਧੋ। **ਵੇਲ਼ੁਰਿਯੋ**ਤਿ ਵੰਸਵਣ੍ਣਸਿਰੀਸਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਾਦਿਭੇਦੋ ਅਨੇਕਵਿਧੋ। **ਸਙ੍ਖੋ**ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਟ੍ਟਤਮ੍ਬਕੁਚ੍ਛਿਕਧਮਨਸਙ੍ਖਾਦਿਭੇਦੋ ਅਨੇਕਵਿਧੋ। **ਸਿਲਾ**ਤਿ ਸੇਤਕਾਲ਼ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣਾਦਿਭੇਦੋ ਅਨੇਕਵਿਧਾ। **ਪਵਾਲ਼**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਨ੍ਤਰਤ੍ਤਘਨਰਤ੍ਤਾਦਿਭੇਦੰ ਅਨੇਕਵਿਧੰ। **ਮਸਾਰਗਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਬਰਮਣਿ। **ਨਾਗਾ**ਤਿ ਊਮਿਪਿਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋਪਿ ਵਿਮਾਨਟ੍ਠਕਾ ਨਾਗਾਪਿ।

ਅਟ੍ਠ ਪਹਾਰਾਦਾਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਅਟ੍ਠਪਿ ਧਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਸੋਲ਼ਸਪਿ ਬਾਤ੍ਤਿਂਸਪਿ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ, ਪਹਾਰਾਦੇਨ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਕਥਿਤਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੇਹੇਵ ਸਰਿਕ੍ਖਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਗਹਿਤਾ, ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਯ ਤੇਰਸ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ, ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਪਟਿਪਦਾਯ ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਟ੍ਠਤਿਂਸ ਆਰਮ੍ਮਣਵਿਭਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ । **ਨ ਆਯਤਕੇਨੇਵ ਅਞ੍ਞਾਪਟਿਵੇਧੋ**ਤਿ ਮਣ੍ਡੂਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੰ ਵਿਯ ਆਦਿਤੋਵ ਸੀਲਪੂਰਣਾਦਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਵੇਧੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਨ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਵ ਸਕ੍ਕਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਰਕਾਵਾਤਿ ਦੂਰੇਯੇਵ। **ਨ ਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਊਨਤ੍ਤੰ ਵਾ ਪੂਰਤ੍ਤੰ ਵਾ**ਤਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੇਪਿ ਕਪ੍ਪੇ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਏਕਸਤ੍ਤੋਪਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਦਾਪਿ ‘‘ਤੁਚ੍ਛਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੂ’’ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਚ ਪਨ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਗਮੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਮਤੰ ਆਰਾਧੇਨ੍ਤਿ, ਤਦਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁੰ – ‘‘ਪੂਰਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੂ’’ਤਿ।

੧੦. ਉਪੋਸਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦. ਦਸਮੇ **ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਰਤਨਪਾਸਾਦੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਚਾਹੰ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਯੇਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਤ੍ਤਧਾ ਤਸ੍ਸ ਮੁਦ੍ਧਾ

ਫਲਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਤੁਣ੍ਹੀਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾ। **ਉਦ੍ਧਸ੍ਤੇ ਅਰੁਣੇ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤੇ ਅਰੁਣਸੀਸੇ। **ਨਨ੍ਦਿਮੁਖਿਯਾ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮੁਖਿਯਾ। **ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਸਾ**ਤਿ ''ਅਸੁਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਗਹਪਤਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਉਗ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਘਰੇ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚ ਆਸਨਸਤਾਨਿ ਨਿਚ੍ਚੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। **ਤੰ ਸੁਣਾਹੀ**ਤਿ ਤੇ ਸੁਣਾਹਿ, ਤੰ ਵਾ ਅਟ੍ਠਵਿਧੰ ਅਚ੍ਛਰਿਯਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਾਹਿ। **ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦੀ**ਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਅਯਮੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਅਹੋਸਿ। **ਸਕਾਨਿ ਵਾ ਞਾਤਿਕੁਲਾਨੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤੰ ਧਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤਿਘਰਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤੁ। **ਕਸ੍ਸ ਵੋ ਦਮ੍ਮੀ**ਤਿ ਕਤਰਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਦਾਮਿ, ਆਰੋਚੇਥ ਮੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਦਸ੍ਸਾਮਿ ਏਤ੍ਤਕੰ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦੰ ਦਸ੍ਸਾਮਿ ਇਦੰ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਪਨ ਨ ਏਵੰ। ਅਥ ਖੋ ਸਞ੍ਞਿਕਾ ਵਿਯ ਗਣਸਨ੍ਤਕਾ ਵਿਯ ਚ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਾਧਾਰਣਾਯੇਵ। **ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰਯੇਵ ਪਯਿਰੁਪਾਸਾਮੀ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥਾ ਉਪਟ੍ਠਾਮਿ, ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਾਮਿ।

ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੰ ਖੋ ਪਨ ਮੰ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੰ ਮੰ ਦੇਵਤਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ, ਇਦੰ ਨ ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ। ਯੰ ਪਨਾਹੰ ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਣ੍ਣਤਿੰ ਨਾਭਿਜਾਨਾਮਿ, ਤੰ ਏਵ ਅਚ੍ਛਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। **ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤਿ, ਉਪਾਸਕਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਸਮ੍ਪਹੰਸਨੇ ਏਸ ਸਾਧੁਕਾਰੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨. ਦੁਤਿਯਉਗ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਨਾਗਵਨੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਨਾਗਵਨੰ ਨਾਮ ਉਯ੍ਯਾਨੰ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲਿਕੰ ਕੀਲਿਤੁਕਾਮੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚਾਰਿਯਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਸਹ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਿ, ਸੁਰਾਪਾਨੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਦੋ ਤਙ੍ਖਣਂਯੇਵ ਪਹੀਯਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਓਣੋਜੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕੰ ਹਤ੍ਥੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿੰ। **ਅਸੁਕੋ**ਤਿ ਅਮੁਕੋ। **ਸਮਚਿਤ੍ਤੋਵ ਦੇਮੀ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਸ ਥੋਕੰ, ਇਮਸ੍ਸ ਬਹੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤਨਾਨਤ੍ਤੰ ਨ ਕਰੋਮਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ ਪਨ ਏਕਸਦਿਸੰ ਕਰੋਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਤੰ ਸੰਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਸਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ।

੩. ਪਠਮਹਤ੍ਥਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਹਤ੍ਥਕੋ ਆਲ਼ਵਕੋ**ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਆਲਵਕਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥਕੋਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ। **ਸੀਲਵਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੀਲਦਸਸੀਲੇਨ ਸੀਲਵਾ। **ਚਾਗਵਾ**ਤਿ ਚਾਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਕਚ੍ਚਿਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਚ੍ਚਿ ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਬ੍ਯਾਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ। **ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ**ਤਿ ਅਧਿਗਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ।

੪. ਦੁਤਿਯਹਤ੍ਥਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹੀ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਨਂਯੇਵ ਅਰਿਯਸਾਵਕਉਪਾਸਕਾਨੰ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਗਨ੍ਧਮਾਲਵਿਲੇਪਨਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਕਾਰਣਾਨਿ। **ਤੇਹਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਅਹੰ। **ਤੰ ਦਾਨੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮੀ**ਤਿ ਨਙ੍ਗਲਬਲਿਬਦ੍ਦਭਤ੍ਤਬੀਜਾਦੀਨਿ ਚੇਵ ਗਨ੍ਧਮਾਲਮੂਲਾਦੀਨਿ ਚ ਦਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ। **ਪੇਯ੍ਯਵਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਅਮ੍ਮ, ਤਾਤ, ਭਾਤਰ, ਭਗਿਨੀਤਿਆਦਿਕੇਨ ਕਣ੍ਣਸੁਖੇਨ ਮੁਦੁਕੇਨ ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ। **ਅਤ੍ਥਚਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ

‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਨੇਨ ਵਾ ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਵਾ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਥਚਰਿਯਾਯ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਚ੍ਚਨਿਤ੍ਥਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਤ੍ਥਚਰਿਯਾਯ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ। **ਸਮਾਨਤ੍ਤਤਾਯਾ**ਤਿ ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਨਾਦੀਹਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮਾਨਤ੍ਤਤਾਯ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਏਕਤੋ ਖਾਦਨਪਿਵਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ। **ਦਲਿਦ੍ਦਸ੍ਸ ਖੋ ਨੇ ਤਥਾ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਲਿਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਤੁਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਵਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਯਥਾ ਦਲਿਦ੍ਦਸ੍ਸ ਨੇ ਤਥਾ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਮਮ ਪਨ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਦਿਨ੍ਨੋਵਾਦੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਮੇ ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। **ਯੋਨਿ ਖੋ ਤਜਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯੋ ਖੋ ਤੇ ਅਯਂ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸੀਲਚਾਗਪਞ੍ਞਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੫-੬. ਮਹਾਨਾਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫-੨੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਤ੍ਥੂਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਂ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਛਟ੍ਠੇ ਸਦ੍ਧਾਸੀਲਚਾਗਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾ।

੭. ਪਠਮਬਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਉਜ੍ਝਤ੍ਤਿਬਲਾ**ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਨਬਲਾ। ਬਾਲਾਨਞ੍ਹਿ ‘‘ਯਂ ਅਸੁਕੋ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਆਹ, ਮਂ ਸੋ ਆਹ, ਨ ਅਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਉਜ੍ਝਾਨਮੇਵ ਬਲਂ। **ਨਿਜ੍ਝਤ੍ਤਿਬਲਾ**ਤਿ ‘‘ਨ ਇਦਂ ਏਵਂ, ਏਵਂ ਨਾਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਨਿਜ੍ਝਾਪਨਂਯੇਵ ਬਲਂ। **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਲਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਬਲਾ। **ਖਨ੍ਤਿਬਲਾ**ਤਿ ਅਧਿਵਾਸਨਬਲਾ।

੮. ਦੁਤਿਯਬਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਬਲਾਨੀ**ਤਿ ਞਾਣਬਲਾਨਿ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**ਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਾਕਾਰੇਨ। **ਯਥਾਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ। **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ। **ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੂਪਮਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਤਾਪਨਟ੍ਠੇਨ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਯਾ ਉਪਮਿਤਾ ਇਮੇ ਕਾਮਾਤਿ। **ਵਿਵੇਕਨਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਨ੍ਨਂ। **ਵਿਵੇਕਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਜ੍ਜਿਤਂ ਦੂਰੀਭੂਤਂ ਵਾ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਾਭਿਰਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਭਿਰਤਂ। **ਬਜਨ੍ਤੀਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਗਤਨ੍ਤੀਭੂਤਂ ਏਕਦੇਸੇਨਾਪਿ ਅਨਲ੍ਲੀਨਂ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਂ। **ਆਸਵਟ੍ਠਾਨਿਯੇਹੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਆਸਵਾਨਂ ਕਾਰਣਭੂਤੇਹਿ, ਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਬਜਨ੍ਤੀਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਗਤਵਾਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੁਤੋ? **ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨਿਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ,** ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਕਥਿਤੋ।

੯. ਅਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯. ਨਵਮੇ ਖਣੇ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਖਣਕਿਚ੍ਚੋ,** ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾਵ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ। **ਓਪਸਮਿਕੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੂਪਸਮਾਵਹੋ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਕੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਰੋ। ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਬੋਧਗਾਮੀ। ਦੀਘਾਯੁਕਂ ਦੇਵਨਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਸਞ੍ਞਂ ਦੇਵਨਿਕਾਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਾਰੇਸੂ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਅਵਿਞ੍ਞੂਸੁ।

ਸੁਪ੍ਪਵੇਦਿਤੇਤਿ ਸੁਕਥਿਤੇ। **ਅਨੁਰਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਅਨੁਰਾਯਕਰਾ। **ਖਣੋ ਵੇ ਮਾ ਉਪਚ੍ਚਗਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਲਦ੍ਧੋ ਖਣੋ ਮਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿ। **ਇਧ ਚੇਵ ਨਂ ਵਿਰਾਧੇਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਪਮਤ੍ਤਚਾਰੀ ਇਧ ਇਮਂ ਖਣਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਯਾਮਤਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਵਿਰਾਧੇਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਅਤੀਤਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਹਾਪਿਤਤ੍ਥੋ। **ਚਿਰਤ੍ਤਂ ਅਨੁਤਪਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਚਿਰਰਤ੍ਤਂ ਸੋਚਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ‘‘ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਭਣ੍ਡਂ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਵਾਣਿਜੋ ਨ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਤਂ ਅਟ੍ਠਗੁਣਮ੍ਪਿ ਦਸਗੁਣਮ੍ਪਿ

ਭਵੇਯ੍ਯ। ਅਥ ਇਤਰੋ ''ਮਮ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਨੁਤਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਯੋ ਇਧ ਖਣਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਯਾਮਤਂ ਵਿਰਾਧੇਤਿ, ਸੋ ਅਯਂ ਵਾਣਿਜੋਵ ਅਤੀਤਤ੍ਥੋ ਚਿਰਂ ਅਨੁਤਪਿਸ੍ਸਤਿ ਸੋਚਿਸ੍ਸਤਿ। ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ **ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਵੁਤੋ**ਤਿ ਤਥਾ। **ਪਚ੍ਚਵਿਦੁਨ੍ਤਿ** ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਂਸੁ। **ਸਂਵਰਾ**ਤਿ ਸੀਲਸਂਵਰਾ। **ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਪਰਾਨੁਗੇ**ਤਿ ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਂਸਾਰਂ ਅਨੁਗਤੇ। **ਪਾਰਙ੍ਗਤਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਤਾ। **ਯੇ ਪਤ੍ਤਾ ਆਸਵਕ੍ਖਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ। ਏਵਮਿਧ ਗਾਥਾਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੧੦. ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਮਹਾਵਿਤਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ਦਸਮੇ **ਚੇਤੀਸੂ**ਤਿ ਚੇਤਿਨਾਮਕਾਨਂ ਰਾਜੂਨਂ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰੇ ਰਟ੍ਠੇ। **ਪਾਚੀਨਵਂਸਦਾਯੇ**ਤਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਯ ਠਿਤੇ ਵਂਸਦਾਯੇ ਨੀਲੋਭਾਸੇਹਿ ਵੇਲੂਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨੇ ਅਰਞ੍ਞੇ। **ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਮ੍ਹਿਯੇਵ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਲੋਕਧਾਤੁਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਇਧਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਹਸ੍ਸਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਮਿ। ਆਰਦ੍ਧਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਵੀਰਿਯਂ ਅਸਲ੍ਲੀਨਂ, ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਸਤਿ ਅਸਮ੍ਮੁਟ੍ਠਾ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਕਾਯੋ ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ, ਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਮੇ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਯਂ ਖੋ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਏਵਂ ਹੋਤਿ 'ਅਹਂ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ...ਪੇ॰... ਓਲੋਕੇਮੀ'ਤਿ, ਇਦਂ ਤੇ ਮਾਨਸ੍ਮਿਂ। ਯਮ੍ਪਿ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ ਏਵਂ ਹੋਤਿ 'ਆਰਦ੍ਧਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਵੀਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਏਕਗ੍ਗ'ਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ ਤੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸ੍ਮਿਂ। ਯਮ੍ਪਿ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਏਵਂ ਹੋਤਿ 'ਅਥ ਚ ਪਨ ਮੇ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀ'ਤਿ, ਇਦਂ ਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਮਿਂ। ਸਾਧੁ ਵਤਾਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ ਪਹਾਯ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ ਅਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮਤਾਯ ਧਾਤੁਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਸਂਹਰਤੂ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਰਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਮਾਸਂ ਚਙ੍ਕਮੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਸੋ ਪਧਾਨਵੇਗਨਿਮ੍ਮਥਿਤਤ੍ਤਾ ਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯੋ ਏਕਸ੍ਸ ਵੇਲੁਗੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸਾਯਂ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ, ਏਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਯਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ, ਅਧਿਗਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ, ਧੁਤਙ੍ਗਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾ। ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਯਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਬਹੁਂ ਦੇਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਂ ਦੇਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਤਰਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਅਨਵਸੇਸਗ੍ਗਾਹੀ ਹੋਤਿ। ਅਧਿਗਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਗਮਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਨ ਦੇਤਿ। ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਤੇਪਿਟਕੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਨ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ ਸਾਕੇਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਧੁਤਙ੍ਗਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਧੁਤਙ੍ਗਪਰਿਹਰਣਭਾਵਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਨ ਦੇਤਿ ਦ੍ਵੇਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਕਥਿਤਂ। **ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਗੁਣਨਿਗੂਹਨੇਨ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾਯ ਚ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਯਂ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਮਹਿਚ੍ਛਸ੍ਸ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾਤਿ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਤੀਹਿ ਸਨ੍ਤੋਸੇਹਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ। **ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਉਪਧਿਵਿਵੇਕੇਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਨਾਮ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਆਰਮ੍ਭਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਏਕੀਭਾਵੋ। ਏਕੀਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਤੀਤਿ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਅਯਂ ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ ਨਾਮ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਤੀਤਿ ਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੋ ਨਾਮ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਚ ਵਿਵੇਕਟ੍ਠਕਾਯਾਨਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਾਭਿਰਤਾਨਂ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ ਚ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਮਵੋਦਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ, ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੋ ਚ ਨਿਰੁਪਧੀਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਗਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੭, ੪੯)।

ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮਸ੍ਸਾਤਿ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਚ ਰਤਸ੍ਸ। **ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਵਸੇਨ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ। **ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ।

ਸਮਾਹਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪਞ੍ਞਵਤੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾਯ ਪਞ੍ਞਵਤੋ।

ਸਾਧੁ ਸਾਧੂਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਇਮਂ ਅਟ੍ਠਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਨਿਧੀ ਲਦ੍ਧਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਮਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਸਤ੍ਤ ਮਣਿਰਤਨਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਅਸ੍ਸਰਤਨਾਨਿ ਲਦ੍ਧਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਮਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕੇ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਮਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਾਰਾਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਪਪਞ੍ਚਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦੇ ਅਭਿਰਤਸ੍ਸ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਪਪਞ੍ਚਾਰਾਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਪਞ੍ਚੇਸੁ ਅਭਿਰਤਸ੍ਸ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ।

ਯਤੋਤਿ ਯਦਾ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਤਦਾ। **ਨਾਨਾਰਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਲਪੀਤਲੋਹਿਤੋਦਾਤਵਣ੍ਣੇਹਿ ਨਾਨਾਰਜਨੇਹਿ ਰਤ੍ਤਾਨਂ। **ਪਂਸੁਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਵੀਸਤਿਯਾ ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਠਿਤਪਂਸੁਕੂਲਚੀਵਰਂ। **ਖਾਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਾਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਯਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਤਂ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਦੁਸ੍ਸਕਰਣ੍ਡਕੋ ਮਨਾਪੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਤੁਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸੇਨ ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਪਂਸੁਕੂਲਚੀਵਰਂ ਖਾਯਿਸ੍ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ। **ਰਤਿਯਾ**ਤਿ ਰਤਿਅਤ੍ਥਾਯ। **ਅਪਰਿਤਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਹਿ ਅਪਰਿਤਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ। **ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯਾ**ਤਿ ਸੁਖਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ। **ਓਕ੍ਕਮਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਮਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਓਤਰਣਤ੍ਥਾਯ।

ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਭੋਜਨਨ੍ਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਜਙ੍ਘਾਬਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਭੋਜਨਂ। **ਖਾਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਨੋ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਭੋਜਨਂ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ । **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ। **ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸੇਨਾਸਨਂ ਖਾਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਨੋ ਤੇਭੂਮਕਪਾਸਾਦੇ ਗਨ੍ਧਕੁਸੁਮਵਾਸਸੁਗਨ੍ਧਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਵਿਯ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ। **ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰਕੋ**ਤਿ ਤਿਣੇਹਿ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਹਿ ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਫਲਕਪਾਸਾਣਤਲਾਨਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਥਤਸਨ੍ਥਤੋ। **ਪੂਤਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਮੁਤ੍ਤਂ। ਤਙ੍ਖਣੇ ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪੂਤਿਮੁਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਤ੍ਤਾ। **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸਨ੍ਤੋਸੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ।

ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਤਰਸੇਨਾਸਨੇ ਨੁ ਖੋ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ **ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਵਿਵੇਕੇਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਉਯ੍ਯੋਜਨਿਕਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜਨਿਕੇਹੇਵ ਵਚਨੇਹਿ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਸਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਗਮਨਕਂਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਪਞ੍ਚਨਿਰੋਧੇ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦੇ । **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। **ਪਸੀਦਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨੇਵ ਪਸੀਦਨਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨਮੁਚ੍ਚਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਚੇਤਿਰਟ੍ਠੇ ਪਾਚੀਨਵਂਸਦਾਯੇ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕਥਿਤੇ ਅਟ੍ਠ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕੇ ਪੁਨ ਭੇਸਕਲਾਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਸਿ।

ਮਨੋਮਯੇਨਾਤਿ ਮਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਕਾਯੋਪਿ ਮਨੋਮਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਮਨੇਨ ਗਤਕਾਯੋਪਿ, ਇਧ ਮਨੇਨ ਗਤਕਾਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਯਥਾ ਮੇ ਅਹੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਮਯ੍ਹਂ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਅਟ੍ਠਮਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਦੇਸਯਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਗਹਪਤਿਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਦਾਨਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਆਸਜ੍ਜ ਦਾਨਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ। ਆਗਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂਯੇਵ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਨ ਕਿਲਮੇਤਿ। **ਭਯਾ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਅਦਾਯਕੋ ਅਕਾਰਕੋ''ਤਿ ਗਰਹਭਯਾ, ਅਪਾਯਭਯਾ ਵਾ। **ਅਦਾਸਿ ਮੇ**ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਸ ਇਦਂ ਨਾਮ ਅਦਾਸੀਤਿ ਦੇਤਿ। **ਦਸ੍ਸਤਿ ਮੇ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ਇਦਂ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦੇਤਿ। **ਸਾਹੁ ਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਂ ਨਾਮ ਸਾਧੁ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਪਸਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਦੇਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਾਲਙ੍ਕਾਰਚਿਤ੍ਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਥਂ ਦਾਨਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਙ੍ਕਾਰਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਥਞ੍ਚ ਦੇਤਿ। ਦਾਨਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੁਦੁਂ ਕਰੋਤਿ। ਯੇਨ ਲਦ੍ਧੋ, ਸੋ ''ਲਦ੍ਧਂ ਮੇ''ਤਿ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਸੋਪਿ ''ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਯਾ''ਤਿ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੁਦੁਂ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ''ਅਦਨ੍ਤਦਮਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾਹ –

''ਅਦਨ੍ਤਦਮਨਂ ਦਾਨਂ, ਅਦਾਨਂ ਦਨ੍ਤਦੂਸਕਂ।
ਦਾਨੇਨ ਪਿਯਵਾਚਾਯ, ਉਨ੍ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਚਾ''ਤਿ॥

ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਅਟ੍ਠਸੁ ਦਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਾਲਙ੍ਕਾਰਦਾਨਮੇਵ ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ।

੨. ਦੁਤਿਯਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਯਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਸਾ ਸਦ੍ਧਾ। **ਹਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਯ ਹਿਰਿਯਾ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਸਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਕੁਸਲਞ੍ਚ ਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਦਾਨਂ। **ਦਿਵਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਵਙ੍ਗਮਂ।

੩. ਦਾਨਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩. ਤਤਿਯੇ **ਦਾਨਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਦਾਨਕਾਰਣਾਨਿ। **ਛਨ੍ਦਾ ਦਾਨਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਪੇਮੇਨ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ। **ਦੋਸਾ**ਤਿ ਦੋਸੇਨ ਕੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਵੇਗੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। **ਮੋਹਾ**ਤਿ ਮੋਹੇਨ ਮੂਲ੍ਹੋ ਦੇਤਿ। **ਭਯਾ**ਤਿ ਗਰਹਭਯੇਨ ਵਾ ਅਪਾਯਭਯੇਨ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਪਨ ਭਯੇਨ ਦੇਤਿ। **ਕੁਲਵਂਸ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਪਵੇਣਿਂ।

੪. ਖੇਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਧਞ੍ਞਫਲੇਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਮਹਸ੍ਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਫਲਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਨ ਮਹਾ ਹੋਤਿ ਮਨ੍ਦਸ੍ਸਾਦਂ ਨ ਮਧੁਰਂ। **ਨ ਫਾਤਿਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਯ੍ਯਾਪਿਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ ਵੁਡ੍ਢਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵੀਹਿਥਮ੍ਭਸਨ੍ਨਿਵੇਸਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਨ੍ਨਾਮਨਿਨ੍ਨਾਮੀ**ਤਿ ਥਲਨਿਨ੍ਨਵਸੇਨ ਵਿਸਮਤਲਂ। ਤਤ੍ਥ ਥਲੇ ਉਦਕਂ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਨਿਨ੍ਨੇ ਅਤਿਬਹੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇਹਿ ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਪਾਸਾਣੇਹਿ ਚ ਸਕ੍ਖਰਾਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ। **ਊਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਬ੍ਭਿਨ੍ਨਲੋਣਂ। **ਨ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਥਦ੍ਧਭੂਮਿਤਾਯ ਗਮ੍ਭੀਰਾਨੁਗਤਂ, ਨਙ੍ਗਲਮਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਉਤ੍ਤਾਨਨਙ੍ਗਲਮਗ੍ਗਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਨ ਆਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਉਦਕਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਨ ਅਪਾਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਉਦਕਨਿਗ੍ਗਮਨਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਮਾਤਿਕਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਨ੍ਤੀਹਿ ਉਦਕਮਾਤਿਕਾਹਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ । **ਨ ਮਰਿਯਾਦਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਕੇਦਾਰਮਰਿਯਾਦਾਹਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਨ ਮਹਪ੍ਫਲ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਵਿਪਾਕਫਲਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤੇ। **ਪਵੁਤ੍ਤਾ ਬੀਜਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਬੀਜਂ ਰੋਪਿਤਂ। **ਦੇਵੇ ਸਮ੍ਪਾਦਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੇਵੇ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ। **ਅਨੀਤਿਸਮ੍ਪਦਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕੀਟਕਿਮਿਆਦਿਪਾਣਕਈਤਿਯਾ ਅਭਾਵੋ ਏਕਾ ਸਮ੍ਪਦਾ ਹੋਤਿ। **ਵਿਰੂਲ੍ਹੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿ ਦੁਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਦਾ ਹੋਤਿ। **ਵੇਪੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪੁਲਭਾਵੋ ਤਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਦਾ ਹੋਤਿ। **ਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਫਲਂ ਚਤੁਤ੍ਥੀ ਸਮ੍ਪਦਾ ਹੋਤਿ। **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲੇਸੂ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲੇਸੁ। **ਭੋਜਨਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਵਿਧਭੋਜਨਂ। **ਸਮ੍ਪਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧਂ ਕੁਸਲਸਮ੍ਪਦਂ। **ਉਪਨੇਤੀ**ਤਿ ਸਾ ਭੋਜਨਸਮ੍ਪਦਾ ਉਪਨਯਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਹਿਸ੍ਸ ਤਂ ਕਤਂ,** ਯਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਤਂ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਥਧਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਥ ਇਧ। **ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਚ ਪਞ੍ਚਦਸਹਿ ਚਰਣਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਲਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਦਂ ਅਵੇਕਲ੍ਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਭਾਵਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ। **ਕਰੋਤਿ ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਲਭਤਿ ਚਤ੍ਥਸਮ੍ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਲਭਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਦਿਟ੍ਠਿਂ। **ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ। **ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਮਾਨਸੋ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਯਾਤਿ। **ਸਾ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸਾ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

੫. ਦਾਨੂਪਪਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਦਾਨੂਪਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਦਹਤੀ**ਤਿ ਠਪੇਤਿ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਿ। **ਹੀਨੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਹੀਨੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ। **ਉਤ੍ਤਰਿ ਅਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਗ੍ਗਫਲਤ੍ਥਾਯ ਅਭਾਵਿਤਂ। **ਤਤ੍ਰੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਂ ਕਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। **ਵੀਤਰਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਰਾਗਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਰਾਗਸ੍ਸ। ਦਾਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦਾਨਂ ਪਨ ਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਙ੍ਕਾਰਪਰਿਵਾਰਂ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਦਾਨੇਨ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਵੀਤਰਾਗਸ੍ਸ ਨੋ ਸਰਾਗਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

੬. ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬. ਛਟ੍ਠੇ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਾਨਿ ਚ ਤਾਨਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਆਨਿਸਂਸਾਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਚਾਤਿ **ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਵਤ੍ਥੂਨਿ**। ਦਾਨਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਭਾਵਨਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਦਾਨਮੇਵ **ਦਾਨਮਯਂ,** ਦਾਨਚੇਤਨਾਸੁ ਵਾ ਪੁਰਿਮਚੇਤਨਾਤੋ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ **ਦਾਨਮਯਂ** ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਸੀਲਮਯਾਦੀਨਿ ਵਿਯ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਥੋਕਂ ਮਨ੍ਦਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਾਭਿਸਮ੍ਭੋਤੀ**ਤਿ ਨ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਤਿ। **ਅਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਾਵਨਾਯਯੋਗੋਯੇਵ ਅਨਾਰਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸਦੋਭਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਰਹਿਤਂ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਨੀਚਕੁਲਂ। **ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਤ੍ਤਸੋ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣੇਨ ਕਤਂ, ਥੋਕਂ ਨ ਬਹੁ। **ਮਨੁਸ੍ਸਸੋਭਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੁਭਗਭਾਵਂ ਤਿਵਿਧਕੁਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ। **ਅਧਿਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਪ੍ਪਮਾਣਂ ਬਲਵਂ ਵਾ। **ਅਧਿਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਵਿਸਿਟ੍ਠਤਰਾ ਜੇਟ੍ਠਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭. ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸੁਚਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੇਤਿ। **ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਸੂਪਪਨ੍ਨਂ। **ਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪਤ੍ਤਕਾਲੇਨ। **ਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਤਂ ਦੇਤਿ। **ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਦੇਤੀ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਪਰਿਯੇਸਨਵਸੇਨ ਦਾਨਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਧਾਯਵਸੇਨ ਦਾਨਂ ਵਾ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ।

੮. ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਤ੍ਥਾਯ। **ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ**ਤਿ ਹਿਤਤ੍ਥਾਯ ਸੁਖਤ੍ਥਾਯ। **ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਲੋਕਗਤਾਨਂ ਞਾਤੀਨਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾਨੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾ ਚ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਏਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਬਹੁਨ੍ਨਂ ਵਤ ਅਤ੍ਥਾਯ, ਸਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਘਰਮਾਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਘਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਬਹੂਨਂ ਵਤ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹੋਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਪਠਮੇਵ। **ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਮਨੁਸ੍ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਪੁਬ੍ਬਕਾਰਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਕਾਰਣੇਨ ਪਚ੍ਚਯਪੂਜਨੇਨ ਪੂਜੇਤਿ। **ਅਪਚੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਯੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਅਪਚਯਤਿ, ਨੀਚਵੁਤ੍ਤਿਤਂ ਨੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਪੇਸਲੋ**ਤਿ ਪਿਯਸੀਲੋ।

੯. ਅਭਿਸਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯. ਨਵਮੇ **ਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਚੇਤਨਾਦਾਨਾਨਿ। **ਅਗ੍ਗਞ੍ਞਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ।

੧੦. ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਵਿਪਾਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦. ਦਸਮੇ **ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਚੇਤਨਾ। **ਸਬ੍ਬਲਹੁਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਲਹੁਕੋ। **ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ**ਤਿ ਤੇਨ ਪਰਿਤ੍ਤਕੇਨ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੇਨ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕੋ ਹੋਤਿ, ਦਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤਾਯ ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਵਿਲੀਯਤਿ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਵਾ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸੇਵ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਏਸੋਤਿ। **ਭੋਗਬ੍ਯਸਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਕਾਕਣਿਕਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵਂ ਭੋਗਬ੍ਯਸਨਂ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਸਪਤ੍ਤਵੇਰਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਹ ਸਪਤ੍ਤੇਹਿ ਵੇਰਂ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਪਤ੍ਤਾ ਚ ਬਹੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਚ ਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵੇਰਮੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਪਰਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਭਣ੍ਡੇ ਅਪਰਾਧਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ।

ਅਭੂਤਬ੍ਭਕ੍ਖਾਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਭੂਤੇਨ ਅਬ੍ਭਕ੍ਖਾਨਂ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਰਿ ਪਤਤਿ। **ਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਭੇਦਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ**ਤਿ ਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਭੇਦਂ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਯਂ ਯਂ ਮਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਸੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿਯੇਵ। **ਅਮਨਾਪਸਦ੍ਦਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ**ਤਿ ਅਮਨਾਪਸਦ੍ਦਂ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਯਾ ਸਾ ਵਾਚਾ ਕਣ੍ਟਕਾ ਕਕ੍ਕਸਾ ਕਟੁਕਾ ਅਭਿਸਜ੍ਜਨੀ ਮਮ੍ਮਚ੍ਛੇਦਿਕਾ, ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤਮੇਵ ਸੁਣਾਤਿ, ਮਨਾਪਸਦ੍ਦਸਵਨਂ ਨਾਮ ਨ ਲਭਤਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਫਰੁਸਵਾਚਾਯ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ। **ਅਨਾਦੇਯ੍ਯਵਾਚਾਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਵਚਨਤਂ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤਿ, ''ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਕਥੇਸਿ, ਕੋ ਹਿ ਤਵ ਵਚਨਂ ਗਹੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਸ੍ਸ ਗਤਮਗ੍ਗੋ। **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਭਾਵਂ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤੋ ਵਾ ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਏਲ਼ਮੂਗੋ ਵਾ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਸੁਰਾਪਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਦਾਨਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਉਪੋਸਥਵਗ੍ਗੋ

੪. ਵਾਸੇਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਇਮੇ ਚੇਪਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਮਹਾਸਾਲਾ**ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤੇ ਦ੍ਵੇ ਸਾਲਰੁਕ੍ਖੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪੋਪਮਂ ਆਹ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਇਮੇ ਤਾਵ ਮਹਾਸਾਲਾ ਅਚੇਤਨਾ। ਸਚੇ ਏਤੇਪਿ ਸਚੇਤਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਏਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸੋ ਉਪੋਸਥਵਾਸੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਅਸ੍ਸ। ਭੂਤੇ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

੬. ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਤਾ ਕਿਰ ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਲਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨੋਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਿਮ੍ਹ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਥੇਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਦਿਵਾ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। **ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਤੀਸੁ ਕਾਰਣੇਸੁ। **ਠਾਨਸੋ ਪਟਿਲਭਾਮਾ**ਤਿ ਖਣੇਨੇਵ ਲਭਾਮ। **ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਦ੍ਦਂ ਵਾ ਗੀਤਸਦ੍ਦਂ ਵਾ ਆਭਰਣਸਦ੍ਦਂ ਵਾ। **ਪੀਤਾ ਅਸ੍ਸੂ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਨੀਲਾ ਤਾਵ ਜਾਤਾ, ਪੀਤਾ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਿ। ਤਾਪਿ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਅਯ੍ਯੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੀਤਭਾਵਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਲੋਹਿਤਭਾਵ’’ਨ੍ਤਿ ਤਾਦਿਸਾਵ ਅਹੇਸੁਂ।

ਅਚ੍ਛਰਂ ਵਾਦੇਸੀਤਿ ਪਾਣਿਤਲਂ ਵਾਦੇਸਿ। **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਤਤਂ, ਵਿਤਤਂ, ਆਤਤਵਿਤਤਂ, ਘਨਂ, ਸੁਸਿਰਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। ਤਤ੍ਥ ਆਤਤਂ ਨਾਮ ਚਮ੍ਮਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੇਸੁ ਭੇਰਿਆਦੀਸੁ ਏਕਤਲਤੂਰਿਯਂ, ਵਿਤਤਂ ਨਾਮ ਉਭਯਤਲਂ, ਆਤਤਵਿਤਤਂ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਂ, ਸੁਸਿਰਂ ਵਂਸਾਦਿ, ਘਨਂ ਸਮ੍ਮਾਦਿ। **ਸੁਵਿਨੀਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਨਸਿਥਿਲਕਰਣਾਦੀਹਿ ਸਮੁਚ੍ਛਿਤਸ੍ਸ। **ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਤਾਲ਼ਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਮਾਣੇ ਠਿਤਭਾਵਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਟਿਪਤਾਲ਼ਿਤਸ੍ਸ। **ਕੁਸਲੇਹਿ ਸੁਸਮਨ੍ਨਾਹਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੇ ਵਾਦੇਤੁਂ ਕੁਸਲਾ ਛੇਕਾ, ਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤਸ੍ਸ। **ਵਗ੍ਗੂ**ਤਿ ਛੇਕੋ ਸੁਨ੍ਦਰੋ। **ਰਜਨੀਯੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਜੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ। **ਕਮਨੀਯੋ**ਤਿ ਕਾਮੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤੋ। ਖਮਨੀਯੋਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਸੁਯ੍ਯਮਾਨੋ ਖਮਤੇਵ, ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਦਨੀਯੋ**ਤਿ ਮਾਨਮਦਪੁਰਿਸਮਦਜਨਨੋ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਓਕ੍ਖਿਪੀ**ਤਿ ‘‘ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਇਮਾ ਦੇਵਤਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਖਿਪਿ, ਨ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ। **ਨ ਖ੍ਵਯ੍ਯੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਸਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ‘‘ਮਯਂ ਨਚ੍ਚਾਮ ਗਾਯਾਮ, ਅਯ੍ਯੋ ਪਨ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਨ ਖੋ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਨ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਕਿਂ ਮਯਂ ਨਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਂਸੁ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਤਾਸਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਮਨਾਪਕਾਯਿਕੇ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀ’’ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ।

੯-੧੦. ਇਧਲੋਕਿਕਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯-੫੦. ਨਵਮੇ **ਅਯਂ'ਸ ਲੋਕੋ ਆਰਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਲੋਕੋ ਇਧਲੋਕੇ ਕਰਣਮਤ੍ਤਾਯ ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਆਰਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। **ਸੋਲ਼ਸਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ, ਗਾਥਾਸੁ ਅਟ੍ਠਹੀਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਯਾਨਿ ਵਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਾਨਿ ਪਰਮ੍ਪਿ ਤੇਸੁ ਸਮਾਦਪੇਤੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਸੋਲ਼ਸਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਏਕੇ। ਸਦ੍ਧਾਸੀਲਪਞ੍ਞਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾ ਕਥਿਤਾ। ਦਸਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਤਂ। ਸਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਨ ਯਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਗਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਉਪੋਸਥਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੬) ੧. ਗੋਤਮੀਵਗ੍ਗੋ

੧. ਗੋਤਮੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧. ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਠਮਗਮਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ। **ਮਹਾਪਜਾਪਤੀ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਪਜਾਯ ਚੇਵ ਧੀਤੁਪਜਾਯ ਚ ਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮਾ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਕਪਿਲਪੁਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮੇਵ ਨਨ੍ਦਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰਂ। **ਚੁਮ੍ਬਟਕਕਲਹੇ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੩੧; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੩੭) ਪਨ ਉਭਯਨਗਰਵਾਸਿਕੇਸੁ ਯੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ **ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਂ** (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੯੪੧ ਆਦਯੋ; ਮਹਾਨਿ॰ ੧੭੦ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਸਿ। ਰਾਜਾਨੋ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਤਿਯਸਤੇ ਅਡ੍ਢਤਿਯਸਤੇ ਕੁਮਾਰੇ ਅਦਂਸੁ, ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਕੁਮਾਰਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਅਥ ਨੇਸਂ ਪਜਾਪਤਿਯੋ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਕੁਣਾਲਦਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਣਾਲਕਾਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੇ ਪਾਸਾਣਤਲੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ **ਕੁਣਾਲਜਾਤਕਕਥਾਯ** (ਜਾ॰ ੨.੨੧.ਕੁਣਾਲਜਾਤਕ) ਤੇਸਂ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਪੁਨ ਮਹਾਵਨਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇਤਿ। ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਪੁਨਪਿ ਪਜਾਪਤਿਯੋ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਤੇ ''ਅਭਬ੍ਬਾ ਮਯਂ ਘਰਾਵਾਸਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਟਿਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਤਾ ''ਨ ਦਾਨਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯ੍ਯੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਮਹਾਪਜਾਪਤੀ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਰਞ੍ਞੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਾਲੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਅਲਂ ਗੋਤਮਿ, ਮਾ ਤੇ ਰੁਚ੍ਚੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ, ਨਨੁ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ? ਕਾਮਂ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਿਲਮੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਨੇਕਵਾਰਂ ਯਾਚਿਤੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ''ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਪਾਲੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਗਰੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੁਕਾਮੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। **ਪਕ੍ਕਾਮੀ**ਤਿ ਪੁਨ ਕਪਿਲਪੁਰਮੇਵ ਪਾਵਿਸਿ। **ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਜਸਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯਨੇ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮੀ**ਤਿ ਮਹਾਜਨਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਮਾਯ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਯਾ ਅਨੋਪਮੇਨ ਬੁਦ੍ਧਵਿਲਾਸੇਨ ਅਤੁਰਿਤਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਹਿ ਸਾਕਿਯਾਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨਮ੍ਹਿਯੇਵ ਦਸਬਲਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਸਾਕਿਯਾਨਿਯੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵੇਸਂਯੇਵ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਹਿਪਿ ਤਾਹਿ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਹਿ ਸਾਕਿਯਾਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ। **ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮੀ**ਤਿ ਗਮਨਂ ਅਭਿਨੀਹਰਿ। ਗਮਨਾਭਿਨੀਹਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਤਾ ਸੁਖੁਮਾਲਾ ਰਾਜਿਤ੍ਥਿਯੋ ਪਦਸਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸਾਕਿਯਕੋਲਿਯਰਾਜਾਨੋ ਸੋਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪਯਿਂਸੁ। ਤਾ ਪਨ ''ਯਾਨੇ ਆਰੁਯ੍ਹ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵੋ ਕਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਕਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਿਕਂ ਪਦਸਾਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਰਾਜਾਨੋਪਿ ਪੁਰਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਆਰਕ੍ਖਂ ਸਂਵਿਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਨਂ ਸਕਟਾਨਿ ਪੂਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਆਹਾਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਰਿਸੇ ਪੇਸਯਿਂਸੁ। **ਸੂਨੇਹਿ ਪਾਦੇਹੀ**ਤਿ ਤਾਸਞ੍ਹਿ ਸੁਖੁਮਾਲਤ੍ਤਾ ਪਾਦੇਸੁ ਏਕੋ ਫੋਟੋ ਉਟ੍ਠੇਤਿ, ਏਕੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਉਭੋ ਪਾਦਾ ਕਤਕਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਾ ਜਾਤਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸੂਨੇਹਿ ਪਾਦੇਹੀ''ਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਤੋ ਬਹਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਵਂ ਠਿਤਾਤਿ? ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸਾ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਹਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਸਯਮੇਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵੇਸਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿਂ, ਏਵਂ ਗਹਿਤਭਾਵੋ ਚ ਪਨ ਮੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਾਕਟੋ ਜਾਤੋ। ਸਚੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਨਾਨੁਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਹਤੀ ਗਰਹਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਰੋਦਮਾਨਾਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਕਿਂ ਨੁ ਤ੍ਵਂ ਗੋਤਮੀਤਿ ਕਿਂ ਨੁ ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਕੇਨ ਤ੍ਵਂ ਕਾਰਣੇਨ ਏਵਂ ਵਿਵਣ੍ਣਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਸੂਨੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ...ਪੇ॰... ਠਿਤਾਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਕਾਰਣੇਨ। **ਬਹੁਕਾਰਾ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਤਸ੍ਸਾ ਗੁਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ''ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ ਪਰਿਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾ, ਏਕਯਾਚਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਯ ਨ ਮਮ ਸਾਸਨਂ ਗਰੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਗਰੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਹਾਪੇਤੁਕਾਮਤਾਯ **ਸਚੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਪਜਾਪਤੀ ਗੋਤਮੀ ਅਟ੍ਠ ਗਰੁਧਮ੍ਮੇ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਾਵ'ਸ੍ਸਾ ਹੋਤੁ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਾ ਏਵ ਅਸ੍ਸਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪਿ ਹੋਤੁ।

ਤਦਹੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਤਿ ਤਂਦਿਵਸਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ। **ਅਭਿਵਾਦਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਂ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਓਮਾਨਾਤਿਮਾਨੇ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਅਭਿਵਾਦਨਂ, ਆਸਨਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਦਸਨਖੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਂ, ਆਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਬੀਜਨਾਦਿਕਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਕਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਕਤਬ੍ਬਂ। **ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੇ ਆਵਾਸੇ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਓਵਾਦਤ੍ਥਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਟ੍ਠਾਨੇ ਓਵਾਦਦਾਯਕੋ ਆਚਰਿਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯਂ ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੋ ਆਵਾਸੋ ਨਾਮ। ਏਵਰੂਪੇ ਆਵਾਸੇ ਵਸ੍ਸਂ ਨ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਅਨ੍ਵਡ੍ਢਮਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪੋਸਥਿਕਂ। **ਓਵਾਦੂਪਸਙ੍ਕਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਵਾਦਤ੍ਥਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਂ। **ਦਿਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਟ੍ਠੇਨ। **ਸੁਤੇਨਾ**ਤਿ ਸੋਤੇਨ ਸੁਤੇਨ। **ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਵਸੇਨ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੇਨ। **ਗਰੁਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਰੁਕਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਂ। **ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੂਨਾਨਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਾਨਤ੍ਤਂ। **ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਚ੍ਛਟ੍ਠੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ। **ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਏਕਸਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਅਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੂਰਿਤਸਿਕ੍ਖਾਯ। **ਅਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬੋ ਪਰਿਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੁਨਾ ਨ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬੋ, ਭਯੂਪਦਂਸਨਾਯ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਪਰਿਭਾਸਾਯ ਨ ਪਰਿਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ।

ਓਵਟੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਵਚਨਪਥੋਤਿ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਧਮ੍ਮਕਥਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਚਨਪਥੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਓਵਰਿਤੋ ਪਿਹਿਤੋ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਓਵਦਿਤਬ੍ਬੋ ਅਨੁਸਾਸਿਤਬ੍ਬੋ ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪੋਰਾਣਕਤ੍ਥੇਰਾ ਇਦਂ ਚੀਵਰਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰਯਿਂਸੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਨ ਪਵੇਣਿਵਸੇਨ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਨੋਵਟੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਵਚਨਪਥੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਵਚਨਪਥੋ ਅਨਿਵਾਰਿਤੋ, ਯਥਾਰੁਚਿ ਓਵਦਿਤੁਂ ਅਨੁਸਾਸਿਤੁਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨੇਸਾ ਗਰੁਧਮ੍ਮਕਥਾ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੮) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਮੇ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਗਰੁਧਮ੍ਮੇ ਸਤ੍ਥ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਰੋਚਿਯਮਾਨੇ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਤਾਵ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਖਣੇਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ, ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਤੋ ਆਭਤੇਨ ਸੀਤੁਦਕਸ੍ਸ ਘਟਸਤੇਨ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਰਿਸਿਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਵਿਗਤਪਰਿਲ਼ਾਹਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੀ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਕਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ।

ਕੁਮ੍ਭਤ੍ਥੇਨਕੇਹੀਤਿ ਕੁਮ੍ਭੇ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਆਲੋਕੇਨ ਪਰਘਰੇ ਭਣ੍ਡਂ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਥੇਨਕਚੋਰੇਹਿ। **ਸੇਤਟ੍ਠਿਕਾ ਨਾਮ ਰੋਗਜਾਤੀ**ਤਿ ਏਕੋ ਪਾਣਕੋ ਨਾਲ਼ਮਜ੍ਝਗਤਂ ਕਣ੍ਡਂ ਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਯੇਨ ਵਿਦ੍ਧਾ ਕਣ੍ਡਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਲਿਸੀਸਂ ਖੀਰਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਮਞ੍ਜਿਟ੍ਠਿਕਾ ਨਾਮ ਰੋਗਜਾਤੀ**ਤਿ ਉਚ੍ਛੂਨਂ ਅਨ੍ਤੋਰਤ੍ਤਭਾਵੋ।

ਮਹਤੋ ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਆਲ਼ਿਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ – ਯਥਾ ਮਹਤੋ ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਬਦ੍ਧਾਯਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਦਕਂ ਤਿਟ੍ਠੇਤੇਵ, ਪਠਮਮੇਵ ਬਦ੍ਧਾਯ ਪਨ ਯਂ ਅਬਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਯੇ ਇਮੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥਾਯ ਗਰੁਧਮ੍ਮਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਠਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਮੇਵ ਠਸ੍ਸਤਿ। **ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਭੇਦਪ੍ਪਤ੍ਤਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤੋ ਪਨ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ

ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਖੀਣਾਸਵਵਸੇਨ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ, ਅਨਾਗਾਮਿਵਸੇਨ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਵਸੇਨ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਵਸੇਨ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਟਿਵੇਧਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਠਸ੍ਸਤਿ। ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋਪਿ ਤਾਨਿਯੇਵ। ਨ ਹਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਤਿ ਪਟਿਵੇਧੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਾਪਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਪਟਿਵੇਧੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਨ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾਯਪਿ ਚਿਰਂ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

੨. ਓਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ**ਤਿ ਇਧ ਸਕਲਸ੍ਸਪਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਗਰੁਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਪਨ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੪੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩. ਸਂਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਸਰਾਗਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਂਯੋਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟੇ ਸਂਯੋਗਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਸਂਯੋਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟੇ ਵਿਸਂਯੋਗਭਾਵਤ੍ਥਾਯ। **ਆਚਯਾਯਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨੋ ਅਪਚਯਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟਵਿਦ੍ਧਂਸਨਤ੍ਥਾਯ। **ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਦੁਪ੍ਪੋਸਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨੋ ਸੁਭਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਸੁਖਪੋਸਨਤ੍ਥਾਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਠਮਵਾਰੇਨ ਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ, ਦੁਤਿਯਵਾਰੇਨ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਪਨ ਓਵਾਦੇਨ ਗੋਤਮੀ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ।

੪. ਦੀਘਜਾਣੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਬਜਗ੍ਘਪਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਵੇਣਿ ਨਾਮ ਵਸੇਨ ਆਲਪਨਂ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸਾ ਬਜਗ੍ਘਪਥੇ ਜਾਤਾਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਬਜਗ੍ਘਪਜ੍ਜਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਇਸ੍ਸਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਾਸਕਮ੍ਮੇਨ। **ਤਤ੍ਰੁਪਾਯਾਯਾ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨੇ ਉਪਾਯਭੂਤਾਯ। **ਵੁਦ੍ਧਸੀਲਿਨੋ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਸੀਲਾ ਵੁਦ੍ਧਸਮਾਚਾਰਾ। **ਆਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਮਨਂ। **ਨਾਚ੍ਚੋਗਾਲ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਤਿਮਹਨ੍ਤਂ। **ਨਾਤਿਹੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਤਿਕਸਿਰਂ। **ਪਰਿਯਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਵਯਤੋ ਦਿਗੁਣੋ ਆਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਯੋ ਆਯਂ ਪਰਿਯਾਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

''ਚਤੁਧਾ ਵਿਭਜੇ ਭੋਗੇ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਘਰਮਾਵਸਂ।
ਏਕੇਨ ਭੋਗੇ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਪਯੋਜਯੇ।
ਚਤੁਤ੍ਥਞ੍ਚ ਨਿਧਾਪੇਯ੍ਯ, ਆਪਦਾਸੁ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੬੫) –

ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ ਪਨ ਵਯੋ ਆਯਂ ਪਰਿਯਾਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿਯੇਵ।

ਉਦੁਮ੍ਬਰਖਾਦੀਵਾਤਿ ਯਥਾ ਉਦੁਮ੍ਬਰਾਨਿ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੇਨ ਪਕ੍ਕੇ ਉਦੁਮ੍ਬਰਰੁਕ੍ਖੇ ਚਾਲਿਤੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਬਹੂਨਿ ਫਲਾਨਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਨਿ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰਾਨਿ ਬਹੁਤਰਾਨਿ ਪਹਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਯੋ ਆਯਤੋ ਵਯਂ ਬਹੁਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤੋ ਭੋਗੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਸੋ ''ਉਦੁਮ੍ਬਰਖਾਦਿਕਂਵਾਯਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭੋਗੇ ਖਾਦਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਜੇਟ੍ਠਮਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਯਕਮਰਣਂ । **ਸਮਂ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। **ਸਮਜੀਵਿਤਾ**ਤਿ ਸਮਜੀਵਿਤਾਯ ਜੀਵਿਤਾ। **ਅਪਾਯਮੁਖਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਨਾਸਸ੍ਸ ਠਾਨਾਨਿ।

ਉਟ੍ਠਾਤਾ ਕਮ੍ਮਧੇਯਜੇਸੂਤਿ ਕਮ੍ਮਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਵਿਧਾਨਵਾ**ਤਿ ਵਿਦਹਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਸੋਤ੍ਥਾਨਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਤ੍ਥਿਭੂਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ। **ਸਚ੍ਚਨਾਮੇਨਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਏਵਂ ਅਵਿਤਥਨਾਮੇਨ। **ਚਾਗੋ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਵਡ੍ਢਤੀ**ਤਿ ਚਾਗੋ ਚ ਸੇਸਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚ ਪਵਡ੍ਢਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਦ੍ਧਾਦਯੋ ਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾ। ਪਞ੍ਚਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੬. ਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਗਬ੍ਭੋ**ਤਿ ਗਬ੍ਭਵਾਸੋ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਪੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਗਬ੍ਭਵਾਸਸਦਿਸਾ ਪੁਨਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਗਬ੍ਭਾ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਪੀ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਗਬ੍ਭੇ ਸੇਸਗਬ੍ਭਾ। **ਉਭਯਂ ਏਤੇ ਕਾਮਾ ਪਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚ, ਭਯਞ੍ਚ ਰੋਗੋ ਚ, ਭਯਞ੍ਚ ਗਣ੍ਡੋ ਚ, ਭਯਞ੍ਚ ਸਲ੍ਲਞ੍ਚ, ਭਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗੋ ਚ, ਭਯਞ੍ਚ ਪਙ੍ਕੋ ਚ, ਭਯਞ੍ਚ ਗਬ੍ਭੋ ਚਾਤਿ ਏਵਂ ਉਭਯਂ ਏਤੇ ਕਾਮਾ ਪਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸਾਤਰੂਪੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਮਸੁਖੇਨ। **ਪਲਿਪਥ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਪਲਿਪਥਂ। **ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵੋ ਗਹਿਤੋ। ਏਵਰੂਪਂ ਪਜਂ ਜਾਤਿਜਰੂਪੇਤਂ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਫਨ੍ਦਮਾਨਂ ਅਵੇਕ੍ਖਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਸੁ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਟ੍ਠਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੯-੧੦. ਪੁਗ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯-੬੦. ਨਵਮੇ **ਉਜੁਭੂਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਉਜੁਕੋ। **ਪਞ੍ਞਾਸੀਲਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਸੀਲੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਯਜਮਾਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤਾਨਂ। **ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤਾਨਂ । **ਓਪਧਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਿਵਿਪਾਕਂ, ਓਪਧਿਭੂਤਂ ਠਾਨਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਦਸਮੇ **ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਉਤ੍ਤਮੋ। **ਸਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਗੋਤਮੀਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

(੭) ੨. ਭੂਮਿਚਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਇਚ੍ਛਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧. ਸਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਯਵਿਵੇਕੇਨ ਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਨਿਰਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਨੋ**ਤਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਨਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ। **ਲਾਭਾਯਾ**ਤਿ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਲਾਭਾਯ। **ਸੋਚੀ ਚ ਪਰਿਦੇਵੀ ਚਾ**ਤਿ ਸੋਕੀ ਚ ਪਰਿਦੇਵੀ ਚ। ਸੋਚਿਚ੍ਚ ਪਰਿਦੇਵਿਚ੍ਚਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਚੁਤੋ ਚ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਤੰਖਣੰਯੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਚੁਤੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟੰ ਕਥਿਤੰ।

੨. ਅਲੰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਲੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਲੰ ਪਰੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰੇਸਞ੍ਚ ਹਿਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਪਰਿਯਤ੍ਤੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ। **ਖਿਪ੍ਪਨਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਖਿਪ੍ਪੰ ਉਪਧਾਰੇਤਿ, ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਾਦੀਸੁ ਕਥਿਯਮਾਨੇਸੁ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਖਿਪ੍ਪੰ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਪਨ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੇਨ ਚੇਤੰ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਤਰਨ੍ਤੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

੩. ਸੰਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩. ਤਤਿਯੇ **ਏਵਮੇਵਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਾਰਣੇਨੇਵ। ਯਥਾ ਵਾ ਅਯੰ ਯਾਚਤਿ, ਏਵਮੇਵ। **ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ**ਤਿ ਮੂਲ੍ਹਪੁਰਿਸਾ ਤੁਚ੍ਛਪੁਰਿਸਾ। **ਅਜ੍ਝੇਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਿ। **ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਰਿਯਾਪਥਾਨੁਗਮਨੇਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ ਮੰ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਆਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਏਸ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਓਵਾਦੇ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਪਮਾਦਮੇਵ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ, ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਤਿ, ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਏਵੰ ਅਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ , ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਓਵਦਨ੍ਤੋ **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਿਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸੁਸਣ੍ਠਿਤੰ, ਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਾਵਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇਨ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਮਤ੍ਤੋ ਮੂਲਸਮਾਧਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਤੋ ''ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿੰ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਸੋ ਸਮਾਧਿ ਵਡ੍ਢੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਯਤੋ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ ਸੁਸਣ੍ਠਿਤੰ, ਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ “ਮੇਤ੍ਤਾ ਮੇ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਭਾਵਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ…ਪੇ॰… ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ**”ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਮੇਤ੍ਤਾਵਸੇਨ ਭਾਵਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ **ਯਤੋ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਯੰ ਸਮਾਧਿ ਏਵੰ ਭਾਵਿਤੋ ਹੋਤਿ ਬਹੁਲੀਕਤੋ, ਤਤੋ ਤ੍ਵੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੰ ਸਮਾਧਿੰ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਮ੍ਪਿ ਭਾਵੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯਦਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਯੰ ਮੂਲਸਮਾਧਿ ਏਵੰ ਮੇਤ੍ਤਾਵਸੇਨ ਭਾਵਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤ੍ਵੰ ਤਾਵਤਕੇਨਪਿ ਤੁਟ੍ਠਿੰ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਇਮੰ ਮੂਲਸਮਾਧਿੰ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਪਾਪਯਮਾਨੋ ''ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਮ੍ਪੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਭਾਵੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ।

ਏਵੰ ਵਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਅਵਸੇਸਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਭਾਵਨੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਤੋ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਯੰ ਸਮਾਧਿ ਏਵੰ ਭਾਵਿਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਭਾਵਿਤੋ, ਤਤੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ “ਕਰੁਣਾ ਮੇ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਵੰ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੰ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਭਾਵਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦਿਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਯਤੋ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਯੰ ਸਮਾਧਿ ਏਵੰ ਭਾਵਿਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਭਾਵਿਤੋ, ਤਤੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ “ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**”ਤਿਆਦਿੰ ਵਤ੍ਵਾ **ਯਤੋ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਯੰ ਸਮਾਧਿ ਏਵੰ ਭਾਵਿਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਭਾਵਿਤੋ,**

ਤਤੋ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਯੇਨੇਵ ਗਗ੍ਘਸੀਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਗਗ੍ਘਸੀ**ਤਿ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ। **ਫਾਸੁਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ।

੪. ਗਯਾਸੀਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਧਾਨਭੂਮਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੁਂ – ‘‘ਪੁਬ੍ਬਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। **ਓਭਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣੋਭਾਸਂ। **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਭੂਤਂ ਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ। **ਸਨ੍ਨਿਵੁਤ੍ਥਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਤੋ ਵਸਿਤਪੁਬ੍ਬਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਂ, ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਞਾਣਂ, ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣਂ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੁਪਗਞਾਣਂ, ਅਨਾਗਤਂਸਞਾਣਂ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂਸਞਾਣਂ, ਅਤੀਤਂਸਞਾਣਂ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਅਟ੍ਠ ਞਾਣਾਨਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂਯੇਵ ਆਗਤਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਞਾਣਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਞਾਣਾਨਿ ਛ ਅਸਾਧਾਰਣਞਾਣਾਨੀਤਿ ਏਤਾਨਿ ਞਾਣਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਏਵਂ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

੫. ਅਭਿਭਾਯਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਨਕਾਰਣਾਨਿ। ਕਿਂ ਅਭਿਭਵਨ੍ਤਿ? ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿਪਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵੇਨ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇ ਅਭਿਭਵਨ੍ਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰਿਯਤਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਨੀਲਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕੇਸੇ ਵਾ ਪਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਕ੍ਖਿਤਾਰਕਾਯ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਪੀਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮੇਦੇ ਵਾ ਛਵਿਯਾ ਵਾ ਹਤ੍ਥਤਲਪਾਦਤਲੇਸੁ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਪੀਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਲੋਹਿਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਂਸੇ ਵਾ ਲੋਹਿਤੇ ਵਾ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਰਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਓਦਾਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਦਨ੍ਤੇ ਵਾ ਨਖੇ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਸੇਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਸੁਨੀਲਕਂ ਸੁਪੀਤਕਂ ਸੁਲੋਹਿਤਕਂ ਸੁਓਦਾਤਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਵਿਸੁਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸੇਵਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਵਸੇਨ ‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਤਾਨਿ। **ਸੁਵਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਨਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਿ ਵਾ, ਪਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਇਦਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯਜਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਗ੍ਗਹਣਿਕੋ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸਂਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਏਕਕਬਲ਼ਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ ‘‘ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਪਰਿਤ੍ਤਕੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਾਯਂ ਮਮ ਭਾਰੋ’’ਤਿ ਤਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਹ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨਸ੍ਸ ਆਭੋਗੋ ਕਥਿਤੋ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ, ਨ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ। **ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਭੋਗਸਞ੍ਞਾਯਪਿ ਞਾਣਸਞ੍ਞਾਯਪਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਅਭਿਭਵਨਸਞ੍ਞਾ ਹਿਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਆਭੋਗਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ।

ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਨੀਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਭੁਯਜਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਨ ਯਥਾ ਮਹਗ੍ਘਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਵਡ੍ਢਿਤਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਞ੍ਞਾਪਿ ਹੋਤੁ, ਅਞ੍ਞਾਪਿ ਹੋਤੁ, ਕਿਂ ਏਸਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਨ ਤਂ ਮਹਨ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ ‘‘ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨਯਿਦਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਕਰਣੇ ਭਾਰੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਹ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਲਾਭਿਤਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞਾਵਿਰਹਿਤੋ।

ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਸੋ ਏਵੰ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਚ ਵਸੇਨ ''ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥਾਭਿਭਾਯਤਨੇ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਵਿਤਕ੍ਕਚਰਿਤਵਸੇਨ ਆਗਤੰ, ਅਪ੍ਪਮਾਣੰ ਮੋਹਚਰਿਤਵਸੇਨ, ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਦੋਸਚਰਿਤਵਸੇਨ, ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੰ ਰਾਗਚਰਿਤਵਸੇਨ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ। ਸਾ ਚ ਨੇਸੰ ਸਪ੍ਪਾਯਤਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੩) ਚਰਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਪਞ੍ਚਮਅਭਿਭਾਯਤਨਾਦੀਸੁ **ਨੀਲਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਿਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨੀਲਵਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਵਸੇਨ। **ਨੀਲਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ। ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਵਿਵਰਾਨਿ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣਾਨਿ ਏਕਨੀਲਾਨੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਨੀਲਨਿਭਾਸਾਨੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਓਭਾਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨੀਲੋਭਾਸਾਨਿ ਨੀਲਪ੍ਪਭਾਯੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਨੇਸੰ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਵਿਸੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਇਮਾਨਿ ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ''ਨੀਲਕਸਿਣੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨੀਲਸ੍ਮਿੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਪੁਪ੍ਫਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਵਤ੍ਥਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਵਣ੍ਣਧਾਤੁਯਾ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਕੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਸਿਣਕਰਣਞ੍ਚ ਪਰਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਵਿਧਾਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੫੫) ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ।

੬. ਵਿਮੋਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬. **ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ? ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੇਨ। ਕੋ ਪਨਾਯੰ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੋ ਨਾਮ? ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੋ, ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚ ਅਭਿਰਤਿਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੋ, ਪਿਤੁਅਙ੍ਕੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਸਯਨੰ ਵਿਯ ਅਨਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੇਨ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਤਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਯੰ ਪਨਤ੍ਥੋ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੁ ਅਤ੍ਥਿ।

ਰੂਪੀ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੰ ਰੂਪਜ੍ਝਾਨੰ ਰੂਪੰ, ਤਦਸ੍ਸਤ੍ਥੀਤਿ ਰੂਪੀ। ਬਹਿਦ੍ਧਾਪਿ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦੀਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਵਤ੍ਥੁਕੇਸੁ ਕਸਿਣੇਸੁ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਨ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ।

ਸੁਭਨ੍ਤੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧੇਸੁ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਵਣ੍ਣਕਸਿਣੇਸੁ ਞਾਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯ ''ਸੁਭ''ਨ੍ਤਿ ਆਭੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਪਨ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਸੁਭੰ ਕਸਿਣੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ''ਸੁਭਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ। ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ਪਨ –

> ''ਕਥੰ ਸੁਭਨ੍ਤੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ ...ਪੇ॰... ਵਿਹਰਤਿ। ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ...ਪੇ॰... ਮੁਦਿਤਾਸਹਗਤੇਨ ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ...ਪੇ॰... ਵਿਹਰਤਿ। ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸੁਭਨ੍ਤੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੨੧੨) ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੭੬-੨੭੭) ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਮੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਾਮ।

੭-੮. ਅਨਰਿਯਵੋਹਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੭-੬੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਨਰਿਯਵੋਹਾਰਾ**ਤਿ ਨ ਅਰਿਯਕਥਾ ਸਦੋਸਕਥਾ। ਯਾਹਿ ਚੇਤਨਾਹਿ ਤੇ ਵੋਹਾਰੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। ਅਟ੍ਠਮੇ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੯. ਪਰਿਸਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯. ਨਵਮੇ **ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਪਰਿਸਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਸਮਾਗਮੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਅਨੇਕਸਤਂ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸਮਾਗਮ-ਞਾਤਿਸਮਾਗਮ-ਲਿਚ੍ਛਵਿਸਮਾਗਮਾਦਿਸਦਿਸਂ, ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁਪਿ ਲਬ੍ਭਤੇਵ। **ਸਲ੍ਲਪਿਤਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪੋ ਕਤਪੁਬ੍ਬੋ। **ਸਾਕਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾਪਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਪੁਬ੍ਬਾ। **ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਤੇ ਓਦਾਤਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ਾਪਿ ਮਙ੍ਗੁਰਚ੍ਛਵੀਪਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ। ਇਦਂ ਪਨ ਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਥਿਤਂ। ਸਣ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਚ ਕੇਵਲਂ ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿਯੇਵ। ਨ ਪਨ ਭਗਵਾ ਮਿਲਕ੍ਖਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਪਿ ਆਮੁਤ੍ਤਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲੋ, ਬੁਦ੍ਧਵੇਸੇਨੇਵ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਤੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਾਨਸਣ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਸਰੋ**ਤਿ ਤੇ ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸਰਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਗਗ੍ਗਸ੍ਸਰਾਪਿ ਕਾਕਸ੍ਸਰਾਪਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੋਵ। ਇਦਂ ਪਨ ਭਾਸਨ੍ਤਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥਿਤਂ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਥੇਤਿ, ''ਅਜ੍ਜ ਰਾਜਾ ਮਧੁਰੇਨ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਨੇਸਂ ਹੋਤਿ। ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਨ ਭਗਵਤਿ ਪੁਨ ਰਾਜਾਨਂ ਆਗਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੀਮਂਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਇਦਾਨੇਵ ਮਾਗਧਭਾਸਾਯ ਸੀਹਲ਼ਭਾਸਾਯ ਮਧੁਰੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ, ਕਿਂ ਦੇਵੋ ਉਦਾਹੁ ਮਨੁਸ੍ਸੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤਾਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਨੇਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੀਤਿ? ਵਾਸਨਤ੍ਥਾਯ। ਏਵਂ ਸੁਤੋਪਿ ਹਿ ਧਮ੍ਮੋ ਅਨਾਗਤੇ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਨਾਗਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦੇਸੇਤਿ। **ਅਨੇਕਸਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸਮਾਗਮਾਦਿਵਸੇਨ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਵਸੇਨ ਚ ਸਮ੍ਭਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਭੂਮਿਚਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੦. ਦਸਮੇ **ਨਿਸੀਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਉਦੇਨਂ ਚੇਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਦੇਨਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਵਿਹਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਗੋਤਮਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਭਾਵਿਤਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਾ। **ਬਹੁਲੀਕਤਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਤਾ। **ਯਾਨੀਕਤਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਯਾਨਂ ਵਿਯ ਕਤਾ। **ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਕਤਾ। **ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਾ। **ਪਰਿਚਿਤਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਚਿਤਾ ਸੁਵਡ੍ਢਿਤਾ। **ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਰਦ੍ਧਾ।

ਇਤਿ ਅਨਿਯਮੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ **ਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। **ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ** ਵਾਤਿ ''ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਅਤਿਰੇਕਂ ਵਾ। ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਗਜ੍ਜਿਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਰਣਨ੍ਤਿਕਵੇਦਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨ ਠਿਤੋਤਿ? ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਰੀਰਂ ਨਾਮ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦੀਹਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮੇ ਆਯੁਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਪਿਯਮਨਾਪਕਾਲੇਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਚ ਮਹਾਸਾਵਕੇਸੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਸੁ ਏਕਕੇਨੇਵ ਖਾਣੁਕੇਨ ਵਿਯ ਠਾਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਪਰਿਵਾਰੇਨ ਵਾ, ਤਤੋ 'ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਸਾ'ਤਿ ਹੀਲ਼ੇਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਠਿਤੋ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਯੋ ਪਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਆਯੁਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ, ਇਦਮੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨਿਯਾਮਿਤਂ।

ਯਥਾ ਤਂ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਯਥਾ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਚਿਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਪਟਿਵ◌ਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵ◌ਿਜ੍ਝਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਾਰੋ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਦ੍ਵ◌ਾਦਸ ਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਮਾਰੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਿਂ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਭੇਰਵ◌ਂ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵ◌ਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵ◌ਾ ਸਾਵ◌ੇਤਿ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਸਤਿਂ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਵਟਮੁਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮੁਖੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਪਵ◌ੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਹਦਯਂ ਮਦ੍ਦਤਿ, ਤਤੋ ਵ◌ਿਸਞ੍ਞਾਵ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨੇਸ ਮੁਖੇ ਹਤ੍ਥਂ ਪਵ◌ੇਸੇਤੁਂ ਕਿਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਭੇਰਵ◌ਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਥੇਰੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਭਾਸਂ ਨਪ੍ਪਟਿਵ◌ਿਜ੍ਝਿ। ਭਗਵ◌ਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਯਾਵ ਤਤਿਯਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ? ਪਰਤੋ ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵ◌ਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤੇ ''ਤੁਯ੍ਹੇਵ◌ੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤੁਯ੍ਹੇਵ◌ੇਤਂ ਅਪਰਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਦੋਸਾਰੋਪਨੇਨ ਸੋ ਕਤਨੁਕਰਣਤ੍ਥਂ।

ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨਤ੍ਥੇ ਨਿਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਮਾਰੇਤੀਤਿ **ਮਾਰੋ। ਪਾਪਿਮਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵ◌ੇਵਚਨਂ । ਸੋ ਹਿ ਪਾਪਧਮ੍ਮਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ''ਪਾਪਿਮਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਣ੍ਹੋ, ਅਨ੍ਤਕੋ, ਨਮੁਚਿ, ਪਮਤ੍ਤਬਨ੍ਧੁਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। **ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ**ਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਯੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ''ਭਗਵ◌ਾ ਯਦਤ੍ਥਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ, ਸੋ ਵ◌ੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਪਟਿਵ◌ਿਦ੍ਧਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ, ਕਿਂ ਤੇ ਲੋਕਵ◌ਿਚਾਰਣੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਯਥਾ ਅਜ੍ਜ, ਏਵਮੇਵ ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵ◌ਾ''ਤਿ ਯਾਚਿ। ਭਗਵ◌ਾ ਚਸ੍ਸ ''ਨ ਤਾਵ◌ਾਹ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਵ◌ਿਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਬਜਤ੍ਤਾ, ਤਥੇਵ **ਵ◌ਿਨੀਤਾ,** ਤਥਾ **ਵ◌ਿਸਾਰਦਾ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ**ਤਿ ਤੇਪਿਟਕਵਸੇਨ ਬਹੁ ਸੁਤਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ**। ਤਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਧਰਾ**। ਅਥ ਵ◌ਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਚੇਵ ਪਟਿਵ◌ੇਧਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਚ। ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਵ◌ੇਧਧਮ੍ਮਾਨਂਯੇਵ ਧਾਰਣਤੋ ਧਮ੍ਮਧਰਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਧਮ੍ਮਭੂਤਂ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵ◌ਿਕਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਧਮ੍ਮਂ ਚਰਣਸੀਲਾ। **ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਵ◌ਾਦਂ। **ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵ◌ੇਵਚਨਾਨਿ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਹੇਤੁਕੇਨ ਸਕਾਰਣੇਨ ਵਚਨੇਨ। **ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵ ਨਿਯਜਾਨਿਕਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਕਲਂ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। **ਇਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਿਦ੍ਧਂ ਝਾਨਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ। **ਫੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਪਾਲਿਫੁਲ੍ਲਂ ਵ◌ਿਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ। **ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਿਤ੍ਥਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਸਾਭਾਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਵਸੇਨ। **ਬਾਹੁਜਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੂਹਿ ਞਾਤਂ ਪਟਿਵ◌ਿਦ੍ਧਂ ਮਹਾਜਨਾਭਿਸਮਯਵਸੇਨ। **ਪੁਥੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪੁਥੁਲਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਂ। ਕਥਂ? **ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਤਕਾ ਵ◌ਿਞ੍ਞੁਜਾਤਿਕਾ ਦੇਵ◌ਾ ਚੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ**ਤਿ ਨਿਰਾਲਯੋ। ਤ੍ਵਞ੍ਹਿ ਪਾਪਿਮ ਅਟ੍ਠਮਸਤ੍ਤਾਹਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵ◌ਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ''ਤਿ ਵ◌ਿਰਵਨ੍ਤੋ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਥ। ਅਜ੍ਜ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵ◌ਿਗਤੁਸ੍ਸਾਹੋ ਹੋਹਿ, ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਂ ਵ◌ਾਯਾਮਂ ਕਰੋਹੀਤਿ ਵਦਤਿ।

ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜ੍ਜੀਤਿ ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ ਪਜਹਿ। ਤਤ੍ਥ ਨ ਭਗਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਲੇਡ੍ਡੁਂ ਵ◌ਿਯ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜਿ, ਤੇਮਾਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ''ਓਸ੍ਸਜੀ''ਤਿ। ਉਸ੍ਸਜੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੋ ਪਥਵ◌ੀਕਮ੍ਪੋ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। **ਭਿਂਸਨਕੋ**ਤਿ ਭਯਜਨਕੋ। **ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਚ ਫਲਿਂਸੂ**ਤਿ ਦੇਵਭੇਰਿਯੋ ਫਲਿਂਸੁ, ਦੇਵ◌ੋ ਸੁਕ੍ਖਗਜ੍ਜਿਤਂ ਗਜ੍ਜਿ, ਅਕਾਲਵ◌ਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਨਿਚ੍ਛਰਿਂਸੁ, ਖਣਿਕਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸੀਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਉਦਾਨੇਸਿ? ਕੋਚਿ ਨਾਮ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਭਯੇਨ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸੋਕਾਸੋ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਭੀਤਸ੍ਸ ਹਿ ਉਦਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪੀਤਿਵੇਗਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ਤੁਲਿਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ **ਤੁਲਂ**। ਕਿਂ ਤਂ? ਕਾਮਾਵਚਰਕਮ੍ਮਂ। ਨ ਤੁਲਂ, ਨ ਵਾ ਤੁਲਂ ਸਦਿਸਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਂ ਲੋਕਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਤੁਲਂ**। ਕਿਂ ਤਂ? ਮਹਗ੍ਗਤਕਮ੍ਮਂ। ਅਥ ਵਾ ਕਾਮਾਵਚਰਂ ਰੂਪਾਵਚਰਂ ਤੁਲਂ, ਅਰੂਪਾਵਚਰਂ ਅਤੁਲਂ। ਅਪ੍ਪਵਿਪਾਕਂ ਵਾ ਤੁਲਂ, ਬਹੁਵਿਪਾਕਂ ਅਤੁਲਂ। **ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਵਹੇਤੁਭੂਤਂ, ਰਾਸਿਕਾਰਕਂ ਪਿਣ੍ਡਕਾਰਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਵਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਣਕਂ। **ਅਵਸ੍ਸਜੀ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। **ਮੁਨੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ। **ਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਸਮਾਹਿਤੋ। **ਅਭਿਨ੍ਦਿ ਕਵਚਮਿਵਾ**ਤਿ ਕਵਚਂ ਵਿਯ ਅਭਿਨ੍ਦਿ। **ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਞ੍ਜਾਤਂ ਕਿਲੇਸਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਸਵਿਪਾਕਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਭਵਂ, ਭਵਾਭਿਸਙ੍ਖਰਣਟ੍ਠੇਨ ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਚ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਤੁਲਾਤੁਲਸਙ੍ਖਾਤਂ ਲੋਕਿਯਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਓਸ੍ਸਜਿ, ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸੇ ਮਹਾਯੋਧੋ ਕਵਚਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਂ ਕਿਲੇਸਞ੍ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਾਹਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨ੍ਦੀਤਿ।

ਅਥ ਵਾ **ਤੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਲੇਨ੍ਤੋ ਤੀਰੇਨ੍ਤੋ। **ਅਤੁਲਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਮ੍ਭਵਞ੍ਚ। **ਭਵਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮਂ। **ਅਵਸ੍ਸਜਿ ਮੁਨੀ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੩੭-੩੮) ਨਯੇਨ ਤੁਲਯਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ ਭਵੇ ਆਦੀਨਵਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਮੂਲਭੂਤਂ ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਂ ਕਮ੍ਮਂ ''ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੮੧; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੩੨-੨੩੩) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਸ੍ਸਜਿ। ਕਥਂ? **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਹਿਤੋ, ਅਭਿਨ੍ਦਿ ਕਵਚਮਿਵਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਂ**। ਸੋ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ, ਸਮਥਵਸੇਨ ਸਮਾਹਿਤੋਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਬਲੇਨ ਕਵਚਮਿਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਭਵਤ੍ਤਾ ''ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵ''ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਜਾਲਂ ਅਭਿਨ੍ਦਿ। ਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇਨ ਚ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਤ੍ਤਾ ਅਵਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਪਜਹਿ। ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਚ ਭਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਭੀਤੋਵ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜ੍ਜਿ, ਅਭੀਤਭਾਵਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਂ ਮਹਾਵਾਤਾਤਿ ਯੇਨ ਸਮਯੇਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਸਮਯੇ ਮਹਾਵਾਤਾ। **ਵਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਕ੍ਖੇਪਕਵਾਤਾ ਨਾਮ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਵਾਯਨ੍ਤਾ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਨਵਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਬਹਲਂ ਉਦਕਸਨ੍ਧਾਰਕਵਾਤਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਆਕਾਸੇ ਉਦਕਂ ਭਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਭਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਥਵੀ ਭਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਨ ਵਾਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਅਨ੍ਤੋਧਮ੍ਮਕਰਣੇ ਵਿਯ ਉਦਕਂ ਆਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤੋ ਉਦਕਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪਥਵੀ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਉਦਕਂ ਕਮ੍ਪਿਤਂ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤਿ। ਏਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਪਨਂ ਯਾਵਜ੍ਜਕਾਲਾਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਬਹੁਭਾਵੇਨ ਪਨ ਓਗਚ੍ਛਨੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ।

ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾਤਿ ਇਜ੍ਝਨਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ, ਅਨੁਭਵਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਾ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ**ਤਿ ਬਲਵਾ। **ਸੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਇਦ੍ਧਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਂਵੇਜੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਵਿਯ, ਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਵਾ ਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤਿ। **ਸਙ੍ਕਮ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਕਮ੍ਪੇਤਿ। **ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਥਵਿਕਮ੍ਪੇਸੁ ਪਠਮੋ ਧਾਤੁਕੋਪੇਨ, ਦੁਤਿਯੋ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ, ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਾ ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨ, ਪਞ੍ਚਮੋ ਞਾਣਤੇਜੇਨ, ਛਟ੍ਠੋ ਸਾਧੁਕਾਰਦਾਨਵਸੇਨ, ਸਤ੍ਤਮੋ ਕਾਰੁਞ੍ਞਸਭਾਵੇਨ, ਅਟ੍ਠਮੋ ਆਰੋਦਨੇਨ। ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਚ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਚ ਮਹਾਸਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨ ਪਥਵੀ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਯਂ ਞਾਣਤੇਜਾਭਿਹਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੇ ਸਾਧੁਕਾਰਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਦਮਾਨਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਓਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਕਾਰੁਞ੍ਞਸਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖੋਭਂ ਅਸਹਮਾਨਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ

ਆਰੋਦਨਵੇਗਤੁਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਥਵਿਦੇਵਤਾਯ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਮਹਾਭੂਤਪਥਵਿਯਾ ਪਨੇਤਂ ਨਤ੍ਥਿ ਅਚੇਤਨਤ੍ਤਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਭੂਮਿਚਾਲਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

(੮) ੩. ਯਮਕਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਸਦ੍ਧਾਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੭੧-੭੨. ਅਟ੍ਠਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨੋ ਚ ਸੀਲਵਾ**ਤਿ ਨ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ। **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕੋ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਸਾਦਜਨਕੋ। **ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸਮਣਾਕਾਰੇਹਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਪਰਿਪੂਰੋ। ਦੁਤਿਯੇ **ਸਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤਾ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ।

੩-੯. ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੭੩-੭੯. ਤਤਿਯੇ **ਭਾਵੇਥ ਨੋ**ਤਿ ਭਾਵੇਥ ਨੁ। **ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਤ੍ਥਾਯ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਤਿਹਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਯ। **ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ**ਤਿ ਸੋ ਮਮ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋਪਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯੋਪਿ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯੋਪਿ ਅਸ੍ਸ। **ਸਤ੍ਥਕਾ ਵਾ ਮੇ ਵਾਤਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਂ ਵਿਯ ਅਙ੍ਗਮਙ੍ਗਾਨਿ ਕਨ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਸਤ੍ਥਕਾ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵ। ਨਵਮੇ **ਸਂਸਗ੍ਗਾਰਾਮਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇ ਸਂਸਗ੍ਗੇ ਆਰਾਮਤਾ।

੧੦. ਕੁਸੀਤਾਰਮ੍ਭਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੦. ਦਸਮੇ **ਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਕੁਸੀਤਸ੍ਸ ਅਲਸਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾ, ਕੋਸਜ੍ਜਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚੀਵਰਵਿਚਾਰਣਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। **ਨ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤੀ**ਤਿ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਵੀਰਿਯਂ ਨਾਰਭਤਿ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ। **ਅਨਧਿਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨਧਿਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ। **ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਦੇਵ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਇਦਂ ਪਠਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ''ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਓਸੀਦਨਂ ਪਠਮਂ ਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੁ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਮਾਸਾਚਿਤਕਂ ਮਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਾਸਾਚਿਤਂ ਨਾਮ ਤਿਨ੍ਤਮਾਸੋ। ਯਥਾ ਤਿਨ੍ਤਮਾਸੋ ਗਰੁਕੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਗਰੁਕੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ । **ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਆਰਮ੍ਭਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਕਾਰਣਾਨਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਯਮਕਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

(੯) ੪. ਸਤਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧-੮੨. ਨਵਮਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਦੁਤਿਯੇ **ਸਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਦੁਵਿਧਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਨੋ ਚੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤਾ**ਤਿ ਨ ਉਪਟ੍ਠਹਤਿ। **ਨੋ ਚ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਤਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਂ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਨ ਹੋਤਿ। **ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ, ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਕਨ੍ਤਪਟਿਭਾਨਾ ਤਥਾਗਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਕਨ੍ਤਪਟਿਭਾਨਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਹੋਤਿ, ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਪਟਿਭਾਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩. ਮੂਲਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। **ਛਨ੍ਦਮੂਲਕਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਛਨ੍ਦੋ ਤਂ ਮੂਲਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਛਨ੍ਦਮੂਲਕਾ। ਮਨਸਿਕਾਰਤੋ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ **ਮਨਸਿਕਾਰਸਮ੍ਭਵਾ**। ਫਸ੍ਸਤੋ ਸਮੁਦੇਨ੍ਤਿ ਰਾਸੀ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ **ਫਸ੍ਸਸਮੁਦਯਾ**। ਵੇਦਨਾਯ ਸਮੋਸਰਨ੍ਤੀਤਿ **ਵੇਦਨਾਸਮੋਸਰਣਾ**। ਸਮਾਧਿ ਏਤੇਸਂ ਪਮੁਖੋਤਿ **ਸਮਾਧਿਪ੍ਪਮੁਖਾ**। ਜੇਟ੍ਠਕਟ੍ਠੇਨ ਸਤਿ ਅਧਿਪਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਸਤਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾ**, ਸਤਿਜੇਟ੍ਠਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਞਾ ਉਤ੍ਤਰਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਞੁਤ੍ਤਰਾ**। ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਏਵ ਸਾਰੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਾਰਾ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ਛਨ੍ਦਮੂਲਕਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਲੋਕਿਯਾ ਕਥਿਤਾ, ਸੇਸਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਤਿ।

੪. ਚੋਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਮਹਾਚੋਰੋ**ਤਿ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤਰੇ ਦੁਬ੍ਭਿਤ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਮਹਾਚੋਰੋ। **ਪਰਿਯਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਪਾਲੇਨ੍ਤੋ ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਅਪ੍ਪਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਹਰਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵੇਰਿਨੇ ਅਪ੍ਪਹਰਨ੍ਤੇ ਗੁਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚ ਮਹਲ੍ਲਕੇ ਚ ਤਰੁਣਦਾਰਕੇ ਚ ਅਪ੍ਪਹਰਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇ ਪਹਰਤਿ। **ਅਨਵਸੇਸਂ ਆਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੇਸਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਬਜਤ੍ਤੁਚੋਰਾਨਞ੍ਹਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਤਂ – ਪਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਾਟਕੇਸੁ ਏਕੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਤੇ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਥਿਰੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਟਭਤ੍ਤਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਸੁ ਏਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ। **ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨੀਨਂ ਆਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਚੋਰਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਚ ਨਿਧਾਨਕੁਸਲੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੇ ਨਿਦਹਿਤੁਂ ਛੇਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਰਲੋਕਮਗ੍ਗਂ ਨ ਸੋਧੇਤਿ।

੫. ਸਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਯਂ ਸਮਣੇਨਾ**ਤਿ ਯਂ ਗੁਣਜਾਤਂ ਸਮਣੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਵੁਸੀਮਤਾ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਂਵੁਤ੍ਥੇਨ। **ਮੁਤ੍ਤੋ ਮੋਚੇਮਿ ਬਨ੍ਧਨਾ**ਤਿ ਅਹਂ ਸਬ੍ਬਬਨ੍ਧਨੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਮ੍ਪਿ ਰਾਗਾਦਿਬਨ੍ਧਨਤੋ ਮੋਚੇਮਿ। **ਪਰਮਦਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਸਿਕ੍ਖਾਪਿਤੋ ਅਚੋਦਿਤੋ ਸਯਮ੍ਭੁਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਰਮਦਮਥੇਨ ਦਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਮਦਨ੍ਤੋ ਨਾਮ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ।

੬. ਯਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਮਾ ਚ ਮਯਾ ਯਸੋ**ਤਿ ਯਸੋ ਚ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਾ ਗਞ੍ਛਿ। **ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਲਾਭੀ। **ਸੀਲਪਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ** ਸੀਲਞ੍ਞੇਵ ਞਾਣਞ੍ਚ। **ਸਙ੍ਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ। **ਸਮਾਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਸਙ੍ਗਣਿਕਵਿਹਾਰਨ੍ਤਿ** ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਵਿਹਾਰਂ। **ਨ ਹਿ**

ਨੂਨਮੇਤਿ ਨ ਹਿ ਨੂਨ ਇਮੇ। **ਤਥਾ ਹਿ ਪਨਮੇ**ਤਿ ਤਥਾ ਹਿ ਪਨ ਇਮੇ। **ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇਹੀ**ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਯਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਨੇਨ। **ਸਞ੍ਜਗ੍ਘਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਮਹਾਹਸਿਤਂ ਹਸਨ੍ਤੇ। **ਸਂਕੀਲ਼ਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕੇਲ਼ਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ।

੭. ਪਤ੍ਤਨਿਕੁਜ੍ਜਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਪਤ੍ਤਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਨਿਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਅਧੋਮੁਖਠਪਨੇਨ। **ਅਲਾਭਾਯਾ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਅਲਾਭਤ੍ਥਾਯ। **ਅਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਦ੍ਦਵਾਯ ਅਵਡ੍ਢਿਯਾ। **ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।

੮. ਅਪ੍ਪਸਾਦਪਵੇਦਨੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਪ੍ਪਸਾਦਂ ਪਵੇਦੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਯ੍ਯੁਂ। ਅਪ੍ਪਸਾਦਂ ਪਵੇਦੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਨ ਉਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ ਨ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ ਨ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। **ਅਗੋਚਰੇ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇ ਅਗੋਚਰੇ।

੯. ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੯. ਨਵਮੇ **ਧਮ੍ਮਿਕਞ੍ਚ ਗਿਹਿਪਟਿਸ੍ਸਵ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਇਧੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਏਵਂ ਹੋਤੂ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਟਿਸ੍ਸਵਂ। **ਨ ਸਚ੍ਚਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨ ਸਚ੍ਚਂ ਕਰੋਤਿ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤਿ।

੧੦. ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦. ਦਸਮੇ **ਪਚ੍ਛੇਕਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਅਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਜੇਟ੍ਠਕਟ੍ਠਾਨੇ। ਤਞ੍ਹਿ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। **ਨ ਚ ਤੇਨ ਮੂਲੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਤਂ ਮੂਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਸਤਿਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ।

(੧੦) ੫. ਸਾਮਞ੍ਞਵਗ੍ਗੋ

੯੧. ਇਤੋ ਪਰੰ **ਅਥ ਖੋ ਬੋਜ੍ਝਾ ਉਪਾਸਿਕਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਬੋਜ੍ਝਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਸਿਰਿਮਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਪਦੁਮਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਸੁਤਨਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਮਨੁਜਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਉਤ੍ਤਰਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਮੁਤ੍ਤਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਖੇਮਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਰੁਚੀ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਚੁਨ੍ਦੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ, ਬਿਮ੍ਬੀ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਸੁਮਨਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ, ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦੇਵੀ , ਤਿਸ੍ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਤਿਸ੍ਸਾਮਾਤਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਸੋਣਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਸੋਣਾਯ ਮਾਤਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਕਾਣਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਕਾਣਮਾਤਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਉਤ੍ਤਰਾ ਨਨ੍ਦਮਾਤਾ, ਵਿਸਾਖਾ ਮਿਗਾਰਮਾਤਾ, ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਸਾਮਾਵਤੀ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾ ਕੋਲਿਯਧੀਤਾ, ਸੁਪ੍ਪਿਯਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਨਕੁਲਮਾਤਾ ਗਹਪਤਾਨੀਤਿ ਇਮਾਸੰ ਏਤ੍ਤਕਾਨੰ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਥਿਤੰ। ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਅਟ੍ਠਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸੰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਨਵਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕੰ

੧. ਸਮ੍ਬੋਧਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮ੍ਬੋਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਨਵਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬੋਧਿਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੇ ਭਵਾਨਂ, ਉਪਕਾਰਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤੇ ਨਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਕਾ ਉਪਨਿਸਾ**ਤਿ ਕੋ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੋ। ਅਭਿਸਲ੍ਲੇਖਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਭਿਸਲ੍ਲੇਖਿਕਾ**। ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣੇ ਸਪ੍ਪਾਯਾ ਉਪਕਾਰਕਾਤਿ **ਚੇਤੋਵਿਵਰਣਸਪ੍ਪਾਯਾ**। ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਾ ਕਥਾ **ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਕਥਾ**। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਸੁਭਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਰਾਗਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਾਲਿਲਾਯਕੋਪਮਾਯ ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬੋ – ਏਕੋ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਅਸਿਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਲਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਸਾਲਿਯੋ ਲਾਯਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਵਤਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਾਵੋ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਸੋ ਅਸਿਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਂ ਆਦਾਯ ਤੇਨੇਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਾਵੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਤਿਂ ਪਾਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਅਸਿਤਂ ਆਦਾਯ ਸਾਲਿਯੋ ਲਾਯਿ। ਏਤ੍ਥ ਸਾਲਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਸਾਲਿਲਾਯਕੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਅਸਿਤਂ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾ, ਲਾਯਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਕਰਣਕਾਲੋ, ਯਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ, ਵਤਿ ਵਿਯ ਸਂਵਰੋ, ਵਤਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਾਵੀਨਂ ਪਵਿਸਨਂ ਵਿਯ ਸਹਸਾ ਅਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਯ ਪਮਾਦਂ ਆਰਬ੍ਭ ਰਾਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਂ, ਅਸਿਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਂ ਆਦਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਗਾਵੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਤਿਂ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਲਿਲਾਯਨਂ ਵਿਯ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ ਰਾਗਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਆਰਭਨਕਾਲੋ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਸੁਭਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਰਾਗਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਰਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਸ੍ਸ। **ਮੇਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ। **ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕੋਪਸ੍ਸ ਪਜਹਨਤ੍ਥਾਯ। **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਵਤ੍ਥੁਕਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ। **ਵਿਤਕ੍ਕੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਉਪਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਸਮੁਗ੍ਘਾਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਮਾਨਸ੍ਸ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਤ੍ਥਾਯ। **ਅਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ ਸਣ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣੇ ਦਿਟ੍ਠੇ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਤੀਸੁ ਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇ ਇਤਰਦ੍ਵਯਂ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ ਸਣ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠੇਯੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੨. ਨਿਸ੍ਸਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਸਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਓਕਪ੍ਪਨਸਦ੍ਧਂ। **ਵੀਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਂ। **ਯਂਸਾ**ਤਿ ਯਂ ਅਸ੍ਸ। **ਅਰਿਯਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ। **ਸਙ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਏਕਂ ਪਟਿਸੇਵਤੀ**ਤਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਸੇਵਤਿ। **ਅਧਿਵਾਸੇਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ। **ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਿ। **ਵਿਨੋਦੇਤੀ**ਤਿ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਨੀਹਰਤਿ। **ਏਵਂ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਏਵਂ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਵਵਤ੍ਥਾਨਵਸੇਨ ਚ ਪਟਿਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਦੀਨਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾਨਿ ਸੁਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

੩. ਮੇਘਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩. ਤਤਿਯੇ **ਚਾਲਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। ਤਂ ਕਿਰ ਚਲਮਗ੍ਗਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਚਲਮਾਨਂ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਾਲਿਕਾਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤਂ। **ਚਾਲਿਯਪਬ੍ਬਤੇ**ਤਿ ਸੋਪਿ ਪਬ੍ਬਤੋ ਸਬ੍ਬਸੇਤਤ੍ਤਾ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖੁਪੋਸਥੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਚਲਮਾਨੋ ਵਿਯ

ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਾਲਿਯਪਬ੍ਬਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਿਹਾਰੰ ਕਾਰਯਿੰਸੁ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਤੰ ਨਗਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਾਲਿਕਾਪਬ੍ਬਤਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਤਿ। **ਜਨ੍ਤੁਗਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੰ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਗੋਚਰਗਾਮੰ। ਜਤ੍ਤੁਗਾਮਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। **ਪਧਾਨਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਧਾਨਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ। **ਪਧਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਆਗਮੇਹਿ ਤਾਵਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਨ ਤਾਵਸ੍ਸ ਞਾਣੰ ਪਰਿਪਕ੍ਕ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਏਕਕਮ੍ਹਿ ਤਾਵਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਪਨਸ੍ਸ ''ਏਵਮਯੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਕਮ੍ਮੇ ਅਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੇਮਵਸੇਨ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮਦ੍ਦਵਜਨਨਤ੍ਥੰ ਆਹ। **ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਤ੍ਤਰਿ ਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਕਿਚ੍ਚਾਨੰ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੰ ਉਤ੍ਤਰਿ ਕਰਣੀਯੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਕਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਟਿਚਯੋ**ਤਿ ਅਧਿਗਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਨ ਪਟਿਚਯੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਨ ਹਿ ਭਾਵਿਤਮਗ੍ਗੋ ਪੁਨ ਭਾਵੀਯਤਿ, ਨ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਾਨੰ ਪੁਨ ਪਹਾਨੰ ਅਤ੍ਥਿ। **ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਮੇਘਿਯ, ਵਦਮਾਨੰ ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਮਾ**ਤਿ ''ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਵਦਮਾਨੰ ਮਯੰ ਅਞ੍ਞੰ ਕਿੰ ਨਾਮ ਵਦੇਯ੍ਯਾਮ।

ਦਿਵਾਵਿਹਾਰੰ ਨਿਸੀਦੀਤਿ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਚ ਯਸ੍ਮਿੰ ਮਙ੍ਗਲਸਿਲਾਪਟ੍ਟੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲਿਕੰ ਕੀਲਨ੍ਤੋ ਤਿਵਿਧਨਾਟਕਪਰਿਵਾਰੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਣਭਾਵੋ ਜਹਿਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਰਾਜਵੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਟਕਵਰਪਰਿਵੁਤੋ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਹਾਰਹੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਜਾਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਸ੍ਸਾਦਯਤੋ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਖਣੇ ਮਹਾਯੋਧੇਹਿ ਗਹਿਤੇ ਦ੍ਵੇ ਚੋਰੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਠਪਿਤੇ ਵਿਯ ਅਦ੍ਦਸ। ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਵਧੰ ਆਣਾਪਨਵਸੇਨਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨੰ ਆਣਾਪਨਵਸੇਨ ਵਿਹਿੰਸਾਵਿਤਕ੍ਕੋ। ਏਵੰ ਸੋ ਲਤਾਜਾਲੇਨ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਮਧੁਘਾਤਕੋ ਵਿਯ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ – **ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮੇਘਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਨ੍ਵਾਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਾਰਿਤਾ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਪਾਪਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਸਪ੍ਪਾਯੰ ਕਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਇਦੰ ਵਤ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੀਘਦਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਪਟਿਸੇਧੇਸੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਕਾਰਣੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

੪. ਨਨ੍ਦਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਸਾਲਾਯੰ। **ਯੇਨੁਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਨਨ੍ਦਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਆਰਦ੍ਧਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਕੋ ਏਸੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਨਨ੍ਦਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਾਰੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਤਿਮਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯੇਨੁਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਬਹਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਚੀਵਰਗਬ੍ਭੇ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। **ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਆਗਮਯਮਾਨੋ**ਤਿ ''ਇਦਮਵੋਚਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਕਥਾਵਸਾਨੰ ਉਦਿਕ੍ਖਮਾਨੋ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿਯੇਵ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਪਠਮੇ ਯਾਮੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ – ''ਪਠਮਯਾਮੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੋਕੰ ਵਿਸ੍ਸਮਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇਪਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਕਤਿਯਾ ਖਤ੍ਤਿਯਸੁਖੁਮਾਲਾ, ਪੁਨ ਬੁਦ੍ਧਸੁਖੁਮਾਲਾਤਿ ਪਰਮਸੁਖੁਮਾਲਾ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੋਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਵਿਸ੍ਸਮਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਕਸ੍ਸੇਵਸ੍ਸ ਅਰੁਣਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਞ੍ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ''ਇਦਮਵੋਚਾ''ਤਿ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨਞ੍ਚ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਸਰੀਰਸ੍ਮਿਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਞ੍ਚ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਅਹੋਸਿ। **ਅਗ੍ਗਲੰ ਆਕੋਟੇਸੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਨਖੇਨ ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟੰ ਆਕੋਟੇਸਿ।

ਸਾਰਜ੍ਜਮਾਨਰੂਪੋਤਿ ਹਰਾਯਮਾਨੋ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਨੋ। ਦੋਮਨਸ੍ਸਸਾਰਜ੍ਜੰ ਪਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ। **ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨੋ ਨਪ੍ਪਟਿਭਾਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨ ਕਥੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ

ਸਮ੍ਪਹंਸਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ''ਸੁਗਹਿਤਾ ਚ ਤੇ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸੁਕਥਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ। **ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਚਾਰਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਞੇਵ ਜਾਤਿਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ। **ਅਰਿਯੋ ਚ ਤੁਣ੍ਹਿਭਾਵ**ੋਤਿ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਗ੍ਗਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ । **ਚਤੁਪ੍ਪਾਦਕੋ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਗੋਣਗਦ੍ਰਭਾਦਿਕੋ। **ਇਦੰ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮੰ ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥਯਿਤ੍ਵਾ। **ਵਿਹਾਰੰ ਪਾਵਿਸੀ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ।

ਕਾਲੇਨ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੇਤਿ ਕਾਲੇ ਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸ੍ਮਿੰ। **ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਕਥਾਯ। **ਗਮ੍ਭੀਰੰ ਅਤ੍ਥਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰੰ ਗੁਲ੍ਹੰ ਰਹਸ੍ਸੰ ਅਤ੍ਥੰ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ। ਸਮ੍ਮਸਨਪਟਿਵੇਧਪਞ੍ਞਾਪਿ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਪਞ੍ਞਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਪਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪਜ੍ਜਤਿ** ਵਾਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ ਵਾਤਿ ਏਵੰ ਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਸਮ੍ਭਾਵੇਤਿ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਮਾਨਸਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਅਰਹਤ੍ਤਾ, ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਮਾਨਸੰ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿਪਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਮਾਨਸਾ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰੋ ਲੋਕਿਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋਪਿ।

੫. ਬਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫. ਪਞ੍ਚਮੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾਕੋਸਜ੍ਜਸਾਵਜ੍ਜਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇਸੁ ਅਕਮ੍ਪਨਤੋ **ਪਞ੍ਞਾਬਲਾ**ਦੀਨਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨਿ। **ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਾਤਿ ਞਾਤਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਨਾਲਮਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਭਾਵੰ ਕਾਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥਾ, ਅਰਿਯਾਨੰ ਵਾ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ। **ਵੋਦਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਦਿਟ੍ਠਾ। **ਵੋਚਰਿਤਾ**ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਸਮੁਦਾਚਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ। **ਅਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਅਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸ। **ਆਜੀਵਿਕਾਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਭਯੰ। **ਅਸਿਲੋਕਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਾਭਯੰ। **ਪਰਿਸਾਸਾਰਜ੍ਜਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸਾਰਜ੍ਜੰ ਓਕ੍ਕਮਨਭਯੰ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟੰ ਕਥਿਤੰ।

੬. ਸੇਵਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਜੀਵਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਸਮ੍ਭਾਰਾ। **ਸਮੁਦਾਨੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸਮਾਹਰਿਤਬ੍ਬਾ। **ਕਸਿਰੇਨ ਸਮੁਦਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੰ ਵਾ ਦਿਵਸਭਾਗੰ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਞਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੰ, ਰਤ੍ਤਿੰ ਚਣ੍ਡਵਾਲ਼ਾਦਿਪਰਿਪਨ੍ਥੇ ਸਤਿ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੰ ਆਗਮੇਤਬ੍ਬੰ। ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਞਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੰ, ਦਿਵਾ ਪਰਿਪਨ੍ਥੇ ਸਤਿ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨੰ ਆਗਮੇਤਬ੍ਬੰ। **ਸਙ੍ਖਾਪੀ**ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਆਗਮਨੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਪਨ ''ਨਾਨੁਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਇਧ ਪਨ ਤੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਿ ਪਨੁਜ੍ਜਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਿ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਯਮਾਨੇਨ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਚੇਪਿ ਦਾਰੁਕਲਾਪਸਤੰ ਵਾ ਉਦਕਘਟਸਤੰ ਵਾ ਵਾਲਿਕਾਘਟਸਤੰ ਵਾ ਦਣ੍ਡੰ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਮਾ ਇਧ ਵਸੀਤਿ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਤਿ ਵਾ, ਤੰ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਯਾਵਜੀਵੰ ਸੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋਵ, ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬੋ।

੭. ਸੁਤਵਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਅਜ੍ਝਾਚਰਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਕਾਰਣਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁੰ। **ਪਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਨ੍ਥਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕੰ। **ਅਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਣਸਲਾਕਮ੍ਪਿ ਪਰਸਨ੍ਤਕੰ। **ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕੰ ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਅਭਬ੍ਬੋ। ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਾਮਗੁਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ। **ਧਮ੍ਮਾਦੀ**ਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਆਗਤੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਗਤਿਗਮਨਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੮-੧੦. **ਸਜ੍ਝਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ**

੮-੧੦. ਅਟ੍ਠਮੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚੁਕ੍ਖਾਨਂ ਕਥਿਤਂ। ਨਵਮੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ''ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਸਮੇ **ਗੋਤ੍ਰਭੂ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਸਿਖਾਪਤ੍ਤੁਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਮ੍ਬੋਧਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਸੀਹਨਾਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੀਹਨਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਸਤ੍ਥਾ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ ਅਸ੍ਸ , ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ। ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਚਾਰਿਕਂ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਥੇਰਂ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਂ ਪਹਾਯ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਗਮਨਵਿਚ੍ਛੇਦਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਕੋਪਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਆਸਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ। **ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਦੇਸੇਤ੍ਵਾ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੋ ਕਾਰਣੇ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧੀਤਿ? ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਚ੍ਛਤੋ ਚੀਵਰਕਣ੍ਣੋ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਫੁਸਿ, ਵਾਤੋ ਪਹਰੀਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਮਹਤਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਸੂਯਮਾਨੋ ''ਗਮਨਵਿਚ੍ਛੇਦਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਹ। **ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਹਰੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, 'ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਸ੍ਸੇਵ ਪਕ੍ਖਂ ਵਹਥ, ਨ ਮਯ੍ਹ'ਨ੍ਤਿ ਮਯਿ ਮਨੋਪਦੋਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਅਵਾਪੁਰਣਂ ਆਦਾਯਾ**ਤਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਸੀਹਨਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਨਾਦਂ ਪਮੁਖਨਾਦਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯਨਾਦਂ। ਏਵਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਮਹਾਥੇਰੇਹਿ ਆਰੋਚਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਹਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। **ਖੀਯਨਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਕਥਾਧਮ੍ਮਂ।

ਗੂਥਗਤਨ੍ਤਿ ਗੂਥਮੇਵ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਥਵੀਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਅਕੁਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਪਥਵਿਯਾ ਸਮਾਨੇਨ। ਨ ਹਿ ਪਥਵੀ ''ਮਯਿ ਸੁਚਿਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ''ਅਸੁਚਿਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਿਪੁਲੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਰਿਤ੍ਤੇਨ। **ਮਹਗ੍ਗਤੇਨਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਂ ਗਤੇਨ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਪ੍ਪਮਾਣੇਨ। **ਅਵੇਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਵੇਰਪੁਗ੍ਗਲਵੇਰਰਹਿਤੇਨ। **ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਝੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਵਿਗਤਦੋਮਨਸ੍ਸੇਨ। **ਸੋ ਇਧਾ**ਤਿ ਸੋ ਅਨੁਪਟ੍ਠਿਤਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਮਾਦਿਸੋ ਕਥਂ ਏਵਰੂਪਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਪਠਮਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਰਜੋਹਰਣਨ੍ਤਿ ਰਜਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਚੋਲ਼ਕਂ, ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ। **ਕਲ਼ੋਪਿਹਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਹਤ੍ਥੋ ਉਕ੍ਖਲਿਹਤ੍ਥੋ ਵਾ। **ਨਨ੍ਤਕਵਾਸੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪਿਲੋਤਿਕਵਸਨੋ। **ਸੂਰਤੋ**ਤਿ ਸੁਚਿਸੀਲੋ ਸੋਰਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸੁਦਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਦਮਥਂ ਉਪਗਤੋ। **ਸੁਵਿਨੀਤੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤੋ। **ਨ ਕਞ੍ਚਿ ਹਿਂਸਤੀ**ਤਿ ਵਿਸਾਣਾਦੀਸੁ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਞ੍ਚਿ ਵਿਹੇਠੇਤਿ। **ਉਸਭਛਿਨ੍ਨਵਿਸਾਣਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਉਸਭਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਵਿਸਾਣਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸਦਿਸੇਨ।

ਅਟ੍ਟੀਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਟ੍ਟੋ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਹਰਾਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਲਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।

ਮੇਦਕਥਾਲਿਕਨ੍ਤਿ ਮੇਦਕਥਾਲਿਕਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੂਨਕਾਰਕੇਹਿ ਯੂਸਨਿਕ੍ਖਮਨਤ੍ਥਾਯ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਤਛਿਦ੍ਦਾ ਥਾਲਿਕਾ। **ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮਂਸਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। **ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਛਿਦ੍ਦੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ। **ਉਗ੍ਘਰਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿਮੁਖੇਹਿ ਛਿਦ੍ਦੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਮਾਨਯੂਸਂ। **ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧੋਮੁਖੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਮਾਨਯੂਸਂ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਯੂਸਮਕ੍ਖਿਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਹਿ ਵਣਮੁਖੇਹਿ ਪਰਿਤ੍ਤਮਹਨ੍ਤ ਛਿਦ੍ਦਂ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਮਨਵਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰੇ ਨਿਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗਤਂ ਕਥੇਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਏਵਂ ਥੇਰੇਨ ਨਵਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸੀਹਨਾਦੇ ਨਦਿਤੇ ਅਥ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਅਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਅਪਰਾਧੋ। **ਮਂ ਅਚ੍ਚਗਮਾ**ਤਿ ਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੋ। **ਪਤਿਗ੍ਗਣ੍ਹਤੂ**ਤਿ ਖਮਤੁ। **ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਾਯਾ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ਸਂਵਰਣਤ੍ਥਾਯ, ਪੁਨ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਪਰਾਧਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਤਗ੍ਘਾ**ਤਿ ਏਕਂਸੇਨ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰੋਸੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਧਮ੍ਮੋ ਠਿਤੋ, ਤਥੇਵ ਕਰੋਸਿ, ਖਮਾਪੇਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਂ ਤੇ ਮਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਾ**ਤਿ ਤਂ ਤਵ ਅਪਰਾਧਂ ਮਯਂ ਖਮਾਮ। **ਵੁਦ੍ਧਿਹੇਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਿਯਸ੍ਸ** **ਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਏਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨੇ ਵੁਡ੍ਢਿ ਨਾਮ। ਕਤਮਾ? ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਾਪਜ੍ਜਨਾ। ਦੇਸਨਂ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਯੋ ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰੋਤਿ, ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਆਹ। **ਫਲਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਹਿ ਥੇਰੋ ਨ ਖਮੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਤ੍ਤਧਾ ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਲੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਸਚੇ ਮਂ ਸੋ**ਤਿ ਸਚੇ ਮਂ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਖਮਾਹੀਤਿ ਏਵਂ ਵਦਤਿ। **ਖਮਤੁ ਚ ਮੇ ਸੋ**ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਖਮਤੂਤਿ ਏਵਂ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਖਮਾਪੇਸੀਤਿ।

੨. ਸਉਪਾਦਿਸੇਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਉਪਾਦਿਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਉਪਾਦਾਨਸੇਸਂ। **ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਦਾਨਸੇਸਰਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹਣਂ। **ਮਤ੍ਤਸੋ ਕਾਰੀ**ਤਿ ਪਮਾਣਕਾਰੀ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ। **ਨ ਤਾਵਾਯਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੋ ਪਟਿਭਾਸੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਨਂ ਨਾਮ ਭਗਵਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਤਾਵਾਹਂ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਂ ਕਥੇਸਿਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾਯਿਮਂ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਮਾਦਂ ਆਹਰਿਂਸੂ**ਤਿ ''ਮਯਂ ਕਿਰ ਚਤੂਹਿ ਅਪਾਯੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਉਪਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਵੀਰਿਯਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਾ ਪਮਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। **ਪਞ੍ਹਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਾਸਿਤੋ**ਤਿ ਤਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਸਭਾਵੇਨ ਕਥਿਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਨਵਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਭਵੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਂ ਏਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ – ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਗੂਥੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਭਵਂ ਨ ਵਣ੍ਣੇਮਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ (ਅਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੨੧) ਅਭਾਸਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤੇਸਂਯੇਵ ਨਵਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਗਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਾ, ਯੇਸਂ ਪਨ ਕੁਲਾਨਂ ਤੀਣਿ ਸਰਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਏਕਂ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਏਕਂ ਪਕ੍ਖਿਯਭਤ੍ਤਂ ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਏਕਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਏਕੋ ਆਵਾਸੋ, ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਨਿਬਦ੍ਧਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਗਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਾ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਦਿਸਾਨੇਵ ਤਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ।

੩. ਕੋਟ੍ਠਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਯੇਵਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਚ੍ਚਨਕਕਮ੍ਮਂ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਚ੍ਚਨਕਕਮ੍ਮਂ। **ਸੁਖਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਜਨਕਕਮ੍ਮਂ। **ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਜਨਕਕਮ੍ਮਂ। **ਪਰਿਪਕ੍ਕਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਵਿਪਾਕਵਾਰਂ। **ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਲਦ੍ਧਵਿਪਾਕਵਾਰਂ। **ਬਹੁਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਵਿਪਾਕਦਾਯਕਂ। **ਅਪ੍ਪਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਬਹੁਵਿਪਾਕਦਾਯਕਂ। **ਅਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਾਯ ਅਦਾਯਕਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੪. ਸਮਿਦ੍ਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਮਿਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਮਿਦ੍ਧਤਾਯ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਤ੍ਥੇਰੋ। **ਕਿਮਾਰਮ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ। **ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਵਿਤਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਭੂਤਾ ਵਿਤਕ੍ਕਾ। **ਨਾਮਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ। ਇਮਿਨਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਰੂਪਞ੍ਚ ਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕ੍ਵ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਾਨਾਸਭਾਵਤਂ ਵੇਮਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਧਾਤੁਸੂ**ਤਿ ਰੂਪਧਾਤੁਆਦੀਸੁ। ਅਞ੍ਞੋਯੇਵ ਹਿ ਰੂਪਵਿਤਕ੍ਕੋ, ਅਞ੍ਞੇ ਸਦ੍ਦਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋਤਿ। **ਫਸ੍ਸਸਮੁਦਯਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ। **ਵੇਦਨਾਸਮੋਸਰਣਾ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਸਮੋਸਰਣਾ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾ। **ਸਮਾਧਿਪ੍ਪਮੁਖਾ**ਤਿਆਦਯੋ ਪਨ ਅਪਚਯਪਕ੍ਖਿਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਟ੍ਠੇਨ ਜੇਟ੍ਠਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸਮਾਧਿ ਪਮੁਖਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ

ਸਮਾਧਿਪ੍ਪਮੁਖਾ। ਜੇਟ੍ਠਕਕਾਰਣਟ੍ਠੇਨ ਸਤਿ ਅਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਸਤਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾ**। ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ ਉਤ੍ਤਰਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਞੁਤ੍ਤਰਾ**। ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਾਰਾ**। ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਅਮਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਤਿ **ਅਮਤੋਗਧਾ। ਤੇਨ ਚ ਮਾ ਮਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ ''ਅਹੰ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਮਾਨੰ ਵਾ ਦਪ੍ਪੰ ਵਾ ਅਕਾਸਿ।

੫-੬. ਗਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫-੧੬. ਪਞ੍ਚਮੇ ਤੀਣਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਸ੍ਸਗਣਾ, ਅਨੇਕੇ ਵਸ੍ਸਗਣਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਨੇਕਵਸ੍ਸਗਣਿਕੋ। ਤਸ੍ਸਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਵੇਯ੍ਯੁੰ। **ਅਭੇਦਨਮੁਖਾਨੀ**ਤਿ ਨ ਕੇਨਚਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾਨਿ, ਕੇਵਲੰ ਕਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਨੇਵ ਵਣਮੁਖਾਨਿ। **ਜੇਗੁਚ੍ਛਿਯੰਯੇਵਾ**ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਮੇਵ ਪਟਿਕੂਲਮੇਵ। **ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਮਯਸ੍ਸ॥ **ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਓਦਨੇਨ ਚੇਵ ਕੁਮ੍ਮਾਸੇਨ ਚ ਉਪਚਿਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਤਸ੍ਸ। **ਅਨਿਚ੍ਚੁਚ੍ਛਾਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਭੇਦਨਵਿਦ੍ਧੰਸਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਵਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਤਨੁਵਿਲੇਪਨੇਨ ਉਚ੍ਛਾਦਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਬਾਧਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਖੁਦ੍ਦਕਸਮ੍ਬਾਹਨੇਨ ਪਰਿਮਦ੍ਦਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਦਹਰਕਾਲੇ ਵਾ ਊਰੂਸੁ ਸਯਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਵਾਸੇਨ ਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਿਤਾਨੰ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਨੰ ਸਣ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਅਞ੍ਛਨਪੀਲ਼ਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਮਦ੍ਦਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਏਵੰ ਪਰਿਹਰਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚ ਭੇਦਨਵਿਦ੍ਧੰਸਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਭਿਜ੍ਜਨਵਿਕਿਰਣਸਭਾਵਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਨਿਚ੍ਚਪਦੇਨ ਚੇਵ ਭੇਦਨਵਿਦ੍ਧੰਸਨਪਦੇਹਿ ਚਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ ਕਥਿਤੋ, ਸੇਸੇਹਿ ਸਮੁਦਯੋ। **ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਥਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਥ ਪਜਹਥ ਇਮੰ ਕਾਯਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਮਿਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਛਟ੍ਠੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਞਾਣਮੇਵ ਕਥਿਤੰ।

੭-੮. ਕੁਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭-੧੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਨ ਮਨਾਪੇਨ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਨਵਡ੍ਢਨੇਨ ਮਨੰ ਅਲ੍ਲੀਯਨਾਕਾਰੇਨ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਨ ਮਨਾਪੇਨ ਅਭਿਵਾਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੇਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਨੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਤ੍ਥਾ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਨ ਉਪਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਵਨਾਯਾ**ਤਿ ''ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਸਮੀਪੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। **ਨ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਘਟਪਿਟ੍ਠੇ ਆਸਿਤ੍ਤਉਦਕੰ ਵਿਯ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਟ੍ਠਮੇ ਵੇਨੇਯ੍ਯਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ **ਨਵਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੯. ਦੇਵਤਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯. ਨਵਮੇ **ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨਿਯੋ**ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਤੰ ਮਙ੍ਕੁਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਿਮ੍ਹਾ। **ਹੀਨੰ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿਦੇਵਲੋਕੰ ਉਪਾਦਾਯ ਹੇਟ੍ਠਿਮੋ ਹੀਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨੋ ਚ ਖੋ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲੰ ਸੰਵਿਭਜਿਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਬਲਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਸੰਵਿਭਾਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਭੁਞ੍ਜਿਮ੍ਹਾ।

੧੦. ਵੇਲਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦. ਦਸਮੇ **ਅਪਿ ਨੁ ਤੇ, ਗਹਪਤਿ, ਕੁਲੇ ਦਾਨੰ ਦੀਯਤੀ**ਤਿ ਨਯਿਦੰ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਹਿ ਘਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਚ੍ਚੰ ਪਣੀਤਦਾਨੰ ਦੀਯਤਿ, ਨ ਤੰ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਦਾਨੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਲੂਖੰ ਹੋਤਿ, ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਪੀਣੇਤਿ। ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਕਣਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਕੁਣ੍ਡਕਭਤ੍ਤੰ, ਸਕੁਣ੍ਡਕੇਹਿਪਿ ਕਣਿਕਤਣ੍ਡੁਲੇਹੇਵ ਪਕ੍ਕੰ। **ਬਿਲ਼ਙ੍ਗਦੁਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਞ੍ਜਿਯਦੁਤਿਯੰ। **ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਅਸਕ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। **ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯ ਅਗਾਰਵੇਨ ਦੇਤਿ। **ਅਸਹਤ੍ਥਾ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਅਦਤ੍ਵਾ ਪਰਹਤ੍ਥੇਨ ਦੇਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਕਰੋਤੀਤਿ

ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਦੇਤਿ, ਸਂਵਚ੍ਛਰਿਕਂ ਸੋਣ੍ਡਬਲਿ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਅਨਾਗਮਨਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਫਲਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥਾਤਿ ਤੀਸੁ ਕੁਲਸਮ੍ਪਦਾਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ। **ਨ ਉਲ਼ਾਰਾਯ ਭਤ੍ਤਭੋਗਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਸੁਗਨ੍ਧਸਾਲਿਭੋਜਨੇ ਉਪਨੀਤੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਨਮਤਿ, ''ਹਰਥੇਤਂ ਰੋਗਵਡ੍ਢਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਡਾਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਕੁਣ੍ਡਕਭਤ੍ਤਂ ਅਮਤਂ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨੋ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਕਾਸਿਕਾਦੀਸੁ ਵਰਵਤ੍ਥੇਸੁ ਉਪਨੀਤੇਸੁ ''ਹਰਥੇਤਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਗਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਨ ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਾਲਿਕੇਰਸਾਟਕਮੂਲਤਚਸਦਿਸਾਨਿ ਪਨ ਥੂਲਵਤ੍ਥਾਨਿ ''ਇਮਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਵਤ੍ਥਭਾਵਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨੋ ਨਿਵਾਸੇਤਿ।
ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਅਸ੍ਸਯਾਨਰਥਯਾਨਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਦੀਸੁ ਉਪਨੀਤੇਸੁ ''ਹਰਥੇਤਾਨਿ ਚਲਾਚਲਾਨਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਜਜ੍ਜਰਰਥਕੇ ਉਪਨੀਤੇ ''ਅਯਂ ਨਿਚ੍ਚਲੋ, ਏਤ੍ਥ ਸੁਖਂ ਨਿਸੀਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਸਾਦਿਯਤਿ। **ਨ ਉਲ਼ਾਰੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੂ**ਤਿ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਰੂਪਵਤਿਯੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਯਕ੍ਖਿਨਿਯੋ ਮਞ੍ਞੇ, ਏਤਾ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਾ, ਕਿਂ ਏਤਾਹੀ''ਤਿ ਯਥਾਫਾਸੁਕੇਨੇਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ। **ਨ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੋਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਸੋਤਂ ਓਦਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਥਿਤਸ੍ਸ ਸਵਨਤ੍ਥਂ ਨ ਸੋਤਪਸਾਦਂ ਓਦਹਨ੍ਤਿ। **ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਵੇਲਾਮੋਤਿ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਰੂਪਭੋਗਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਮਰਿਯਾਦਵੇਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਹਿ ਉਲ਼ਾਰੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੋ। **ਸੋ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ ਮਹਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੀਕਥਾ – ਸੋ ਕਿਰ ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਪੁਰੋਹਿਤਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਵੇਲਾਮਕੁਮਾਰੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਰਾਜਕੁਮਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਿਪ੍ਪੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਤਕ੍ਕਸਿਲਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਦਿਸਾਪਾਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਪਟ੍ਠਪਯਿਂਸੁ। ਯਥਾ ਚ ਤੇ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਰਾਜਕੁਮਾਰਾ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਟ੍ਠਿਆਚਰਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਰਾਜਕੁਮਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤਿ, ਸਯਮ੍ਪਿ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੇਹਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪਂ ਤੀਹਿ ਵਸ੍ਸੇਹਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਆਚਰਿਯੋ ''ਵੇਲਾਮਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਸਿਪ੍ਪਂ ਪਗੁਣ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਵੇਲਾਮੋ ਮਯਾ ਞਾਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮਗ੍ਗਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੁਮਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਆਚਰਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੁਮਾਰਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਆਸਨ੍ਨਨਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸਾਮਿਕਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਿਪ੍ਪੇ ਪਗੁਣੇ ਜਾਤੇ ਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਨਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਪਗੁਣਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਤਂ ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਰਾਜਕੁਮਾਰਂ ਆਦਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਞ੍ਛਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕੁਮਾਰਂ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਿਪ੍ਪਂ ਰਜ੍ਜੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਂਸੁ, ਵੇਲਾਮਸ੍ਸ ਪੁਰੋਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਂਸੁ। ਤੇਪਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਰਾਜਕੁਮਾਰਾ ਸਕੇਸੁ ਸਕੇਸੁ ਰਜ੍ਜੇਸੁ ਅਭਿਸੇਕਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੇਲਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਅਮ੍ਹੇ ਰਜ੍ਜੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ, ਵਦੇਯ੍ਯਾਥ ਯੇਨਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਗਮਨਾਗਮਨਕਾਲੇ ਸਕਟਸਨ੍ਦਮਾਨਿਕਗਾਵਿਗੋਣਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾਦਯੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਜਨਪਦੋ ਅਤਿਵਿਯ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਹੋਤਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਕਨ੍ਦਤਿ।

ਰਾਜਾ ਵੇਲਾਮਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਜਨਪਦੋ, ਰਾਜਾਨੋ ਗਮਨਾਗਮਨਕਾਲੇ ਮਹਾਵਿਲੋਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਜਨਪਦਪੀਲ਼ਾਯ ਉਪਸਮਂ ਏਕਂ ਉਪਾਯਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ । ਸਾਧੁ ਮਹਾਰਾਜ, ਉਪਾਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਜਨਪਦੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਵੇਲਾਮੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਰਾਜਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਜਨਪਦੇ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਨਾਭਿਯਂ ਅਰੇ ਵਿਯ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦਸ੍ਮਿਂ ਓਰੋਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਨਪਦੇਨੇਵ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜਨਪਦੋਤਿ ਵਿਲੋਪਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਗਾਰਵੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦਮ੍ਪਿ ਨ ਪੀਲ਼ੇਨ੍ਤਿ।

ਜਨਪਦਾ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਾ ਨਿਰਵਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਸਬ੍ਬੇ ਰਾਜਾਨੋ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ''ਯੇਨ ਵੋ, ਆਚਰਿਯ, ਅਤ੍ਥੋ, ਤੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਦੇਥਾ''ਤਿ ਪਵਾਰਯਿੰਸੁ।

ਵੇਲਾਮੋ ਸੀਸੰਨ੍ਹਾਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਸਤ੍ਤਰਤਨਪਰਿਪੂਰਾਨੰ ਗਬ੍ਭਾਨੰ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਠਪਿਤੰ ਧਨੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਯਵਯੰ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੰ ਖੋਭੇਨ੍ਤੇਨ ਦਾਨੰ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਾ ਉਦ੍ਧਨਪਨ੍ਤਿਯੋ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਤੇਲਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨੰ ਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਏਤ੍ਤਕਾ ਏਤ੍ਤਕਾ ਜਨਾ ਸੰਵਿਦਹਥ, ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਸਤਿ ਮਯ੍ਹੰ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਸੰਵਿਧਾਯ ''ਅਸੁਕਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੇਲਾਮਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਦਾਨਗ੍ਗੰ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਯੁਤ੍ਤੇਹਿ ਆਰੋਚਿਤੇ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੰ ਵਤ੍ਥੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਗ੍ਘਨਕੰ ਏਕੰਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਭੂਸਿਤੋ ਦਾਨਵੀਮੰਸਨਤ੍ਥਾਯ ਫਲਿਕਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਉਦਕਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਗਾਰੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕੇ ਸਚੇ ਇਮੰ ਦਾਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਦੰ ਉਦਕੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿੰ ਗਣ੍ਹਾਤੁ। ਸਚੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤੂ''ਤਿ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਙ੍ਗਾਰੰ ਅਧੋਮੁਖੰ ਅਕਾਸਿ। ਉਦਕੰ ਧਮਕਰਣੇਨ ਗਹਿਤੰ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ''ਸੁਞ੍ਞੋ ਵਤ, ਭੋ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ, ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋਪਿ ਦਕ੍ਖਿਣੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨਾਯੰ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਦਕੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿੰ ਗਣ੍ਹਾਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਫਲਿਕਵਣ੍ਣਸਦਿਸੰ ਉਦਕੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿੰ ਗਣ੍ਹਿ । ''ਇਦਾਨਿ ਦਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਾਨਗ੍ਗੰ ਪਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਵੇਲਾਯ ਯਾਗੁੰ, ਖਜ੍ਜਕਵੇਲਾਯ ਖਜ੍ਜਕੰ, ਭੋਜਨਵੇਲਾਯ ਭੋਜਨੰ ਦਾਪੇਸਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਦਾਨੰ ਦੀਯਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੋ ਪਨ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ''ਇਦੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਦੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਦਾਨਿ ਤੰ ਦਾਨੰ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨ ਨਿਟ੍ਠੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣੰ ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯੋ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਸਹਸ੍ਸਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਰਾਜਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿ। ਰਾਜਾਨੋ ''ਚਿਰਸ੍ਸੰ ਵਤ ਮਯੰ ਆਚਰਿਯੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸੁੰ। ਦਾਨੇ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਹਿਰਞ੍ਞੰ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇ ਓਕਾਸੇ ਦਾਨੰ ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਦਾਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪਿਯਪੂਰਾਨੀ**ਤਿ ਰਜਤਤਟ੍ਟਿਰਜਤਫਾਲਰਜਤਮਾਸਕੇਹਿ ਪੂਰਾਨਿ। ਪਾਤਿਯੋ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਕਾਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾ, ਏਕਕਰੀਸਪ੍ਪਮਾਣੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਚਤਸ੍ਸੋਵ ਪਾਤਿਯੋ ਠਪਯਿੰਸੁ। ਪਾਤਿਮਕੁਲ਼ੰ ਨਵਰਤਨੰ ਹੋਤਿ, ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਰਤਨੰ, ਪਾਤਿਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਛਯੁਤ੍ਤੋ ਆਜਞ੍ਞਰਥੋ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਤਿ, ਦਦਮਾਨੋ ਪਾਤਿਯਾ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤੇਨ ਵਗ੍ਗਵਗ੍ਗੇ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮੰ ਪਾਤਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਨ੍ਧਿਸਨ੍ਧਿਤੋ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। **ਰੂਪਿਯਪਾਤਿ**ਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਚ **ਸੁਵਣ੍ਣਪੂਰਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਟ੍ਟਿਸੁਵਣ੍ਣਫਾਲਸੁਵਣ੍ਣਮਾਸਕੇਹਿ ਪੂਰਾਨਿ। **ਹਿਰਞ੍ਞਪੂਰਾਨੀ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਰਤਨਪੂਰਾਨਿ। **ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ। **ਕੰਸੂਪਧਾਰਣਾਨੀ**ਤਿ ਰਜਤਮਯਖੀਰਪਟਿਚ੍ਛਕਾਨਿ। ਤਾਸੰ ਪਨ ਧੇਨੂਨੰ ਸਿਙ੍ਗਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕੋਸਕਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ, ਗੀਵਾਯ ਸੁਮਨਦਾਮੰ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿੰਸੁ, ਚਤੂਸੁ ਪਾਦੇਸੁ ਨੂਪੁਰਾਨਿ, ਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਵਰਦੁਕੂਲੰ ਪਾਰੁਤੰ, ਕਣ੍ਠੇ ਸੁਵਣ੍ਣਘਣ੍ਟੰ ਬਨ੍ਧਿੰਸੁ। **ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਲੋਕਵੋਹਾਰਤੋ ਵੀਸਤਿਵਤ੍ਥਯੁਗਾਨਿ ਏਕਾ ਕੋਟਿ , ਇਧ ਪਨ ਦਸ ਸਾਟਕਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਖੋਮਸੁਖੁਮਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਖੋਮਾਦੀਸੁ ਯੰ ਯੰ ਸੁਖੁਮੰ, ਤੰ ਤਦੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਯਾਨਿ ਪਨੇਤਾਨਿ ਇਟ੍ਠਿਦਾਨੰ ਉਸਭਦਾਨੰ ਮਜ੍ਜਦਾਨੰ ਸਮਜ੍ਜਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਅਦਾਨਸਮ੍ਮਤਾਨਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਏਸ ''ਵੇਲਾਮਸ੍ਸ ਦਾਨਮੁਖੇ ਇਦੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਚਨਪਥੰ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਾਯ ਅਦਾਸਿ। **ਨਜ੍ਜੋ ਮਞ੍ਞੇ ਵਿਸ੍ਸਨ੍ਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਦਿਯੋ ਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਨ੍ਦਨ੍ਤਿ।

ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲਾਮਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਗਹਪਤਿ, ਏਤਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਨਾਞ੍ਞੋ ਅਦਾਸਿ, ਅਹਂ ਅਦਾਸਿਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਪਨ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤੋਪਿ ਅਹਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨਾਲਤ੍ਥਂ, ਤ੍ਵਂ ਮਾਦਿਸੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਟ੍ਠਮਾਨੇ ਦਾਨਂ ਦਦਮਾਨੋ ਕਸ੍ਮਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ **ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਨਨੁ ਚ ਯਾਨਿ ਤਦਾ ਅਹੇਸੁਂ ਰੂਪਵੇਦਨਾਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਨਿ? ਕਸ੍ਮਾ ''ਅਹਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਲਾਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿ ਆਹਾਤਿ? ਪਵੇਣਿਯਾ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾਨਿ ਇਮੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਨਿ ਅਪਰਾਪਰਂ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਵੇਣਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਨ ਤਂ ਕੋਚਿ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਸੋਧੇਤੀ**ਤਿ ਕੋਚਿ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਾਰੋ ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਸੋਧੇਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਮਕੋਟਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੋ ਸਾਵਕੋ ਸੋਧੇਯ੍ਯ।

ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਂ। **ਇਦਂ ਤਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਂ।

ਯੋ ਚ ਸਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਸ ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਏਕੁਤ੍ਤਰਸਤਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਗਣਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਗਤੇ ਅਨਨ੍ਤਰੇਨ ਸਤਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਗਣਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਯਤ੍ਥ ਚੇਤਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਕਰੀਯਤਿ, ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਅਨੁਦਿਸਾਹਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਯੇਵ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਫਾਸੁਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚਤੁਰਤਨਿਯਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਪਿ ਹੋਤੁ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਵਿਹਾਰੋਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗੇਨਾਗਤਂ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨਸਰਣਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਅਪਰੇ ਪਨਾਹੁ – ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਰਣਾਗਮਨਂ ਤਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। ਸੀਲਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਆਗਤਂ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨਸੀਲਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਅਪਰੇ ਪਨਾਹੁ – ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਭਯਦਾਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸੀਲਂ ਤਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਗਨ੍ਧੋਹਨਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਧਊਹਨਮਤ੍ਤਂ, ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਗਣ੍ਡਪਿਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਿਙ੍ਘਨਮਤ੍ਤਂ। ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਗਦ੍ਦੋਹਨਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਗਾਵਿਯਾ ਏਕਵਾਰਂ ਥਨਅਞ੍ਛਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਹਿਤਾਨੁਫਰਣਚਿਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਨ ਅਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨੇਵ ਗਹਿਤਂ। **ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯਭਾਵੇਨ ਸਿਖਾਪਤ੍ਤਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਂ।

ਉਪਮਾਤੋ ਪਨ ਇਮਾਨਿ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ – ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਭੇਰਿਤਲਸਦਿਸਂ ਸਮਤਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਥ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਦਸ ਪਨ੍ਤਿਯੋ ਅਸ੍ਸੁ, ਸਕਦਾਗਾਮੀਨਂ ਪਞ੍ਚ, ਅਨਾਗਾਮੀਨਂ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਦਿਯਡ੍ਢਾ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਏਕਾ ਪਨ੍ਤਿ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਏਕਕੋਵ। ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਮਹਪ੍ਫਲਂ। ਇਤਰਂ ਪਨ –

''ਵਿਹਾਰਦਾਨਂ ਪਣਿਪਾਤੋ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਭਾਵਨਾ।
ਖਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਕਲਂ ਨਾਗ੍ਘਤਿ ਸੋਲ਼ਸਿਂ''॥

ਤੇਨੇਵ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮਯੇ ''ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ ਪੂਜਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸੀਹਨਾਦਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਵਗ੍ਗੋ

੧. ਤਿਠਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਕਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਵਾਸਿਨੋ। **ਅਧਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਭਵਨ੍ਤਿ, ਅਧਿਕਾ ਵਿਸਿਟ੍ਠਾ ਜੇਟ੍ਠਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਮਮਾ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਾ**ਤਿ ''ਇਦਂ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਰਹਿਤਾ। **ਨਿਯਤਾਯੁਕਾ**ਤਿ ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਆਯੁ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਮੇਵ, ਗਤਿਪਿ ਨਿਬਦ੍ਧਾ, ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਸਤਿਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਦੇਵਤਾਨਞ੍ਹਿ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਿਤਾਯ ਸਤਿ ਥਿਰਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਨੇਰਯਿਕਾਨਂ ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖਿਤਾਯ। ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਵੋਕਿਣ੍ਣਸੁਖਦੁਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਸਤਿ ਥਿਰਾ ਹੋਤਿ। **ਇਧ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ**ਤਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋਪਿ ਇਧੇਵ ਹੋਤਿ।

੨. ਅਸ੍ਸਖਲੁਙ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਪਦਜਵੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਨ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਨ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਪੁਰਿਸਖਲੁਙ੍ਕੇਸੁ **ਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਞਾਣਜਵੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਨ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਨ ਗੁਣਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਸੇਸਂ ਪਾਲ਼ਿਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਤਿਕਨਿਪਾਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੩. ਤਣ੍ਹਾਮੂਲਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਤਣ੍ਹਂ ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਤਣ੍ਹਾ ਏਸਨਤਣ੍ਹਾ ਏਸਿਤਤਣ੍ਹਾ ਚ। ਯਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਜਪਥਸਙ੍ਕੁਪਥਾਦੀਨਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭੋਗੇ ਏਸਤਿ ਗਵੇਸਤਿ, ਅਯਂ ਏਸਨਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ। ਯਾ ਤੇਸੁ ਏਸਿਤੇਸੁ ਗਵੇਸਿਤੇਸੁ ਪਟਿਲਦ੍ਧੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾ, ਅਯਂ ਏਸਿਤਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ। ਇਧ ਪਨ ਏਸਨਤਣ੍ਹਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਪਰਿਯੇਸਨਾ**ਤਿ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਪਰਿਯੇਸਨਾ। ਸਾ ਹਿ ਏਸਨਤਣ੍ਹਾਯ ਸਤਿ ਹੋਤਿ। **ਲਾਭੋ**ਤਿ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਪਟਿਲਾਭੋ। ਸੋ ਹਿ ਪਰਿਯੇਸਨਾਯ ਸਤਿ ਹੋਤਿ।

ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਪਨ ਞਾਣਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਿਤਕ੍ਕਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ''ਸੁਖਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਜਞ੍ਞਾ, ਸੁਖਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸੁਖਮਨੁਯੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੩) ਅਯਂ ਞਾਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ । ''ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ ਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚਾ''ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੦੨) ਏਵਂ ਆਗਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠਸਤਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਿ ਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ''ਛਨ੍ਦੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਵਿਤਕ੍ਕਨਿਦਾਨੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੫੮) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਇਧ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋਯੇਵ ਆਗਤੋ। ਲਾਭਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਹਿ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਂ ਸੁਨ੍ਦਰਾਸੁਨ੍ਦਰਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਨ੍ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਮੇ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਥਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਥਾਯ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਰਸ੍ਸ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਿਦਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਲਾਭਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**ਤਿ।

ਛਨ੍ਦਰਾਗੋਤਿ ਏਵਂ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਿਤੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਦੁਬ੍ਬਲਰਾਗੋ ਚ ਬਲਵਰਾਗੋ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਇਧ ਛਨ੍ਦੋਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਰਾਗਸ੍ਸਾਧਿਵਚਨਂ। **ਅਜ੍ਝੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਂ ਮਮਨ੍ਤਿ ਬਲਵਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ। **ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਕਰਣਂ। **ਮਚ੍ਛਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਸਾਧਾਰਣਭਾਵਸ੍ਸ ਅਸਹਨਤਾ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪੋਰਾਣਾ ਏਵਂ ਵਚਨਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਇਦਂ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਮਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਹੋਤੂਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਚ੍ਛਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ। **ਆਰਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਪਿਦਹਨਮਞ੍ਜੂਸਾਗੋਪਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਰਕ੍ਖਣਂ। ਅਧਿਕਰੋਤੀਤਿ **ਅਧਿਕਰਣਂ,** ਕਾਰਣਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਂ, ਆਰਕ੍ਖਾਹੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਾ**ਦੀਸੁ ਪਰਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥਂ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਆਦਾਨਂ **ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਂ**। ਏਕਤੋ ਧਾਰਾਦਿਨੋ ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਆਦਾਨਂ **ਸਤ੍ਥਾਦਾਨਂ। ਕਲਹੋ**ਤਿ

ਕਾਯਕਲਹੋਪਿ ਵਾਚਾਕਲਹੋਪਿ। ਪੁਰਿਮੋ **ਵਿਗ੍ਗਹੋ,** ਪਚ੍ਛਿਮੋ **ਵਿਵਾਦੋ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੦੩)। ਤੁਵਂਤੁਵਨ੍ਤਿ ਅਗਾਰਵਵਸੇਨ **ਤੁਵਂਤੁਵਂਵਚਨਂ**।

੪. ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਆਵਾਸਾ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੋਵ, ਅਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ ਪਨ ਨ ਗਹਿਤਾ। ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸਾ, ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪੇ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੁ ਤਂ ਠਾਨਂ ਸੁਞ੍ਞਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਅਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ ਨ ਗਹਿਤਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੫. ਪਞ੍ਞਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਯਤੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ। **ਸੁਪਰਿਚਿਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਚਿਤਂ ਸੁਵਡ੍ਢਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਂ। **ਵੀਤਰਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਗਤਰਾਗਂ। **ਅਸਰਾਗਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਰਜ੍ਜਨਸਭਾਵਂ। **ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਵਤ੍ਤਨਸਭਾਵਂ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਰਹਂ, ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਭਾਵੇਨੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਸਭਾਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਕਥਿਤੋ।

੬. ਸਿਲਾਯੂਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਚਨ੍ਦਿਕਾਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਤੁ ਨਾਮਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਚਨ੍ਦਿਕਾਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ। **ਚੇਤਸਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਪਰਿਯਾਯੋ ਚਿਤੋ ਵਡ੍ਢਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਚੇਤਸਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸੁਪਰਿਚਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਪਰਿਯਾਯੋ ਉਪਰੂਪਰਿ ਸੁਚਿਤੋ ਸੁਵਡ੍ਢਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਨੇਵਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। **ਅਮਿਸ੍ਸੀਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਅਨਲ੍ਲੀਨਤ੍ਤਾ ਤੇਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸੀਕਤਂ। **ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਞ੍ਜਨਭਾਵਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤਂ।

ਸਿਲਾਯੂਪੋਤਿ ਸਿਲਾਥਮ੍ਭੋ। **ਸੋਲ਼ਸਕੁਕ੍ਕੁਕੋ**ਤਿ ਦੀਘਤੋ ਸੋਲ਼ਸਹਤ੍ਥੋ। **ਹੇਟ੍ਠਾਨੇਮਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਆਵਾਟਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਗਤਾ। **ਉਪਰਿ ਨੇਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਆਵਾਟਸ੍ਸ। **ਸੁਨਿਖਾਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਯਮੁਸਲੇਹਿ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਖਾਤਤ੍ਤਾ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਿਲਾਯੂਪੋ ਵਿਯ ਖੀਣਾਸਵੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਮਹਾਵਾਤਾ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾ ਕਿਲੇਸਾ, ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਤਾਨਂ ਸਿਲਾਯੂਪਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਭਾਵੋ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਕਿਲੇਸਾਨਂ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਕਥਿਤੋ।

੭-੮. ਵੇਰਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭-੨੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਭਯਂ ਵੇਰਂ ਪਸਵਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਰਞ੍ਚ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਚੇਤਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਨਿਸ੍ਸਿਤਂ। **ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਤ੍ਥੁਕਂ। **ਦੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਘਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਦੁਕ੍ਖਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਤਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਵ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੯. ਆਘਾਤਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯. ਨਵਮੇ **ਆਘਾਤਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਆਘਾਤਕਾਰਣਾਨਿ। **ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਤੀ**ਤਿ ਕੋਪਂ ਬਨ੍ਧਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ।

੧੦-੧੧. ਆਘਾਤਪਟਿਵਿਨਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦-੩੧. ਦਸਮੇ **ਆਘਾਤਪਟਿਵਿਨਯਾ**ਤਿ ਆਘਾਤਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਨਯਕਾਰਣਾਨਿ। **ਤੰ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ**ਤਿ ''ਤੰ ਅਨਤ੍ਥਚਰਣੰ ਮਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਕੁਤੋ ਲਬ੍ਭਾ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁੰ, ''ਪਰੋ ਨਾਮ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਯਾ ਅਨਤ੍ਥੰ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਘਾਤੰ ਪਟਿਵਿਨੇਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਸਚਾਹੰ ਕੋਪੰ ਕਰੇਯ੍ਯੰ, ਤੰ ਕੋਪਕਰਣੰ ਏਤ੍ਥ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਕੁਤੋ ਲਬ੍ਭਾ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੁਤੋ ਲਾਭਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਸਚਾਹੰ ਏਤ੍ਥ ਕੋਪੰ ਕਰੇਯ੍ਯੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਮੇ ਕੋਪਕਰਣੇ ਕੁਤੋ ਲਾਭਾ ਲਾਭਾ, ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਯੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੇ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਕਾਦਸਮੇ **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਨਿਰੋਧਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਨਿਰੋਧਾ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨-੩੩. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਿਹਾਰਾ। ਦੁਤਿਯੇ **ਯਤ੍ਥ ਕਾਮਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਾਮਾ ਵੂਪਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। **ਨਿਰੋਧੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤੇ ਕਤ੍ਵਾ। **ਨਿਚ੍ਛਾਤਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਚ੍ਛਾਤਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਚ੍ਛਾਤਾ। **ਨਿਬ੍ਬੁਤਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਪਰਿਤਾਪਨਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤਾ। **ਤਿਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਕਾਮਤੋ ਤਿਣ੍ਣਾ। **ਪਾਰੰਗਤਾ**ਤਿ ਕਾਮੇ ਪਾਰਂ ਗਤਾ। **ਤਦਙ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਝਾਨਙ੍ਗੇਨ। **ਏਤ੍ਥ ਕਾਮਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਕਾਮਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। **ਤੇ ਚਾ**ਤਿ ਯੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਕਾਮੇ ਨਿਰੋਧੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਧੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਪਞ੍ਜਲਿਕੋ**ਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਅਞ੍ਜਲਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਪਯਿਰੁਪਾਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩. ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪. ਤਤਿਯੇ **ਉਦਾਯੀ**ਤਿ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ। **ਏਤਦੇਵ ਖ੍ਵੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਦੇਵ ਖੋ ਏਤ੍ਥ। **ਕਾਮਸਹਗਤਾ**ਤਿ ਕਾਮਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। **ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ। **ਆਬਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਆਬਾਧਨਾਯ ਪੀਲ਼ਨਾਯ। **ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਨ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਵੇਦਯਿਤਸੁਖਂ ਨਾਮ ਕਥਿਤਂ।

੪. ਗਾਵੀਉਪਮਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਬ੍ਬਤੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਚਾਰਿਨੀ। **ਨ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। **ਨ ਸ੍ਵਾਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। **ਅਨਭਿਹਿਂਸਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਪੋਥੇਨ੍ਤੋ ਅਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤੋ। **ਮੁਦੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਮੁਦੁ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਮਂ ਕਮ੍ਮਯੋਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ਮੁਦੁ ਹੋਤਿ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਂ । **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਸਮਾਧਿਪਿ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮਾਧਿਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਸਮਾਧਿ ਨਾਮ, ਇਧ ਪਨ ‘‘ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਰਮ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੁਪ੍ਪਗੁਣਸਮਾਧਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਸਮਾਧੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸੋ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਸੁਭਾਵਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਟਿਪਾਟਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੫. ਝਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ। **ਯਦੇਵ ਤਤ੍ਥ ਹੋਤਿ ਰੂਪਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਕ੍ਖਣੇ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਯਂ ਰੂਪਂ ਨਾਮ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। **ਵੇਦਨਾਗਤਾ**ਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਵੇਦਨਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ । **ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਤੇ ਰੂਪਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਧਮ੍ਮੇ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਾਕਾਰੇਨ **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**, ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਾਕਾਰੇਨ **ਦੁਕ੍ਖਤੋ**, ਰੁਜ੍ਜਨਾਕਾਰੇਨ **ਰੋਗਤੋ**, ਅਨ੍ਤੋਦੁਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ **ਗਣ੍ਡਤੋ**, ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ ਅਨੁਕਨ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਚ **ਸਲ੍ਲਤੋ**, ਦੁਕ੍ਖਟ੍ਠੇਨ **ਅਘਤੋ**, ਆਬਾਧਨਟ੍ਠੇਨ **ਆਬਾਧਤੋ**, ਅਸਕਟ੍ਠੇਨ **ਪਰਤੋ**, ਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ **ਪਲੋਕਤੋ**, ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਟ੍ਠੇਨ **ਸੁਞ੍ਞਤੋ**, ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ **ਅਨਤ੍ਤਤੋ**। **ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ।

ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀਤਿ ਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਧਮ੍ਮੇਹਿ। **ਪਟਿਵਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਵਸੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਅਮਤਾਯ ਧਾਤੁਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਸਂਹਰਤੀ**ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਓਤਾਰੇਤਿ। **ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤਂ। **ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਪ੍ਪਕਂ। **ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਠਿਤੋ ਤਂ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਅਪਰੋ ਨਯੋ – **ਸੋ ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਪਲੋਕਤੋਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥਿਤਂ, ਦੁਕ੍ਖਤੋਤਿਆਦੀਹਿ ਛਹਿ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ, ਪਰਤੋ, ਸੁਞ੍ਞਤੋ, ਅਨਤ੍ਤਤੋਤਿ ਤੀਹਿ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤੇਹਿ ਏਵਂ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇਹਿ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਧਮ੍ਮੇਹਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਵਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਸਂਹਰਤਿ ਮੋਚੇਤਿ ਅਪਨੇਤਿ। **ਉਪਸਂਹਰਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਸਵਨਵਸੇਨ ਥੁਤਿਵਸੇਨ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਚ ਸਨ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਸਙ੍ਖਤਾਯ ਅਮਤਾਯ ਧਾਤੁਯਾ ਉਪਸਂਹਰਤਿ। ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨੇਵ ''ਏਤਂ ਸਨ੍ਤਂ ਏਤਂ ਪਣੀਤ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਏਵਂ ਵਦਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਨਾਕਾਰੇਨ ਤਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਸਂਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਠਿਤੋ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। **ਤੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਰਾਗੇਨਾ**ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ। **ਧਮ੍ਮਨਨ੍ਦਿਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਹਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗਂ ਪਰਿਯਾਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਨਾਗਾਮੀ ਹੋਤਿ।

ਤਿਣਪੁਰਿਸਰੂਪਕੇ ਵਾਤਿ ਤਿਣਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪੇ ਵਾ। ਦੂਰੇ ਕਣ੍ਡੇ ਪਾਤੇਤੀਤਿ **ਦੂਰੇਪਾਤੀ**। ਅਵਿਰਾਧਿਤਂ ਵਿਜ੍ਝਤੀਤਿ **ਅਕ੍ਖਣਵੇਧੀ। ਯਦੇਵ ਤਤ੍ਥ ਹੋਤਿ ਵੇਦਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਰੂਪਂ ਨ ਗਹਿਤਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰੂਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸਮਥਵਸੇਨਾਪਿ ਅਨੇਨ ਰੂਪਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਰੂਪਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਇਦਾਨਿ ਅਰੂਪਂ ਸਮ੍ਮਸਤੀਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨਾਪਿ ਅਨੇਨ ਰੂਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ। ਆਰੁਪ੍ਪੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸੋਪਿ ਰੂਪਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਪਿ ਰੂਪਂ ਨ ਗਹਿਤਂ। ਅਥ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ? ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਸੁਖੁਮਾ ਨ ਸਮ੍ਮਸਨੂਪਗਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਇਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਵਤਾ ਸਞ੍ਞਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਤਾਵਤਾ ਅਞ੍ਞਾਪਟਿਵੇਧੋ''ਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਾਵਤਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਵਤਾ ਓਲਾਰਿਕੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਮਸਤੋ ਅਞ੍ਞਾਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਨ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਞਾਸਮਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਝਾਯੀਹੇਤੇ**ਤਿ ਝਾਯੀਹਿ ਝਾਨਾਭਿਰਤੇਹਿ ਏਤਾਨਿ। **ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ। **ਸਮਕ੍ਖਾਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਅਕ੍ਖਾਤਬ੍ਬਾਨਿ, ''ਸਨ੍ਤਾਨਿ ਪਣੀਤਾਨੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕੇਵਲਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਥੋਮੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਵਣ੍ਣੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ।

੬. ਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਸਮ੍ਬਾਧੇ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸਮ੍ਬਾਧੇ। **ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਓਕਾਸਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮੋ। **ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪਾਪਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ। **ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਨਤ੍ਥਾਯ । **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਯਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਤਦੇਵ ਨਾਮ ਚਕ੍ਖੁਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਞ੍ਞੇਵ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਤੇ ਰੂਪਾ**ਤਿ ਤਦੇਵ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਆਪਾਥਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। **ਤਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਨੋ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਰੂਪਾਯਤਨਂ ਨ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਉਦਾਯੀਤਿ ਕਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ। **ਸਞ੍ਞੀਮੇਵ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੋਯੇਵ ਨੁ ਖੋ। ਮਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਮਤ੍ਤਂ। **ਕਿਂਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਕਤਰਸਞ੍ਞਾਯ ਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਗਣ੍ਹਿ, ਕਿਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਰੂਪਾਦਿਪਟਿਸਂਵੇਦਨਾ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ, ਯਾਵ ਪਨ ਕਸਿਣਰੂਪਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਰੂਪਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਭਵਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਪਚ੍ਚਯੋ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਦਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿ।

ਜਟਿਲਵਾਸਿਕਾਤਿ ਜਟਿਲਨਗਰਵਾਸਿਨੀ। **ਨ ਚਾਭਿਨਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਰਾਗਵਸੇਨ ਨ **ਅਭਿਨਤੋ**, ਦੋਸਵਸੇਨ ਨ **ਅਪਨਤੋ**। ਸਸङ੍ਖਾਰੇਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ, ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਨ ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ **ਨ ਸਸङ੍ਖਾਰਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਰਿਤਗਤੋ**। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਠਿਤੋ। **ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤੁਸਿਤੋ**ਤਿ ਠਿਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਸਨ੍ਤੁਸਿਤਤ੍ਤਾ ਨੋ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਤ੍ਤਾਯੇਵ ਪਰਿਤਾਸਂ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ। **ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਾਧਿ ਕਿਂ ਫਲੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਯਂ ਥੇਰੀ ਤਾਲਫਲਵ੍ਵੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਫਲਂ ਕਿਂ ਫਲਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਮਾਨਾ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਾਧਿ ਕਿਂ ਫਲੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਞ੍ਞਾਫਲੋ ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਧਿ ਨਾਮੇਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂਸਞ੍ਞੀਪੀ**ਤਿ ਇਮਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਞ੍ਞਾਯ ਸਞ੍ਞੀਪਿ ਤਦਾਯਤਨਂ ਨੋ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਧਿ ਕਥਿਤੋਤਿ।

੭. ਲੋਕਾਯਤਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਲੋਕਾਯਤਿਕਾ**ਤਿ ਲੋਕਾਯਤਵਾਦਕਾ। **ਸਤਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਦਾ। **ਸਮਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ। **ਤਿਟ੍ਠਤੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਏਤਂ, ਮਾ ਏਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਥ, ਕੋ ਵੋ ਏਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਂ ਵੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਹਂ ਵੋ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ।

ਦਲ੍ਹਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦਲ੍ਹਧਨੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਧਨੁਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਾਸੋ। ਦਲ੍ਹਧਨੁ ਨਾਮ ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਥਾਮਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਥਾਮਂ ਨਾਮ ਯਸ੍ਸ ਆਰੋਪਿਤਸ੍ਸ ਜਿਯਾਬਦ੍ਧੋ ਲੋਹਸੀਸਾਦੀਨਂ ਭਾਰੋ ਦਣ੍ਡੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਕਣ੍ਡਪ੍ਪਮਾਣਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਥਵਿਤੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਿਤੋ**ਤਿ ਦਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਚਰਿਯਕੁਲੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤਸਿਪ੍ਪੋ। **ਕਤਹਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਏਕੋ ਸਿਪ੍ਪਮੇਵ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਕਤਹਤ੍ਥੋ ਨ ਹੋਤਿ ਅਯਂ ਪਨ ਕਤਹਤ੍ਥੋ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਭਾਵੋ। **ਕਤੂਪਾਸਨੋ**ਤਿ ਰਾਜਕੁਲਾਦੀਸੁ ਦਸ੍ਸਿਤਸਿਪ੍ਪੋ। **ਲਹੁਕੇਨ ਅਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਸੁਸਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੂਲਾਦੀਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਕਤਲਕ੍ਖਪਰਿਕਮ੍ਮੇਨ ਸਲ੍ਲਹੁਕਕਣ੍ਡੇਨ। ਏਵਂ ਕਤਞ੍ਹਿ ਏਕਉਸਭਗਾਮੀ ਦ੍ਵੇ ਉਸਭਾਨਿਪਿ ਗਚ੍ਛਤਿ...ਪੇ॰... ਅਟ੍ਠੁਸਭਗਾਮੀ ਸੋਲ਼ਸ ਉਸਭਾਨਿਪਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੇਨ। **ਅਤਿਪਾਤੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਸੋ ਧਨੁਗ੍ਗਹੋ ਤਂ ਵਿਦਤ੍ਥਿਚਤੁਰङ੍ਗੁਲਂ ਛਾਯਂ ਸੀਘਮੇਵ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਏਵਂ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨਸਮਤ੍ਥੇਨ ਜਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਨ੍ਧਾਵਨਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਪਦਸਾ ਧਾਵਨੇਨ। **ਏਵਮਾਹਂਸੂ**ਤਿ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੮. ਦੇਵਾਸੁਰਸङ੍ਗਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸਮੁਪਬ੍ਯੂਲ਼੍ਹੋ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਅਹੋਸਿ। **ਸङ੍ਗਾਮੇਯ੍ਯਾਮਾ**ਤਿ ਸङ੍ਗਾਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਮ ਯੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯਾਮ। **ਅਪਯਿਂਸੁਯੇਵਾ**ਤਿ ਪਲਾਯਿਂਸੁਯੇਵ। **ਉਤ੍ਤਰੇਨਾਭਿਮੁਖਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਮੁਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਯਨ੍ਤੇਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਭੀਰੁਤ੍ਤਾਨਗਤੇਨਾ**ਤਿ ਭੀਰੁਤ੍ਤਾਨਂ ਭਯਨਿਵਾਰਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੇਨ। **ਅਕਰਣੀਯਾ**ਤਿ ਯੁਦ੍ਧੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਸङ੍ਗਾਮੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਅਸੁਰਾ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਾਵਤਿਂਸਵਾਸਿਨੋ, ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਪਾਟਲਿਯਾ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਲੇ ਦਿਬ੍ਬਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਪੁਪ੍ਫਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੋਧਾ ''ਗਣ੍ਹਥ ਦੇਵੇ''ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਸਿਨੇਰੁਂ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਾਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਗੋਪਾਲਕਦਾਰਕਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਪਹਰਣਸਦਿਸਂ ਯੁਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਆਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਦੇਵਪੁਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਸਦਿਸਾ ਵਜਿਰਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਮਾ ਠਪਾਪੇਸਿ। ਅਸੁਰਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਰੁਲ਼੍ਹਾ ਇਨ੍ਦਪਟਿਮਾਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਰਪੁਰਮੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਦਕ੍ਖਿਣੇਨਾਭਿਮੁਖਾਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਮੁਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਪਦਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਦਂ ਨਿਰਵਸੇਸਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ। **ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਗਤੋ**ਤਿ ਮਾਰੋਪਿ ਵਟ੍ਟਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਦੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ

ਚਿਤ੍ਤੰ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਵਟ੍ਟਪਾਦਾ ਵਾ ਹੋਤੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਾ ਵਾ, ਤੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਾਰੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਗਤੋ ਪਾਪਿਮਤੋ''ਤਿ।

੯. ਨਾਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦. ਨਵਮੇ **ਆਰਞ੍ਞਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਿਨੋ। **ਗੋਚਰਪਸੁਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗੋਚਰਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਹਤ੍ਥਿਕਲਭਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤਾ ਨਾਗਾ। **ਹਤ੍ਥਿਚ੍ਛਾਪਾ**ਤਿ ਤਰੁਣਪੋਤਕਾ। **ਓਭਗ੍ਗੋਭਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੰ। **ਓਗਾਹੰ ਓਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਓਗਾਹਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਓਗਾਹਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੰ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥੰ ਓਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ। **ਓਗਾਹਾ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਤੋ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ। ਵੂ**ਪਕਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਾਸਨੇ ਪਨ ਤੰਸਰਿਕ੍ਖਕੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਦਮਾਹਟੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੧੦. ਤਪੁਸ੍ਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧. ਦਸਮੇ **ਮਲ੍ਲੇਸੂ**ਤਿ ਮਲ੍ਲਰਟ੍ਠੇ। **ਇਧੇਵ ਤਾਵ ਤ੍ਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਧ ਭਗਵਾ ''ਤਪੁਸ੍ਸਗਹਪਤਿਨੋ ਇਧ ਠਿਤੇਨ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਅਹੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ''ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਦੂਰਤੋਵ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਪਪਾਤੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਯਦਿਦੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਯਮਿਦੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੰ, ਤੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਮਹਾਪਪਾਤੋ ਵਿਯ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ, ਤਦੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ **ਪਸੀਦਤਿ,** ਤਦੇਵ **ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ,** ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਵਿ**ਮੁਚ੍ਚਤਿ। 'ਏਤੰ ਸਨ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਏਤੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੰ ਸਨ੍ਤੰ ਵਿਗਤਦਰਥਪਰਿਲ਼ਾਹਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ। **ਬਹੁਨਾ ਜਨੇਨ ਵਿਸਭਾਗੋ**ਤਿ ਤਯਿਦੰ ਬਹੁਨਾ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਿਸਭਾਗੰ, ਅਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਥਾਪਾਭਤਨ੍ਤਿ ਕਥਾਮੂਲੰ। **ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਯ੍ਹੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਓਤਰਤਿ। **"ਏਤੰ ਸਨ੍ਤ"ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ''ਸਾਧੁ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਨਵਸੇਨ ''ਏਤੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੰ ਸਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ। **ਅਨਾਸੇਵਿਤੋ**ਤਿ ਨ ਆਸੇਵਿਤੋ ਨ ਫਸ੍ਸਿਤੋ ਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤੋ। **ਅਧਿਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ। **ਤਮਾਸੇਵੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਆਨਿਸੰਸੰ ਸੇਵੇਯੰ ਭਜੇਯੰ। **ਯੰ ਮੇ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਮਯ੍ਹੰ। **ਅਧਿਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਮੇ ਹੋਤਿ ਆਬਾਧੋ**ਤਿ ਸੋ ਮਯ੍ਹੰ ਆਬਾਧਨਟ੍ਠੇਨ ਆਬਾਧੋ ਹੋਤਿ। **ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਵਿ**ਤਕ੍ਕੇਸੂ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇਸੁ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਾਮਞ੍ਞਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮ੍ਬਾਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਦਾਯੀ**ਤਿ ਕਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ। **ਅਵਿਦ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। **ਭੂਰਿਮੇਧਸੋ**ਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ। **ਯੋ ਝਾਨਮਬੁਜ੍ਝੀ**ਤਿ ਯੋ ਝਾਨੰ ਅਬੁਜ੍ਝਿ। **ਪਟਿਲੀਨਨਿਸਭੋ**ਤਿ ਏਕੀਭਾਵਵਸੇਨ ਪਟਿਲੀਨੋ ਚੇਵ ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠੇਨ ਚ ਨਿਸਭੋ। **ਮੁਨੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ। **ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। ਕਾਮਸਮ੍ਬਾਧਸ੍ਸ ਹਿ ਅਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ ਨਾਮ, ਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ। **ਤਤ੍ਰਾਪਤ੍ਥਿ ਸਮ੍ਬਾਧੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਪਟਿਪੀਲ਼ਨੰ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ। ਤਤ੍ਰਾਪਿਤ੍ਥੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਕਿਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਾਧੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਝਾਨੇ ਕਿੰ ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਨਾਮ। **ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਾਧੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧਭਾਵੋ ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਸੰਪੀਲ਼ਾ ਨਾਮ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਨ ਏਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ, ਅਥ ਖੋ ਆਸਵਕ੍ਖਯੋ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਬਾਧਾਨੰ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ ਨਾਮਾਤਿ।

੨. ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਯਥਾ ਯਥਾ ਚ ਤਦਾਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਯੇਨ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਤੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਆਯਤਨੰ ਹੋਤਿ। **ਤਥਾ ਤਥਾ ਨੰ ਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤੇਨ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਤੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਹਜਾਤਨਾਮਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯਸਕ੍ਖਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਨਾਮਾਕਾਯੇਨ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੰ ਕਾਯੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਯੰ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿ ਨਾਮ।

੩. ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪. ਤਤਿਯੇ **ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਨੰ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਤੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਾਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਪਰਿਯਾਯਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਚ ਇਧ, ਏਵੰ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ।

੪. ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਉਭਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਭਤੋਭਾਗੇਹਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨੰ ਪਚ੍ਚਨੀਕਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰੂਪਕਾਯਤੋ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਨਾਮਕਾਯਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋਯੇਵ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫-੧੦. ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬-੫੧. ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਸੁ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿ ਸਯੰ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਕੋ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। **ਤਦਙ੍ਗਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਨਾ ਤੇਨ ਤੇਨ ਅਙ੍ਗੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਾਮਞ੍ਞਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨. ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ **ਖੇਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਦ੍ਦਵਂ। **ਖੇਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਖੇਮਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੋ। **ਸਿਕ੍ਖਾਦੁਬ੍ਬਲਜਾਨੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵਕਰਣਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਨਵਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਦਸਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

੧. ਆਨਿਸੰਸਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕਿਮਤ੍ਥਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਦਸਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕੁਸਲਾਨਿ ਸੀਲਾਨੀ**ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜਸੀਲਾਨਿ। ਅਮਙ੍ਕੁਭਾਵਸ੍ਸ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਤ੍ਥਾਨਿ**। ਸੋ ਨੇਸੰ ਆਨਿਸੰਸੋਤਿ **ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਨਿਸੰਸਾਨਿ। ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ** ਨਾਮ ਤਰੁਣਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, **ਨਿਬ੍ਬਿਦਾ** ਨਾਮ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਵਿ**ਰਾਗੋ** ਨਾਮ ਮਗ੍ਗੋ, ਵਿ**ਮੁਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੰ, **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ** ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੰ। **ਅਗ੍ਗਾਯ ਪਰੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

੨. ਚੇਤਨਾਕਰਣੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਨ ਚੇਤਨਾਯ ਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। **ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਭਾਵੋ ਏਸੋ ਕਾਰਣਨਿਯਮੋ ਅਯੰ। **ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਅਪਾਰਾ ਪਾਰੰ ਗਮਨਾਯਾ**ਤਿ ਓਰਿਮਤੀਰਭੂਤਾ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਾਰੰ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ।

੩-੫. ਉਪਨਿਸਸੁਤ੍ਤਤ੍ਤਯਵਣ੍ਣਨਾ

੩-੫. ਤਤਿਯੇ **ਹਤੂਪਨਿਸੋ**ਤਿ ਹਤਕਾਰਣੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਹਿ ਥੇਰੇਹਿ ਕਥਿਤਭਾਵੋਵ ਵਿਸੇਸੋ।

੬. ਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਨੇਵ ਪਥਵਿਯੰ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞੀ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਥਵਿੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਥਵੀਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਞ੍ਞੀ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਆਪਾਦੀਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨ ਇਧਲੋਕੇ**ਤਿ ਇਧਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਸਞ੍ਞੀ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਨ ਪਰਲੋਕੇ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਸਞ੍ਞੀ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਸਞ੍ਞੀ ਚ ਪਨ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਥ ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਏਤੰ ਸਨ੍ਤੰ ਏਤੰ ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤੰ ਸਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ''ਸਨ੍ਤੰ ਸਨ੍ਤ''ਨ੍ਤੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਣੀਤੰ ਪਣੀਤਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ''ਪਣੀਤੰ ਪਣੀਤ''ਨ੍ਤੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। **ਯਦਿਦੰ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨ''ਨ੍ਤੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤੰ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਧਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੭. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਞ੍ਞੀ ਚ ਪਨਾਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਹੋਸਿ**ਨ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਹੰ ''ਭਵਨਿਰੋਧੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞਾਯ ਸਞ੍ਞੀ ਅਹੋਸਿੰ। ਸਚਿਤ੍ਤਕਾ ਮੇ ਸਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਅਹੋਸੀਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਕਥਿਤਾ।

੮. ਝਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕੋ**ਤਿ ਪਸਾਦਾਵਹਾਨੰਯੇਵ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨੰ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਸਮਨ੍ਤੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ। **ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ।

੯. ਸਨ੍ਤਵਿਮੋਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ **ਸਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਅਙ੍ਗਸਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਸਨ੍ਤਾ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਭਾਵੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮਾ। **ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਰੂਪੇ**ਤਿ ਰੂਪਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਆਨਿਸਂਸਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਨਾਥਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੇਨਾਸਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗੁਣଙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਨਾਤਿਦੂਰਂ ਹੋਤਿ ਨਾਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਞ੍ਹਿ ਅਤਿਦੂਰੇ ਹੋਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਦਰਥਾ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸਮਾਧਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਥਿਰਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਂ ਬਹੁਜਨਾਕਿਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਉਸਭਮਤ੍ਤੇ ਪਨ ਪਦੇਸੇ ਵਸਤਂ ਦੂਰਾਸਨ੍ਨਦੋਸਵਿਮੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਦਿਵਾਅਪ੍ਪਾਕਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਮਹਾਜਨੇਨ ਅਨਾਕਿਣ੍ਣਂ।

੨. ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਕੇਵਲੀ**ਤਿ ਕੇਵਲੇਹਿ ਸਕਲੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਵੁਸਿਤਵਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਥਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ। **ਅਸੇਖੇਨਾ**ਤਿ ਅਸੇਖਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇਨ। **ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਲਰਾਸਿਨਾ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਦਯੋ ਤਯੋ ਸੇਸਾ ਫਲਧਮ੍ਮਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ, ਤਂ ਲੋਕਿਯਮੇਵ।

੩-੪. ਸਂਯੋਜਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩-੧੪. ਤਤਿਯੇ **ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗਿਯਾਨਿ। **ਉਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਉਪਰਿਭਾਗਿਯਾਨਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਖਿਲਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾ** ਪਞ੍ਚਕਨਿਪਾਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਯੇਵ। **ਆਰੋਹਪਰਿਣਾਹੇਨਾ**ਤਿ ਦੀਘਪੁਥੁਲਨ੍ਤੇਨ।

੫. ਅਪ੍ਪਮਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਗ੍ਗੋ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਂ ਕਾਰਾਪਕਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਨਨੁ ਚੇਸ ਲੋਕਿਯੋਵ, ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਪਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਕਾਮਾਵਚਰੋਵ, ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਪਨ ਚਤੁਭੂਮਕਾ। ਕਥਮੇਸ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ? ਪਟਿਲਾਭਕਤ੍ਤੇਨ। ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਹਿ ਤੇ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗੋ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮੂਲਕਾ**ਤਿ।

ਜਙ੍ਗਲਾਨਨ੍ਤਿ ਪਥਵਿਤਲਚਾਰੀਨਂ। **ਪਾਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਪਾਦਕਪਾਣਾਨਂ। **ਪਦਜਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਦਾਨਿ। **ਸਮੋਧਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਓਧਾਨਂ ਪਕ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਮਕ੍ਖਾਯਤਿ। **ਯਦਿਦਂ ਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੇਨ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ, ਨ ਗੁਣਗ੍ਗੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਸ੍ਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਂ। ਇਦਂ ਕਿਰ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਾਤਿਯਮਹਾਰਾਜਾ ਵੀਮਂਸਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੇ ਚਤੁਜਾਤਿਗਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਭਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਧਾਯ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਬਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਘਾਨਂ ਪਹਰਿ। ਸੋ ਮਹਾਤਲਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਮਹਾਚੇਤਿਯਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਵਸ੍ਸਿਕਂ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਸੁਕਥਿਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨਾ''ਤਿ ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿ। **ਖੁਦ੍ਦਰਾਜਾਨੋ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਰਾਜਾਨੋ। ਕੂਟਰਾਜਾਨੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ।

੬. ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਗੋਤ੍ਰਭੂ**ਤਿ ਸਿਖਾਪਤ੍ਤਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭੂਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣੇਨ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

੭. ਪਠਮਨਾਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਨਾਥਾ**ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਤਕਾ ਬਹੁਞ੍ਞਾਤਿਵਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ। ਨਾਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਨਾਥਕਰਣਾ,** ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨਾਥਭਾਵਕਰਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਕਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕਲਜਾਣਾ ਮਿਤ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤੋ**। ਤੇਵਸ੍ਸ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਸਹ ਅਯਨਤੋ ਸਹਾਯਾਤਿ **ਕਲਜਾਣਸਹਾਯੋ**। ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚੇਵ ਕਾਯੇਨ ਚ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕੋ ਓਣਤੋਤਿ **ਕਲਜਾਣਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕੋ। ਸੁਵਚੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੁਖੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਸੁਖੇਨ ਅਨੁਸਾਸਿਤਬ੍ਬੋ। **ਖਮੋ**ਤਿ ਗਾਲ੍ਹੇਨ ਫਰੁਸੇਨ ਕਕ੍ਖਲ਼ੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਖਮਤਿ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ। **ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ ਅਨੁਸਾਸਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਏਕਚ੍ਚੋ ਓਵਦਿਯਮਾਨੋ ਵਾਮਤੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਟਿਪ੍ਫਰਤਿ ਵਾ, ਅਸ੍ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਓਵਦਥ , ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਸਾਸਥ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਅਨੋਵਦਨ੍ਤੇਸੁ ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਓਵਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਉਚ੍ਚਾਵਚਾਨੀਤਿ ਉਚ੍ਚਨੀਚਾਨਿ। **ਕਿਂਕਰਣੀਯਾਨੀ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਚ੍ਚਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਕਰਣਂ ਰਜਨਂ, ਚੇਤਿਯੇ ਸੁਧਾਕਮ੍ਮਂ, ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਚੇਤਿਯਘਰਬੋਧਿਘਰੇਸੁ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। ਅਵਚਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪਾਦਧੋਵਨਮਕ੍ਖਨਾਦਿਖੁਦ੍ਦਕਕਮ੍ਮਂ। **ਤਤ੍ਰੂਪਾਯਾਯਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਰੁਪਗਮਨਿਯਾਯ। **ਅਲਂ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। **ਅਲਂ ਸਂਵਿਧਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਾਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ।

ਧਮ੍ਮੇ ਅਸ੍ਸ ਕਾਮੋ ਸਿਨੇਹੋਤਿ **ਧਮ੍ਮਕਾਮੋ,** ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਪਿਯਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਿਯਸਮੁਦਾਹਾਰੋ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਮਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਸਯਞ੍ਚ ਪਰੇਸਂ ਦੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਅਭਿਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮੋ ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ, ਵਿਨਯੋ ਅਭਿਵਿਨਯੋਤਿ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ। **ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਪਕਰਣਾਨਿ। **ਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗੋ। **ਅਭਿਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰਾ। ਅਥ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਮ੍ਪਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਏਵ, ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ। ਸਕਲਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਵਿਨਯੋ, ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਕਰਣਂ ਅਭਿਵਿਨਯੋ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਚ ਵਿਨਯੇ ਚ ਅਭਿਵਿਨਯੇ ਚ ਉਲ਼ਾਰਪਾਮੋਜ੍ਜੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਕਾਰਣਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਚਾਤੁਭੂਮਕਕੁਸਲਧਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਤੇਸਂ ਅਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮. ਦੁਤਿਯਨਾਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਥੇਰਾਨੁਕਮ੍ਪਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਥੇਰੇਹਿ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਦਾਨਸਮੁਸ੍ਸਾਹਿਤਾਯ ਹਿਤਫਰਣਾਯ ਅਨੁਕਮ੍ਪਿਤਸ੍ਸ।

੯. ਪਠਮਅਰਿਯਾਵਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯. ਨਵਮੇ **ਅਰਿਯਵਾਸਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਆਵਾਸੋ, ਤੇ ਆਵਸਿਂਸੁ ਆਵਸਨ੍ਤਿ ਆਵਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਰਿਯਾਵਾਸਾ। **ਯਦਰਿਯਾ**ਤਿ ਯੇ ਵਾਸੇ ਅਰਿਯਾ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਅਰਿਯਾਵਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦. ਦਸਮਂ ਯਸ੍ਮਾ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾਕਾਰਕਾ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਤੇਸਂ ਦੀਘਨਿਕਾਯਾਦੀਸੁ ਮਹਾਨਿਦਾਨਾਦੀਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਸੁਖੁਮਂ ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਹਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖੀਣਾਸਵੋ ਅਵਸਿ ਵਸਤਿ ਵਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨਤਾ ਅਰਿਯਾਵਾਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਲ਼ਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਛਲ਼ਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਛਲ਼ਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਕੇਤਿ? ਞਾਣਾਦਯੋ। ''ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਿਰਿਯਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ,

‘‘ਸਤਤਵਿਹਾਰੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਮਹਾਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ‘‘ਰਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸਨਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਸ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਆਸੇਵਨਵਸੇਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਸਤਾਰਕ੍ਖੇਨ ਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਹਿ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਬ੍ਬਕਾਲੇ ਸਤਿ ਆਰਕ੍ਖਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਤਿ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਚਰਤੋ ਚ ਤਿਟ੍ਠਤੋ ਚ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਜਾਗਰਸ੍ਸ ਚ ਸਤਤਂ ਸਮਿਤਂ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਪੁਥੁਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਨ੍ਤਿ ਬਹੂਨਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ। ਏਤ੍ਥ **ਸਮਣਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੂਪਗਤਾ, **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਭੋਵਾਦਿਨੋ। **ਪੁਥੁਪਚ੍ਚੇਕਸਚ੍ਚਾਨੀ**ਤਿ ਬਹੂਨਿ ਪਾਟੇਕ੍ਕਸਚ੍ਚਾਨਿ। ‘‘ਇਦਮੇਵ ਦਸ੍ਸਨਂ ਸਚ੍ਚਂ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਗਹਿਤਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਸਚ੍ਚਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੁਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਨੀਹਟਾਨਿ। **ਪਨੁਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨੀਹਟਾਨਿ। **ਚਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਿ। ਵ**ਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਮਿਤਾਨਿ। **ਮੁਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਕਤਾਨਿ। **ਪਹੀਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਜਹਿਤਾਨਿ। **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਨ ਪੁਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਤਾਨਿ ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਭਾਵਵੇਵਚਨਾਨਿ।

ਸਮਵਯਸਟ੍ਠੇਸਨੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਵਯਾ**ਤਿ ਅਨੂਨਾ, **ਸਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ। ਸਮ੍ਮਾ ਅਵਯਾ ਸਟ੍ਠਾ ਏਸਨਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਵਯਸਟ੍ਠੇਸਨੋ, ਸੁਟ੍ਠੁਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸਬ੍ਬਏਸਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਾਗਾ ਚਿਤ੍ਤਂ** ਵਿ**ਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ ਕਥਿਤਾ। **ਰਾਗੋ ਮੇ ਪਹੀਨੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਫਲਂ ਕਥਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਨਾਥਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੀਹਨਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਵਿਸਮਗਤੇ**ਤਿ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਗੋਚਰੇਸੁ ਗਤੇ। **ਸਙ੍ਘਾਤੰ ਆਪਾਦੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਘਾਤੰ ਵਧੰ ਪਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤੇਜਤਾਯ ਖੁਦ੍ਦਕੇਸੁ ਪਾਣੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ ਪਟਿਸਤ੍ਤੁਭਾਵੇਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਪਲਾਯਿਤੁਕਾਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਿਤ੍ਵਾਵ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਹਿ ਸਹਨਤਾਯ ਹਨਨਤਾਯ ਚ ਸੀਹੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਚ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਾਨਿ ਸਹਤਿ, ਸਬ੍ਬਪਰਪ੍ਪਵਾਦਿਨੋ ਚ ਵਾਦਾਨੰ ਨਿਮ੍ਮਥਨੇਨ ਹਨਤਿ। **ਇਦਮਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਹਨਾਦਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਸੀਹਨਾਦੋ।

ਤਥਾਗਤਬਲਾਨੀਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਬਲਾਨਿ। ਯਥਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਬਲਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਗਤਾਨਿ, ਤਥਾ ਆਗਤਬਲਾਨੀਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਦੁਵਿਧੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਬਲੰ ਕਾਯਬਲੰ ਞਾਣਬਲੰ। ਤੇਸੁ ਕਾਯਬਲੰ ਹਤ੍ਥਿਕੁਲਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਪੋਰਾਣੇਹਿ –

> ‘‘ਕਾਲਾਵਕਞ੍ਚ ਗਙ੍ਗੇਯ੍ਯੰ, ਪਣ੍ਡਰੰ ਤਮ੍ਬਪਿਙ੍ਗਲੰ।
> ਗਨ੍ਧਮਙ੍ਗਲਹੇਮਞ੍ਚ, ਉਪੋਸਥਛਦ੍ਦਨ੍ਤਿਮੇ ਦਸਾ’’ਤਿ॥

ਇਮਾਨਿ ਦਸ ਹਤ੍ਥਿਕੁਲਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਲਾਵਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥਿਕੁਲੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਕਾਯਬਲੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਕਾਲਾਵਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨੋ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਕਾਲਾਵਕਾਨੰ ਬਲੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਗਙ੍ਗੇਯ੍ਯਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਗਙ੍ਗੇਯ੍ਯਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਪਣ੍ਡਰਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਪਣ੍ਡਰਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਤਮ੍ਬਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਤਮ੍ਬਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਪਿਙ੍ਗਲਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਪਿਙ੍ਗਲਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਹਤ੍ਥਿਨੋ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਗਨ੍ਧਹਤ੍ਥੀਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਮਙ੍ਗਲਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਮਙ੍ਗਲਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਹੇਮਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਹੇਮਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਉਪੋਸਥਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਾਨੰ, ਤੰ ਏਕਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ। ਨਾਰਾਯਨਸਙ੍ਘਾਤਬਲਨ੍ਤਿਪਿ ਇਦਮੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ । ਤਦੇਤੰ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥਿਗਣਨਾਯ ਹਤ੍ਥੀਨੰ ਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨੰ, ਪੁਰਿਸਗਣਨਾਯ ਦਸਨ੍ਨੰ ਪੁਰਿਸਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਬਲੰ ਹੋਤਿ। ਇਦੰ ਤਾਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ **ਕਾਯਬਲੰ**।

ਞਾਣਬਲੰ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਤਾਵ ਆਗਤਮੇਵ। ਦਸਬਲਞਾਣੰ, ਮਜ੍ਝਿਮੇ ਆਗਤੰ ਚਤੁਵੇਸਾਰਜ੍ਜਞਾਣੰ, ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਰਿਸਾਸੁ ਅਕਮ੍ਪਨਞਾਣੰ, ਚਤੁਯੋਨਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਞਾਣੰ, ਪਞ੍ਚਗਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਞਾਣੰ, ਸੰਯੁਤ੍ਤਕੇ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੩) ਆਗਤਾਨਿ ਤੇਸਤ੍ਤਤਿ ਞਾਣਾਨਿ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਤਿ ਞਾਣਾਨੀਤਿ, ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਅਨੇਕਾਨਿ **ਞਾਣਬਲੰ** ਨਾਮ। ਇਧਾਪਿ ਞਾਣਬਲਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਞਾਣਞ੍ਹਿ ਅਕਮ੍ਪਿਯਟ੍ਠੇਨ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਟ੍ਠੇਨ ਚ ਬਲਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਆਸਭੰ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੰ ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠਾਨੰ। ਆਸਭਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇਸੰ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਿਚ ਗਵਸਤਜੇਟ੍ਠਕੋ ਉਸਭੋ, ਗਵਸਹਸ੍ਸਜੇਟ੍ਠਕੋ ਵਸਭੋ। ਵਜਸਤਜੇਟ੍ਠਕੋ ਵਾ ਉਸਭੋ, ਵਜਸਹਸ੍ਸਜੇਟ੍ਠਕੋ ਵਸਭੋ। ਸਬ੍ਬਗਵਸੇਟ੍ਠੋ ਸਬ੍ਬਪਰਿਸ੍ਸਯਸਹੋ ਸੇਤੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਮਹਾਭਾਰਵਹੋ ਅਸਨਿਸਤਸਦ੍ਦੇਹਿਪਿ ਅਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਿਯੋ ਨਿਸਭੋ, ਸੋ ਇਧ ਉਸਭੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੰ। ਉਸਭਸ੍ਸ ਇਦਨ੍ਤਿ **ਆਸਭੰ। ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿੰ ਉਪ੍ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਅਚਲਟ੍ਠਾਨੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਆਸਭੰ ਵਿਯਾਤਿ ਆਸਭੰ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਨਿਸਭਸਙ੍ਖਾਤੋ ਉਸਭੋ ਉਸਭਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਚਤੂਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿੰ ਉਪ੍ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਅਚਲਟ੍ਠਾਨੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵੰ ਤਥਾਗਤੋਪਿ ਦਸਹਿ ਤਥਾਗਤਬਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਚਤੂਹਿ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪਾਦੇਹਿ ਅਟ੍ਠਪਰਿਸਪਥਵਿੰ ਉਪ੍ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ

ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੇਨ ਅਕਮ੍ਪਿਯੋ ਅਚਲਟ੍ਠਾਨੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਏਵਂ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨੋ ਚ ਤਂ ਆਸਭਂ ਠਾਨਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਆਰੋਪੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਆਸਭਂ ਠਾਨਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ।

ਪਰਿਸਾਸੂਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਰਿਸਾਸੁ। **ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਤੀ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਨਾਦਂ ਨਦਤਿ, ਅਭੀਤਨਾਦਂ ਨਦਤਿ, ਸੀਹਨਾਦਸਦਿਸਂ ਵਾ ਨਾਦਂ ਨਦਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਉਪਮਾ – ਯਥਾ ਸੀਹੋ ਸੀਹਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਸਾਰਦੋ ਵਿਗਤਲੋਮਹਂਸੋ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਤਿ, ਏਵਂ ਤਥਾਗਤਸੀਹੋਪਿ ਤਥਾਗਤਬਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਰਿਸਾਸੁ ਵਿਸਾਰਦੋ ਵਿਗਤਲੋਮਹਂਸੋ ''ਇਤਿ ਸਕ੍ਕਾਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਾਨਾਵਿਧਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪਰਿਸਾਸੁ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਤੀ''ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬ੍ਰਹ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਵਿਸਿਟ੍ਠਂ। **ਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਞ੍ਚੇਵ ਦੇਸਨਾਞਾਣਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਪਭਾਵਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਫਲਾਵਹਂ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ, ਕਰੁਣਾਪਭਾਵਿਤਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਅਰਿਯਫਲਾਵਹਂ ਦੇਸਨਾਞਾਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਤੁਸਿਤਭਵਨਤੋ ਵਾ ਯਾਵ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਦੀਪਙ੍ਕਰਤੋ ਵਾ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਦੇਸਨਾਞਾਣਮ੍ਪਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਯਾਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਵਤ੍ਤਂ ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ, ਦੇਸਨਾਞਾਣਂ ਲੋਕਿਯਂ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਪਨੇਤਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂਯੇਵ ਓਰਸਞਾਣਂ।

ਇਦਾਨਿ ਯੇਹਿ ਦਸਹਿ ਬਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਤਥਾਗਤੋ ਆਸਭਂ ਠਾਨਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਕਤਮਾਨਿ ਦਸ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਠਾਨਞ੍ਚ ਠਾਨਤੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਠਾਨਞ੍ਚ ਠਾਨਤੋ**ਤਿ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਕਾਰਣਤੋ। ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਫਲਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਭਗਵਾ ''ਯੇ ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਯੇਸਂ ਯੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਹੇਤੂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਂ। ਯੇ ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਯੇਸਂ ਯੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨ ਹੇਤੂ ਨ ਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਤਂ ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਠਾਨਞ੍ਚ ਠਾਨਤੋ ਅਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਾਨਤੋ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਪਨੇਤਂ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਠਾਨਞ੍ਚ ਠਾਨਤੋ ਅਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਾਨਤੋ ਯਥਾਭੂਤਂ ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭਂ॰ ੮੦੯) ਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। **ਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ। **ਇਦਮ੍ਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਞਾਣਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਬਲਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਨ੍ਤਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾਨਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਾਨਂ, ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਵਾ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਂ। **ਠਾਨਸੋ ਹੇਤੁਸੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਤੋ ਚੇਵ ਹੇਤੁਤੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਗਤਿਉਪਧਿਕਾਲਪਯੋਗਾ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਠਾਨਂ, ਕਮ੍ਮਂ ਹੇਤੁ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ''ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਪਾਪਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਗਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭਂ॰ ੮੧੦) ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਆਗਤਾਯੇਵ।

ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਗਾਮਿਨਿਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਗਤਿਗਾਮਿਨਿਞ੍ਚ ਅਗਤਿਗਾਮਿਨਿਞ੍ਚ। **ਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ। **ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਬਹੂਸੁਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕਮੇਵ ਪਾਣਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤੇਸੁ ''ਇਮਸ੍ਸ ਚੇਤਨਾ ਨਿਰਯਗਾਮਿਨੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਗਾਮਿਨੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਏਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਚੇਤਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਵਿਪਰੀਤਤੋ ਸਭਾਵਂ ਜਾਨਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਚ ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਞਾਣਂ? ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਨਿਰਯਗਾਮਿਨੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭਂ॰ ੮੧੧) ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਆਗਤਾਯੇਵ।

ਅਨੇਕਧਾਤੁਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਧਾਤੁਆਦੀਹਿ ਕਾਮਧਾਤੁਆਦੀਹਿ ਵਾ ਧਾਤੂਹਿ ਬਹੁਧਾਤੁਂ। **ਨਾਨਾਧਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਸਂਯੇਵ ਧਾਤੂਨਂ ਵਿਲਕ੍ਖਣਤਾਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਧਾਤੁਂ। **ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਯਤਨਧਾਤੁਲੋਕਂ। **ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਤਾਸਂ ਧਾਤੂਨਂ ਅਵਿਪਰੀਤਤੋ ਸਭਾਵਂ

ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਞਾਣੰ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਨੇਕਧਾਤੁਨਾਨਾਧਾਤੁਲੋਕੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਞਾਣੰ? ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਖਨ੍ਧਨਾਨਤ੍ਤੰ ਪਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

ਨਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਤਨ੍ਤਿ ਹੀਨਾਦੀਹਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ ਨਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਭਾਵੋ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਞਾਣੰ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਨਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਤੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਞਾਣੰ? ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਹੀਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

ਪਰਸਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਪਧਾਨਸਤ੍ਤਾਨੰ। **ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਹੀਨਸਤ੍ਤਾਨੰ। ਏਕਤ੍ਥਮੇਵ ਵਾ ਏਤੰ ਪਦਦ੍ਵਯੰ, ਵੇਨੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਪਰਭਾਵਞ੍ਚ ਅਪਰਭਾਵਞ੍ਚ, ਵੁਦ੍ਧਿਞ੍ਚ ਹਾਨਿਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨੰ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਞਾਣੰ ? ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਆਸਯੰ ਪਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੧੪) ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਆਗਤਾਯੇਵ।

ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਸਮਾਧਿਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨਨ੍ਤਿ ਪਠਮਾਦੀਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਝਾਨਾਨੰ, ‘‘ਰੂਪੀ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾਨੰ, ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਾਦੀਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸਮਾਧੀਨੰ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਆਦੀਨਞ੍ਚ ਨਵਨ੍ਨੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨੰ। **ਸੰਕਿਲੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਹਾਨਭਾਗਿਯਧਮ੍ਮੰ। **ਵੋਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਭਾਗਿਯਧਮ੍ਮੰ। **ਵੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਵੋਦਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਤਮ੍ਹਾ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੨੮) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਪਗੁਣਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚੇਵ ਭਵਙ੍ਗਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ। ਹੇਟ੍ਠਿਮੰ ਹੇਟ੍ਠਿਮਞ੍ਹਿ ਪਗੁਣਜ੍ਝਾਨੰ ਉਪਰਿਮਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਵੋਦਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਭਵਙ੍ਗੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਜ੍ਝਾਨੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਹੋਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਚ ‘‘ਤਮ੍ਹਾ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਞਾਣੰ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਸਮਾਧਿਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਸੰਕਿਲੇਸੰ ਵੋਦਾਨੰ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਞਾਣੰ? **ਝਾਯੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਝਾਯੀ, ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚੋ ਝਾਯੀ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰਯੇਵ ਸਮਾਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚੇਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੮੨੮) ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਸਬ੍ਬਞਾਣਾਨੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾਯ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਸਮ੍ਮੋਹਵਿਨੋਦਨਿਯਾ ਵਿਭਙ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾ, ਆਸਵਕ੍ਖਯਕਥਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਪਰਵਾਦੀਕਥਾ ਹੋਤਿ ‘‘ਦਸਬਲਞਾਣੰ ਨਾਮ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੰ ਞਾਣੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸੇਵਾਯੰ ਪਭੇਦੋ’’ਤਿ। ਤੰ ਨ ਤਥਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਹਿ ਦਸਬਲਞਾਣੰ, ਅਞ੍ਞੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ। ਦਸਬਲਞਾਣਞ੍ਹਿ ਸਕਸਕਕਿਚ੍ਚਮੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਤਮ੍ਪਿ ਤਤੋ ਅਵਸੇਸਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਦਸਬਲਞਾਣੇਸੁ ਹਿ ਪਠਮੰ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਮੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਤਿਯੰ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਨ੍ਤਰਮੇਵ, ਤਤਿਯੰ ਕਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮੇਵ, ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਧਾਤੁਨਾਨਤ੍ਤਕਾਰਣਮੇਵ, ਪਞ੍ਚਮੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਮੇਵ, ਛਟ੍ਠੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਤਿਕ੍ਖਮੁਦੁਭਾਵਮੇਵ, ਸਤ੍ਤਮੰ ਝਾਨਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤੇਸੰ ਸੰਕਿਲੇਸਾਦਿਮੇਵ, ਅਟ੍ਠਮੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਤਿਮੇਵ, ਨਵਮੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਮੇਵ, ਦਸਮੰ ਸਚ੍ਚਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮੇਵ। ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਪਨ ਏਤੇਹਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਏਤੇਸੰ ਪਨ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨ ਸਬ੍ਬੰ ਕਰੋਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਝਾਨੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਇਦ੍ਧਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਕੁਬ੍ਬਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸੇ ਖੇਪੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਪਰਵਾਦੀ ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ‘‘ਦਸਬਲਞਾਣੰ ਨਾਮੇਤੰ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਮਤ੍ਤੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰੰ, ਕਾਮਾਵਚਰੰ ਰੂਪਾਵਚਰੰ ਅਰੂਪਾਵਚਰੰ, ਲੋਕਿਯੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰ’’ਨ੍ਤਿ। ਜਾਨਨ੍ਤੋ ‘‘ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਞਾਣਾਨਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਾਨੀ’’ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ, ‘‘ਤਤੋ ਪਰਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਾਨੀ’’ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ‘‘ਆਸਵਕ੍ਖਯਞਾਣੰ ਸਿਯਾ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰੰ ਸਿਯਾ ਅਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਮਤ੍ਤੰ, ਸਿਯਾ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ । ਤਥਾ

‘‘ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਕਾਮਾਵਚਰਾਨਿ, ਤਤੋ ਦ੍ਵੇ ਰੂਪਾਵਚਰਾਨਿ, ਅਵਸਾਨੇ ਏਕਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ‘‘ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਨ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਮੇਵ ਲੋਕਿਯਮੇਵਾ’’ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ।

ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਨੁਪਦਵਣ੍ਣਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤੋ ਪਠਮਂਯੇਵ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਞਾਣੇਨ ਵੇਨੇਯ੍ਯਸਤ੍ਤਾਨਂ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਨਧਿਗਮਸ੍ਸ ਚ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਕਿਲੇਸਾਵਰਣਾਭਾਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਲੋਕਿਯਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਦਸ੍ਸਨਤੋ ਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ ਚ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਞਾਣੇਨ ਵਿਪਾਕਾਵਰਣਾਭਾਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਤਿਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਦਸ੍ਸਨਤੋ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਗਾਮਿਨਿਪਟਿਪਦਾਞਾਣੇਨ ਕਮ੍ਮਾਵਰਣਾਭਾਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਾਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ। ਏਵਮਨਾਵਰਣਾਨਂ ਅਨੇਕਧਾਤੁਨਾਨਾਧਾਤੁਞਾਣੇਨ ਅਨੁਕੂਲਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਂ ਚਰਿਯਾਵਿਸੇਸਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਧਾਤੁਵੇਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਤੋ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਨਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਤਞਾਣੇਨ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਯੋਗਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਂ। ਅਥੇਵਂ ਦਿਟ੍ਠਾਧਿਮੁਤ੍ਤੀਨਂ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤਿਞਾਣੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਤਿਕ੍ਖਮੁਦੁਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ। ਏਵਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤੇ ਸਚੇ ਦੂਰੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਝਾਨਾਦਿਞਾਣੇਨ ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਵਸੀਭੂਤਤ੍ਤਾ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸੇਸੇਨ ਤੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚ ਨੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣੇਨ ਪੁਬ੍ਬਜਾਤਿਭਵਂ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖਾਨੁਭਾਵਤੋ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੇਨ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣੇਨ ਸਮ੍ਪਤਿ ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੇਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਆਸਵਕ੍ਖਯਞਾਣਾਨੁਭਾਵੇਨ ਆਸਵਕ੍ਖਯਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਵਿਗਤਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਤਾ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਇਮਾਨਿ ਬਲਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੨. ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਯੇ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਯੇ ਤੇ ਦਸਬਲਞਾਣਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਧਮ੍ਮਾ। **ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਵਚਨਪਦਾਨਂ, ਖਨ੍ਧਾਯਤਨਧਾਤੁਧਮ੍ਮਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਹਿ ਅਧਿਵਚਨਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਯੇ ਪਦਭੂਤਾ ਦੇਸਨਾਯ ਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ। ਅਤੀਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਹਿ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਕਥਯਿਂਸੁ, ਅਨਾਗਤਾਪਿ ਏਤੇਵ ਕਥਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਖਨ੍ਧਾਦਯੋ ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਨਾਮ। ਤੇਸਂ ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਭੂਤਮਤ੍ਥਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਨਤੋ ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਅਧਿਵੁਤ੍ਤੀਨਂ ਪਦਾਨਿ ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਦੀਪਕਾਨਿ ਵਚਨਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਸਂ ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਵੋਹਾਰਾਨਂ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਸਾਰਦੋ**ਤਿ ਞਾਣਸੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ **ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਤਥਾ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾਨਂ ਵਾ ਇਤਰੇਸਂ ਵਾ ਆਸਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ। **ਹੀਨਂ ਵਾ ਹੀਨਨ੍ਤਿ ਞਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਹੀਨਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ‘‘ਹੀਨੋ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ। **ਞਾਤੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬਂ। **ਦਟ੍ਠੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਸਚ੍ਛਿਕਰੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਭੂਤਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਯਥਾਸਭਾਵਞਾਣਂ। ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦਸਬਲਞਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਦਸਯਿਮਾਨੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਦਸਬਲਞਾਣਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਮੇਵਾਤਿ।

੩. ਕਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਕਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। **ਅਨੁਵਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ। **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ। **ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ। **ਪਾਪਿਕਾ ਇਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਲਾਮਿਕਾ ਉਸੂਯਾ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾ। **ਇਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਮਿਞ੍ਜਤਿ। **ਉਪਵਾਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਇਰੀਯਤੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ।

੪. ਮਹਾਚੁਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਚਤੁੱਥੇ **ਜਾਨਾਮਿਮੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਞਾਣਵਾਦਸ੍ਸ ਵਦਨਾਕਾਰੋ ਵੁੱਤੋ। **ਭਾਵਿਤਕਾਯੋਮ੍ਹੀ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਭਾਵਨਾਵਾਦਸ੍ਸ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵਾਦਾ ਏਕਤੋ ਵੁੱਤਾ, ਤਯੋਪਿ ਚੇਤੇ ਅਰਹੱਤਮੇਵ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਅਡ੍ਢਵਾਦੰ ਵਦੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਡ੍ਢੋਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਵਾਦੰ ਵਦੇਯਜ। **ਉਪਨੀਹਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁੰ।

੫. ਕਸਿਣਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫. ਪਞ੍ਚਮੇ ਸਕਲਟ੍ਠੇਨ ਕਸਿਣਾਨਿ, ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਖੇੱਤਟ੍ਠੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਆਯਤਨਾਨੀਤਿ **ਕਸਿਣਾਯਤਨਾਨਿ। ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿ ਗਗਣਤਲਾਭਿਮੁਖੰ। **ਅਧੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੂਮਿਤਲਾਭਿਮੁਖੰ। **ਤਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਖੇੱਤਮਣ੍ਡਲੰ ਵਿਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿੱਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। ਏਕੱਚੋ ਹਿ ਉਦ੍ਧਮੇਵ ਕਸਿਣੰ ਵਡ੍ਢੇਤਿ, ਏਕੱਚੋ ਅਧੋ, ਏਕੱਚੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ। ਤੇਨ ਤੇਨ ਵਾ ਕਾਰਣੇਨ ਏਵੰ ਪਸਾਰੇਤਿ ਆਲੋਕਮਿਵ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ। ਤੇਨ ਵੁੱਤੰ – ''ਪਥਵੀਕਸਿਣਮੇਕੋ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ ਉਦ੍ਧੰ ਅਧੋ ਤਿਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ। **ਅਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਵਾਨੁਪਗਮਨੱਥੰ ਵੁੱਤੰ। ਯਥਾ ਹਿ ਉਦਕੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਉਦਕਮੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਅਞ੍ਞੰ, ਏਵਮੇਵ ਪਥਵੀਕਸਿਣੰ ਪਥਵੀਕਸਿਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਨੱਥਿ ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਕਸਿਣਸਮ੍ਭੇਦੋਤਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬੱਥ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਫਰਣਅਪ੍ਪਮਾਣਵਸੇਨ ਵੁੱਤੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਚੇਤਸਾ ਫਰਨ੍ਤੋ ਸਕਲਮੇਵ ਫਰਤਿ, ''ਅਯਮਸ੍ਸ ਆਦਿ, ਇਦੰ ਮਜ੍ਝ''ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਸਿਣ**ਨ੍ਤਿ ਚੇੱਥ ਕਸਿਣੁਗ੍ਘਾਟਿਮਾਕਾਸੇ ਪਵੱਤਵਿਞ੍ਞਾਣੰ। ਤੱਥ ਕਸਿਣਵਸੇਨ ਕਸਿਣੁਗ੍ਘਾਟਿਮਾਕਾਸੇ, ਕਸਿਣੁਗ੍ਘਾਟਿਮਾਕਾਸਵਸੇਨ ਤੱਥ ਪਵੱਤਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਉਦ੍ਧੰਅਧੋਤਿਰਿਯਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਯਮੇੱਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਨਯੇਨ ਪਨੇਤਾਨਿ ਪਥਵੀਕਸਿਣਾਦੀਨਿ ਵਿੱਥਾਰਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮੱਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੫੧ ਆਦਯੋ) ਵੁੱਤਾਨੇਵ।

੬. ਕਾਲ਼ੀਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬. ਛੱਟ੍ਠੇ **ਕੁਮਾਰਿਪਞ੍ਹੇਸੂ**ਤਿ ਕੁਮਾਰੀਨੰ ਮਾਰਧੀਤਾਨੰ ਪੁੱਛਾਸੁ। **ਅੱਥਸ੍ਸ ਪੱਤਿੰ ਹਦਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਪਦੇਹਿ ਅਰਹੱਤਮੇਵ ਕਥਿਤੰ। **ਸੇਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸਸੇਨੰ। **ਪਿਯਸਾਤਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਯਜਾਤਿਕੇਸੁ ਚ ਸਾਤਜਾਤਿਕੇਸੁ ਚ ਵੱਥੂਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਏਵੰਲਦ੍ਧਨਾਮੰ। **ਏਕੋਹੰ ਝਾਯੰ ਸੁਖਮਨੁਬੋਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਕਿਲੇਸਸੇਨੰ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਅਹੰ ਏਕਕੋਵ ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਸੁਖੰ ਅਨੁਬੁਜ੍ਝਿੰ ਸੱਛਿਅਕਾਸਿੰ। **ਸਕ੍ਖਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਖਿਭਾਵਪ੍ਪੱਤੰ ਧਮ੍ਮਸਕ੍ਖਿੰ। **ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਕੇਨਚਿ ਮੇ**ਤਿ ਮਯ੍ਹੰ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਿੱਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਨੱਥਿ। **ਪਥਵੀਕਸਿਣਸਮਾਪੱਤਿਪਰਮਾ ਖੋ, ਭਗਿਨਿ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅੱਥੋਤਿ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬੱਤੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਥਵੀਕਸਿਣਸਮਾਪੱਤਿਪਰਮੋ ਉੱਤਮੋ ਅੱਥੋਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬੱਤੇਸੁੰ। **ਯਾਵਤਾ ਖੋ, ਭਗਿਨਿ, ਪਥਵੀਕਸਿਣਸਮਾਪੱਤਿਪਰਮਤਾ**ਤਿ ਯੱਤਕਾ ਪਥਵੀਕਸਿਣਸਮਾਪੱਤਿਯਾ ਉੱਤਮਕੋਟਿ। **ਤਦਭਿਞ੍ਞਾਸਿ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਭਗਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਿ। **ਅਸ੍ਸਾਦਮੱਦਸਾ**ਤਿ ਸਮੁਦਯਸੱਚੰ ਅੱਦਸ। **ਆਦੀਨਵਮੱਦਸਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸੱਚੰ ਅੱਦਸ। **ਨਿਸ੍ਸਰਣਮੱਦਸਾ**ਤਿ ਨਿਰੋਧਸੱਚੰ ਅੱਦਸ। **ਮੱਗਾਮੱਗਞਾਣਦਸ੍ਸਨਮੱਦਸਾ**ਤਿ ਮੱਗਸੱਚੰ ਅੱਦਸ। **ਅੱਥਸ੍ਸ ਪੱਤੀ**ਤਿ ਏਤੇਸੰ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਸੱਚਾਨੰ ਦਿਟ੍ਠੱਤਾ ਅਰਹੱਤਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅੱਥਸ੍ਸ ਪੱਤਿ, ਸਬ੍ਬਦਰਥਪਰਿਲ਼ਾਹਵੂਪਸਨ੍ਤਤਾਯ **ਹਦਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ।

੭. ਪਠਮਮਹਾਪਞ੍ਹਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭. ਸੱਤਮੇ **ਅਭਿਜਾਨਾਥਾ**ਤਿ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪੱਚਕ੍ਖੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਾਯ। **ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਦਿਦੰ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਵੁੱਚੇਥ, ਤੰ ਕਿੰ ਨਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਤੇ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਸੁਵਣ੍ਣੰ ਵਿਯ ਸਾਸਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅੱਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿੰ ਵਚਨਮੱਤੇਨ ਸਮਧੁਰੰ ਠਪਯਿੰਸੁ। **ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿੰਸੂ**ਤਿ ''ਏਵਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿੱਛਿੰਸੁ। **ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿੰਸੂ**ਤਿ ''ਨ ਇਦੰ ਏਵ''ਨ੍ਤਿ ਨਪ੍ਪਟਿਸੇਧੇਸੁੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤੇ ਕਿਰ ''ਤਿੱਥਿਯਾ ਨਾਮ ਅਨ੍ਧਸਦਿਸਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਥੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਿੰਸੁ।

ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਉਤ੍ਤਰਿ ਚ ਵਿਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਮ੍ਪਾਦਨਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਯਥਾ ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਸਯਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਯਥਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਵਚਨਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਅਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤੋ ਵਾ ਪਨ ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਵਾ ਪਨ ਮਮ ਸਾਸਨਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ। ਇਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤਤੋਪਿ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕਤੋਪਿ। **ਆਰਾਧੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਤੋਸੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਆਰਾਧਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਏਕਧਮ੍ਮੇਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮੇ। ਇਮਿਨਾ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਪਰਤੋ **ਕਤਮਸ੍ਮਿਂ ਏਕਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਞ੍ਹੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਮ੍ਮਾ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਮਾਨੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨ੍ਤੋ, ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸ ਉਪਾਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਮਾਨੋ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕੁਰੁਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਦਯਬ੍ਬਯੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਸਮ੍ਮਦਤ੍ਥਂ ਅਭਿਸਮੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਸਭਾਗਤ੍ਥਂ ਞਾਣੇਨ ਅਭਿਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਰੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਕਲਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪਰਿਵਟੁਮਂ ਕਰੋ ਹੋਤਿ।

ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਕਾਮਭਵਾਦੀਸੁ ਏਕਵੋਕਾਰਭਵਾਦੀਸੁ ਚ ਸਬ੍ਬਭਵੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ। **ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ**ਤਿ ਆਹਾਰਤੋ ਠਿਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਠਿਤਿਹੇਤੁ ਆਹਾਰੋ ਨਾਮ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਕਧਮ੍ਮੇ। ਨਨੁ ਚ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾ ਦੇਵਾ ਅਹੇਤੁਕਾ ਅਨਾਹਾਰਾ ਅਫਸ੍ਸਕਾ''ਤਿਆਦਿ (ਵਿਭਂ॰ ੧੦੧੭), ਤਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ। ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਝਾਨਂ ਆਹਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਹਾਰਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੧) ਇਦਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਆਹਾਰਲਕ੍ਖਣਾ ਧਮ੍ਮਾ ਆਹਾਰਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਧ ਪਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ ਆਹਾਰੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਞ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੋ ਚ ਯਂ ਯਂ ਫਲਂ ਜਨੇਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਆਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਹਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਅਵਿਜ੍ਜਮ੍ਪਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਹਾਰਂ ਵਦਾਮਿ, ਨੋ ਅਨਾਹਾਰਂ। ਕੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਆਹਾਰੋ? ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਤਿਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯ''ਨ੍ਤਿ (ਅਂ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੬੧)। ਅਯਂ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਯਾਹਾਰੇ ਗਹਿਤੇ ਪਰਿਯਾਯਾਹਾਰੋਪਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਾਹਾਰੋਪਿ ਸਬ੍ਬੋ ਗਹਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਅਸਞ੍ਞੀਭਵੇ ਪਚ੍ਚਯਾਹਾਰੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾਯੋਕਸਿਣੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਧਿ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਧਿ ਵਤੇਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਅਭਾਵੋਯੇਵ ਸਾਧੁ। ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਧਬਨ੍ਧਾਦਿਪਚ੍ਚਯਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਸਤਿ ਨਤ੍ਥੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਤਿਂ ਰੁਚਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਸਞ੍ਞੀਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਯਸ੍ਸ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਪਣਿਹਿਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਤੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਰੂਪਸਦਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਸਯਿਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਏਵਰੂਪਾਨਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਹਾਰੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤੇ ਹਿ ਯਂ ਝਾਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤਦੇਵ ਨੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਜਿਯਾਵੇਗੇਨ ਖਿਤ੍ਤਸਰੋ ਯਾਵ ਜਿਯਾਵੇਗੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਯਾਵ ਝਾਨਪਚ੍ਚਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਖੀਣਵੇਗੋ ਵਿਯ ਸਰੋ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਚਵਨਕਾਲੇ ਚ ਤੇਸਂ ਸੋ ਰੂਪਕਾਯੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਕਾਮਾਵਚਰਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਤੇ ਦੇਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚੁਤਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ।

ਯੇ ਪਨ ਤੇ ਨੇਰਯਿਕਾ ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਨਫਲੂਪਜੀਵੀ, ਨ ਪੁਞ੍ਞਫਲੂਪਜੀਵੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸਂ ਕੋ ਆਹਾਰੋਤਿ? ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਆਹਾਰੋ । ਕਿਂ ਪਞ੍ਚ ਆਹਾਰਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਪਞ੍ਚ, ਨ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨਨੁ ''ਪਚ੍ਚਯੋ ਆਹਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਦੇਵ ਤੇਸਂ ਠਿਤਿਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ਆਹਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਨ ਚ ਤਾਵ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਯਾਵ ਨ ਤਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੫੦, ੨੬੮; ਅਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੬)।

ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਵਾਦੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਮੁਖੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਖੇਲ਼ੋਪਿ ਹਿ ਤੇਸਂ ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਤਿ। ਖੇਲ਼ੋ ਹਿ ਨਿਰਯੇ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨੀਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਸਗ੍ਗੇ ਸੁਖਵੇਦਨਿਯੋ। ਇਤਿ ਕਾਮਭਵੇ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਹਾਰਾ, ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸਞ੍ਞੇ ਸੇਸਾਨਂ ਤਯੋ, ਅਸਞ੍ਞਾਨਞ੍ਚੇਵ ਅਵਸੇਸਾਨਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯਾਹਾਰੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਕਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਹਾਰੋ ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਕੋਚਿ ਪਚ੍ਚਯਾਹਾਰੋ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ, ਆਹਾਰਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਨਿਰੋਧਪ੍ਪਜਾਨਨਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

੮. ਦੁਤਿਯਮਹਾਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਕਜਙ੍ਗਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਕਜਙ੍ਗਲਾ**ਤਿ ਕਜਙ੍ਗਲਾਵਾਸਿਨੋ। **ਮਹਾਪਞ੍ਹੇਸੂ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਅਤ੍ਥਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕੇਸੁ ਪਞ੍ਹੇਸੁ। **ਯਥਾ ਮੇਤ੍ਥ ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾ ਸੁਭਾਵਿਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਭਾਵਿਤਚਿਤ੍ਤੋ। **ਏਸੋ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਗਵਤਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਯੋ ਪਞ੍ਹਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਹਾਰਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਆਹਾਰੇਸੁ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਭਾਵਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਚ ਭਾਵਿਤੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਹਾਰਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੇਨ ਬਜਞ੍ਜਨਮੇਵੇਤ੍ਥ ਨਾਨਂ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਏਕੋਯੇਵ। ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਸੋ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਹਿ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਸੁਵਣ੍ਣਮਿਵ ਹੋਤਿ।

੯. ਪਠਮਕੋਸਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯. ਨਵਮੇ **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ। **ਕਾਸਿਕੋਸਲਾ**ਤਿ ਕਾਸਿਕੋਸਲਜਨਪਦਾ। **ਅਤ੍ਥੇਵ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ। **ਅਤ੍ਥਿ ਵਿਪਰਿਣਾਮੋ**ਤਿ ਮਰਣਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ। **ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਜਾਤੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤਿ। **ਅਗ੍ਗੇ ਵਿਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਗ੍ਗੇ ਕੋਸਲਰਾਜਭਾਵੇ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ। **ਪਗੇਵ ਹੀਨਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਤਰਂਯੇਵ ਹੀਨੇ ਇਤ੍ਤਰਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਜਾਤੇ।

ਮਨੋਮਯਾਤਿ ਝਾਨਮਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। **ਬਾਰਾਣਸੇਯ੍ਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਕਪ੍ਪਾਸੋਪਿ ਮੁਦੁ, ਸੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿਕਾਯੋਪਿ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯਾਪਿ ਛੇਕਾ, ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਸੁਚਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧਂ। **ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਮਟ੍ਠਂ ਮੁਦੁ ਸਿਨਿਦ੍ਧਂ ਖਾਯਤਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਪਦਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਿਕਾ ਕਥਿਤਾ। ਸਞ੍ਞਾਸੁ ਪਠਮਾ ਕਾਮਾਵਚਰਸਞ੍ਞਾ, ਦੁਤਿਯਾ ਰੂਪਾਵਚਰਸਞ੍ਞਾ, ਤਤਿਯਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਞ੍ਞਾ, ਚਤੁਤ੍ਥਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਞ੍ਞਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾ ਸਞ੍ਞਾ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਆਗਤਾ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਞ੍ਞਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਬਾਹਿਰਕਾਨਨ੍ਤਿ ਸਾਸਨਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ। **ਨੋ ਚਸ੍ਸਂ ਨੋ ਚ ਮੇ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਅਹਂ ਅਤੀਤੇ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਂ, ਏਤਰਹਿਪਿ ਮੇ ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨ ਸਿਯਾ। **ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਚੇਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਚ ਮੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਲਿਬੋਧਜਾਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਅਗ੍ਗੇ ਵਿਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯਂ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ। ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿ ਹਿ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਯ ਅਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਜਾਤਾ।

ਪਰਮਤ੍ਥਵਿਸੁਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ। ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਞ੍ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਅਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਜਾਤਂ, ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਦੀਘਾਯੁਕਤ੍ਤਾ। **ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਰਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਅਨੁਪਾਦਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਪਰਿਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਂ। ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਕਾਮਾਨਂ ਪਰਿਞ੍ਞਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਅਰੂਪਾਵਚਰੇਹਿ ਰੂਪਾਨਂ ਪਰਿਞ੍ਞਂ

ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਅਨੁਪਾਦਾਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਵੇਦਨਾਨੰ ਪਰਿਞ੍ਞੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਵੇਦਯਿਤਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾਨੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਨਾਮ। **ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਅਨਭਿਰਤਿਪੀਲ਼ਿਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਅਨਭਿਰਤਿਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਤੇਪਿ ਅਨਭਿਰਤਿੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਕੋਸਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ਦਸਮੇ **ਉਯ੍ਯੋਧਿਕਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। **ਲਦ੍ਧਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ਮਹਾਕੋਸਲਰਞ੍ਞਾ ਕਿਰ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਧੀਤਰੰ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਰਜ੍ਜਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸੁਟ੍ਠਾਨੋ ਕਾਸਿਗਾਮੋ ਨਾਮ ਧੀਤੁ ਦਿਨ੍ਨੋ । ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਪਿਤਰਿ ਮਾਰਿਤੇ ਮਾਤਾਪਿਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਯੋਗਸੋਕੇਨ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਮਤਾ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੋ ‘‘ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮਾਰਿਤਾ, ਮਮ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਕੋ ਗਾਮੋ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਟ੍ਟੰ ਕਰੋਤਿ, ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਪਿ ‘‘ਮਮ ਮਾਤੁ ਸਨ੍ਤਕੋ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਮਾਤੁਲਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿੰ ਸੇਨੰ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਯੁਜ੍ਝਿੰਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੋ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਪਰਾਜਿਤੋ ਨਗਰਮੇਵ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ‘‘ਕਥੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਜਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿਵਸੇਨ ਯੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਾਕਾਰੰ ਞਤ੍ਵਾ ਬ੍ਯੂਹੰ ਰਚਯਿਤ੍ਵਾ ਉਭੋਹਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਜਯਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਲਦ੍ਧਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ।

ਯੇਨ ਆਰਾਮੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸੀਤਿ ਬਹਿਨਗਰੇ ਜਯਖਨ੍ਧਾਵਾਰੰ ਨਿਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਾਵ ਨਗਰੰ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਦਸਬਲੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਨਗਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਪਪਞ੍ਚੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਅਮਚ੍ਚਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਯੇਨਾਰਾਮੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ, ਆਰਾਮੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਕਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਪਾਵਿਸੀਤਿ? ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਓਵਾਦੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਚ ਓਵਾਦੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਗਤੇ। **ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ? ਪਣੀਤਭੋਜਨਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥੰ, ਦਿਵਾ ਪਧਾਨਿਕਾ ਵਾ ਤੇ। ਤਾਦਿਸਾਨਞ੍ਹਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੰ ਉਤੁੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਜ੍ਜ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗੰ ਹੋਤਿ। **ਯੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ‘‘ਕਹੰ ਸਤ੍ਥਾ ਕਹੰ ਸੁਗਤੋਤਿ ਪਰਿਵੇਣੇਨ ਪਰਿਵੇਣੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਰਞ੍ਞਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਮਹਾਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਮਾਨੇ ਪੰਸੁਕੂਲਿਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦਸ੍ਸਨਕਾਮਾ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ। **ਵਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਹੰਸੁ। **ਅਤਰਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਤੁਰਿਤੋ, ਸਣਿਕੰ ਪਦਪਮਾਣਟ੍ਠਾਨੇ ਪਦੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਸਮ੍ਮਟ੍ਠੰ ਮੁਤ੍ਤਜਾਲਸਿਨ੍ਦੂਵਾਰਸਦਿਸੰ ਵਾਲੁਕੰ ਅਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਲਿਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਮੁਖੰ। **ਅਗ੍ਗਲ਼**ਨ੍ਤਿ ਕਵਾਟੰ। **ਉਕ੍ਕਾਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤਸਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਆਕੋਟੇਹੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਨਖੇਨ ਈਸਕੰ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਛਿਦ੍ਦਸਮੀਪੇ ਕੋਟੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਦ੍ਵਾਰੰ ਕਿਰ ਅਤਿਉਪਰਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਅਤਿਹੇਟ੍ਠਾ ਦੀਘਜਾਤਿਕਾ ਕੋਟੇਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਅਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਦ੍ਦਸਮੀਪੇ ਕੋਟੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟਨਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਵਿਵਰਿ ਭਗਵਾ ਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਭਗਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਤਿ, ਵਿਵਰਤੂਤਿ ਪਨ ਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰੇਤਿ। ਤਤੋ ‘‘ਭਗਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਨੇਕਕਪ੍ਪਕੋਟੀਸੁ ਦਾਨੰ ਦਦਮਾਨੇਹਿ ਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵਾਰਵਿਵਰਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਟੰ। ਤੰ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਭਗਵਤੋ ਮਨੇਨ ਵਿਵਟੰ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਵਿਵਰਿ ਭਗਵਾ ਦ੍ਵਾਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਮੇਤ੍ਤੂਪਹਾਰਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕਉਪਹਾਰੰ। **ਕਤਞ੍ਞੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਰਾਜਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਥੂਲਸਰੀਰੋ ਅਹੋਸਿ, ਦੋਣਪਾਕੰ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਥੋਕੰ ਥੋਕੰ ਹਾਪਨਤ੍ਥਾਯ –

‘‘ਮਨੁਜਸ੍ਸ ਸਦਾ ਸਤੀਮਤੋ,
ਮਤ੍ਤੰ ਜਾਨਤੋ ਲਦ੍ਧਭੋਜਨੇ।
ਤਨੁਕਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾ,

ਸਣਿਕੰ ਜੀਰਤਿ ਆਯੁਪਾਲਯ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੪) –

ਇਮੰ ਓਵਾਦੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਥੋਕੰ ਥੋਕੰ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਣ੍ਠਾਸਿ, ਗਤ੍ਤਾਨਿਪਿਸ੍ਸ ਤਨੂਨਿ ਥਿਰਾਨਿ ਜਾਤਾਨਿ। ਤੰ ਭਗਵਤਾ ਕਤੰ ਉਪਕਾਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਕਤਞ੍ਞੁਤੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤਵੇਦਿਤੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ''ਤਿ ਆਹ। **ਅਰਿਯੇ ਞਾਯੇ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕੇ ਮਗ੍ਗੇ। **ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੋ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਸੀਲੋ। **ਅਰਿਯਸੀਲੋ**ਤਿ ਅਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕੇਹਿ ਸੀਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਕੁਸਲਸੀਲੋ**ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜੇਹਿ ਸੀਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਆਰਞ੍ਞਕੋ**ਤਿ ਜਾਯਮਾਨੋਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਜਾਤੋ, ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਦੇਵਵਿਮਾਨਕਪ੍ਪਾਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇਯੇਵ ਵਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਉਪਾਲਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਉਪਾਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾ ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁਭਾਵੋ, ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਯ ''ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਚਨਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਭਾਵੋ। ਯੋ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ''ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਚਨਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਆਦੀਨਵਂ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ਨ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਹ – **ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯਾ**ਤਿ। **ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਫਾਸੁਭਾਵਾਯ, ਸਹਜੀਵਿਤਾਯ ਸੁਖਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾਤਿ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਾਮ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਯੇ ਮਙ੍ਕੁਤਂ ਆਪਾਦਿਯਮਾਨਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ। ਤੇ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਸਤਿ ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਿਂ ਸੁਤਂ, ਕਿਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤਂ, ਕਤਮਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਕਤਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਂ ਵਿਹੇਠੇਯ੍ਯੁਂ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ ਸਤਿ ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਧਮ੍ਮੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿ।

ਪੇਸਲਾਨਨ੍ਤਿ ਪਿਯਸੀਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ। ਪਿਯਸੀਲਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਂ ਵੇਲਂ ਮਰਿਯਾਦਞ੍ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਤ੍ਤਯਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਘਟਮਾਨਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਂ ਵੇਲਂ ਮਰਿਯਾਦਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਘਟਮਾਨਾ ਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਾਪਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿਯੇਵ। ਯੋ ਵਾ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹੋ, ਸ੍ਵੇਵ ਤੇਸਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ। ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਹਿ ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੇਕਗ੍ਗਾ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦੀਸੁ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਪਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਅਯਂ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ''ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਧਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾ ਆਸਵਾ ਨਾਮ ਅਸਂਵਰੇ ਠਿਤੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਪਾਣਿਪ੍ਪਹਾਰਦਣ੍ਡਪ੍ਪਹਾਰਸਤ੍ਥਪ੍ਪਹਾਰਹਤ੍ਥਚ੍ਛੇਦਪਾਦਚ੍ਛੇਦਅਕਿਤ੍ਤਿਅਯਸਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਦਯੋ ਦੁਕ੍ਖਵਿਸੇਸੋ, ਤੇਸਂ ਸਂਵਰਾਯ ਪਿਦਹਨਾਯ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਥਕਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾ ਆਸਵਾ ਨਾਮ ਅਸਂਵਰੇ ਠਿਤੇਨ ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਮੂਲਕਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਨਰਕਾਦੀਸੁ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਦੁਕ੍ਖਵਿਸੇਸਾ, ਤੇਸਂ ਪਟਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਵੂਪਸਮਤ੍ਥਾਯ।

ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਹਿ ਸਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਾ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ, ਯੇਪਿ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਤੇ ''ਯਾਨਿ ਵਤ ਲੋਕੇ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸਨਮੁਯ੍ਹਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਇਮੇ ਸਮਣਾ ਆਰਕਾ ਵਿਰਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਵਤ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਸਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕਪੋਤ੍ਥਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਤਵੇਦਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਿਯ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯਾ''ਤਿ।

ਪਸਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਯੇਪਿ ਸਾਸਨੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਞਤ੍ਵਾ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਅਯ੍ਯਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਯਾਵਜੀਵਂ ਏਕਭਤ੍ਤਾ ਵਿਨਯਸਂਵਰਂ ਪਾਲੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਿਯ੍ਯੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾ''ਤਿ।

ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾਤਿ ਤਿਵਿਧੋ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਗਮਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ਤੇਰਸ ਧੁਤਗੁਣਾ ਚਾਰਿਤ੍ਤਵਾਰਿਤ੍ਤਸੀਲਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਅਯੰ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਗਮਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ਸੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸ ਵਿਭਙ੍ਗਞ੍ਚ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥੰ ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ’’ਤਿ।

ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਸੰਵਰਵਿਨਯੋ, ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ, ਸਮਥਵਿਨਯੋ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਿਨਯੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਵਿਨਯੋ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ ਹੋਤਿ ਸੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯਾ’’ਤਿ।

੨. ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਾਰਾਜਿਕੋ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋ। **ਪਾਰਾਜਿਕਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਸੁਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨੋ ਨੁ ਖੋ ਨੋ’’ਤਿ ਏਵੰ ਕਥਾ ਆਰਭਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੩. ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩. ਤਤਿਯੇ **ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਸਙ੍ਘਤੋ ਉਬ੍ਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਨਯੇ ਖੋ ਪਨ ਠਿਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਯਲਕ੍ਖਣੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਅਸੰਹੀਰੋ**ਤਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। **ਪਟਿਬਲੋ**ਤਿ ਕਾਯਬਲੇਨਪਿ ਞਾਣਬਲੇਨਪਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤੁੰ। **ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਪੇਤੁੰ। **ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕਾਪੇਤੁੰ। **ਪੇਕ੍ਖਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਾਪੇਤੁੰ। **ਪਸਾਦੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਪਸਾਦੰ ਕਾਤੁੰ। **ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦਿਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ। **ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਦਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਾਦਮੂਲਾਦਿਕੰ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੰ। **ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਵੂਪਸਮੰ। **ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿੰ ਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਅਧਿਕਰਣਸਮਥੰ।

੪. ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਨਭਿਰਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਾਵੰ। **ਵੂਪਕਾਸੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨੇਤੁੰ। **ਅਧਿਸੀਲੇ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਸੀਲੇ। **ਚਿਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾ**ਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੭. ਸਙ੍ਘਭੇਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਵਤ੍ਥੂਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਅਵਕਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਸੰ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ ਵਿਜਟੇਨ੍ਤਿ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਾਰੇਨ੍ਤਿ। **ਅਪਕਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਵਿਸੰਸਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਆਵੇਣਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

੯-੧੦. ਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯-੪੦. ਨਵਮੇ **ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪੰ ਨਿਰਯਮ੍ਹਿ ਠਿਤਿਕਾਰਣੰ। **ਕਿਬ੍ਬਿਸੰ ਪਸਵਤੀ**ਤਿ ਪਾਪੰ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਆਪਾਯਿਕੋ**ਤਿ ਅਪਾਯਗਮਨੀਯੋ। **ਨੇਰਯਿਕੋ**ਤਿ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕੋ। **ਵਗ੍ਗਰਤੋ**ਤਿ ਭੇਦਰਤੋ। **ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਾ ਪਧੰਸਤੀ**ਤਿ ਯੋਗੇਹਿ ਖੇਮਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਤੋ ਧੰਸਤਿ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਦਸਮੇ **ਅਨੁਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਾਨੁਗ੍ਗਹੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਉਪਾਲਿਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਅਕ੍ਕੋਸਵਗ੍ਗੋ

੪. ਕੁਸਿਨਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਬਲਿਂ ਹਰਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਬਲਿਹਰਣੋ**, ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਲਿਹਰਣੇ। **ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਮਂਸੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਪਹਟੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਵਾ ਕਤਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਖਾਯਿਤਤਾਲਪਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਛਿਦ੍ਦੋ ਚ, ਪਟਿਮਸਿਤੁਂ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਪਟਿਮਂਸੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਵਿਪਰੀਤੋ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੋ ਅਪ੍ਪਟਿਮਂਸੋ ਨਾਮ। ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਓਮਸਵਾਦਪੇਸੁਞ੍ਞਅਮੂਲਕਾਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਦੀਹਿ ਛਿਦ੍ਦੋ ਸਪ੍ਪਟਿਮਂਸੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਵਿਪਰੀਤੋ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੋ ਅਪ੍ਪਟਿਮਂਸੋ। **ਮੇਤ੍ਤਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਿਬੋਧਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੇਨ ਅਧਿਗਤਂ ਮੇ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ। **ਅਨਾਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਘਾਤਵਿਰਹਿਤਂ, ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨੇਨ ਵਿਹਤਾਘਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕੋ ਏਕਂ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ **ਕਾਲੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਗਣਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਸਲਾਕਗ੍ਗਯਾਗੁਗ੍ਗਵਿਤਕ੍ਕਮਾਲਕਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮਗ੍ਗਆਸਨਸਾਲਾਦੀਸੁ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ **ਅਕਾਲੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਤਚ੍ਛੇਨ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਭੂਤੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ''ਦਹਰਮਹਲ੍ਲਕਪਰਿਸਾਵਚਰਕਪਂਸੁਕੂਲਿਕਧਮ੍ਮਕਥਿਕਪਤਿਰੂਪਂ ਤਵ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਫਰੁਸੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਕਾਰਣਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥ, ਪਰਿਸਾਵਚਰਕਤ੍ਥ, ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਤ੍ਥਪਤਿਰੂਪਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਕਾਰਣਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। **ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨ ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ।

੫. ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰਪ੍ਪਵੇਸਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਕਤਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ** ਵਾਤਿ ਮੇਥੁਨਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰਿਂਸੁ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ। **ਰਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਣਿਰਤਨਾਦੀਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ। **ਪਤ੍ਥੇਤੀ**ਤਿ ਮਾਰੇਤੁਂ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਹਤ੍ਥਿਸਮ੍ਬਾਧ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੀਹਿ ਸਮ੍ਬਾਧਂ । ਹਤ੍ਥਿਸਮ੍ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਹਤ੍ਥੀਹਿ ਸਮ੍ਮਦ੍ਦੋ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਹਤ੍ਥਿਸਮ੍ਮਦ੍ਦਂ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਰਜਨੀਯਾਨਿ ਰੂਪਸਦ੍ਦਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਏਤਾਨਿ ਰਾਗਜਨਕਾਨਿ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਪੂਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੬. ਸਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੋਕਸਭਯੇ**ਤਿ ਸੋਕੇਨ ਸਭਯੇ। ਸੋਕਭਯੇਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਕਸਿਵਣਿਜ੍ਜਾਦਿਕਮ੍ਮੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਮ੍ਮੇਨ। **ਅਨਾਪਜ੍ਜ ਅਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕੁਸਲਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ। **ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ ਆਚਿਨੇਯ੍ਯ। **ਦਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਛੇਕੋ। **ਉਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਲਂ ਵਚਨਾਯਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤੋ ਵਚਨਾਯ। **ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਏਕਨ੍ਤਮੇਵ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖਂ ਞਾਣੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ। **ਅਨਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਤੋ। **ਤੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਸਾਰਰਹਿਤਾ। **ਮੁਸਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਸੁਭਸੁਖਾ ਵਿਯ ਖਾਯਮਾਨਾਪਿ ਤਥਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਮੁਸਾ। **ਮੋਸਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਨਸ੍ਸਨਸਭਾਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸੇਤਿ। **ਇਧ ਪਨ** ਵੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੋ ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਅਪਣ੍ਣਕਂ ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਵਿਰਾਧਿਤਂ ਏਕਂਸੇਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਵਾ ਹੋਤਿ। ਸੋਪਿ ਞਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਸੁ ਵਾ ਕਾਮਸਗ੍ਗੇਸੁ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਪੋਸਥਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸਿ।

੭. ਮਹਾਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾ ਠਪਿਤਂ। **ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾਵਿਸਮਚਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਵਸੇਨ ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਵਿਸਮਚਰਿਯਾ। ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਵਸੇਨ ਇਤਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਮਿਧ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੮. ਪਬ੍ਬਜਿਤਅਭਿਣ੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਘਰਾਵਾਸਂ ਪਹਾਯ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਉਪਗਤੇਨ। **ਅਭਿਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਕ੍ਖਣਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ, **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ** ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾ। **ਵੇਵਣ੍ਣਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਣ੍ਣਭਾਵਂ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਵੇਵਣ੍ਣਿਯਂ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ ਸਰੀਰਵੇਵਣ੍ਣਿਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵੇਵਣ੍ਣਿਯਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਓਰੋਪਨੇਨ ਸਰੀਰਵੇਵਣ੍ਣਿਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਨ ਨਾਨਾਵਿਰਾਗਾਨਿ ਸੁਖੁਮਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਭੋਜਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਭਾਜਨੇਸੁ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਵਰਸਯਨਾਸਨੇਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦੀਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਛਿਨ੍ਨਸਙ੍ਘਟਿਤਕਸਾਵਰਸਪੀਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਅਯਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕੋਦਨੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦਿਸੇਨਾਸਨੇ ਮੁਞ੍ਜਤਿਣਸਨ੍ਥਰਣਾਦੀਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ , ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਤਟ੍ਟਿਕਾਦੀਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਪੂਤਿਮੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵੇਵਣ੍ਣਿਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਕੋਪੋ ਚ ਮਾਨੋ ਚ ਪਹੀਯਤਿ।

ਪਰਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਮੇ ਜੀਵਿਕਾਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਪਰੇਸੁ ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਪਰਾਯਤ੍ਤਾ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਜੀਵਿਕਾਤਿ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਹਿ ਆਜੀਵੋ ਪਰਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਚ ਅਪਚਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਅਞ੍ਞੋ ਮੇ ਆਕਪ੍ਪੋ ਕਰਣੀਯੋ**ਤਿ ਯੋ ਗਿਹੀਨਂ ਉਰਂ ਅਭਿਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲਲਿਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਅਨਿਯਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਗਮਨਾਕਪ੍ਪੋ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੋਵ ਆਕਪ੍ਪੋ ਮਯਾ ਕਰਣੀਯੋ, ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਨ ਸਨ੍ਤਮਾਨਸੇਨ ਯੁਗਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕਸਕਟੇਨੇਵ ਮਨ੍ਦਮਿਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਸਾਰੁਪ੍ਪੋ ਹੋਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। **ਕਚ੍ਚਿਨੁਖੋ**ਤਿ ਸਲਕ੍ਖਣੇ ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯੋ। **ਅਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ। **ਸੀਲਤੋ ਨ ਉਪਵਦਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਤੇ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਸੀਲਪਚ੍ਚਯੋ ਨ ਉਪਵਦਤਿ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਹਿਰੀ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਾ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰਂ ਸਾਧੇਤਿ, ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰੋ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਹੋਤਿ, ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇ ਠਿਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਅਨੁਵਿਚ੍ਚ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਅਨੁਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਹਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਤਂ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰਂ ਸਾਧੇਤੀਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨਾਨਾਭਾਵੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਨਾਨਾਭਾਵੋ, ਮਰਣੇਨ ਵਿਨਾਭਾਵੋ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਹਿ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਅਸਂਵੁਤਾਕਾਰੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕੋਮ੍ਹੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਨ੍ਤਿ **ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਾ**। ਕਮ੍ਮੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਫਲਂ ਦਾਯਂ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਾਯਂ ਕਮ੍ਮਦਾਯਂ, ਤਂ ਆਦੀਯਾਮੀਤਿ **ਕਮ੍ਮਦਾਯਾਦੋ**। ਕਮ੍ਮਂ ਮਯ੍ਹਂ ਯੋਨਿ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ **ਕਮ੍ਮਯੋਨਿ**। ਕਮ੍ਮਂ ਮਯ੍ਹਂ ਬਨ੍ਧੁ ਞਾਤਕੋਤਿ **ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੁ**। ਕਮ੍ਮਂ ਮਯ੍ਹਂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ **ਕਮ੍ਮਪਟਿਸਰਣੋ। ਤਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਫਲਂ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਂ ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਪਾਪਕਰਣਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਕਥਂਭੂਤਸ੍ਸ ਮੇ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਾ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਵਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਦਾਹੁ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਦਾਹੁ ਅਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਦਾਹੁ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਕਥਂਭੂਤਸ੍ਸ ਮੇ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਾ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਪਰਿਪੂਰਤਿ।

ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਮਾਮੀਤਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋਕਾਸੇ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਅਭਿਰਮਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਪਰਿਪੂਰਤਿ। **ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਾਨਂ ਝਾਯੀਨਞ੍ਚੇਵ ਅਰਿਯਾਨਞ੍ਚ ਝਾਨਾਦਿਧਮ੍ਮੋ, ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਸਙ੍ਖਾਤਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਤੋ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਵਿਸਿਟ੍ਠਤਰੋ ਧਮ੍ਮੋ ਮੇ ਮਮ ਸਨ੍ਤਾਨੇ

ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਸਨ੍ਤਿ ਨੁ ਖੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਮਹਗ੍ਗਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਞ੍ਞਾ ਪਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ ਞਾਣੰ, ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਟ੍ਠਮਿਵ ਧਮ੍ਮੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਰਣਤੋ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ, ਅਰਿਯੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਉਤ੍ਤਮੰ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ, ਅਲੰ ਪਰਿਯਤ੍ਤਕੰ ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧੰਸਨਸਮਤ੍ਥੰ ਅਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਮੇਤ੍ਥ, ਅਸ੍ਸ ਵਾਤਿ ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨੋ, ਝਾਨਾਦਿਭੇਦੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨੋ ਚ ਸੋ ਵਿਸੇਸੋ ਚਾਤਿ **ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੇਸੋ**। ਅਥ ਵਾ ਤਮੇਵ ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧੰਸਨਸਮਤ੍ਥੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੇਸੋ ਵਾ। **ਅਧਿਗਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧੋ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ। **ਸੋਹ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਵਿਸੇਸੋ ਸੋ ਅਹੰ। **ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ**ਤਿ ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨਕਾਲੇ। **ਪੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਅਧਿਗਤਗੁਣਵਿਸੇਸੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ। **ਨ ਮਙ੍ਕੁ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਪਤਿਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਨਿਤ੍ਤੇਜੋ ਨ ਹੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਏਵੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਮੋਘਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ।

੯-੧੦. ਸਰੀਰਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯-੫੦. ਨਵਮੇ **ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕੋ**ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ। **ਭਵਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਭਵਸਙ੍ਖਰਣਕਮ੍ਮੰ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤੰ। ਦਸਮੇ ਸੀਲਬਾਹੁਸਚ੍ਚਵੀਰਿਯਸਤਿਪਞ੍ਞਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਮਿਸ੍ਸਿਕਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਅਕ੍ਕੋਸਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕੰ

(੬) ੧. ਸਚਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧-੪. ਸਚਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧-੫੪. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਕੁਸਲੋ। **ਰਜ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਂ। **ਅਙ੍ਗਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਅਙ੍ਗਕਾਲ਼ਤਿਲਕਾਦਿਂ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ। ਤਤਿਯੇ **ਪਟਿਭਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਵਚਨਸਣ੍ਠਾਨੇਨ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ।

੮. ਮੂਲਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਮਤੋਗਧਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਉਪਾਦਿਸੇਸਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁ ਕਥਿਤਾ, **ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾ। ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਪਦਾਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੯. ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯. ਨਵਮੇ **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਅਪਰਿਚਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਯਥਾਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਰਿਚਿਤਞ੍ਚ ਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਨੁਰੂਪੇਨ ਪਰਿਚਿਤਂ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਾਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਚਿਤਂ ਵਡ੍ਢਿਤਂ, ਤਂ ਯਥਾਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਰਿਚਿਤਂ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। **ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਮਞ੍ਚ ਵਿਸਮਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਸੁਚਰਿਤਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ। **ਲੋਕਸ੍ਸ ਭਵਞ੍ਚ ਵਿਭਵਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਞ੍ਚ ਵਿਨਾਸਞ੍ਚ, ਤਥਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਵਿਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ। **ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਭੇਦਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦. ਗਿਰਿਮਾਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦. ਦਸਮੇ **ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਗਿਰਿਮਾਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਚਕ੍ਖੁਰੋਗੋ**ਤਿਆਦਯੋ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਪ੍ਪਸਾਦਾਨਞ੍ਹਿ ਰੋਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਕਣ੍ਣਰੋਗੋ**ਤਿ ਬਹਿਕਣ੍ਣੇ ਰੋਗੋ। **ਪਿਨਾਸੋ**ਤਿ ਬਹਿਨਾਸਿਕਾਯ ਰੋਗੋ। **ਨਖਸਾ**ਤਿ ਨਖੇਹਿ ਵਿਲੇਖਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਰੋਗੋ। **ਪਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਪਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ। ਤੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸੇਮ੍ਹਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਉਤੁਪਰਿਣਾਮਜਾ**ਤਿ ਉਤੁਪਰਿਣਾਮੇਨ ਅਚ੍ਚੁਣ੍ਹਾਤਿਸੀਤੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਰੋਗਾ। **ਵਿਸਮਪਰਿਹਾਰਜਾ**ਤਿ ਅਤਿਚਿਰਟ੍ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿਨਾ ਵਿਸਮਪਰਿਹਾਰੇਨ ਜਾਤਾ। **ਓਪਕ੍ਕਮਿਕਾ**ਤਿ ਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਜਾਤਾ। **ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾ**ਤਿ ਬਲਵਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਸਮ੍ਭੂਤਾ। **ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤਂ। ਅਤਪ੍ਪਕਟ੍ਠੇਨ **ਪਣੀਤਂ**। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਚਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੭) ੨. ਯਮਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਵਿਜ੍ਜਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧-੬੨. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਾਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਪਚ੍ਚਯਂ। **ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਞਾਣਞ੍ਚੇਵ ਸੇਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਚ। **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ। ਦੁਤਿਯੇ **ਭਵਤਣ੍ਹਾਯਾ**ਤਿ ਭਵਪਤ੍ਥਨਾਯ। ਏਵਂ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਵਟ੍ਟਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਪਠਮੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾਮੂਲਕਂ ਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ, ਦੁਤਿਯੇ ਤਣ੍ਹਾਮੂਲਕਂ।

੩-੪. ਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩-੬੪. ਤਤਿਯੇ **ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਤਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕਾ। **ਇਧ ਨਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਲੋਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਇਧ ਵਿਹਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਚਲਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸੋਤਂ ਆਪਨ੍ਨਾ।

੫-੭. ਪਠਮਸੁਖਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫-੬੭. ਪਞ੍ਚਮੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਂ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ, ਛਟ੍ਠੇ ਸਾਸਨਮੂਲਕਂ। ਸਤ੍ਤਮੇ **ਨਲ਼ਕਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤੀਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਵਾਨਰਯੂਥੇਨ ਨਲ਼ੇਹਿ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪੀਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਨਿਗਮੋ। **ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਯਂ ਦਿਸਂ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਮੇਵ। **ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ। **ਪਿਟ੍ਠਿ ਮੇ ਆਗਿਲਾਯਤੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਿਲਾਯਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਛ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਪਧਾਨਂ ਪਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਾਯਦੁਕ੍ਖਂ ਅਹੋਸਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਿਟ੍ਠਿਵਾਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਰੀਰਸ੍ਸ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਹਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨ ਆਬਾਧੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਭਵਿਤੁਂ। ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਓਕਾਸਕਰਣਤ੍ਥਂ ਏਵਮਾਹ। **ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ** ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਪਤਿਰੂਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ।

੯-੧੦. ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯-੭੦. ਨਵਮੇ **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਤ੍ਤਾ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਾਨਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਂ ਕਥਂ। ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ‘‘ਮਹਾਸਮ੍ਮਤੋ ਮਨ੍ਧਾਤਾ ਧਮ੍ਮਾਸੋਕੋ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤਕਥਾ **ਰਾਜਕਥਾ**। ਏਸ ਨਯੋ **ਚੋਰਕਥਾ**ਦੀਸੁ। ਤੇਸੁ ‘‘ਅਸੁਕੋ ਰਾਜਾ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਗੇਹਸਿਤਕਥਾਵ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ ਹੋਤਿ, ‘‘ਸੋਪਿ ਨਾਮ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਖਯਂ ਗਤੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਚੋਰੇਸੁਪਿ ‘‘ਮੂਲਦੇਵੋ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਮੇਘਦੇਵੋ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੋ’’ਤਿ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ‘‘ਅਹੋ ਸੂਰਾ’’ਤਿ ਗੇਹਸਿਤਕਥਾਵ **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ**। ਯੁਦ੍ਧੇਸੁਪਿ ਭਾਰਤਯੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ‘‘ਅਸੁਕੇਨ ਅਸੁਕੋ ਏਵਂ ਮਾਰਿਤੋ ਏਵਂ ਵਿਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਕਥਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ, ‘‘ਤੇਪਿ ਨਾਮ ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਪਿਚ ਅਨ੍ਨਾਦੀਸੁ ‘‘ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਂ ਰਸਵਨ੍ਤਂ ਫਸ੍ਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਖਾਦਿਮ੍ਹ ਭੁਞ੍ਜਿਮ੍ਹ ਪਿਵਿਮ੍ਹ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਕਾਮਰਸਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਨਂ ਪਾਨਂ ਵਤ੍ਥਂ ਯਾਨਂ ਮਾਲਂ ਗਨ੍ਧਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਅਦਮ੍ਹ, ਚੇਤਿਯਂ ਪੂਜਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਞਾਤਿਕਥਾਦੀਸੁਪਿ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਾ ਸੂਰਾ ਸਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯਂ ਏਵਂ ਵਿਚਿਤ੍ਰੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਵਿਚਰਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ , ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਪਿ ਨੋ ਞਾਤਕਾ ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯਂ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪਾਹਨਾ

ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਦਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। **ਗਾਮਕਥਾ**ਪਿ ਸੁਨਿਵਿਟ੍ਠਦੁਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਸੁਭਿਕ੍ਖਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ‘‘ਅਸੁਕਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਸੂਰਾ ਸਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਖਯਵਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਨਿਗਮਨਗਰਜਨਪਦਕਥਾਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਤ੍ਥਿਕਥਾਪਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸੂਰਕਥਾਪਿ** ‘‘ਨਨ੍ਦਿਮਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਯੋਧੋ ਸੂਰੋ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ ਖਯਂ ਗਤੋ’’ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸੁਰਾਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਅਨੇਕਵਿਧਂ ਮਜ੍ਜਕਥਂ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਦੀਨਵਵਸੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਵਿਸਿਖਾਕਥਾਪਿ** ‘‘ਅਸੁਕਵਿਸਿਖਾ ਸੁਨਿਵਿਟ੍ਠਾ ਦੁਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਾ ਸੂਰਾ ਸਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਖਯਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਕੁਮ੍ਭਟ੍ਠਾਨਕਥਾ** ਨਾਮ ਕੂਟਟ੍ਠਾਨਕਥਾ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਕਥਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੭; ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨੨੩; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੫.੧੦੮੦)। ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਕਥਾ ਵਾ। ਸਾਪਿ ‘‘ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਨਚ੍ਚਿਤੁਂ ਗਾਯਿਤੁਂ ਛੇਕਾ’’ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਕਥਾ ਨਾਮ ਅਤੀਤਞਾਤਿਕਥਾ। ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਮਾਨਞਾਤਿਕਥਾਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਨਾਨਤ੍ਤਕਥਾ** ਨਾਮ ਪੁਰਿਮਪਚ੍ਛਿਮਕਥਾਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਅਵਸੇਸਾ ਨਾਨਾਸਭਾਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ। **ਲੋਕਕ੍ਖਾਯਿਕਾ** ਨਾਮ ‘‘ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਕੇਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ? ਅਸੁਕੇਨ ਨਾਮ ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ। ਕਾਕੋ ਸੇਤੋ ਅਟ੍ਠੀਨਂ ਸੇਤਤ੍ਤਾ, ਬਲਾਕਾ ਰਤ੍ਤਾ ਲੋਹਿਤਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਤ੍ਤਾ’’ਤਿਏਵਮਾਦਿਕਾ ਲੋਕਾਯਤਵਿਤਣ੍ਡਸਲ੍ਲਾਪਕਥਾ। **ਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਿਕਾ** ਨਾਮ ਕਸ੍ਮਾ ਸਮੁਦ੍ਦੋ ਸਾਗਰੋਤਿ। ਸਾਗਰਦੇਵੇਨ ਖਤਤ੍ਤਾ ਸਾਗਰੋ, ਖਤੋ ਮੇਤਿ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਨਿਵੇਦਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮੁਦ੍ਦੋਤਿਏਵਮਾਦਿਕਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਾ ਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਨਕਥਾ। **ਭਵੋ**ਤਿ ਵੁਦ੍ਧਿ, **ਅਭਵੋ**ਤਿ ਹਾਨਿ। ਇਤਿ ਭਵੋ ਇਤਿ ਅਭਵੋਤਿ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਾਰਣਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਕਥਾ **ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥਾ** ਨਾਮ।

ਤੇਜਸਾ ਤੇਜਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਜਸਾ ਤੇਸਂ ਤੇਜਂ। **ਪਰਿਯਾਦਿਯੇਯ੍ਯਾਥਾ**ਤਿ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਭਵੇਯ੍ਯਾਥ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋ ਮਹਾਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਜਸਾ ਤੇਜਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਮਾਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਆਹ – ਆਵੁਸੋ, ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਆਤਪੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਛਾਯਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨ ਓਤਰਤਿ, ਉਦ੍ਧਂਯੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਦਸਮੇ **ਪਾਸਂਸਾਨਿ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਸਂਸਾਵਹਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਯਮਕਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੮) ੩. ਆਕਙ੍ਖਵਗ੍ਗੋ

੧. ਆਕਙ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲਾ, ਸੀਲਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਤਾ ਹੋਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ତਿਯਾ ਚ ਆਦੀਨਵਦਸ੍ਸਨੇਨ, ਸੀਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਆਨਿਸੰਸਦਸ੍ਸਨੇਨ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੯, ੨੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੰ। ਤਤ੍ਥ ''ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿਰ ਭਗਵਾ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੰਵੁਤਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਤ੍ਥ ਜੇਟ੍ਠਕਸੀਲੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ ਦੀਪਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਆਹ। ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਪਨਸ੍ਸ ਤੇਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਆਹ – ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋਵ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋਯੇਵ ਹਿ ਸੀਲੰ, ਇਤਰਾਨਿ ਪਨ ਤੀਣਿ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਨਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਵਾ ਆਹ – ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰੋ ਨਾਮ ਛਦ੍ਵਾਰਾਰਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਕੰ, ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਪਟਿਲਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯੇ ਇਦਮਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਕੰ। ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋਵ ਸੀਲੰ। ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਿਨ੍ਨੋ, ਅਯੰ ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਸੇਸਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸੋ ਅਰੋਗੋ, ਅਯੰ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸੋ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਸਾਨਿ ਪੁਨ ਪਾਕਤਿਕਾਨਿ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ ਵਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੰਵੁਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੰਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ ਚੇ**ਤਿ ਇਦੰ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਨ੍ਤਿ? ਸੀਲਾਨਿਸੰਸਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ । ਸਚੇਪਿ ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਵਾ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਾਨੰ ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ''ਭਗਵਾ 'ਸੀਲੰ ਪੂਰੇਥ ਸੀਲੰ ਪੂਰੇਥਾ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਸੀਲਪੂਰਣੇ ਆਨਿਸੰਸੋ, ਕੋ ਵਿਸੇਸੋ, ਕਾ ਵਡ੍ਢੀ''ਤਿ ਤੇਸੰ ਦਸ ਆਨਿਸੰਸੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਏਤੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨੰ ਪਿਯਮਨਾਪਤਾਦਿਆਸਵਕ੍ਖਯਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਆਨਿਸੰਸੰ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਸੀਲੰ ਪਰਿਪੂਰੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ ਚੇ**ਤਿ ਯਦਿ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। **ਪਿਯੋ ਚਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਯਚਕ੍ਖੂਹਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੋ, ਸਿਨੇਹੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭੂਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯੰ। **ਮਨਾਪੋ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਮਨਵਡ੍ਢਨਕੋ, ਤੇਸੰ ਵਾ ਮਨੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਫਰਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਰੂ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਗਰੁਟ੍ਠਾਨਿਯੋ ਪਾਸਾਣਚ੍ਛਤ੍ਤਸਦਿਸੋ। **ਭਾਵਨੀਯੋ**ਤਿ ''ਅਦ੍ਧਾਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਜਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸੰ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਸਮ੍ਭਾਵਨੀਯੋ। **ਸੀਲੇਸ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਸ੍ਵੇਯੇਵ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਅਸ੍ਸ, ਅਨੂਨੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਚੇਤੋਸਮਥਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸਮਥੇ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਅਨਿਰਾਕਤਜ੍ਝਾਨੋ**ਤਿ ਬਹਿ ਅਨੀਹਟਜ੍ਝਾਨੋ, ਅਵਿਨਾਸਿਤਜ੍ਝਾਨੋ ਵਾ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ। **ਬ੍ਰੂਹੇਤਾ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਾ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਾਨੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੰ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਬ੍ਰੂਹੇਤਾ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ , ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੬੪ ਆਦਯੋ) ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ।

ਲਾਭੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਭਗਵਾ ਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਸੀਲਾਦਿਪਰਿਪੂਰਣੰ ਕਥੇਤਿ। ਭਗਵਾ ਹਿ ''ਘਾਸੇਸਨੰ ਛਿਨ੍ਨਕਥੋ, ਨ ਵਾਚੰ ਪਯੁਤੰ ਭਣੇ''ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੭੧੬) ਏਵੰ ਸਾਵਕੇ ਓਵਦਤਿ। ਸੋ ਕਥੰ ਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਸੀਲਾਦਿਪਰਿਪੂਰਣੰ ਕਥੇਯ੍ਯ। ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਏਵੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯ ''ਸਚੇ ਮਯੰ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਨ ਕਿਲਮੇਯ੍ਯਾਮ, ਸੀਲਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ, ਤੇਸੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨੇਵਮਾਹ। ਅਪਿਚ ਸਰਸਾਨਿਸੰਸੋ ਏਸ ਸੀਲਸ੍ਸ ਯਦਿਦੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮ। ਤਥਾ ਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕੋਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਠਪਿਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸੀਲਸ੍ਸ ਸਰਸਾਨਿਸੰਸਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮ੍ਪੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਤਿਯਵਾਰੇ **ਯੇਸਾਹਨ੍ਤਿ** ਯੇਸਂ ਅਹਂ। **ਤੇਸਂ ਤੇ ਕਾਰਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਦੇਵਾਨਂ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਾ ਤੇ ਮਯਿ ਕਤਾ ਪਚ੍ਚਯਦਾਨਕਾਰਾ। **ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਸੁਖੇਨ ਫਲਭੂਤੇਨ ਮਹਪ੍ਫਲਾ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ। ਉਭਯਂ ਵਾ ਏਤਂ ਏਕਤ੍ਥਮੇਵ। ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਪਿ ਪਞ੍ਚਰਤਨਮਤ੍ਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ ਅਨੇਕਾਨਿ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚ ਅਮਤਾਯ ਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ‘‘ਖੀਰੋਦਨਂ ਅਹਮਦਾਸਿ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੪੧੩) ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਸਕਲਮੇਵ ਵਾ ਪੇਤਵਤ੍ਥੁ ਵਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁ ਚ ਸਾਧਕਂ।

ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ **ਪੇਤਾ**ਤਿ ਪੇਚ੍ਚਭਵਂ ਗਤਾ। **ਞਾਤੀ**ਤਿ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਪਕ੍ਖਿਕਾ। **ਸਾਲੋਹਿਤਾ**ਤਿ ਏਕਲੋਹਿਤਬਦ੍ਧਾ ਪਿਤਿਪਿਤਾਮਹਾਦਯੋ। **ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ**ਤਿ ਮਤਾ। **ਤੇਸਂ ਤਨ੍ਤਿ** ਤੇਸਂ ਤਂ ਮਯਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਂ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਾਲਕਤੋ ਪਿਤਾ ਵਾ ਮਾਤਾ ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਤ੍ਥੇਰੋ ਸੀਲਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸਾਦੋਪਿ ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਮਹਾਨਿਸਂਸਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਰਤਿਰਤਿਸਹੋਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਰਤਿਯਾ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਰਤਿਯਾ ਚ ਸਹੋ ਅਭਿਭਵਿਤਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤਾ। **ਭਯਭੇਰਵਸਹੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭਯਂ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ, ਭੇਰਵਂ ਆਰਮ੍ਮਣਮੇਵ।

੨. ਕਣ੍ਟਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੇਹੀ**ਤਿ ਗਗਨਮਜ੍ਝੇ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਞਾਤੇਹਿ ਪਾਕਟੇਹਿ। **ਪਰਪੁਰਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੋ, ਪੁਰਾਤਿ ਪੁਰਿਮਭਾਗੋ, ਪੁਰਤੋ ਧਾਵਨ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇਨ ਚ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਣ੍ਟਕੋ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਕਣ੍ਟਕੋ। **ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੂਕਭੂਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ। **ਮਾਤੁਗਾਮੂਪਚਾਰੋ**ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਮੀਪਚਾਰਿਤਾ।

੩-੪. ਇਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩-੧੪. ਤਤਿਯੇ **ਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਨਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕਾਯ, ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਮਿਸ੍ਸਕਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਾਰਾਦਾਯੀ ਚ ਹੋਤਿ ਵਰਦਾਯੀ**ਤਿ ਸਾਰਸ੍ਸ ਚ ਵਰਸ੍ਸ ਚ ਆਦਾਯਕੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਾਰੋ, ਯਞ੍ਚਸ੍ਸ ਵਰਂ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫. ਮਿਗਸਾਲਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਤਾਵ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਛਕ੍ਕਨਿਪਾਤੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ। **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਸਮਾਧਿਂ। **ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਞਾਣਂ। **ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਂ ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਾਨਿ ਤਾਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਦਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ। ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਤਾਨਿ ਪਹੀਨਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਫਲਕ੍ਖਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਧ ‘‘ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਸੀਲਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਜ੍ਜਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਮਰਣੇਨਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾ ਤਯੋ ਭਾਵਨਾਪਰਿਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਵਡ੍ਢਿਯਾ, ਪਞ੍ਚਮੋ ਨੇਵ ਹਾਨਾਯ ਨ ਵਡ੍ਢਿਯਾ। ਕਥਂ ਪਨੇਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਸੀਲਂ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਹਿ ਸੀਲਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਚ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਏਵਂ ਤੇਨ ਤਂ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। **ਸਵਨੇਨਪਿ ਅਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੋਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਅਸ੍ਸੁਤਂ ਹੋਤਿ। **ਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਅਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬਾਹੁਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ। ਵੀਰਿਯੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਅਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਸਗ੍ਗਤੋਪਿ ਮਗ੍ਗਤੋਪਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਿਯਾਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ

ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਤਂ। **ਸਾਮਯਿਕਮ੍ਪਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਕਾਲਾਨੁਕਾਲਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਨ ਲਭਤਿ। **ਹਾਨਾਯ ਪਰੇਤੀ**ਤਿ ਹਾਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।

ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ''ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਂ ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਜਾਨਾਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਸਵਨੇਨਪਿ ਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੋਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਸੁਤਂ ਹੋਤਿ। **ਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦੁਬ੍ਬਲਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਤਂ ਹੋਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਿਯਾਪਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਲੋਕਿਯਪਞ੍ਞਾਯਪਿ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਵੇਧੋ ਕਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਸੀਲਂ ਪਰਿਧੋਵਤਿ, ਸੋ ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਧੋਤੇਨ ਵਿਸੇਸਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ।

ਪਮਾਣਿਕਾਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਪਮਾਣਗ੍ਗਾਹਕਾ। **ਪਮਿਣਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਮੇਤੁਂ ਤੁਲੇਤੁਂ ਅਰਹਨ੍ਤਿ। **ਏਕੋ ਹੀਨੇ**ਤਿ ਏਕੋ ਗੁਣੇਹਿ ਹੀਨੋ। **ਪਣੀਤੋ**ਤਿ ਏਕੋ ਗੁਣੇਹਿ ਪਣੀਤੋ ਉਤ੍ਤਮੋ। **ਤਂ ਹੀ**ਤਿ ਤਂ ਪਮਾਣਕਰਣਂ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ। **ਪਣੀਤਤਰੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਤਰੋ। **ਧਮ੍ਮਸੋਤੋ ਨਿਬ੍ਬਹਤੀ**ਤਿ ਸੂਰਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਨਿਬ੍ਬਹਤਿ, ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਪਾਪੇਤਿ। **ਤਦਨ੍ਤਰਂ ਕੋ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਏਵਂ ਕਾਰਣਂ ਕੋ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। **ਸੀਲਵਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਸੀਲੇਨ ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ। **ਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਤਂ ਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਅਪਰਿਸੇਸਮ੍ਪਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਨਾਮ, ਤਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵ। ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਪਞ੍ਚਮੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਛਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੭. ਕਾਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਧਂਸੀ**ਤਿ ਗੁਣਧਂਸਕੋ। ਕਸ੍ਸਚਿ ਗੁਣਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨਪਿ ਗਹਿਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸੀਸੇਪਿ ਵਚ੍ਚਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਗਬ੍ਭੋ**ਤਿ ਪਾਗਬ੍ਭਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਤਿਨ੍ਤਿਣੋ**ਤਿ ਤਿਨ੍ਤਿਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਣ੍ਹਾ, ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਆਸਙ੍ਕਾਬਹੁਲੋ ਵਾ। **ਲੁਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਦਾਰੁਣੋ। **ਅਕਾਰੁਣਿਕੋ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਾਰੁਣਿਕੋ। **ਦੁਬ੍ਬਲੋ**ਤਿ ਅਬਲੋ ਅਪ੍ਪਥਾਮੋ। **ਓਰਵਿਤਾ**ਤਿ ਓਰਵਯੁਤ੍ਤੋ ਓਰਵਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ। **ਨੇਚਯਿਕੋ**ਤਿ ਨਿਚਯਕਰੋ।

੯. ਆਘਾਤਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੯. ਨਵਮੇ **ਅਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਅਕਾਰਣੇ। ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਵਤ੍ਤਿਯਞ੍ਹਿ ''ਅਨਤ੍ਥਂ ਮੇ ਅਚਰੀ''ਤਿਆਦਿ ਕਾਰਣਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਖਾਣੁਪਹਟਾਦੀਸੁ ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਆਘਾਤੋ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਆਘਾਤੋ ਨਾਮ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਆਕਙ੍ਖਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੯) ੪. ਥੇਰਵਗ੍ਗੋ

੧-੩. ਵਾਹਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧-੮੩. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਵਿਮਰਿਯਾਦੀਕਤੇਨਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਮਰਿਯਾਦਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਮਰਿਯਾਦਂ ਕਤੇਨ। ਦੁਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਤਤਿਯੇ **ਨੋ ਚ ਪਯਿਰੁਪਾਸਿਤਾ**ਤਿ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ।

੪. ਬਜਾਕਰਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਝਾਯੀ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਝਾਨੇਹਿ ਚ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਛੇਕੋ। **ਇਰੀਣ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਭਾਵਂ। **ਵਿਚਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਗੁਣਵਿਚਿਨਤਂ ਨਿਗ੍ਗੁਣਭਾਵਂ। ਅਥ ਵਾ ਇਰੀਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਵਿਚਿਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਹਾਗਹਨਞ੍ਚ ਆਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਅਨਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਂ। **ਬਜਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਾਸਂ। **ਅਨਯਬਜਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਵਿਨਾਸਂ। **ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ।

੫-੬. ਕਤ੍ਥੀਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੮੫-੮੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਕਤ੍ਥੀ ਹੋਤਿ ਵਿਕਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਥਨਸੀਲੋ ਹੋਤਿ ਵਿਕਤ੍ਥਨਸੀਲੋ, ਵਿਵਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। **ਨ ਸਨ੍ਤਕਾਰੀ**ਤਿ ਨ ਸਤਤਕਾਰੀ। ਛਟ੍ਠੇ **ਅਧਿਮਾਨਿਕੋ**ਤਿ ਅਨਧਿਗਤੇ ਅਧਿਗਤਮਾਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਧਿਮਾਨਸਚ੍ਚੋ**ਤਿ ਅਧਿਗਤਮਾਨਮੇਵ ਸਚ੍ਚਤੋ ਵਦਤਿ।

੭. ਨਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਧਿਕਰਣਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ। **ਨ ਪਿਯਤਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਪਿਯਭਾਵਾਯ। **ਨ ਗਰੁਤਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਗਰੁਭਾਵਾਯ। **ਨ ਸਾਮਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਸਮਣਧਮ੍ਮਭਾਵਾਯ। **ਨ ਏਕੀਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਭਾਵਾਯ। **ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨ ਨਿਸਾਮਕਜਾਤਿਕੋ**ਤਿ ਨਵਨ੍ਨਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨ ਨਿਸਾਮਨਸਭਾਵੋ ਨ ਉਪਧਾਰਣਸਭਾਵੋ। **ਨ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨੋ**ਤਿ ਨ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ। **ਸਾਠੇਯਜਾਨੀ**ਤਿ ਸਠਭਾਵੋ। **ਕੂਟੇਯਜਾਨੀ**ਤਿ ਕੂਟਭਾਵੋ। **ਜਿਮ੍ਹੇਯਜਾਨੀ**ਤਿ ਨ ਉਜੁਭਾਵਾ। **ਵਙ੍ਕੇਯਜਾਨੀ**ਤਿ ਵਙ੍ਕਭਾਵਾ।

੮. ਅਕ੍ਕੋਸਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੋ ਅਰਿਯੂਪਵਾਦੀ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਦਂ ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ ''ਅਕ੍ਕੋਸਕੋ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ, ਪਰਿਭਾਸਕੋ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨ''ਨ੍ਤਿ। ਅਰਿਯਾਨਂ ਪਨ ਗੁਣੇ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਉਪਵਦਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯੂਪਵਾਦੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨ ਵੋਦਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਤ੍ਤਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਾਸਨਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸ ਵੋਦਾਨਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਰੋਗਾਤਙ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰੋਗੋਵ ਕਿਚ੍ਛਾਜੀਵਿਤਭਾਵਕਰਣੇਨ ਆਤਙ੍ਕੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੯. ਕੋਕਾਲਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੯. ਨਵਮੇ **ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਕੋਯਂ ਕੋਕਾਲਿਕੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ? ਅਯਂ ਕਿਰ ਕੋਕਾਲਿਕਰਟ੍ਠੇ ਕੋਕਾਲਿਕਨਗਰੇ ਕੋਕਾਲਿਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਾ ਕਾਰਿਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ ਚੂਲ਼ਕੋਕਾਲਿਕੋਤਿ ਨਾਮੇਨ, ਨ ਪਨ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ। ਸੋ ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਾਕੋਕਾਲਿਕੋ ਨਾਮ। ਭਗਵਤਿ ਪਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਵਿਵੇਕਵਾਸਂ ਵਸਿਤੁਕਾਮਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਤਂ ਨਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਨੇਸਂ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਵਤ੍ਤਂ ਅਕਾਸਿ।

ਤੇਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਮਯਂ ਇਧ ਤੇਮਾਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਾ ਨੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਰੋਚੇਸੀ’’ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਸਿਂਸੁ। ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਾਮ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਕੋਕਾਲਿਕਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਕੋਕਾਲਿਕੋ ‘‘ਅਜ੍ਜ, ਆਵੁਸੋ, ਏਕਦਿਵਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਗਮਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਇਧ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਮਾਨੇਪਿ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਨ ਤੇ ਕੋਚਿ ਪਚ੍ਚਯੇਨਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀ’’ਤਿ। ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ‘‘ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਨੋ ਨਾਰੋਚਯਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ਕਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਆਰੋਚਿਤੇਨ, ਕਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਥ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇ, ਏਤੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਤਿ। ਤੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਚੇਵ ਚੀਵਰਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਚ ਸਂਹਰਿਂਸੁ।

ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਪਰਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਂ ਨ ਸਾਦਿਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਾ ‘ਆਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਦੇਥਾ’ਤਿ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਤਂ ਲਾਭਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਥੇਰਾ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ‘‘ਇਮੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਨੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ, ਨ ਕੋਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਕੋਕਾਲਿਕੋ ‘‘ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਸਯਂ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਅਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਘਾਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ । ਤੇਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਂ ਆਦਾਯ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰਟ੍ਠੇ ਤਮੇਵ ਨਗਰਂ ਪਚ੍ਚਾਗਮਿਂਸੁ। ਨਾਗਰਾ ਥੇਰੇ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ ਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਅਦਂਸੁ, ਥੇਰਾਨਞ੍ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਉਪਨਾਮੇਸੁਂ। ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਦਯਿਂਸੁ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਇਦਾਨਿ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਜਾਤਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਪਵਿਵਿਤ੍ਤਸਦਿਸਾਵ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ ਥੇਰੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾ ਵਿਯ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਤਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਮੂਲਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨੇਸਂ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਰਮਾਨਰੂਪੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਯਮੇਸ ਕੋਕਾਲਿਕੋ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭਗਵਾ ਤਂ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ‘‘ਅਯਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤੁਕਾਮੋ ਆਗਤੋ, ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਪਟਿਸੇਧੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਸੇਧੇਤੁਂ, ਥੇਰੇਸੁ ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਏਕਂਸੇਨ ਪਨ ਪਦੁਮਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਪਿ ਨਾਮ ਗਰਹਨ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਸੇਧੇਤੀ’’ਤਿ ਵਾਦਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਅਰਿਯੂਪਵਾਦਸ੍ਸ ਚ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **ਮਾ ਹੇ**ਵਨ੍ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਸੇਧੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮਾ ਹੇ**ਵਨ੍ਤਿ ਮਾ ਏਵਂ ਅਭਣਿ। **ਸਦ੍ਧਾਯਿਕੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਆਗਮਕਰੋ ਪਸਾਦਾਵਹੋ, ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਵਚਨੋ ਵਾ। **ਪਚ੍ਚਯਿਕੋ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਿਯਾਯਿਤਬ੍ਬਵਚਨੋ।

ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ ਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਓਕਾਸਕਤਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ। **ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤੋ ਨਚਿਰੇਨੇਵ। **ਸਬ੍ਬੋ ਕਾਯੋ ਫੁਟੋ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਓਕਾਸਂ ਅਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਤਾਹਿ ਪੀਲ਼ਕਾਹਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਂ ਅਹੋਸਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਤਥਾਰੂਪਂ ਕਮ੍ਮਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇ ਵਿਜਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੀਲ਼ਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। **ਕਲਾਯਮਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਚਣਕਮਤ੍ਤਿਯੋ। **ਬੇਲ਼ੁਵਸਲਾਟੁਕਮਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਤਰੁਣਬੇਲ਼ੁਵਮਤ੍ਤਿਯੋ। **ਪਭਿਜ੍ਜਿਂਸੂ**ਤਿ ਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਾਸੁ ਭਿਨ੍ਨਾਸੁ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਪਨਸਪਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪਕ੍ਕੇਨ ਗਤ੍ਤੇਨ ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਵਿਸਗਿਲਿਤੋ ਮਚ੍ਛੋ ਵਿਯ ਕਦਲਿਪਤ੍ਤੇਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਂ ਆਗਤਾਗਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ‘‘ਧਿ ਕੋਕਾਲਿਕ, ਧਿ ਕੋਕਾਲਿਕ, ਅਯੁਤ੍ਤਮਕਾਸਿ, ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਮੁਖਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਤ੍ਤੋਸੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਧਿਕ੍ਕਾਰਮਕਂਸੁ, ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾਨਂ ਆਕਾਸਦੇਵਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਭਵਨਾ ਏਕਧਿਕ੍ਕਾਰੋ ਉਦਪਾਦਿ।

ਤੁਰੂਤਿ ਕੋਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਤੁਰੁਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਦੇਵਤਾ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਕੋਕਾਲਿਕੇਨ ਕਤਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨਾ’’ਤਿ ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਰਾਕੋ ਨਸ੍ਸਿ, ਓਵਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨਂ ਥੇਰੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸਾਦਤ੍ਥਾਯਾ’’ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ

ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁੱਤੰ – ‘‘ਤੁਰੂ ਪਚ੍ਚੇਕਬ੍ਰਹ੍ਮਾ’’ਤਿ। **ਪੇਸਲਾ**ਤਿ ਪਿਯਸੀਲਾ। **ਕੋਸਿ ਤ੍ਵੰ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਕਬਰਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਪਸ੍ਸ ਯਾਵਞ੍ਚ ਤੇ ਇਦੰ ਅਪਰਦ੍ਧ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੰ ਤਯਾ ਅਪਰਦ੍ਧੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਲਾਟੇ ਮਹਾਗਣ੍ਡੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾਯ ਪੀਲ਼ਕਾਯ ਮੰ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਸੀਤਿ ਆਹ।

ਅਥ ਨੰ ‘‘ਅਦਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਯੰ ਕੋਕਾਲਿਕੋ, ਗਿਲਿਤਵਿਸੋ ਵਿਯ ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਚਨੰ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ **ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਠਾਰੀ**ਤਿ ਕੁਠਾਰਿਸਦਿਸਾ ਫਰੁਸਵਾਚਾ। **ਛਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਕੁਸਲਮੂਲਸਙ੍ਖਾਤੇ ਮੂਲੇਯੇਵ ਨਿਕਨ੍ਤਤਿ। **ਨਿਨ੍ਦਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੰ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੰ। **ਪਸੰਸਤੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥੇ ਸਮ੍ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਖੀਣਾਸਵੋਤਿ ਵਦਤਿ। **ਤੰ ਵਾ ਨਿਨ੍ਦਤਿ ਯੋ ਪਸੰਸਿਯੋ**ਤਿ ਯੋ ਵਾ ਪਸੰਸਿਤਬ੍ਬੋ ਖੀਣਾਸਵੋ, ਤੰ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। **ਵਿਚਿਨਾਤਿ ਮੁਖੇਨ ਸੋ ਕਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਤੰ ਅਪਰਾਧੰ ਮੁਖੇਨ ਵਿਚਿਨਾਤਿ ਨਾਮ। **ਕਲਿਨਾ ਤੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਅਪਰਾਧੇਨ ਸੁਖੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ। ਨਿਨ੍ਦਿਯਪਸੰਸਾਯ ਹਿ ਪਸੰਸਿਯਨਿਨ੍ਦਾਯ ਚ ਸਮਕੋਵ ਵਿਪਾਕੋ।

ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਸਹਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਕੇਨ ਧਨੇਨਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੋ ਅਕ੍ਖੇਸੁ ਧਨਪਰਾਜਯੋ ਨਾਮ, ਅਯੰ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ ਅਪਰਾਧੋ। **ਯੋ ਸੁਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਸਮ੍ਮਗ੍ਗਤੇਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦੂਸੇਯ੍ਯ, ਅਯੰ ਚਿਤ੍ਤਪਦੋਸੋਵ ਤਤੋ ਕਲਿਤੋ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਕਲਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਰਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਤੰ ਸਹਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤੰ ਸਹਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਗਣਨਾਯ ਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ। **ਛਤ੍ਤਿੰਸਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਾਨਿ ਛਤ੍ਤਿੰਸਤਿ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਾਨਿ। **ਪਞ੍ਚ ਚਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਬੁਦਗਣਨਾਯ ਪਞ੍ਚ ਅਬ੍ਬੁਦਾਨਿ। **ਯਮਰਿਯਗਰਹੀ**ਤਿ ਯੰ ਅਰਿਯੇ ਗਰਹਨ੍ਤੋ ਨਿਰਯੰ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਏਤ੍ਤਕੰ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਾਲਮਕਾਸੀਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਕਾਲੰ ਅਕਾਸਿ। **ਪਦੁਮਨਿਰਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਪਦੁਮਨਿਰਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਪਨ ਪਦੁਮਗਣਨਾਯ ਪਚ੍ਚਿਤਬ੍ਬੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਵੀਸਤਿਖਾਰਿਕੋਤਿ ਮਾਗਧਕੇਨ ਪਤ੍ਥੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਤ੍ਥਾ, ਕੋਸਲਰਟ੍ਠੇ ਏਕੋ ਪਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਪਤ੍ਥੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਤ੍ਥਾ ਆਲ਼੍ਹਕੰ , ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਆਲ਼੍ਹਕਾਨਿ ਦੋਣੰ, ਚਤੁਦੋਣਾ ਮਾਨਿਕਾ, ਚਤੁਮਾਨਿਕਾ ਖਾਰੀ, ਤਾਯ ਖਾਰਿਯਾ ਵੀਸਤਿਖਾਰਿਕੋ। **ਤਿਲਵਾਹੋ**ਤਿ ਮਾਗਧਕਾਨੰ ਸੁਖੁਮਤਿਲਾਨੰ ਤਿਲਸਕਟੰ। **ਅਬ੍ਬੁਦੋ ਨਿਰਯੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਬੁਦੋ ਨਾਮ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਨਿਰਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿਯੇਵ ਪਨ ਅਬ੍ਬੁਦਗਣਨਾਯ ਪਚ੍ਚਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। **ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਵਸ੍ਸਗਣਨਾਪਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਯਥੇਵ ਹਿ ਸਤੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੋਟਿ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਸਤੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਪਕੋਟਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸਤੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਪਕੋਟਿਯੋ ਕੋਟਿਪਕੋਟਿ ਨਾਮ, ਸਤੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕੋਟਿਪਕੋਟਿਯੋ ਨਹੁਤੰ, ਸਤੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਨਹੁਤਾਨਿ ਨਿਨ੍ਨਹੁਤੰ, ਸਤੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਨਿਨ੍ਨਹੁਤਾਨਿ ਏਕੰ ਅਬ੍ਬੁਦੰ, ਤਤੋ ਵੀਸਤਿਗੁਣੰ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੰ, ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਤਿ। ਦਸਮੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਥੇਰਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੧੦) ੫. ਉਪਾਲਿਵੱਗੋ

੧-੨. ਕਾਮਭੋਗੀਸੁੱਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੧-੯੨. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਾਹਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਾਹਸਿਯਕਮ੍ਮੇਨ। ਦੁਤਿਯੇ **ਭਯਾਨੀ**ਤਿ ਚਿੱਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਾਨਿ। **ਵੇਰਾਨੀ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਵੇਰਪੁਗ੍ਗਲਵੇਰਾਨਿ। **ਅਰਿਯੋ ਚਸ੍ਸ ਞਾਯੋ**ਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮੱਗੋ। **ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਇਦਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕੇ ਕਾਰਣੇ ਸਤਿ ਇਦਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਦਿਕਂ ਫਲਂ ਹੋਤਿ। **ਇਮਸ੍ਸੁਪ੍ਪਾਦਾ ਇਦਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਯਸ੍ਸ ਸਹਜਾਤਪੱਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾ ਇਤਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। **ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕੇ ਕਾਰਣੇ ਅਸਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਦਿਕਂ ਫਲਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਇਮਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਵੱਤਿਯਾ ਫਲਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਵੱਤਿ ਹੋਤਿ।

੩. ਕਿਂਦਿੱਠਿਕਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਣ੍ਠਾਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਰਿਯਾਪਥਮ੍ਪਿ ਵਚਨਪਥਮ੍ਪਿ ਸਣ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। **ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੇਨ ਮੱਤਭਾਣਿਨਾ ਸੱਤ੍ਥਾਰਾ ਵਿਨੀਤਾ। **ਪਰਤੋਘੋਸਪੱਚਯਾ** ਵਾਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਵਚਨਕਾਰਣਾ। **ਚੇਤਯਿਤਾ**ਤਿ ਪਕਪ੍ਪਿਤਾ। **ਮਙ੍ਕੁਭੂਤਾ**ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪੱਤਾ ਨਿੱਤੇਜਾ। **ਪੱਤਕ੍ਖਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਤਿਤਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਹੇਤੁਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਵਚਨੇਨ।

੪. ਵੱਜ੍ਜਿਯਮਾਹਿਤਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਚਤੁੱਤ੍ਥੇ **ਵੱਜ੍ਜਿਯਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ। **ਸਬ੍ਬਂ ਤਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਦੁੱਕਰਕਾਰਿਕਂ। **ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਸ੍ਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਨਿਸ੍ਸਿਤਕਂ। **ਲੂਖਾਜੀਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੁੱਕਰਕਾਰਿਕਜੀਵਿਕਾਨੁਯੋਗਂ ਅਨੁਯੁੱਤਂ। **ਗਾਰਯ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਯੁੱਤਕਂ। **ਪਸਂਸਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਂਸਿਤਬ੍ਬਯੁੱਤਕਂ। **ਵੇਨਯਿਕੋ**ਤਿ ਸਯਂ ਅਵਿਨੀਤੋ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਪਞ੍ਞੱਤਿਕੋ**ਤਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਸੱਕੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਵੇਨਯਿਕੋ**ਤਿ ਸੱਤਵਿਨਾਸਕੋ। **ਅਪਞ੍ਞੱਤਿਕੋ**ਤਿ ਅਪੱਚੱਕ੍ਖਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਸਯਂਕਤਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸੱਕੋਤਿ। **ਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵੇਨਯਿਕੋ**ਤਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਯਾਥਾਵਤੋ ਞੱਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ ਨ ਅਞ੍ਞਸਿਕ੍ਖਿਤੋ। ਯੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਉਪਾਦਾਯ ਸੱਤੇ ਪਞ੍ਞਾਪਿਯਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਞਾਪਨਤੋ ਨ ਸੱਤਵਿਨਾਸਕੋ, ਸੁਵਿਨੀਤੋ ਸੁਸਿਕ੍ਖਿਤੋ ਸੱਤਵਿਨਾਯਕੋਤਿ ਅੱਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਞੱਤਿਯੋ ਸਪਞ੍ਞੱਤਿਯੋਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਿਮੁੱਤਿਂ ਵਿਮੁੱਚਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਮਿੱਛਾਦਿੱਠਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਚਿੱਤਸ੍ਸ ਅਧਿਮੁੱਤਿਂ ਅਧਿਮੁੱਚਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁੱਤਂ। ਸਾਸਨੇ ਪਨ ਚਿੱਤਸ੍ਸ ਵਿਮੁੱਤਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਿਮੁੱਤਿ ਕੁਸਲਾਨਂਯੇਵ ਪੱਚਯੋ ਹੋਤਿ।

੫. ਉੱਤਿਯਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਸੱਤੁਪਲਦ੍ਧਿਯਂ ਠੱਤ੍ਵਾ ਅਪੁੱਛਂ ਪੁੱਛਤੀਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। **ਸਬ੍ਬਸਾਮੁੱਕਂਸਿਕਂ ਵਤ ਮੇ**ਤਿ ਮਯਾ ਸਬ੍ਬਪੁੱਛਾਨਂ ਉੱਤਮਪੁੱਛਂ ਪੁੱਛਿਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਂਸਾਦੇਤਿ ਨੋ ਵਿਸ੍ਸੱਜੇਤਿ, ਨੂਨ ਨ ਵਿਸਹਤਿ ਨ ਸੱਕੋਤਿ ਵਿਸ੍ਸੱਜੇਤੁਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਪਿਕਂ ਦਿੱਠਿਂ ਮਾ ਪਟਿਲਭੀਤਿ। **ਤਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਂ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦਿੱਠਿਗਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਪੱਚਨ੍ਤਿਮ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮੱਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਨਗਰਸ੍ਸ ਉੱਦਾਪਾਦੀਨਿ ਥਿਰਾਨਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਦੁਬ੍ਬਲਾਨਿ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਪਨ ਮਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਚੋਰਾਸਙ੍ਕਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅੱਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਪੱਚਨ੍ਤਿਮਂ ਨਗਰ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਦਲ਼੍ਹੁੱਦਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਰਪਾਕਾਰਪਾਦਂ। **ਦਲ਼੍ਹਪਾਕਾਰਤੋਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਰਪਾਕਾਰਞ੍ਚੇਵ ਥਿਰਪਿੱਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਟਞ੍ਚ। **ਏਕਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਬਹੁਦ੍ਵਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਨਗਰੇ ਬਹੂਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਦੋਵਾਰਿਕੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਕਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕੋਵ ਵੱਟਤਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਞ੍ਞੋ ਸਦਿਸੋ ਨੱਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੱਤ੍ਥੁ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਓਪਮ੍ਮੱਤ੍ਥਂ ਏਕਂਯੇਵ ਦੋਵਾਰਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਏਕਦ੍ਵਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਪਣ੍ਡਿਤੋ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿੱਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਬ੍ਯੱਤੋ**ਤਿ ਵੇਯ੍ਯੱਤਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

ਮੇਧਾਵੀਤਿ ਠਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਮੇਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਪਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਨਾਮਕਂ ਮਗ੍ਗਂ। **ਪਾਕਾਰਸਨ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਇਟ੍ਠਕਾਨਂ ਅਪਗਤਟ੍ਠਾਨਂ। **ਪਾਕਾਰਵਿਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਕਾਰਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਤਦੇਵੇਤਂ ਪਞ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਯੇਵ ‘‘ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪੁਟ੍ਠਂ ਠਪਨੀਯਪਞ੍ਹਂ ਪੁਨਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। **ਸਬ੍ਬੋ ਚ ਤੇਨ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤੁਪਲਦ੍ਧਿਯਂਯੇਵ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪੁਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੬. ਕੋਕਨੁਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਪੁਬ੍ਬਾਪਯਮਾਨੇ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਸਦਿਸਾਨਿ ਨਿਰੁਦਕਾਨਿ ਕੁਰੁਮਾਨੋ। **ਕ੍ਵੇਤ੍ਥ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਕੋ ਏਤ੍ਥ, ਆਵੁਸੋ। **ਯਾਵਤਾ, ਆਵੁਸੋ, ਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਿਕਾ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਵਿਧਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। **ਯਾਵਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਖਨ੍ਧਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਿ, ਫਸ੍ਸੋਪਿ, ਸਞ੍ਞਾਪਿ, ਵਿਤਕ੍ਕੋਪਿ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋਪਿ, ਪਾਪਮਿਤ੍ਤੋਪਿ , ਪਰਤੋਘੋਸੋਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਯਤ੍ਤਕਂ ਅਟ੍ਠਵਿਧਮ੍ਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਕਾਰਣਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। **ਦਿਟ੍ਠਾਧਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠੀਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਧਿਠਤ੍ਵਾ ਅਧਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। **ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਕਤਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ? ਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਹਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਕਨ੍ਤਾਰਂ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੂਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਂਯੋਜਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਲ੍ਲਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਬਾਧੋ ਦਿਟ੍ਠਿਪਲਿਬੋਧੋ ਦਿਟ੍ਠਿਬਨ੍ਧਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਪਪਾਤੋ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਸਯੋ ਦਿਟ੍ਠਿਸਨ੍ਤਾਪੋ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਦਿਟ੍ਠਿਗਨ੍ਥੋ ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੋ। ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਾਨੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ। **ਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ‘‘ਖਨ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਦਿਟ੍ਠੀਨਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨਾ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੨੪) ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਪਨ **ਦਿਟ੍ਠਿਸਮੁਗ੍ਘਾਤੋ** ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਦਿਟ੍ਠੀਨਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਕਤ੍ਤਾ। **ਤਮਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਹਂ ਜਾਨਾਮਿ। **ਕਜਾਹਂ ਵਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਕਿਂਕਾਰਣਾ ਅਹਂ ਵਕ੍ਖਾਮਿ।

੭-੮. ਆਹੁਨੇਯਜਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭-੯੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿ ਯਾਥਾਵਦਿਟ੍ਠਿਕੋ। ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਪ੍ਪਾਦਵੂਪਸਮਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਮੂਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੂਪਸਮੇਨ ਸਮੁਪ੍ਪਾਦਵੂਪਸਮਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ।

੯. ਉਪਾਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯. ਨਵਮੇ **ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਾਨੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਭਵਿਤੁਂ ਦੁਕ੍ਖਾਨਿ ਦੁਸ੍ਸਹਾਨਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖੇਹਿ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਿਤੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਰਞ੍ਞਵਨਪਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਵਨਪਤ੍ਥਾਨਿ ਚ। ਆਰਞ੍ਞਕਙ੍ਗਨਿਪ੍ਫਾਦਨੇਨ ਅਰਞ੍ਞਾਨਿ, ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਪਚਾਰਟ੍ਠਾਨਭਾਵੇਨ ਵਨਪਤ੍ਥਾਨਿ। **ਪਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨਿ ਅਤਿਦੂਰਾਨਿ। **ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਪਵਿਵੇਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਦੁਕ੍ਕਰੋ। **ਦੁਰਭਿਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਰਮਿਤੁਂ ਨ ਸੁਕਰਂ। **ਏਕਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਕੀਭਾਵੇ। ਕਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ? ਕਾਯਵਿਵੇਕੇ ਕਤੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਰਮਾਪੇਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ। ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਾਰਾਮੋ ਹਿ ਅਯਂ ਲੋਕੋਤਿ। **ਹਰਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਹਰਨ੍ਤਿ ਵਿਯ ਘਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯ। **ਮਨੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ। **ਸਮਾਧਿਂ ਅਲਭਮਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਂ ਵਾ ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ । ਕਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ? ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਿਣਪਣ੍ਣਮਿਗਾਦਿਸਦ੍ਦੇਹਿ ਵਿਵਿਧੇਹਿ ਚ ਭੀਸਨਕੇਹਿ ਵਨਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇਤਿ। **ਸਂਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਸਂਸੀਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਉਪ੍ਲਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਬਜਾਪਾਦਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਉਦ੍ਧਂ ਪ੍ਲਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਕਣ੍ਣਸਂਧੋਵਿਕਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਣੇ ਧੋਵਨ੍ਤੇਨ ਕੀਲ਼ਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਿਟ੍ਠਿਸਂਧੋਵਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਧੋਵਨ੍ਤੇਨ ਕੀਲ਼ਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਉਦਕਂ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਆਸਿਞ੍ਚਨਂ ਕਣ੍ਣਸਂਧੋਵਿਕਾ ਨਾਮ, ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਆਸਿਞ੍ਚਨਂ ਪਿਟ੍ਠਿਸਂਧੋਵਿਕਾ ਨਾਮ। **ਗਾਧਂ ਵਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਲਭਤਿ। **ਕੋ ਚਾਹਂ ਕੋ ਚ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ**ਤਿ ਅਹਂ ਕੋ, ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਕੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ, ਅਯਮ੍ਪਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਦਾ, ਇਮਸ੍ਸਪਿ, ਨਨੁ ਉਭੋਪਿ ਮਯਂ ਸਮਸਮਾਤਿ।

ਵਙ੍ਕਕਨ੍ਤਿ ਕੁਮਾਰਕਾਨਂ ਕੀਲ਼ਨਕਂ ਖੁਦ੍ਦਕਨਙ੍ਗਲਂ। **ਘਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘਦਣ੍ਡਕੇਨ ਰਸ੍ਸਦਣ੍ਡਕਂ ਪਹਰਣਕੀਲ਼ਂ। **ਮੋਕ੍ਖਚਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਪਰਿਵਤ੍ਤਕਕੀਲ਼ਂ, ਆਕਾਸੇ ਦਣ੍ਡਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠੁਪਰਿਯਭਾਵੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਚਿਙ੍ਗੁਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਕਤਂ ਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨਚਕ੍ਕਂ। **ਪਤ੍ਤਾਲ਼੍ਹਕਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਣ੍ਣਨਾਲ਼ਿ, ਤਾਯ ਵਾਲੁਕਾਦੀਨਿ ਮਿਨਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਰਥਕ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਰਥਂ। **ਧਨੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਧਨੁਮੇਵ।

ਇਧ ਖੋ ਪਨ ਵੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੋਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਇਧ ਖੋ ਪਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਙ੍ਘ ਤ੍ਵਂ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਹਰਾਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਙ੍ਘਾ**ਤਿ ਚੋਦਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਤੇਨ ਥੇਰਂ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਚੋਦੇਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਰਞ੍ਞਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਤੋ ਕਿਰਸ੍ਸ ਵਾਸਧੁਰਮੇਵ ਪੂਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ। ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਧੁਰਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਚ ਪਾਮੋਕ੍ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾਹਂ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨਂ ਪੁਬ੍ਬਾਭਿਨੀਹਾਰਞ੍ਚ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਨਾਨੁਜਾਨੀਤਿ। ਦਸਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਉਪਾਲਿਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੩. ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੧੧) ੧. ਸਮਣਸਞ੍ਞਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮਣਸਞ੍ਞਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮਣਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਸਮਣਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਾ। **ਸਨ੍ਤਕਾਰੀ**ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਕਾਰੀ। **ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਝੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ। **ਇਦਮਤ੍ਥਂਤਿਸ੍ਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਦਮਤ੍ਥਂ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਸੁ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੩. ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਤਤਿਯੇ **ਵਿਰਾਧਨਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਗ੍ਗਤੋ ਮਗ੍ਗਤੋ ਚ ਵਿਰਜ੍ਝਨਂ ਹੋਤਿ। **ਨੋ ਆਰਾਧਨਾ**ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦਨਾ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਪਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।

੪-੫. ਬੀਜਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪-੧੦੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਰੂਪੇਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਂ ਸਕਲਂ ਗਹਿਤਂ। **ਚੇਤਨਾ**ਤਿ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਚੇਤਨਾਵ ਗਹਿਤਾ। **ਪਤ੍ਥਨਾ**ਤਿ ''ਏਵਰੂਪੋ ਸਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਤ੍ਥਨਾ। **ਪਣਿਧੀ**ਤਿ ''ਦੇਵੋ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਦੇਵਞ੍ਞਤਰੋ ਵਾ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਪਨਾ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਸਙ੍ਖਾਰਾ। ਪਞ੍ਚਮੇ ਪੁਰੇਚਾਰਿਕਟ੍ਠੇਨ **ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ। ਅਨ੍ਵਦੇਵ**ਾਤਿ ਤਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨਮੇਵ।

੬. ਨਿਜ੍ਜਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਨਿਜ੍ਜਰਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਨਿਜ੍ਜਰਕਾਰਣਾਨਿ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਯਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਪਿ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਾ ਏਵ ਪਹੀਨਾ। ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਨ ਗਹਿਤਾਤਿ? ਅਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਾ, ਨ ਪਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ। ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਪੁਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਂ ਦੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਨ ਗਹਿਤਾ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਧਮ੍ਮਾ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ? ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਰਿਪੂਰਤਿ, ਪਗ੍ਗਹਟ੍ਠੇਨ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਟ੍ਠੇਨ ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ, ਵਿਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਟ੍ਠੇਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਪਵਤ੍ਤਸਨ੍ਤਤਿਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਟ੍ਠੇਨ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਰਿਪੂਰਤਿ...ਪੇ॰... ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਪਵਤ੍ਤਸਨ੍ਤਤਿਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਟ੍ਠੇਨ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਰਿਪੂਰਤੀਤਿ ਏਵਂ ਚਤੂਸੁ ਚ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਚ ਫਲੇਸੁ ਅਟ੍ਠਟ੍ਠ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਧਮ੍ਮਾ ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

੭. ਧੋਵਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਧੋਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਿਧੋਵਨਂ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਜਨਪਦੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਞਾਤਕੇ ਮਤੇ ਨ ਝਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਆਵਾਟਂ ਪਨ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਦਹਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਪੂਤਿਭੂਤਾਨਂ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤੇ ਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਨ੍ਤਿ।

੮-੧੦. ਤਿਕਿਚ੍ਛਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮-੧੧੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਵਿਰੇਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੋਸਨੀਹਰਣਭੇਸਜ੍ਜੰ। **ਵਿਰਿਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨੀਹਟਾ ਹੋਤਿ ਪਨੁਦਿਤਾ। ਨਵਮੇ **ਵਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਮਨਕਰਣਭੇਸਜ੍ਜੰ। ਦਸਮੇ **ਨਿਦ੍ਧਮਨੀਯਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਧਮਿਤਬ੍ਬਾ। **ਨਿਦ੍ਧਨੁ**ਾਤਿ ਨਿਦ੍ਧਮਿਤਾ।

੧੧. ਪਠਮਅਸੇਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧. ਏਕਾਦਸਮੇ ਅਙ੍ਗਪਰਿਪੂਰਣਤ੍ਥੰ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯੇਵ **ਸਮ੍ਮਾਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਏਵਮੇਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਧਮ੍ਮਾ ਅਸੇਖਾ, ਅਸੇਖਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਮ੍ਪਿ ਅਸੇਖਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੨. ਦੁਤਿਯਅਸੇਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੨. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਅਸੇਖਿਯਾ**ਤਿ ਅਸੇਖਾਯੇਵ, ਅਸੇਖਸਨ੍ਤਕਾ ਵਾ। ਇਮਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਕਥਿਤੋਤਿ।

ਸਮਣਸਞ੍ਞਾਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੧੨) ੨. ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਣਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਅਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩-੧੧੪. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪੁਚ੍ਛਾ ਚ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾ ਚ ਕਤਾ। ਦੁਤਿਯੇ ਏਕਤੋਵ।

੩. ਤਤਿਯਅਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫. ਤਤਿਯੇ **ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਮਾਤਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ। **ਸਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤੋ। **ਸਮ੍ਭਾਵਿਤੋ**ਤਿ ਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਸਮ੍ਭਾਵਿਤੋ। **ਪਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਅਤਿਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। **ਜਾਨਂ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਕਂ ਜਾਨਾਤਿ। **ਪਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਕਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਭੂਤੋ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਭੂਤੋ ਜਾਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। **ਞਾਣਭੂਤੋ**ਤਿ ਞਾਣਸਭਾਵੋ। **ਧਮ੍ਮਭੂਤੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਭਾਵੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤੋ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਸਭਾਵੋ। **ਵਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ। **ਪਵਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਨ੍ਨੇਤਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਾ। **ਯਥਾ ਨੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਾ ਬਜਾਕਰੇਯਜ।

੪. ਅਜਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਜਿਤੋ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ। **ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਸਤਾਨਿ। **ਯੇਹੀ**ਤਿ ਯੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਸਤੇਹਿ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨਾ। **ਉਪਾਰਦ੍ਧਾਵ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਉਪਾਰਦ੍ਧਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਵਿਰਦ੍ਧਾ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ‘‘ਵਿਰਦ੍ਧਾ ਮਯਂ, ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਮਯਂ, ਆਰੋਪਿਤੋ ਨੋ ਦੋਸੋ’’ਤਿ। **ਪਣ੍ਡਿਤਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਕਾਰਣਾਨਿ।

੫-੬. ਸਙ੍ਗਾਰਵਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭-੧੧੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਓਰਿਮਂ ਤੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਂ ਓਰਿਮਤੀਰਂ। **ਪਾਰਿਮਂ ਤੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਪਾਰਿਮਤੀਰਂ। **ਪਾਰਗਾਮਿਨੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੋ। **ਤੀਰਮੇਵਾਨੁਧਾਵਤੀ**ਤਿ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਤੀਰਂਯੇਵ ਅਨੁਧਾਵਤਿ। **ਧਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਾਨੁਵਤ੍ਤਿਨੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਅਕ੍ਖਾਤੇ ਨਵਵਿਧੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਅਨੁਧਮ੍ਮਵਤ੍ਤਿਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਯ ਸਹਸੀਲਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾ। **ਮਚ੍ਚੁਧੇਯਜਂ ਸੁਦੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਠਾਨਭੂਤਂ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਂ ਸੁਦੁਤ੍ਤਰਂ ਤਰਿਤ੍ਵਾ। **ਪਾਰਮੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਓਕਾ ਅਨੋਕਮਾਗਮ੍ਮਾਤਿ ਵਟ੍ਟਤੋ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਆਗਮ੍ਮ। **ਵਿਵੇਕੇ ਯਤ੍ਥ ਦੂਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੁਪਧਿਵਿਵੇਕੇ ਦੁਰਭਿਰਮਂ, ਤਤ੍ਰਾਭਿਰਤਿਮਿਚ੍ਛੇਯਜ। **ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇ**ਤਿ ਦੁਵਿਧੇਪਿ ਕਾਮੇ ਪਹਾਯ। **ਅਕਿਞ੍ਚਨੋ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਲਿਬੋਧੋ। **ਆਦਾਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗੇ**ਤਿ ਗਹਣਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ। **ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਯੇ ਰਤਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿਪਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਯੇ ਅਭਿਰਤਾ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਅਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਛਟ੍ਠਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦੇਸਿਤਂ।

੭-੮. ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਣੀਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯-੧੨੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਣੀ**ਤਿ ਪਾਪਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਣਂ। **ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ। **ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਵੇਲਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਅਗਜਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਲਿਕਾਰਾਸਿਸ੍ਸ ਚ ਅਗ੍ਗਿਅਗਾਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਸਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਣਿਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੧੩) ੩. ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੩. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਲਾ। **ਪਰਿਯੋਦਾਤਾ**ਤਿ ਪਭਸ੍ਸਰਾ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵਾਤਿ।

ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੧੪) ੪. ਸਾਧੁਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਾਧੂ**ਨ੍ਤਿ ਭਦ੍ਦਕਂ ਸਿਲਿਟ੍ਠਕਂ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ਼ਾਤਿ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥੋਯੇਵ਼ਾਤਿ।

ਸਾਧੁਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੪. ਚਤੁਤ੍ਥਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

੧੫੫. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ਼ਾਤਿ।

੮. ਕਮ੍ਮਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੪. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਲੋਭਹੇਤੁਕਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਲੋਭੋ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾ ਹੇਤੁ ਹੋਤਿ ਦੋਸਮੋਹਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋਪਿ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵ਼ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੯. ਪਰਿਕ੍ਕਮਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੫. ਨਵਮੇ **ਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨਂ ਹੋਤਿ।

੧੦. ਚੁਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੬. ਦਸਮੇ **ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕਸ੍ਸ ਨੋ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਤ੍ਵ਼ਂ। **ਪਚ੍ਛਾਭੂਮਕਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭੂਮਿਵ਼ਾਸਿਕਾ। **ਕਮਣ੍ਡਲੁਕਾ**ਤਿ ਕਮਣ੍ਡਲੁਧਾਰਿਨੋ। **ਸੇਵ਼ਾਲਮਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਸੇਵ਼ਾਲਮਾਲਾ ਵ਼ਿਯ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਵ਼ਾਲਪਟਨਿਵ਼ਾਸਿਤਾਤਿਪਿ ਵ਼ਦ੍ਤੁਮੇਵ। **ਉਦਕੋਰੋਹਕਾ**ਤਿ ਸਾਯਤਤਿਯਕਂ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ। **ਆਮਸੇਯਜਾਸੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਿਮਜ੍ਜੇਯਜਾਸਿ।

੧੧. ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੭. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਉਪਕਪ੍ਪਤੂ**ਤਿ ਪਾਪੁਣਾਤੁ। **ਠਾਨੇ**ਤਿ ਓਕਾਸੇ। **ਨੋ ਅਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਨੋ ਅਨੋਕਾਸੇ। **ਨੇਰਯਿਕਾਨਂ ਆਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਮ੍ਮਮੇਵ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਯਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਕਾਨਂ** ਪਨ ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਆਹਾਰੋ ਵ਼ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ** ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸਾਦਿਵਸੇਨ , **ਦੇਵ਼ਾਨਂ** ਸੁਧਾਭੋਜਨਾਦਿਵਸੇਨ, **ਪੇਤ੍ਤਿਵ਼ੇਸਯਿਕਾਨਂ** ਖੇਲ਼ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਦਿਵਸੇਨ। **ਯਂ ਵ਼ਾ ਪਨਸ੍ਸ ਇਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਵ਼ੇਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਤਸ੍ਸ ਮਿਤ੍ਤਾਦਯੋ ਇਤੋ ਦਦਨ੍ਤਾ ਅਨੁਪਵ਼ੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਪੇਤ੍ਤਿਵ਼ੇਸਯਿਕਾ ਏਵ ਹਿ ਪਰਦਤ੍ਤੂਪਜੀਵ਼ਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਰੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ। **ਦਾਯਕੋਪਿ ਅਨਿਪ੍ਫਲੋ**ਤਿ ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤਂ ਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਕਪ੍ਪਤੁ ਵ਼ਾ ਮਾ ਵ਼ਾ, ਦਾਯਕੇਨ ਪਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਪ੍ਫਲੇਨ ਭਵ਼ਿਤੁਂ, ਦਾਯਕੋ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਸ੍ਸ ਵ਼ਿਪਾਕਂ ਲਭਤਿਯੇਵ।

ਅਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਭਵ਼ਂ ਗੋਤਮੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪਂ ਵਦਤੀਤਿ ਅਨੋਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਞਾਤਕੇ ਭਵ਼ਂ ਗੋਤਮੋ ਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤਿਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿਯੇਵ਼ਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਹਿ ''ਏਵ਼ਂ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲਂ ਦਾਯਕੋ ਨ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਲਦ੍ਧਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵ਼ਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵ਼ਾ ''ਦਾਯਕੋ ਨਾਮ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪੁਞ੍ਞਫਲੂਪਜੀਵ਼ਿਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲਂ

ਲਭਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਇਧ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਲਾਭੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਿਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਪਿ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਲਾਭੀ ਹੋਤਿ। ਅਸ੍ਸਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਾਧੁਵਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥੋਯੇਵਾਤਿ।

ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

ਚਤੁਤ੍ਥਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

(੨੧) ੧. ਕਰਜਕਾਯਵਗ੍ਗੋ

੨੧੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੬. ਸੰਸਪ੍ਪਨੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੰਸਪ੍ਪਨੀਯਪਰਿਯਾਯਂ ਵੋ**, **ਭਿਕ੍ਖਵੇ**, **ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੰਸਪ੍ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਦੇਸਨਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ। **ਸੰਸਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਸਪ੍ਪਤਿ ਪਰਿਸਪ੍ਪਤਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ। **ਜਿਮ੍ਹਾ ਗਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਯਂ ਗਤਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾ ਜਿਮ੍ਹਾ ਹੋਤਿ। **ਜਿਮ੍ਹੁਪਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਯਂ ਗਤਿਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਪਿ ਜਿਮ੍ਹਾਵ ਹੋਤਿ। **ਸੰਸਪ੍ਪਜਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਸੰਸਪ੍ਪਨਸਭਾਵਾ। **ਭੂਤਾ ਭੂਤਸ੍ਸ ਉਪਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭੂਤਸ੍ਮਾ ਸਭਾਵਤੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਕਮ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। **ਫਸ੍ਸਾ ਫੁਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸਾ ਫੁਸਨ੍ਤਿ।

੭-੮. ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੭-੨੧੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾਨਂ। **ਉਪਚਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤਾਨਂ ਵਡ੍ਢਿਤਾਨਂ। **ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਪਾਕਂ ਅਵੇਦਿਯਿਤ੍ਵਾ। **ਬਜਨ੍ਤੀਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਗਤਨ੍ਤਭਾਵਂ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਪਰਿਵਟੁਮਤਾਕਰਣਂ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਵਿਪਾਕਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ। **ਉਪਪਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਂ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ। **ਅਪਰੇ ਵਾ ਪਰਿਯਾਯੇ**ਤਿ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯਂ ਪਨ ਸੰਸਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਸਹਸ੍ਸਿਮੇਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ''ਸੰਸਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇ ਪਟਿਲਦ੍ਧਵਿਪਾਕਾਰਹਕਮ੍ਮੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਸੋ ਜਗਤਿਪ੍ਪਦੇਸੋ, ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਮੁਚ੍ਚੇਯਜ ਪਾਪਕਮ੍ਮਾ''ਤਿ। **ਤਿਵਿਧਾ**ਤਿ ਤਿਪ੍ਪਕਾਰਾ। **ਕਾਯਕਮ੍ਮਨ੍ਤਸਨ੍ਦੋਸਬਜਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਨ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਪਣ੍ਣਕੋ ਮਣੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਚਤੁਰਸ੍ਸੋ ਪਾਸਕੋ।

੯. ਕਰਜਕਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੯. ਨਵਮੇ **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸੇਵ ਵਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਮਣਿਓਪਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਏਵਂ ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝੋ**ਤਿ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਵਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਾ ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝੋ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝਤਾਦੀਹਿ ਨੀਵਰਣਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਕੁਸਲਨਿਸ੍ਸਰਣਾਨਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਸਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤਾਯ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤਾਯ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ। **ਪਮਾਣਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਕਾਮਾਵਚਰਕਮ੍ਮਂ। **ਨ ਤਂ ਤਤ੍ਰਾਵਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਮਹੋਘੋ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਉਦਕਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਨਂ ਓਘੋ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਉਦਕਂ ਵਿਯ ਇਦਮੇਵ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। **ਦਹਰਤਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ।

ਨਾਯਂ ਕਾਯੋ ਆਦਾਯਗਮਨਿਯੋਤਿ ਇਮਂ ਕਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਰੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਕਾਰਣੋ, ਅਥ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤਰਿਕੋ। ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਦੁਤਿਯੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇ ਦੇਵੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨੇਰਯਿਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪੁਰਿਮਨਯੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਰਣਭੂਤੇਨ ਦੇਵੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਇਧ ਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਤਂ ਅਨੁਗਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਭਾਵਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਵਸੇਨ ਨ ਅਨੁਗਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਦਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਂ

ੑੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਨਾਗਾਮਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਝਾਨਾਨਾਗਾਮਿਤਾਯ। **ਇਧਪਵ੍ਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਵ੍ਵਾ ਇਧਪਵ੍ਵਾ ਨਾਮ, ਸਾਸਨਚਰਿਤਾਯ ਅਰਿਯਪਵ੍ਵਾਯ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਰਿਯਸਾੑਕਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਤ੍ਤੁਰਿੑਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ। ਦਸਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇੑਾਤਿ।

ਕਰਜਕਾਯੑਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੨੨) ੨. ਸਾਮਞ੍ਞਵੱਗ੍ਗਵੱਣ੍ਣਨਾ

੨੨੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾ ਪੇਯ੍ਯਾਲਤਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਯੇਵਾਤਿ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਦਸਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਏਕਾਦਸਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਨਿਸ੍ਸਯਵਗ੍ਗੋ

੧-੬. ਕਿਮਤ੍ਥਿਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧-੬. ਏਕਾਦਸਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮਾਦੀਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਆਦਿਤੋ ਪਞ੍ਚਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਵਿਰਾਗਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾਦਸਙ੍ਗਾਨਿ ਕਤਾਨਿ। ਛਟ੍ਠੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਅਧਿਕਂ।

੭-੮. ਪਠਮਸਞ੍ਞਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੭-੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਤ੍ਥੇਨ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੇਨ ਸਦ੍ਧਿਮਤ੍ਥੋ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। **ਸਂਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸਮੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਨ ਵਿਗ੍ਗਯ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨ ਵਿਰਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ। **ਅਗ੍ਗਪਦਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ। ਅਟ੍ਠਮੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਕਥਿਤਾ।

੯. ਸਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ **ਦੋਣਿਯਾ ਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਯਵਸਸ੍ਸਦੋਣਿਯਾ ਸਮੀਪੇ ਬਦ੍ਧੋ। **ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਕਤ੍ਵਾ। **ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। **ਪਜ੍ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਝਾਯਤਿ। **ਨਿਜ੍ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਵਸੇਨ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਝਾਯਤਿ। **ਪਥਵਿਮ੍ਪਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਸਨਿਕਨ੍ਤਿਕਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਞ੍ਹਿ ਸਨਿਕਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤਾ ਏਸ ਖਲੁਙ੍ਕੋ ਨਾਮ ਕਤੋ। **ਆਪਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਕਥਞ੍ਚ ਸਦ੍ਧ ਆਜਾਨੀਯਝਾਯਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਕਥਂ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਿਨ੍ਧਵਸ੍ਸ ਝਾਯਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਯਥਾ ਇਣ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਇਣਸਦਿਸਂ ਬਨ੍ਧਨਸਦਿਸਂ ਧਨਜਾਨਿਸਦਿਸਂ ਕਲਿਸਙ੍ਖਾਤਮਹਾਪਰਾਧਸਦਿਸਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਮੁਖਸ੍ਸ ਪਤੋਦਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਤਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੇਵ ਪਥਵਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨ ਪਥਵਿਆਰਮ੍ਮਣਾਯ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਝਾਯਤਿ, ਨਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨੇਵ ਸੋ ਆਜਾਨੀਯੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। **ਝਾਯਤਿ ਚ ਪਨਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਝਾਯਤਿ। **ਪਥਵਿਯਂ ਪਥਵਿਸਞ੍ਞਾ ਵਿਭੂਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਥਵਾਰਮ੍ਮਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਾ ਵਿਭੂਤਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ। ''ਵਿਭੂਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੂਪਸਞ੍ਞਾ ਅਵਿਭੂਤਾ ਅਟ੍ਠਿਕਸਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਵਿਭੂਤਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਧ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਤੋ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਵਿਭੂਤਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। **ਆਪੋਸਞ੍ਞਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਯ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਾਰਵਸੇਨ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਏਵਂ ਝਾਯੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਝਾਯਨ੍ਤੋ।

੧੦. ਮੋਰਨਿਵਾਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਦਸਮੇ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਂ ਅਤੀਤਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਵਿਨਾਸਧਮ੍ਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠੋ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸਪਦਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਜਨੇਤਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਜਨਿਤਸ੍ਮਿਂ , ਪਜਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੇ ਗੋਤ੍ਤਪਟਿਸਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਯੇ ਜਨਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੋਤ੍ਤੇ ਪਟਿਸਰਨ੍ਤਿ ''ਅਹਂ ਗੋਤਮੋ, ਅਹਂ ਕਸ੍ਸਪੋ''ਤਿ, ਤੇਸੁ ਲੋਕੇ ਗੋਤ੍ਤਪਟਿਸਾਰੀਸੁ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਸੇਟ੍ਠੋ। **ਅਨੁਮਤਾ ਮਯਾ**ਤਿ ਮਮ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਤਾ ਮਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਨਿਸ੍ਸਯਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਮਹਾਨਾਮਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧-੧੨. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨਾਨਾਵਿਹਾਰੇਹਿ ਵਿਹਰਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਨਿਬਦ੍ਧੋ ਏਕੋ ਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਿਬਦ੍ਧਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਨਂ ਕੇਨ ਵਿਹਾਰੇਨ ਕਤਰੇਨ ਨਿਬਦ੍ਧਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਆਰਾਧਕੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦਕੋ ਪਰਿਪੂਰਕੋ। **ਧਮ੍ਮਸੋਤਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸੋਤਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਂ ਭਾਵੇਤਿ। ਦੁਤਿਯੇ **ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ।

੩. ਨਨ੍ਦਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੁਮਿਤ੍ਤੋ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਕਥਿਤਾ। **ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਭਕ੍ਖਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਾਨਂ। **ਅਸਮਯਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਸਮਯਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ।

੪. ਸੁਭੂਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕੋ ਨਾਮਾਯਂ ਸੁਭੂਤੀ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਸੁਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਅਥ ਨਂ ਸੁਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰੋ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। **ਸਦ੍ਧਾਪਦਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਅਪਦਾਨੇਸੁ ਲਕ੍ਖਣੇਸੁ।

੫. ਮੇਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸੁਖਂ ਸੁਪਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੇਸਜਨਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਕਾਕਚ੍ਛਮਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸੁਪਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਸੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਸੁਪਤਿ। ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਸੁਖਂ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਨਿਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤਾ ਵਿਜਮ੍ਭਮਾਨਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਸਮਾਨਂ ਵਿਯ ਪਦੁਮਂ ਸੁਖਂ ਨਿਬ੍ਬਿਕਾਰੋ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤਿ। **ਨ ਪਾਪਕਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਭਦ੍ਦਕਮੇਵ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨਞ੍ਞੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਚੋਰੇਹਿ ਸਮ੍ਪਰਿਵਾਰਿਤਂ ਵਿਯ ਵਾਲ਼ੇਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤਂ ਵਿਯ ਪਪਾਤੇ ਪਤਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਪਾਪਕਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਉਰੇ ਆਮੁਕ੍ਕਮੁਤ੍ਤਾਹਾਰੋ ਵਿਯ ਸੀਸੇ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਤਮਾਲਾ ਵਿਯ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ ਮਨਾਪੋ। **ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਥੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ ਵਿਸਾਖਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੫੮) ਮੇਤ੍ਤਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। **ਦੇਵਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਮਿਵ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਦੇਵਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। **ਨਾਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿ ਵਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਕਮਤੀ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰਿਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਿਯ ਅਗ੍ਗਿ ਵਾ, ਸਂਯੁਤ੍ਤਭਾਣਕਚੂਲ਼ਸੀਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਵਿਸਂ ਵਾ, ਸਂਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸੇਵ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਨ ਕਮਤਿ ਨਪ੍ਪਵਿਸਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਾਯਂ ਵਿਕੋਪੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਧੇਨੁਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਕਥਯਨ੍ਤਿ। ਏਕਾ ਕਿਰ ਧੇਨੁ ਵਚ੍ਛਕਸ੍ਸ ਖੀਰਧਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕੋ ਲੁਦ੍ਦਕੋ ‘‘ਤਂ ਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੀਘਦਣ੍ਡਂ ਸਤ੍ਤਿਂ ਮੁਞ੍ਚਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਂ ਆਹਚ੍ਚ ਤਾਲਪਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟਮਾਨਾ ਗਤਾ , ਨੇਵ ਉਪਚਾਰਬਲੇਨ ਨ ਅਪ੍ਪਨਾਬਲੇਨ, ਕੇਵਲਂ ਵਚ੍ਛਕੇ ਬਲਵਹਿਤਚਿਤ੍ਤਤਾਯ। ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ ਮੇਤ੍ਤਾ।

ਤੁਵਟਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤੀਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰਿਨੋ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸ ਦਨ੍ਧਾਯਿਤਤ੍ਤਂ। **ਮੁਖਵਣ੍ਣੋ ਵਿਪ੍ਪਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਾ ਪਵੁਤ੍ਤਤਾਲਪਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਚਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਵਣ੍ਣਂ ਮੁਖਂ ਹੋਤਿ। **ਅਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰਿਨੋ ਸਮ੍ਮੋਹਮਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਪਨ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ। **ਉਤ੍ਤਰਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਇਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀਤਿ।

੬. ਅਟ੍ਠਕਨਾਗਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਦਸਮੋ**ਤਿ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਚੇਵ ਸਾਰਪਤ੍ਤਕੁਲਗਣਨਾਯ ਚ ਦਸਮੇ ਠਾਨੇ ਗਣੀਯਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਦਸਮੋਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਜਾਤਂ। **ਅਟ੍ਠਕਨਾਗਰੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਨਗਰਵਾਸੀ। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਾਰਾਮੇ**ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਾਰਿਤੇ ਆਰਾਮੇ।

ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮਦਕ੍ਖਾਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਸੋ ਭਗਵਾ ਸਮਤਿਂਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਆਸਯਾਨੁਸਯਂ ਜਾਨਤਾ, ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਠਪਿਤਂ ਆਮਲਕਂ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਞੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਪਸ੍ਸਤਾ, ਅਪਿਚ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਦੀਹਿ ਜਾਨਤਾ, ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਤਾ, ਤੀਹਿ ਵਾ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਛਹਿ ਵਾ ਪਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਹਿ ਜਾਨਤਾ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤੇਨ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਤਾ, ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਜਾਨਨਸਮਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਤਾ, ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਸਯਾਤੀਤਾਨਿ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਾਦਿਗਤਾਨਿ ਚਾਪਿ ਰੂਪਾਨਿ ਅਤਿਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਮਂਸਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਪਸ੍ਸਤਾ, ਅਤ੍ਤਹਿਤਸਾਧਿਕਾਯ ਸਮਾਧਿਪਦਟ੍ਠਾਨਾਯ ਪਟਿਵੇਧਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਤਾ, ਪਰਹਿਤਸਾਧਿਕਾਯ ਕਰੁਣਾਪਦਟ੍ਠਾਨਾਯ ਦੇਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਾ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਜਾਨਤਾ, ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਧਮ੍ਮੇ ਪਸ੍ਸਤਾ, ਅਰੀਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾ ਅਰਹਤਾ, ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਂ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਤਿ ਏਵਂ ਚਤੁਵੇਸਾਰਜ੍ਜਵਸੇਨ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਥੋਮਿਤੇਨ ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਅਕ੍ਖਾਤੋਤਿ।

ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਨ੍ਤਿ ਕਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ। **ਅਭਿਸਞ੍ਚੇਤਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤਯਿਤਂ ਕਪ੍ਪਯਿਤਂ। **ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੋ। **ਧਮ੍ਮਰਾਗੇਨ ਧਮ੍ਮਨਨ੍ਦਿਯਾ**ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨਪਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਛਨ੍ਦਰਾਗਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਾ ਹੋਤਿ, ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਨਾਗਾਮੀ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਚੇਤਨਾਯ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਅਯਂ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਸਮਾਨਤ੍ਥਕਥਾ।

ਵਿਤਣ੍ਡਵਾਦੀ ਪਨਾਹ – ''ਤੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਰਾਗੇਨਾਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਕੁਸਲੇਨ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਅਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਇਦਮੇਵ ਆਹਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਕਿਮ੍ਪਨਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨੀਤਤ੍ਥਂ, ਉਦਾਹੁ ਨੇਯ੍ਯਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ। ਅਦ੍ਧਾ ''ਨੀਤਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਤਤੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਤ੍ਥਿਕੇਨ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਛਨ੍ਦਰਾਗੇ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੇ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਟਿਲਦ੍ਧਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਾ ''ਸੁਤ੍ਤਂ ਮੇ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਦੀਪੇਹਿ। ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਰਸਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਕੁਸਲੇਨ ਹਿ ਸਗ੍ਗੇ, ਕੁਸਲੇਨ ਚ ਅਪਾਯੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ –

> ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਭਜੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਦੋਸਜੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਮੋਹਜੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਦੇਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਯਾ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਪਿ ਕਾਚਿ ਸੁਗਤਿਯੋ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਭਜੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਦੋਸਜੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਮੋਹਜੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਰਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਯਾ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਪਿ ਕਾਚਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਯੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੩੯) –

ਏਵੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ, ਸਞ੍ਜਾਨਾਤੁ। ਨੋ ਚੇ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ, ‘‘ਗਚ੍ਛ ਪਾਤੋਵ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਾ’’ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਯਂ ਖੋ, ਗਹਪਤਿ, ਏਕਧਮ੍ਮੋ ਅਕ੍ਖਾਤੋਤਿ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਨ ‘‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਏਕਧਮ੍ਮੋ ਅਕ੍ਖਾਤੋ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਏਕਧਮ੍ਮੋ ਅਕ੍ਖਾਤੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਏਕਾਦਸਪਿ ਧਮ੍ਮਾ ਏਕਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਕਤੋ। ਅਮਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਅਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਨਿਧਿਮੁਖਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋਤਿ ਨਿਧਿਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ। **ਸਕਿਦੇਵਾ**ਤਿ ਏਕਪ੍ਪਯੋਗੇਨੇਵ। ਕਥਂ ਪਨ ਏਕਪ੍ਪਯੋਗੇਨੇਵ ਏਕਾਦਸਨ੍ਨਂ ਨਿਧੀਨਂ ਅਧਿਗਮੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਂ ਗਵੇਸਮਾਨੋ ਚਰਤਿ। ਤਮੇਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਅਤ੍ਥਚਰਕੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ, ਭੋ, ਚਰਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ‘‘ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਯੇਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਸਮ੍ਮ ਆਗਚ੍ਛ, ਏਤਂ ਪਾਸਾਣਂ ਪਵਟ੍ਟੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਂ ਪਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰੂਪਰਿਟ੍ਠਿਤਾ ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾ ਵਾ ਏਕਾਦਸ ਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਏਕਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਏਕਾਦਸਨ੍ਨਂ ਅਧਿਗਮੋ ਹੋਤਿ।

ਆਚਰਿਯਧਨਂ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਿਪ੍ਪੁਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਵਾ ਗੇਹਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਧਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਯੇਸਂ ਗੇਹੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਞਾਤਿਸਭਾਗਤੋ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ। ਯੇਸਂ ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਸਭਾਗਤੋ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਅਲਭਮਾਨਾ ਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਿਂ ਪਨਾਹਨ੍ਤਿ ਬਾਹਿਰਕਾ ਤਾਵ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੇਪਿ ਸਾਸਨੇ ਸਿਪ੍ਪਮਤ੍ਤਦਾਯਕਸ੍ਸ ਧਨਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਏਵਂਵਿਧੇ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਸਾਸਨੇ ਏਕਾਦਸਵਿਧਂ ਅਮਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਪਦਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪੂਜਂ ਕਿਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਤਿ। **ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦੇਸੀ**ਤਿ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਕੇਕਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਅਦਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮੁਦਾਚਾਰਵਚਨਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵਰੂਪਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਚ੍ਛਾਦੇਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਞ੍ਚਸਤਂ ਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਗ੍ਘਨਿਕਂ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਕਾਰੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭. ਗੋਪਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭. ਸਤ੍ਤਮੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਕਥਾ ਏਕਨਾਲ਼ਿਕਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਵਤ੍ਤਿਕਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਕਥਨਂ **ਏਕਨਾਲ਼ਿਕਾ** ਨਾਮ । ਅਪਣ੍ਡਿਤਗੋਪਾਲਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ਅਪਣ੍ਡਿਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ਪਣ੍ਡਿਤਗੋਪਾਲਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ਪਣ੍ਡਿਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾਤਿ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਥਨਂ **ਚਤੁਰਸ੍ਸਾ** ਨਾਮ। ਅਪਣ੍ਡਿਤਗੋਪਾਲਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਗਮਨਂ, ਅਪਣ੍ਡਿਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਗਮਨਂ, ਪਣ੍ਡਿਤਗੋਪਾਲਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਗਮਨਂ, ਪਣ੍ਡਿਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਗਮਨਨ੍ਤਿ ਅਯਂ **ਨਿਸਿਨ੍ਨਵਤ੍ਤਿਕਾ** ਨਾਮ। ਅਯਂ ਇਧ ਸਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਾ।

ਏਕਾਦਸਹਿ , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਙ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਗੁਣਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ। **ਗੋਗਣ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਮਣ੍ਡਲਂ। **ਪਰਿਹਰਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਤੁਂ। **ਫਾਤਿਂ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਂ ਆਪਾਦੇਤੁਂ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ। **ਨ ਰੂਪਞ੍ਞੂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਗਣਨਤੋ ਵਾ ਵਣ੍ਣਤੋ ਵਾ ਰੂਪਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਗਣਨਤੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਨ੍ਨਂ ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੋ ਗਾਵੀਸੁ ਹਟਾਸੁ ਵਾ ਪਲਾਤਾਸੁ ਵਾ ਗੋਗਣਂ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਏਤ੍ਤਕਾ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਗਾਮਨ੍ਤਰਾਨਿ ਵਾ ਅਟਵਿਂ ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਨ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਗਾਵੀਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੋਗਣਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾਸੁਪਿ ਗੋਗਣਂ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾ ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਗਾਵੋ ਨ ਅਮ੍ਹਾਕ’’ਨ੍ਤਿ ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਨ ਨੀਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਾ ਗਾਵਿਯੋ ਨਟ੍ਠਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪਰਗਾਵਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ। ਗੋਸਾਮਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧੇਨੂ ਦੁਹੀ’’ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਵਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋਪਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਪਞ੍ਚ ਗੋਰਸਪਰਿਭੋਗਤੋਪਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ। ਵਣ੍ਣਤੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ ‘‘ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਗਾਵੀ ਸੇਤਾ, ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਰਤ੍ਤਾ, ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਕਾਲ਼ਾ, ਏਤ੍ਤਿਕਾ

ਓਦਾਤਾ, ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਕਬਰਾ, ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਨੀਲਾ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਗਾਵੀਸੁ ਹਟਾਸੁ ਵਾ ਪਲਾਤਾਸੁ ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਪਰਿਭੋਗਤੋਪਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਲਕ੍ਖਣਕੁਸਲੋਤਿ ਗਾਵੀਨੰ ਸਰੀਰੇ ਕਤੰ ਧਨੁਸਤ੍ਤਿਸੂਲਾਦਿਭੇਦੰ ਲਕ੍ਖਣੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਗਾਵੀਸੁ ਹਟਾਸੁ ਵਾ ਪਲਾਤਾਸੁ ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਅਸੁਕਲਕ੍ਖਣਾ ਅਸੁਕਲਕ੍ਖਣਾ ਚ ਗਾਵੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਪਰਿਭੋਗਤੋਪਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਆਸਾਟਿਕੰ ਹਾਰੇਤਾਤਿ ਗੁਨ੍ਨੰ ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕਾਦੀਹਿ ਪਹਟਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵਣੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨੀਲਮਕ੍ਖਿਕਾ ਅਣ੍ਡਕਾਨਿ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਆਸਾਟਿਕਾਤਿ ਨਾਮੰ। ਤਾਨਿ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਤਥਾ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਨ ਆਸਾਟਿਕੰ ਹਾਰੇਤਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਗੁਨ੍ਨੰ ਵਣਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਾਣਕਾ ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਗਾਵੋ ਗੇਲਞ੍ਞਾਭਿਭੂਤਾ ਨੇਵ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਤਿਣੰ ਖਾਦਿਤੁੰ ਨ ਪਾਨੀਯੰ ਪਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗੁਨ੍ਨੰ ਖੀਰੰ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਗੋਣਾਨੰ ਜਵੋ ਹਾਯਤਿ, ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋਪਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਤੋਪਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਵਣੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਗੁਨ੍ਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਞ੍ਜਾਤੋ ਵਣੋ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਦਤ੍ਵਾ ਵਾਕੇਨ ਵਾ ਚੀਰਕੇਨ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। ਬਾਲਗੋਪਾਲਕੋ ਤੰ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗੁਨ੍ਨੰ ਵਣੇਹਿ ਯੂਸਾ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਨਿਘੰਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਵਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਗਾਵੋ ਗੇਲਞ੍ਞਾਭਿਭੂਤਾ ਨੇਵ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਿਤੁੰ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਧੂਮੰ ਕਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਡੰਸਮਕਸਾਦੀਨੰ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਕਾਲੇ ਗੋਗਣੇ ਵਜੰ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਧੂਮੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। ਅਪਣ੍ਡਿਤਗੋਪਾਲਕੋ ਤੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਗੋਗਣੋ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਡੰਸਾਦੀਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਨਿਦ੍ਦੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦੀਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿ। ਨੇਵ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਿਤੁੰ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਤਿਤ੍ਥੰ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਤਿਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਸਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਿਸਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਗਾਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਾਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਅਤਿਤ੍ਥੇਨ ਗਾਵਿਯੋ ਓਤਾਰੇਤਿ। ਤਾਸੰ ਵਿਸਮਤਿਤ੍ਥੇ ਪਾਸਾਣਾਦੀਨਿ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀਨੰ ਪਾਦਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸਗਾਹੰ ਗਮ੍ਭੀਰੰ ਤਿਤ੍ਥੰ ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਕੁਮ੍ਭੀਲਾਦਯੋ ਗਾਵੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ''ਅਜ੍ਜ ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਗਾਵੋ ਨਟ੍ਠਾ, ਅਜ੍ਜ ਏਤ੍ਤਿਕਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਗੋ ਗਣੋਪਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਤੋਪਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਪੀਤੰ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਪੀਤਮ੍ਪਿ ਅਪੀਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਗੋਪਾਲਕੇਨ ਹਿ ''ਇਮਾਯ ਗਾਵਿਯਾ ਪੀਤੰ, ਇਮਾਯ ਨ ਪੀਤੰ, ਇਮਾਯ ਪਾਨੀਯਤਿਤ੍ਥੇ ਓਕਾਸੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਇਮਾਯ ਨ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਪੀਤਾਪੀਤੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਗੋਗਣੰ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਨੀਯੰ ਪਾਯੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਦਿੰ ਵਾ ਤਲਾਕੰ ਵਾ ਓਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਉਸਭਾ ਚ ਅਨੁਸਭਾ ਚ ਬਲਵਗਾਵਿਯੋ ਚ ਦੁਬ੍ਬਲਾਨਿ ਚੇਵ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਿ ਚ ਗੋਰੂਪਾਨਿ ਸਿਙ੍ਗੇਹਿ ਵਾ ਫਾਸੁਕਾਹਿ ਵਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਊਰੁਪ੍ਪਮਾਣੰ ਉਦਕੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਕਾਮੰ ਪਿਵਨ੍ਤਿ। ਅਵਸੇਸਾ ਓਕਾਸੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਤੀਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਲਲਮਿਸ੍ਸਕੰ ਉਦਕੰ ਪਿਵਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਪੀਤਾ ਏਵ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵੇਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਪੀਤਾ ਗਾਵਿਯੋ ਪਿਪਾਸਾਯ ਸੁਸ੍ਸਮਾਨਾ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗੁਨ੍ਨੰ ਖੀਰੰ ਛਿਜ੍ਜਤਿ। ਗੋਣਾਨੰ ਜਵੋ ਹਾਯਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਵੀਥਿੰ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ''ਅਯੰ ਮਗ੍ਗੋ ਸਮੋ ਖੇਮੋ, ਅਯੰ ਵਿਸਮੋ ਸਾਸਙ੍ਕੋ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੋ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਸਮੰ ਖੇਮੰ ਮਗ੍ਗੰ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗੋਗਣੰ ਇਤਰਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਾਦੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਾਵੋ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦੀਨੰ ਗਨ੍ਧੇਨ ਚੋਰਪਰਿਸ੍ਸਯੇਨ ਚ ਅਭਿਭੂਤਾ ਭਨ੍ਤਮਿਗਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ ਗੀਵੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ , ਨੇਵ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਾਨੀਯੰ ਪਿਵਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗੁਨ੍ਨੰ ਖੀਰੰ ਛਿਜ੍ਜਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਗੋਚਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤੀਤਿ ਗੋਪਾਲਕੇਨ ਹਿ ਗੋਚਰਕੁਸਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਞ੍ਚਾਹਿਕਚਾਰੋ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਿਕਚਾਰੋ ਵਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਕਦਿਸਾਯ ਗੋਗਣਂ ਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਤ੍ਥ ਨ ਚਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਮਹਤਾ ਹਿ ਗੋਗਣੇਨ ਚਿਣ੍ਣਟ੍ਠਾਨਂ ਭੇਰਿਤਲਂ ਵਿਯ ਸੁਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ ਨਿਤ੍ਤਿਣਂ, ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਆਲੁਲੀਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਮੇ ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਵਾ ਦਿਵਸੇ ਪੁਨ ਤਤ੍ਥ ਚਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਹਿ ਤਿਣਮ੍ਪਿ ਪਟਿਵਿਰੂਹਤਿ, ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਪਸੀਦਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਇਮਂ ਪਞ੍ਚਾਹਿਕਚਾਰਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਿਕਚਾਰਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਰਕ੍ਖਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋ ਹਰਿਤਤਿਣਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਸੁਕ੍ਖਤਿਣਂ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਕਲਲਮਿਸ੍ਸਕਂ ਉਦਕਂ ਪਿਵਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗੁਨ੍ਨਂ ਖੀਰਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਅਨਵਸੇਸਦੋਹੀ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਗੋਪਾਲਕੇਨ ਹਿ ਯਾਵ ਵਚ੍ਛਕਸ੍ਸ ਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਤਾਵ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਥਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਸੇਸਦੋਹਿਨਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਵਚ੍ਛਕਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦੁਹਤਿ। ਖੀਰਪਕੋ ਵਚ੍ਛੋ ਖੀਰਪਿਪਾਸਾਯ ਸੁਸ੍ਸਤਿ, ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਪਮਾਨੋ ਮਾਤੁ ਪੁਰਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਤੁਖੀਰਂ ਪਾਤੁਂ ਨ ਲਭਤੀ’’ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਸੋਕੇਨ ਨੇਵ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਿਤੁਂ ਨ ਪਾਨੀਯਂ ਪਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਥਨੇਸੁ ਖੀਰਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋਪਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਤੋਪਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਗੁਨ੍ਨਂ ਪਿਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਗੋਪਿਤਰੋ**। ਗਾਵੋ ਪਰਿਣਾਯਨ੍ਤਿ ਯਥਾਰੁਚਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ **ਗੋਪਰਿਣਾਯਕਾ। ਤੇ ਨ ਅਤਿਰੇਕਪੂਜਾਯਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹਿ ਗੋਪਾਲਕੋ ਏਵਰੂਪੇ ਉਸਭੇ ਅਤਿਰੇਕਪੂਜਾਯ ਪੂਜੇਤਿ, ਪਣੀਤਂ ਗੋਭਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ, ਗਨ੍ਧਪਞ੍ਚਙ੍ਗੁਲਿਕੇਹਿ ਮਣ੍ਡੇਤਿ, ਮਾਲਂ ਪਿਲਨ੍ਧੇਤਿ, ਸਿਙ੍ਗੇਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਕੋਸਕੇ ਚ ਧਾਰੇਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਚੇਲਵਿਤਾਨਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਯਾਪੇਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਤਤੋ ਏਕਸਕ੍ਕਾਰਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਉਸਭਾ ਅਤਿਰੇਕਪੂਜਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਗੋਗਣਂ ਨ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਸ੍ਸਯਂ ਨ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋਪਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਤੋਪਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਇਧਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ। **ਨ ਰੂਪਞ੍ਞੂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ ਉਪਾਦਾਯਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਰੂਪਂ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਗਣਨਤੋ ਵਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵਾ। **ਗਣਨਤੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ** ਨਾਮ – ‘‘ਚਕ੍ਖਾਯਤਨਂ ਸੋਤਾਯਤਨਂ ਘਾਨਾਯਤਨਂ ਜਿਵ੍ਹਾਕਾਯਰੂਪਸਦ੍ਦਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਯਤਨਂ, ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਆਕਾਸਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਰੂਪਸ੍ਸ ਲਹੁਤਾ, ਮੁਦੁਤਾ, ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ, ਉਪਚਯੋ, ਸਨ੍ਤਤਿ, ਜਰਤਾ, ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ, ਕਬਲ਼ੀਕਾਰੋ ਆਹਾਰੋ’’ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੬੫੧-੬੬੫) ਏਵਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਆਗਤਾ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਰੂਪਕੋਟ੍ਠਾਸਾਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਗਣਨਤੋ ਗੁਨ੍ਨਂ ਰੂਪਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਥੂਪਮੋ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਸੋ ਗਣਨਤੋ ਰੂਪਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਰੂਪਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਰੂਪਾਰੂਪਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਯਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੋ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਸੀਲਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨੇਹਿ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗੋਰਸੇਹਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ , ਏਵਮੇਵਾਯਂ ਅਸੇਖੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਅਸੇਖੇਨ ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨਾਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ – ‘‘ਏਤ੍ਤਕਂ ਰੂਪਂ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਕੁਤੋਚਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀ’’ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਵਣ੍ਣਤੋ ਗੁਨ੍ਨਂ ਰੂਪਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਥੂਪਮੋ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਸੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਰੂਪਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਰੂਪਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਲਕ੍ਖਣਕੁਸਲੋ ਹੋਤੀਤਿ ‘‘ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣੋ ਬਾਲੋ, ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਪਣ੍ਡਿਤਬਾਲਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਬਾਲੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਨ ਸੇਵਤਿ। ਬਾਲੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਅਸੇਵਨ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਂ ਗਰੁਕਲਹੁਕਂ ਸਤੇਕਿਚ੍ਛਾਤੇਕਿਚ੍ਛਂ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਤਂ

ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੋ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਵਿਯ ਚ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗੋਰਸੇਹਿ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਆਸਾਟਿਕਂ ਹਾਰੇਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ‘‘ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਨ ਵਿਨੋਦੇਤਿ। ਸੋ ਇਮਂ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਂ ਆਸਾਟਿਕਂ ਅਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕਵਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੋ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਵਣਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ‘‘ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੀ ਹੋਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਯਥਾ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਵਣਂ ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਏਵਂ ਸਂਵਰਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਸੋ ਵਿਵਟਦ੍ਵਾਰੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਧੂਮਂ ਕਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਧੂਮਂ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਧੂਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਵਾ ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਵਾ ਉਪਨਿਸਿਨ੍ਨਕਕਥਂ ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਵਾ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਤੋ ਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ‘‘ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਗੁਣਵਾ’’ਤਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਗੁਣਾਗੁਣਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਕਿਲਮਮਾਨੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਾਤੁਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤੁਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਤਿਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਤਿਤ੍ਥਭੂਤੇ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ। ਅਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ‘‘ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬਜਞ੍ਜਨਂ ਕਥਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਂ? ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ? ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਾਲ਼ਿ ਕਿਂ ਵਦਤਿ? ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਥੋ ਕਿਂ ਦੀਪੇਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਨ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ ਨ ਪਰਿਪਞ੍ਹਤਿ, ਨ ਜਾਨਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਏਵਂ ਅਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਅਵਿਵਟਞ੍ਚੇਵ ਨ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ, ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਾਨੀਕਤਞ੍ਚ ਨ ਉਤ੍ਤਾਨਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਪਾਕਟਂ ਨ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੇਸੁ ਚ ਕਙ੍ਖਾਠਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧਾਸੁ ਕਙ੍ਖਾਸੁ ਏਕਕਙ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤਿ। ਕਙ੍ਖਾਯੇਵ ਹਿ ਕਙ੍ਖਾਠਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਂ ਕਙ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਨੀਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਏਵਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਿਤ੍ਥਂ ਅਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕਙ੍ਖੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਯਥਾ ਵਾ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਤਿਤ੍ਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਅਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮਤਿਤ੍ਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਵਿਨਯਧਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੂਪਾਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤੇ ਅਵਿਸਯੇ ਪੁਟ੍ਠਾ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਕਙ੍ਖੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਪੀਤਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਪੀਤਾਪੀਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਧਮ੍ਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਂ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨ ਲਭਤਿ। ਸਵਨਮਯਂ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਨਿਸਂਸਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿ, ਕਥਂ ਕਥੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤਕੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸ੍ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਵੀਥਿਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਂ ਵਿਯ ‘‘ਅਯਂ ਲੋਕਿਯੋ, ਅਯਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ’’ਤਿ ਅਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਲੋਕਿਯਮਗ੍ਗੇ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਗੋਚਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਪਞ੍ਚਾਹਿਕਸਤ੍ਤਾਹਿਕਚਾਰੇ ਵਿਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ‘‘ਇਮੇ ਲੋਕਿਯਾ, ਇਮੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ’’ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸੁਖੁਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਿਯਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਅਨਵਸੇਸਦੋਹੀ ਹੋਤੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਮਤ੍ਤੁਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਨਵਸੇਸਂ ਦੁਹਤਿ। ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਾਰੇ ਪਨਸ੍ਸ **ਅਭਿਹਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਭਿਹਾਰਾ ਵਾਚਾਭਿਹਾਰੋ ਚ, ਪਚ੍ਚਯਾਭਿਹਾਰੋ ਚ। **ਵਾਚਾਭਿਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਵਦੇਯ੍ਯਾਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਨਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਚਯਾਭਿਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਾਵਤਕੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਤ੍ਤੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਪਮਾਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ''ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਕਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਨ ਪੁਨ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਕਿਲਮਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤਿ।

ਤੇ ਨ ਅਤਿਰੇਕਪੂਜਾਯ ਪੂਜੇਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਮਹਾਉਸਭੇ ਵਿਯ ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮਾਯ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ ਮੇਤ੍ਤਾਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਕਾਯ ਅਤਿਰੇਕਪੂਜਾਯ ਨ ਪੂਜੇਤਿ। ਤਤੋ ਥੇਰਾ ''ਇਮੇ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਗਰੁਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਗਹੇਹਿ ਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨੇਵ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨ ਆਮਿਸਸਙ੍ਗਹੇਨ, ਚੀਵਰੇਨ ਵਾ ਪਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਪਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਨ ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇਨ ਵਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤੇਪਿ ਨਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ, ਪਾਲਿਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਾਬਨ੍ਧਂ ਵਾ ਗੁਲ੍ਹਗਨ੍ਥਂ ਵਾ ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਨਵਕਾ ਥੇਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਗਹੇ ਅਲਭਮਾਨਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ ਗੋਗਣੋ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਏਵਂ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗੋਰਸੇਹਿ, ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਕਣ੍ਹਪਕ੍ਖੇ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਏਕਾਦਸਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ –

ਆਯਾਚਿਤੋ ਸੁਮਤਿਨਾ ਥੇਰੇਨ **ਭਦਨ੍ਤਜੋਤਿਪਾਲੇਨ**।
ਕਞ੍ਚਿਪੁਰਾਦੀਸੁ ਮਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਨ੍ਤੇਨ॥

ਵਰਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਮਹਾਵਿਹਾਰਮ੍ਹਿ ਵਸਨਕਾਲੇਪਿ।
ਪਾਕਂ ਗਤੇ ਵਿਯ ਦੁਮੇ ਵਲਞ੍ਜਮਾਨਮ੍ਹਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ॥

ਪਾਰਂ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯਸਾਗਰਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਨ ਸੁਮਤਿਨਾ।
ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੇਨਾਭਿਯਾਚਿਤੋ ਜੀਵਕੇਨਾਪਿ॥

ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਨਿਪੁਣਪਰਮਨਿਕਾਯਸ੍ਸਟ੍ਠਕਥਂ ਆਰਦ੍ਧੋ।
ਯਮਹਂ ਚਿਰਕਾਲਟ੍ਠਿਤਿਮਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਾਸਨਵਰਸ੍ਸ॥

ਸਾ ਹਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਮਾਦਾਯ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਏਸਾ।
ਚਤੁਨਵੁਤਿਪਰਿਮਾਣਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ॥

ਸਬ੍ਬਾਗਮਸਂਵਣ੍ਣਨਮਨੋਰਥੋ ਪੂਰਿਤੋ ਚ ਮੇ ਯਸ੍ਮਾ।
ਏਤਾਯ **ਮਨੋਰਥਪੂਰਣੀ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਤਤੋ ਅਸ੍ਸਾ॥

ਏਕੂਨਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋਪਿ ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ।
ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਮਾਨਂ ਕਤੋ ਯਸ੍ਮਾ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਸਹਾਯਂ ਗਾਥਾਗਣਨਾਨਯੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾ।
ਤੀਹਾਧਿਕਦਿਯਡ੍ਢਸਤਂ ਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਭਾਣਵਾਰਾਨਂ॥

ਤੀਹਾਧਿਕਦਿਯਡ੍ਢਸਤਪ੍ਪਮਾਣਮਿਤਿ ਭਾਣਵਾਰਤੋ ਏਸਾ।
ਸਮਯਂ ਪਕਾਸਯਨ੍ਤੀ ਮਹਾਵਿਹਾਰਾਧਿਵਾਸੀਨਂ॥

ਮੂਲਟ੍ਠਕਥਾਸਾਰਂ ਆਦਾਯ ਮਯਾ ਇਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ।
ਯਂ ਪੁਞ੍ਞਮੁਪਚਿਤਂ ਤੇਨ ਹੋਤੁ ਲੋਕੋ ਸਦਾ ਸੁਖਿਤੋਤਿ॥

ਪਰਮਵਿਸੁਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾਬੁਦ੍ਧਿਵੀਰਿਯਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸੀਲਾਚਾਰਜ੍ਜਵਮਦ੍ਦਵਾਦਿਗੁਣਸਮੁਦਯਸਮੁਦਿਤੇਨ ਸਕਸਮਯਸਮਯਨ੍ਤਰਗਹਨਜ੍ਝੋਗਾਹਨਸਮਤ੍ਥੇਨ ਪਞ੍ਞਾਵੇਯ੍ਯਤ੍ਤਿਯਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਤਿਪਿਟਕਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਸਾਟ੍ਠਕਥੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਞਾਣਪ੍ਪਭਾਵੇਨ ਮਹਾਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਕਰਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਜਨਿਤਸੁਖਵਿਨਿਗ੍ਗਤਮਧੁਰੋਦਾਰਵਚਨਲਾਵਣ੍ਣਯੁਤ੍ਤੇਨ ਯੁਤ੍ਤਮੁਤ੍ਤਵਾਦਿਨਾ ਵਾਦੀਵਰੇਨ ਮਹਾਕਵਿਨਾ ਪਭਿਨ੍ਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਰਿਵਾਰੇ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਗੁਣਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਬੁਦ੍ਧੀਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਥੇਰਵਂਸਪ੍ਪਦੀਪਾਨਂ ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਂ ਵਂਸਾਲਙ੍ਕਾਰਭੂਤੇਨ ਸੁਵਿਪੁਲਵਿਸੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਿਨਾ **ਬੁਦ੍ਧਘੋਸੋ**ਤਿ ਗਰੂਹਿ ਗਹਿਤਨਾਮਧੇਯ੍ਯੇਨ ਥੇਰੇਨ ਕਤਾ ਅਯਂ **ਮਨੋਰਥਪੂਰਣੀ** ਨਾਮ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾ –

ਤਾਵ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਲੋਕਨਿਤ੍ਥਰਣੇਸਿਨਂ।
ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਨਯਂ ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ॥

ਯਾਵ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਨਾਮਮ੍ਪਿ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ।
ਲੋਕਮ੍ਹਿ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਮਹੇਸਿਨੋਤਿ॥

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣੀ ਨਾਮ

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।